

10

Mjólkursöfnun hefur gengið ótrúlega vel þrátt fyrir umhleyppinga

28

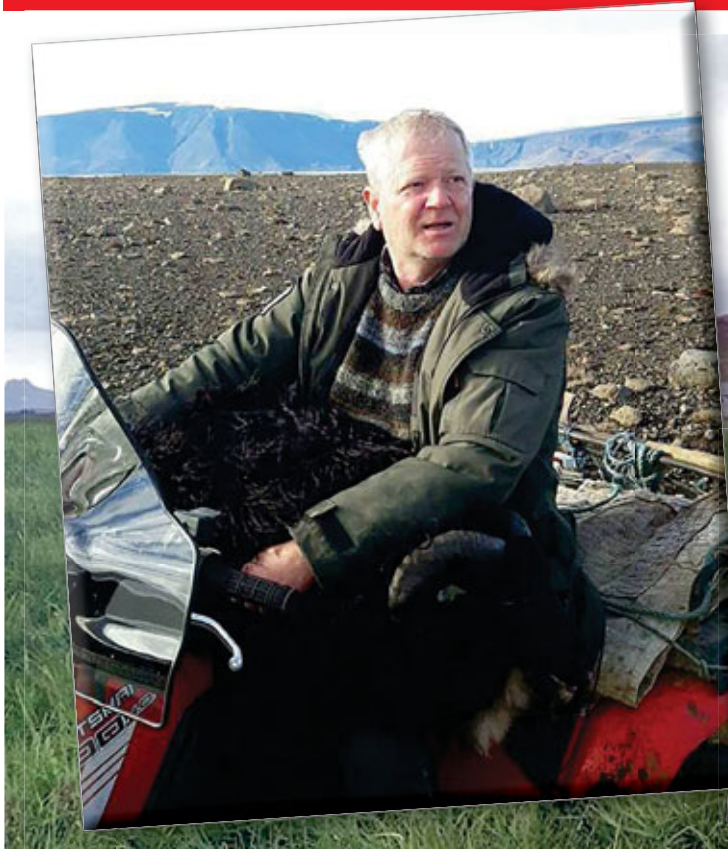
Íslenska ullin er alveg einstakt efni

36–37

Laukur fyrir öll tækifæri

Bændablaðið

3. tölublað 2018 • Fimmtudagur 8. febrúar • Blað nr. 508 • 24. árg. • Upplag 32.000 • Vefur: bbl.is

Bú Eiríks Jónssonar í Gýgjarhólskoti 1 í Biskupstungum var afurðahæsta sauðfjárbú landsins 2017, en 285 ær voru þá á búinu og frjósemin 2,02.

Myndir / Gýgjarhólskot

Eiríkur Jónsson í Gýgjarhólskoti var með afurðahæsta sauðfjárbú landsins 2017:

Setti Íslandsmet með 48,1 kg eftir hverja kind

Afurðahæsta sauðfjárbú landsins árið 2017 er bú Eiríks Jónssonar í Gýgjarhólskoti 1 í Biskupstungum.

Var búið með 48,1 kíló eftir hverja kind þar sem fleiri en 100 ær eru á skýrslum samkvæmt niðurstöðutölum sauðfjárskýrsluhaldsins sem Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins (RML) heldur utan um.

Afurðir Eiríks bónda í

Gýgjarhólskoti munu vera Íslandsmet í afurðum frá upphafi skýrsluhalds.

Næst á listanum er bú Jóns Grétarssonar og Hrefnu Hafsteinsdóttur á Hóli í Sæmundarhlíð. Voru þau að skila 40,4 kg eftir hverja kind. Munurinn á þessum búum liggur fyrst og fremst í framleiðslukerfinu, að því er fram kemur í uppgjöri Eyjólf Ingva

Bjarnasonar, ráðunautar hjá RML. Fædd lömb á hverja kind eru heldur fleiri hjá Eiríki en lömbunum var slátrað að jafnaði 169 daga gömlum við 25 kílóa fallþunga. Hjá Jóni og Hrefnu er lömbunum slátrað að jafnaði 135 daga gömlum við 20,2 kílóa fallþunga. Vaxtarhraði lambanna er í við meiri á Hóli og afurðamunurinn liggur fyrst og fremst í aldri lambanna.

Mestu afurðir í einu héraði árið 2017 voru í Strandasýslu en þær reiknast 30,5 kíló sem er heldur hærra en meðaltal síðustu fimm ára. Næstir Strandamönnum koma Vestur-Húnavetningar með 29,8 kíló eftir hverja kind. Sé horft á meðalafurðir síðustu fimm ára eru aðeins fjórar sýslur sem ná meiri en 29 kílóum eftir hverja kind en auk Strandamanna og Vestur-

Húnavetninga eru það Eyfirðingar og S-Þingeyingar sem skipa sér í þann flokk.

Á heimasíðu RML má finna lista yfir Úrvalsbú en þau eiga það sammerkt að ná góðum árangri fyrir nokkra skýrsluhaldspætti. Tæplega 200 bú ná þessum skilyrðum fyrir árið 2017 og hafa aldrei verið fleiri.

/HKr: - Sjá bls 44 og 45

Mikið er talað um loftslagsmál en lítið sem ekkert gert til að auka CO₂ bindingu segir skógræktarstjóri:

Umræðan einkennist af upphlaupum og upphrópunum sem eru hreint kjaftæði

Þróstur Eysteinnsson skógræktarstjóri er ómyrkur í máli um umræðuna um kolefnisbindingu í viðtali í Bændablaðinu í dag. Segir hann mikið talað um þessi mál en minna sé um framkvæmdir.

„Að mínu mati er þetta þvert á alla umræðu um loftslagsmál og yfirlýsingar um nauðsyn og skyldu okkar til að binda CO₂ samkvæmt Parísarsamkomulaginu. Það er mikið talað um loftslagsmálin en lítið sem ekkert verið gert í að auka CO₂ bindingu hér á landi, hvorki með skógrækt né öðru.

Tökum sem dæmi umræðuna um endurheimt votlendis sem hefur farið mjög hátt undanfarið. Framlög til

málaflokksins sem fara í gegnum Landgræðsluna voru á síðasta ári 20 milljónir og ekki hægt að gera mikið fyrir þá upphæð.“

Endurheimt votlendis eða skógrækt

„Talsverð umræða hefur verið um hvort sé betra þegar kemur að bókhaldinu í sambandi við kolefnisjöfnun að endurheimta votlendi með því að fylla upp í skurði eða taka landið undir skógrækt.“

Þróstur segir að hann líti ekki svo á að þetta tvennt sé í samkeppni. „Hitt er svo annað mál að ég tel að umræðan þurfi að

Þróstur Eysteinnsson.

komast á skynsamlegri nótur en hún hefur stundum verið. Ef við ætlum að nota LULUCF flokkinn í loftslagssamningnum, það er að segja Landnotkun og breytingar á landnotkun og skógrækt, þá þarf að skapast um það rétt og eðlileg

umræða, sem því miður hefur á köflum ekki verið.“

Stokkið á loftslagsmálin

„Umræðan hefur oft og tíðum einkennist af upphlaupum og upphrópunum. Allir stökkva á eitthvað sem er í tísku en ekki hitt. Eiginlega klassísk íslensk umræða sem felst í kjaftagangi fram og til baka þar sem hinir og þessir, sem hafa ef til vill takmarkaða þekkingu á viðfangsefninu, segja eitt og annað og talandi í kross, misskiljandi hver annan og stundum viljandi, sem sagt umræða sem er ekki að skila neinu og er hreint kjaftæði.

Staðan er sú að hugsanlega gæti skógrækt skilað betri árangri þegar kemur að kolefnisjöfnun en endurheimt votlendis, sem er þó hugsanlega ódýrari aðgerð, en við hreinlega vitum það ekki vegna þess að við höfum ekki samanburðinn.

Hins vegar er það mín skoðun að við eigum að nota allar mögulegar leiðir til að binda koltvísýring úr andrúmsloftinu, skógrækt, landgræðslu, endurheimt votlendis og breytingar á hvernig við notum land til beitara búffjár. Við eigum að vinna saman að þessu öllu,“ segir Þróstur.

/VH - Sjá viðtal bls. 24-25 og grein um framlög á fjárlögum bls. 26

FRÉTTIR

Höfuðstöðvar Kaupfélags Skagfirðinga á Sauðárkróki.

KS styður sína félagsmenn

Á Facebook-síðunni *Sauðfjörðurbændur* hefur spunnist allnokkur umræðuþráður um fyrirgreiðslusamninga sem Kaupfélag Skagfirðinga (KS) hefur boðið sauðfjörðurbændum sem eru í viðskiptum við félagið. Er þar rætt um hagkvæma lánasamninga, auk þess sem hagstæð kaup á áburði eru talin í boði. Telja sumir sem tjá sig á þræðinum að sauðfjörðurbændur sem eigi í viðskiptum við KS sitji ekki allir við sama borð og þá eru uppi sjónarmið um að slíkir samningar skekki stöðu sauðfjörðurbænda í landinu.

Ingólfur Jóhannsson, fjármála-stjóri KS, segir að það sé ekkert nýtt að KS styðji við bændur sem séu félagsmenn í félaginu. „Þetta hafa verið lánað fyrirgreiðslur til skamms tíma á hagstæðum kjörum; til dæmis vegna kaupa á greiðslumarki – hvort sem það er í sauðfé eða mjólk. Við höfum líka lánað vegna framkvæmda, en þá eingöngu á framkvæmdatíma.“

Á við innleggjendur og félagsmenn í KS

„Þetta sem nú er í umræðunni á við þá sauðfjörðurbændur sem leggja inn og jafnframt eru félagsmenn í KS. Þeim var boðið að skuldbreyta hluta af viðskiptastöðu við KS til þriggja ára,“ segir Ingólfur. Hann segir það misskilning að það sé veittur afsláttur við áburðarkaupin, heldur sé áburðarpöntunin komin inn í viðskiptastöðuna og er þar af leiðandi hluti af skuldbreytingu hluta viðskiptastöðunnar.

Varðandi það hvort verið sé að mismuna bændum í Skagafirði segir Ingólfur að það sé ekki rétt. „Það stendur öllum sauðfjörðurbændum þetta til boða, sem leggja inn hjá KS og eru jafnframt félagsmenn. Við lögðum þetta með þessum hætti upp fyrir bændur en erum ekki búnir að ganga frá þessum málum endanlega. Við fengum deildarstjóra hjá KS til þess að koma á fundum þar sem þetta var kynnt fyrir bændum og þeir sem hafa áhuga leita svo til okkar.“

Jafnræði ekki raskað

Ingólfur segir að það sé ekki hægt að segja að jafnvægi í greininni sé eitthvað raskað með slíkum samningum. „Í sjálfu sér er það ekki nýtt að KS aðstoði félagsmenn sína með lánum á hagstæðum kjörum. Við erum að bjóða félagsmönnum þetta og félagssvæði okkar er Skagafjörður. Ákvörðun þessi er ekki tekin af kjötafurdastöð KS heldur af fjármáladeild í samráði við stjórn félagsins,“ segir hann. /smh

Eftirlegukindum smalað til byggða á Austurlandi eftir áramótin:

Óstand á fjallskilum vegna fækkunar sauðfjörðurbænda

– Ástandið er svipað á nánast öllu Austurlandi, segir Þorsteinn Bergsson, dýraeftirlitsmaður MAST

Fjöldi fjár hefur verið smalað til byggða á Austurlandi eftir áramót. Greinilegt er að fjallskil eru ekki í lagi þegar fjöldi fjár sem rekið er á afréttir á vorin skilar sér ekki við smölun að hausti.

Bent hefur verið á að fækkun sauðfjörðurbænda er víða það mikil að erfitt er að manna göngur við fjallskil á haustin.

Þorsteinn Bergsson, fyrrverandi sauðfjörðubóndi við Héraðsflóa og núverandi dýraeftirlitsmaður MAST, sagði í samtali við Bændablaðið að ein af ástæðunum fyrir þessu væri að fólki hefði fækkað í sveitum, þannig að ekki er hægt að smala eins stór svæði í einu lagi og áður var. Þá þarf að skipta svæðunum upp og smala þau á lengri tíma, sem eykur líkur á að eitthvað verði eftir.

„Ástandið er svipað á nánast öllu Austurlandi. Ég hef heyrt um manneklu við smölun á Vopnafirði, í Fljótsdal, Loðmundarfirði og Seyðisfirði og einnig á Suðurfjörðunum frá Berufirði og suður úr til Hornafjarðar. Það er því víða á Austurlandi sem smalamennskur geta verið geypilega erfiðar.“

Ábyrgðin hjá sveitarfélögum

Að sögn Þorsteins er löngu tímabært að taka á málinu og finna einhvers konar lausn á því.

„Eins og staðan er í dag er

Þorsteinn Bergsson, fyrrverandi sauðfjörðubóndi við Héraðsflóa og núverandi dýraeftirlitsmaður MAST.

Mynd /smh

þetta ófremdarástand. Samkvæmt lögum um fjallskil, eins og þau eru í dag, liggur ábyrgðin hjá sveitarfélögum og mjög misjafnt hvernig þau standa undir þeirri ábyrgð og hvað þau hafa mikinn áhuga á því.“

Fé í afgirtum hólum

Komið hefur upp sú hugmynd að settar verði reglur um sauðfjárhald sem fela í sér að bændur sem ekki geti framvísað lista að vori yfir nauðsynlegan fjölda leitarmanna

Fé bjargað af fjalli eftir hrakninga fyrir nokkrum árum.

fyrir viðkomandi svæði næsta haust, verði bannað að reka á fjall

Afurðaverð til sauðfjörðurbænda fyrir sláturtíðina 2017:

Greitt var frá tæpri 341 krónu til um 425 króna á innlagt kíló

– Afurðastöðvar liggja undir feldi með endurskoðun á verðskrá

Í uppgjöri afurðastöðvanna, vegna sauðfjárslátrunar síðastliðið haust, kemur fram að meðalverð fyrir hvern dilk var frá 340,99 krónur á kíló upp í 425,5 krónur á hvert kíló.

Bændablaðið leitaði til sláturleyfishafa og bað um upplýsingar um meðalverð á kíló til bænda fyrir hvern innlagðan dilk. Einnig var óskað eftir upplýsingum um fjölda slátraðra dilka og meðalþunga – og hvort vænta mætti endurskoðunar á verðskrá.

Sláturfélag Vopnfirðinga slátraði rúmum 30 þúsund

Að sögn Þórðar Pálssonar, skrifstofustjóra hjá Sláturfélagi Vopnfirðinga, var innlagt magn dilkakjöts á síðustu sláturvertíð 467.434 kíló. Meðalafurðaverð fyrir hvert kíló var um 377 krónur með breyttri gjaldskrá, en alls var slátrað 30.430 dilkum þar sem meðalvigtin var 15,91 kíló.

Fjallalamb slátraði tæpum 28 þúsund

Björn Víkingur Björnsson, framkvæmdastjóri Fjallalambs, segir að heildar meðalverð á öllum keyptum dilkum hafi verið 347,69 krónur á kíló. Meðalþungi dilka hjá Fjallalambi var 15,73 kíló og alls var

slátrað 27.731 dilkum. Hann tekur fram að Fjallalamb hafi ekki hækkað sláturkostnað á heimteknu ef tekið var eitthvert magn. „Flest húsinn hækkuðu sláturkostnað verulega ef heimtaka bænda fór yfir ákveðið magn og gerði þá bændum erfiðara að taka í heimtöku og selja.“

Björn Víkingur segir að þegar endanleg útkoma ársins 2017 liggi fyrir mun Fjallalamb ákveða með uppfærslu á verðskrá

Meðalþungi 16,36 kíló hjá Norðlenska

Ágúst Torfi Hauksson, framkvæmdastjóri Norðlenska, segir að hjá þeim hafi 97.851 dilkir verið slátrað.

Meðalþungi hjá Norðlenska var 16,36 kíló á dilk og meðalverð um 356 krónur á kíló.

„Þeirri verðskrá sem gefin var út í lok sumars hefur ekki verið breytt, en breytingar gætu orðið fljótlega,“ segir Ágúst Torfi.

KS slátraði tæplega 98 þúsund dilkum

Ágúst Andrésson, forstöðumaður Kjötafurdastöðvar Kaupfélags Skagfirðinga, segir að meðalverð fyrir innlagða dilka hafi verið 399,7 krónur á kíló. Kjötafurdastöðin

SS staðgreiddi rúmar 422 krónur fyrir kíló af dilkakjötinu.

slátraði 97.778 dilkum og var meðalþyngdin 16,33 kíló. Að sögn Ágústs verður verðskráin endurskoðuð í næsta mánuði.

Hann segir að rétt sé að setja verð frá SKVH sér inn í þennan samanburð, þar sem að þeir greiða álag á hluta slátrunar. Á Hvammstanga var 100.139 lömbum slátrað, þar sem meðalvigt var 16,7 kíló. Þar var meðalverð á lamb 425,5 krónur á kíló.

SAH afurðir slátruðu rúmlega 96 þúsund dilkum

Hjá SAH afurðum á Blönduósi var 96.256 dilkum slátrað. Meðalþungi dilka var 16,52 kíló og meðalverð fyrir dilk var 340,99 krónur á kíló, miðað við fyrirliggjandi verðskrá.

Eiður Gunnlaugsson, stjórnarformaður Kjarnafæðis,

og gert skylt að hafa sitt fé í afgirtum beitarhólum til að forðast svona vandræði.

Þorsteinn vill ekki tjá sig um hvort sú hugmynd sé raunhæf en segir að sums staðar á landinu sé búið að koma smölun þannig fyrir að það séu ekki endilega bændur sem smala.

„Það geta verið björgunarsveitir eða sérstök félög eins og í Svarfaðardal þar sem er gangnamannafélag sem sér um fjallskil á haustin. Það má því segja að þar sé búið að útvista smöluninni.“

Misgott ástand á eftirlegufénu

Að sögn Þorsteins hefur hann ekki á hraðbergi hversu margt fé hefur verið að heimtast á Austurlandi frá því eftir leitir í haust en hann segist hafa heyrt að í Fljótsdal séu það um tvö hundruð eftir áramót.

„Í Fljótsdal er mikið um skóga sem erfitt er að ná fénu úr. Þar hefur féð það gott og er því ekki að hrekjast heim vegna þess að það sé illa haldið. Annars staðar eru aðstæður fjárins verri, það er kannski að lokast af í fönnum til fjalla og þá þarf að bjarga því af fjalli. Auk þess að valda bændum og öðrum landsmönnum áhyggjum af skepnunum geta þessi slöku fjallskil einnig valdið talsverðu fjárhagslegu tjóni.“ /VH

Landsýn 2018

Aukið virði landafurða

í Salnum í Kópavogi, föstudaginn 23. febrúar 2018

Dagskrá

- 10:00-10:30 *Aukið virði landbúnaðarafurða – hvað getur LbhÍ gert?* Sæmundur Sveinsson, rektor LbhÍ
- 10:30-10:50 *Frá akri/haga í maga.* Björgvin Harðarson, bóndi í Laxárdal
- 10:50-11:10 *Markaðsmál og alþjóðlegt samhengi. Hvar liggja tækifærin?* Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir, þingmaður
- 11:10-11:30 *Neytandinn, merkingar matvæla, kröfur neytenda.* Tryggvi Axelsson, forstjóri Neytendastofu
- 11:30-11:50 *Er/þarf hinn gullni meðalvegur að vera á milli steins og sleggju?* Vífill Karlsson, auðlindahagfræðingur
- 11:50-13:00 Matur
- 13:00-13:15 *Er þörf á nýsköpun í landbúnaði eða „erum við bara með'etta“?* Sveinn Margeirsson, Matís
- 13:15-13:30 *Nýjar og gamlar afurðir skóganna.* Ólafur Eggertsson, Skógræktin
- 13:30-13:45 *Útflutningur dýraafurða – kröfur móttökuríkja.* Þorvaldur Þórðarson, Mast
- 13:45-14:00 *Virði afurðanna - hvert er það og hvert fer það?* Jóhannes Sveinbjörnsson, LbhÍ
- 14:00-14:15 *Ferðapjónusta, nýting lands og landafurða.* Laufey Haraldsdóttir, Háskólinn á Hólum
- 14:15-14:30 Kaffihlé
- 14:30-14:45 *Ferskvatnsauðlindin.* Eydis Salóme Eiríksdóttir, Hafrannsóknastofnun
- 14:45-15:00 *GróLind – grunnur til að byggja á.* Bryndís Marteinsdóttir, Landgræðslan
- 15:00-16:00 *Pallborðsumræður*
- 16:00 *Lokaorð* Guðmundur Ingi Guðbrandsson, umhverfis- og auðlindaráðherra

Að umræðum loknum verður boðið upp á léttar veitingar

Fundarstjóri: Ingvaldur Geirsdóttir, blaðamaður

Skráning fer fram fyrir 20. febrúar á www.lbhi.is

Skráningargjald er kr. 5.000

FRÉTTIR

Nautgriparæktarmiðstöð Íslands ehf.: DNA-sýnatöku lokið á 100 búum

Nú er búið að taka DNA-sýni úr rúmlega 6.000 kvígum og kúm á 100 búum víða um land. Sýnatökunni er lokið á búum á Vestfjörðum, Norðurlandi og Austurlandi og fá bú standa út af á Suðurlandi.

Undanfarna daga hafa verið tekin sýni á nokkrum búum á Vesturlandi og vonast er til að sýnatökunni ljúki fyrir vorið. Tilgangur hennar er að afla gagna vegna erfðamengisúrvals í nautgriparækt og er fyrirhugað að heimsækja alls um 120 bú í þessum tilgangi; bú sem hafa vandað skýrsluhald, traustar ættfærslur og hátt hlutfall gripa er undan sæðinganautum.

Greiningu á arfgerð tæplega 3.900 gripa er að ljúka; tæplega 500 afkvæmaprófaðra nauta og um 3.400 kúa og kvígna. Fer sú

greining fram á rannsóknastofu Eurofins Genomics í Árósum í Danmörku. Voru send um 2.500 sýni til viðbótar þangað fyrir fáeinum dögum. Sýnatakan hefur gengið vel og hafa bændur sýnt verkefninu mikinn áhuga og velvild, fyrir það er þakkað.

Eitt hefur þó vakið þá til umhugsunar sem að þessu verkefni standa, sem er sú staðreynd að víða er lítil sem engin aðstaða í lausagöngufjósum til að festa gripina til að hægt sé að meðhöndla þá. Í fjósum þar sem eru læsigrindur fyrir fáeina gripi, hefur það auðveldað þessa meðhöndlun verulega og er óhætt að mæla með uppsetningu á slíkum búnaði. Hann auðveldar vinnu við meðhöndlun, minnkar átök og dregur úr slyshættu fyrir menn og skepnur. /BHB

Búnaðarþing með breyttu sniði

Búnaðarþing verður sett í Súlnasal Hótel sögu mánudaginn 5. mars nk. Það verður með nokkuð öðrum hætti en fyrri ár.

Lagt er upp með tveggja daga þing en ekki þriggja eins og árið 2016. Enn fremur verður setningin styttri og umfangsminni en áður og fer nú fram í nýuppperðum Súlnasal í Bændahöllinni en ekki í Hörpu.

Setningin hefst kl. 10.30 mánudaginn 5. mars og stendur fram að hádegi. Önnur þingstörf hefjast kl. 13 og standa fram til 16.30 þegar nefndastörf hefjast. Þriðjudaginn 6. mars hefjast nefndastörf kl. 8.30 en þingstörf kl. 10.00 og standa fram eftir degi. Kosningar eru eftir hádegi þann dag.

Pappírslaust Búnaðarþing

Engum gögnum verður dreift á pappír á Búnaðarþingi nema í undantekningatilvikum. Þingfulltrúar geta nálgast öll gögn þingsins á tölvutæki formi á skýi og unnið með í sínum fartölvum.

Stjórn BÍ mun funda 15. febrúar og skipta fulltrúum niður í nefndir. Í framhaldinu munu nefndirnar taka til starfa við skoða þau mál sem vísað verður til þeirra. Þar sem fulltrúar og nefndir fá styttri tíma til að fara yfir málin á þinginu sjálfu munu gögn verða aðgengileg á lokuðu svæði á netinu með góðum fyrirvara.

Landsýn 2018:

Aukið virði afurða

„Aukið virði landafurða“ er yfirskrift ráðstefnunnar Landsýn 2018 sem haldin verður í Salnum í Kópavogi föstudaginn 23. febrúar.

Landsýn er samráðsþing Hafrannsóknastofnunar, Háskólans á Hólum, Landbúnaðarháskóla Íslands, Landgræðslunnar, Mátis, Matvælastofnunar og Skógræktarinnar. Stofnanirnar sjó hafa aðkomu að afurðaframleiðslu og umhverfismálum, hvort sem er í landbúnaði, fiskeldi, annars konar

landnýtingu og umhverfismálum. Á ráðstefnunni verður fjallað um virði landafurða frá ýmsum sjónarhornum og hlutverk stofnananna í því að tryggja verðmæti afurða og sjálfbæra landnýtingu.

Bæði verður boðið upp á erindi og veggspjaldakynningu á efninu. Ráðstefnugjald er kr. 5.000 en innifalið í því er hádegismatur, kaffiveitingar og létтар veitingar í lok dags. Skráning er á vef Landbúnaðarháskólans, lbhi.is, en skráningarfrestur er til 20. febrúar.

Finnskur frumkvöðull deilir reynslu sinni

Finnski bóndinn og frumkvöðullinn Thomas Snellman kemur til Íslands og heldur erindi í Hörpu á vegum Matarauðs Íslands og Bændasamtakanna 4. mars.

Thomas er brautryðjandi í Finnlandi í sölu búvara í gegnum svokallaða REKO-hringi sem eru vel skipulagðir Facebook-hópar víðs vegar um Finnland. Finnskir bændur og smáframleiðendur hafa náð undraverðum árangri í sölu beint frá býli og mun Thomas segja frá því hvernig þessir aðilar hafa náð að auka veltuna í sínum rekstri umtalsvert með nýjum söluaðferðum á Netinu.

Thomas Snellman hlaut Embluverðlunin í fyrra fyrir REKO-hringina.

Thomas Snellman.

Hinriksson heldur erindi sem ber nafnið „Gerðu þér mat úr Facebook“.

Ráðstefnan, sem er öllum opin, verður haldin í Björtuloftum í Hörpu eftir hádegi sunnudaginn 4. mars. Á sama tíma er Matarmarkaður Búrsins í Hörpu. Skráning er á bondi.is. /TB

Auk Thomasar mun Brynja Laxdal, framkvæmdastjóri Matarauðsins, fjalla um reynslu af matarmarkaði á Facebook hér á landi og Arnar Gísli Hinriksson heldur erindi sem ber nafnið „Gerðu þér mat úr Facebook“.

Veiðitími tarfa er frá 1. ágúst til og með 15. september, en þó getur Umhverfisstofnun heimilað veiðar á törfum frá og með 15. júlí. Veiðitími kúa er frá 1. ágúst til 20. september.

Hreindýrakvóti aukinn frá fyrra ári

Umhverfis- og auðlindaráðherra hefur ákveðið hreindýrakvóta fyrir 2018 að fengnum tillögum frá Umhverfisstofnun. Heimilt verður að veiða allt að 1450 dýr á árinu, 1061 kú og 389 tarfa. Um er að ræða fjölgun um 135 dýr frá hreindýrakvóta fyrra árs.

Veiðin skiptist milli níu veiðisvæða og eru mörk þeirra og fjöldi dýra á hverju svæði tilgreind

nánar í auglýsingu sem birtist í Lögbirtingablaðinu.

Heimildirnar eru veittar með fyrirvara um að ekki verði verulegar breytingar á stofnstærð fram að veiðum sem kalli á endurskoðun veiðiheimilda. Jafnframt er ráðuneytið með í skoðun hugsanleg áhrif kúaveiða á kálfa og álag og áhrif þeirra sem mögulega getur haft áhrif á

ákvarðanatöku um veiðitíma til framtíðar.

Veiðitími tarfa er frá 1. ágúst til og með 15. september, en þó getur Umhverfisstofnun heimilað veiðar á törfum frá og með 15. júlí. Veiðitími kúa er frá 1. ágúst til 20. september.

Veturgamlir tarfar eru alfríðaðir og miðast tarfaveiði því við tveggja vetra og eldri tarfa. Óheimilt er að veiða kálfa. /VH

Innflutningur nokkurra búvara 2016 og 2017			
Tegund	2016	2017	Hlutfall 2017 af 2016
Nautakjöt	631.074	848.661	134%
Svínakjöt	975.764	1.368.141	140%
Alifuglakjöt - kjúklingar	1.037.077	1.206.523	116%
Kalkúnakjöt	60.852	120.376	198%
Reykt, saltað og þurkað kjöt	174.592	220.261	126%
Mjólk, mjólkur- og undarennuduft og rjómi	50.198	151.303	301%
Ostar	326.669	509.809	156%
Tómatar	1.204.551	1.484.291	123%
Paprika	1.483.947	1.575.671	106%
Sveppir	231.702	283.084	122%
Pylsur og unnar kjötvörur	287.011	622.454	217%

Innflutningur á landbúnaðarafurðum jókst verulega á síðasta ári:

Aukningin allt að 217% í kjötvörum og 301% í mjólkurvörum

Samkvæmt nýjustu tölum Hagstofu Íslands um innflutning á búvörum 2017 hefur hann aukist mikið á milli áranna 2016 og 2017.

Í fyrsta tölublaði Bændablaðsins á þessu ári voru birtar tölur um innflutninginn eins og þær stóðu í nóvember. Samkvæmt nýjustu tölum, þar sem allt árið 2017 er komið inn, má sjá að talsverð aukning hefur verið á síðasta hluta ársins. Þá var hlutfallsaukningin á innflutningi nautakjöts í desember milli áranna 2016 og 2017 komin í 134%, en var 128% í nóvember

miðað við nóvember 2016.

Svínakjötsinnflutningurinn hefur aukist enn meira, eða um 140% og kalkúnakjötsinnflutningurinn um 198%. Innflutningur á kjúklingakjöti hefur aftur á móti ekki aukist eins mikið, en samt um 116% miðað við fyrra ár. Þá hefur innflutningur á reyktu, söltuðu og þurrkuðu kjöti aukist um 126% milli ára.

Meira en tvöföldun í unnum kjötvörum

Langmest innflutningsaukningin

í kjötvörunum er þó á pylsum og unnum kjötvörum. Þar hefur innflutningurinn meira en tvöfaldast og nemur aukningin 217% milli ára.

Mjólkurvöruinnflutningur þrefaldast

Innflutningur á mjólk mjólkur- og undanrennudufti og rjóma sker sig úr í þessum tölum Hagstofunnar. Þar hefur innflutningurinn meira en þrefaldast og var aukningin 301% á milli áranna 2016 og 2017. Hefur greinilega orðið töluverð aukning á þessum vörum í desember, því að í nóvember var aukningin á milli ára „aðeins“ 279%.

Af mjólkurvörunum er síðan töluverð aukning á ostainnflutningi. Nam aukningin þar á milli ára 156%.

Í grænmetinu er mesta aukning í tómatainnflutningi, eða um 123%, og í sveppum 122%. Innflutningur á paprikum hefur ekki aukist stórkostlega milli ára en þó um 106%. /HKr.

DEUTZ-FAHR Agrotion C-SHIFT - sívinsæl og klassísk dráttarvél

Klassísku og sívinsælu Agrotion dráttarvélnar frá DEUTZ-FAHR eru af mörgum taldar einhverjar sterkustu og endingarbestu dráttarvélar sem völ er á í dag.

C-SHIFT útgáfan er þar engin undantekning. Hún er búin rafskiptingu á öllum gírurum. Engin eiginleg gírstöng og aldrei þarf að kúpla til þess að skipta um gír. Einstaklega mjúkar gírskiptingar. Þetta eru liprar og öflugar dráttarvélar sem henta vel við hvers kyns bústörf.

Sem aukabúnað er hægt að fá á C-Shift vélnar framlyftur og aflúrtak.

Framlyfta, 3,8 tónna burðargeta.
Verð kr. 400.000 án vsk.

Framlyfta og framaflúrtak að auki.
Verð kr. 800.000 án vsk.*

*Verð gildir aðeins um búnað á nýjar vélar.

DEUTZ-FAHR Agrotion 6130.4 C-Shift

- 4 strokka, 4 lítra DEUTZ mótur, 129 hö, 546 Nm
- Rafskiptur ZF7200 girkassi, 24 gírar áfram, 24 afturábak
- Sjálfskiptimöguleikar
- Vökvavendigir með stillanlegu átaki
- Aðgerðaminni
- Fjaðrandi ökumannshús
- 40 km/klst aksturshraði
- 120 L/mín Load Sensing vökvadæla
- Power Beyond vökvatengi
- Rúmgott og glæsilegt hús með loftkælingu
- Paklúga. Loftpúðasæti. Farþegasæti. Drykkjakælir.
- 4 tvívirkir spóluventlar, flæðisstillanlegir
- 4 hraða aflúrtak (540/540E/1000/1000E)
- Lyftigeta á afturbeisli: 6.200 kg.
- Vökvautskjótanlegur lyfturkókur.
- Dekkjastærð: 540/65R24 að framan, 600/65R38 að aftan.
- Samlit Stoll FZ30 rafstýrð ámoksturstæki með dempara, vökvaskóflulás, 3ja sviði og 2,40 m Heavy Duty skóflu.

Verð frá kr. 11.680.000,- án vsk m.v. gengi á EUR=124,00

DEUTZ-FAHR Agrotion 6150.4 C-Shift

- Sami búnaður og í DEUTZ-FAHR Agrotion 6130.4 hér að ofan, en auk þess:
- 4 strokka, 4 lítra DEUTZ mótur, 153 hö, 605 Nm
- Skriðgír.
- Fjaðrandi framhásing
- 50 km/klst aksturshraði
- Lyftigeta á afturbeisli: 9.200 kg.
- 5 tvívirkir spóluventlar, flæðisstillanlegir
- Vökvayfirtengi
- Samlit Stoll FZ45 rafstýrð ámoksturstæki með dempara, vökvaskóflulás, 3ja sviði og 2,40 m Heavy Duty skóflu.

Verð frá kr. 13.150.000,- án vsk m.v. gengi á EUR=124,00

Eigum fyrirliggjandi vélar beint í bústörfn.

Þ Ó R H

REYKJAVÍK:
Krókháls 16
Sími 568-1500

AKUREYRI:
Baldursnes 8
Sími 568-1555

Vefsíða og
netverslun:
www.thor.is

Bændablaðið

— Málgagn bænda og landsbyggðar —

Ritstjóri: Hörður Kristjánsson (ábm.) hk@bondi.is — **Sími:** 563 0339 — **Rekstur og markaðsmál:** Tjörvi Bjarnason tjorvi@bondi.is — **Blaðamenn:** Margrét Þ. Þórsdóttir mth@bondi.is — Sigurður Már Harðarson smh@bondi.is — Vilmundur Hansen vilmundur@bondi.is — **Auglýsingastjóri:** Guðrún Hulda Pálsdóttir ghp@bondi.is — **Sími:** 563 0303 — **Netfang auglýsinga:** augl@bondi.is — **Vefur blaðsins:** www.bbl.is — **Netfang blaðsins:** (fréttir og annað efni) er bbl@bondi.is

Frágangur fyrir prentun: Anna Kristín Ólafsdóttir – Prentun: Landsprent ehf. – Upplag: sjá forsiðu – Dreifing: Landsprent og Íslandspóstur. ISSN 1025-5621

SKOÐUN

Límið í byggðunum

Íslenskir bændur þurfa sannarlega ekki að skammast sín fyrir árangur í gæðaframleiðslu landbúnaðarvara. Það sýnir sig best að ár eftir ár er verið að slá ný met á þeim vettvangi.

Í síðasta Bændablaði var greint frá því að kýr númer 851 á Innri-Kleif í Breiðdal á Austfjörðum hafi sett nýtt Íslandsmet er hún mjólkaði hvorki meira né minna en 14,2 tonnum. Þar var einnig greint frá því að Brúsastaðir í Vatnsdal hafi verið afurðahæsta kúabúið annað árið í röð. Höfðu bændur á sama bæ áður hampað slíku afreki í tvígang, auk þess að hafa átt kú sem setti Íslandsmet. Íslenskir kúabændur hafa líka tekið risaskref í þróunarmálum með uppbyggingu lausagöngufjósa og innleiðingu mjaltaþjóna.

Í blaðinu í dag er svo greint frá því að Eiríkur Jónsson í Gýgjarhólskotu í Biskupstungum hafi sett nýtt Íslandsmet í meðalafurðum eftir hverja kind, eða 48,1 kg. Fjöldi sauðfjárbænda hafa líka verið að standa sig afburðavel í ræktun og framleiðslu þó ekki séu þeir öfundsverðir þegar kemur að því að telja saman þá fjárhagslegu umbun sem þeir fá fyrir sinn snúð. Þar brjóta menn nú heila í bakherbergjum stjórnsýslunnar varðandi það hvaða stefnu skuli taka til að bæta úr þeirri ófremdarstöðu sem uppi hefur verið í þessari grein.

Víst er að þar dugar ekki að sveifla pennum og strika yfir starfsemi sauðfjárbænda í hagræðingarskyni. Það hangir nefnilega ýmislegt fleira á þeirri spýtu. Hvort sem mönnum líkar vel við bændur eða ekki, þá er það staðreynd að þeir eru víða límið sem heldur saman heilu samlögunum. Ef þeim er kippt út úr jöfnunni til að láta exelskjal arðseminnar líta betur út, þá er hætt við að önnur exelskjöl muni ekki ganga upp. Þegar bændur neyðast til að gefast upp, þá rýrnar byggð á viðkomandi svæði og félagsleg staða heilu byggðarlaganna getur umturnast á einu augabragði. Þegar heilu samfélögin hrynja hverfa líka möguleikarnir til sóknar á viðkomandi svæði. Þetta verða menn að hafa í huga þegar rætt er um vanda sauðfjárbænda. Þeirra vandi er nefnilega vandi heilu byggðarlaganna og stundum heilu landshlutanna. Það þarf að finna lausnir en þær verða að vera á skynsemi byggðar.

Ferðapjónusta hefur verið sá vaxtarsproti sem mest hefur verið áberandi í íslensku þjóðfélagi á síðustu árum. Erlendir ferðamenn eru langflestir hingað komnir til að njóta einstakrar náttúrufegurðar og til að upplífa íslenska menningu. Íslenska náttúrufegurð er vart að finna í stórum stíl í miðbæ Reykjavíkur og íslensk miðborgarmenning sýnir harla falska mynd af menningu þjóðarinnar. Það er bara einföld staðreynd að þúslin í þá mynd sem ferðamenn sækjast helst eftir er langflest að finna á landsbyggðinni.

Ef við höfum ekki ráð á að byggja landið sem víðast, þá missir landið stóran hluta af sínu aðdráttaraflí. Ferðamönnum mun þá fækka og efnahagur þjóðarinnar þrengjast. Ef menn vilja aftur á móti gera eitthvað til að styrkja stöðuna, þá þarf að halda áfram af krafti við þá merkilegu vinnu sem í gangi hefur verið við uppbyggingu fjarskiptakerfisins. Alvöru raforkuvæðing með þriggja fasa lögnum í sveitum er líka nauðsynleg forsenda framfara, m.a. í rafbílavæðingu.

Eitt mikilvægasta verkefnið er þó að halda uppi nútíma vegum og samgöngukerfi. Þar verða menn bara að fara að hysja upp um sig buxurnar ef ekki á enn verr að fara. Illa farið vegakerfi er þegar orðið allt of dýrt fyrir þjóðina og mannslífin sem glatast á vegum landsins á hverju ári eru algerlega óverjandi fórnarkostnaður. /HKr.

Tökum þeim áskorunum sem að okkur er beint

Guðný Helga Björnsdóttir

varaformaður Bændasamtaka Íslands
bessast@simnet.is

Loftslagsbreytingarnar eru stórt mál sem heimsbyggðin þarf að taka á, þar er litla Ísland ekki undanskilið. Okkur er tjáð að stærsti áhrifaþátturinn á Íslandi í kolefnismenguninni séu framræstar mýrar og með ákveðnum mælingum eru fundnir út stuðlar og tölur.

Þegar verið er að meta losun vegna framræslu hér á landi er stuðst við losunartölur sem notaðar eru í Evrópu. Mér finnst það nú dálítið eins og við myndum meta mjólkurnyt kúnna okkar með stuðlum frá evrópskum kúm. T.d. Jersey-kýrnar eru ekki mikið stærri en íslensku kýrnar. 50 kýr í fjósi þar hljóta því að mjólka jafn mikið og 50 kýr í fjósi hér, en það er langt því frá að svo sé. Eða að 100 hektarar af túni hér á landi gefi jafn mikla uppskeru og 100 hektarar af túni í Danmörku. Það er svo margt sem hefur áhrif á losunina, veðurfar, gróðurfar, jarðvegsgerð og fleira, því er bráðnauðsynlegt að komast að því hver losun gróðurhúsalofttegunda er raunverulega úr framræstum mýrum hér á landi.

Eins þarf að velta fyrir sér hvaða fleiri ráðum við getum beitt til að minnka kolefnisfótsporin. Þar horfi ég t.d. til innflutnings og útflutnings á landbúnaðarvörum. Það væri mun minni mengun af því að neyta innlendarar framleiðslu, fremur en að flytja inn og þurfa þá að flytja á móti út landbúnaðarafurðir sem ekki seljast vegna innfluttu varanna.

Hvernig vörur viljum kaupa?

Talandi um innflutning landbúnaðarafurða. Hvernig vörur viljum við borða? Er okkur alveg sama, bara að þær nærri okkur svo við getum haldið áfram lífsbaráttunni? Nei, ég held að við viljum vita hvernig varan er framleidd, við hvaða aðbúnað dýrin

lifðu, eða hvernig sinnt var um plönturnar, hvernig fôður dýrin hafa fengið, hvort einhver sýklalyf og eitrefni voru notuð við framleiðsluna, hvernig aðbúnaður og launakjör starfsmannanna sem hirtu um dýrin og plönturnar var o.p.h. Ódýrar innfluttar landbúnaðarvörur eru ekki framleiddar á sömu forsendum og íslenskar landbúnaðarvörur.

Verum stolt af okkar íslensku framleiðslu og höldum áfram að gera vel í framleiðslu landbúnaðarvara í hæsta gæðaflokki. Þó svo að að okkur sé sótt með innflutningi á landbúnaðarvörum þá eigum við ekki að þurfa að óttast þá samkeppni. Það er hins vegar áskorun og stórt verkefni framundan að koma innflytjendum og verslunarrekendum í skilning um að neytendur þurfa að hafa val. Neytendur eiga ekki bara að geta keypt ódýra innflutta vöru. Íslenska varan þarf líka að vera á boðstólum og sett fram af sanngirni af innflytjendum og verslunum. Að setja innflutta sveppi í sambærilegar pakkningar og íslenska gæða Flúðasveppi ber vott um einbeittan brotavilja innflytjanda og þá trú og vissu hans að neytendur vilji kaupa íslenska framleiðslu.

En matvörur er ekki bara hægt að fá í verslunum. Stórir matvörukaupendur eru veitingahús og mótuneyti. Þar þarf að vera hægt að tryggja að neytandinn viti uppruna matarins sem þar er að fá.

Full þörf á matvælastefnu

Ríki, sveitarfélög og fyrirtæki setja sér hinar ýmsu stefnur. Það ætti að vera metnaðarmál að mótuneyti að minnsta kosti ríkis og sveitarfélaga settu sér matvælastefnu, þar sem kæmi fram m.a. að markmiðið væri að kaupa innlenda framleiðslu eins og unnt er.

Af þessum skrifum mínum má kannski skilja að ég haldi að allar erlendar matvörur séu afleitar. Það er langt frá því að ég telji það. Erlendis er mjög mikið af úrvals matvöru líkt og íslenskir bændur framleiða.

Hins vegar, þegar búið er að flytja matvöru í þeim gæðaflokki til landsins okkar, þá er hún yfirleitt á sambærilegu verði og innlenda framleiðslan. Hvers vegna þá ekki að kaupa þá innlendu, styðja við íslenska framleiðslu og minnka kolefnisfótsporið?

Horfum opin fram á veginn

Fyrir nokkrum árum var nemandi í áburðarfræðitíma hjá Magnúsi Óskarssyni í Bændaskólanum á Hvanneyri. Til að ná eyrum nemendanna bryddaði sá snilldarkennari oft upp á öðru umræðuefni en þurri áburðarfræðinni. Í umræddum tíma var Magnús að ræða um félagsmál bænda og sagði eitthvað á þessa leið: „Krakkar! Þegar þið komið heim úr skólanum og verið orðin bændur, þá er eins líklegt að flest ykkar fari inn í sveitarstjórnir og félagsmál bænda. Þið verið jafnvel formenn og oddvitar.“ Það var ekki lítið sem þessum nemanda þótti fullyrðing kennarans fjarri lagi, allavega hvað hann sjálfan varðaði. Nú rúmum 25 árum seinna hefur umræddur nemandi setið í mörg ár í sveitarstjórn, verið oddviti, setið í stjórn Landssambands kúabænda í mörg ár og stjórn Bændasamtaka Íslands næstum því jafn mörg ár, verið varaformaður beggja félaga og komið víðar við í félagsmálum.

Ástæðan fyrir að ég nefni þetta í þessum leiðara er sú að við eigum að horfa opin fram á veginn. Taka þeim áskorunum sem að okkur er beint. Eins eigum við að vera með opin augun gagnvart þeim í kringum okkur sem við viljum að sinni félagsmálum og gegni forystu fyrir okkur. Það er ekki sjálfgefið að viðkomandi aðilar hafi metnað eða sjálfstraust til að koma sér sjálfir áfram. Ég hef ákveðið að gefa ekki kost á mér áfram til setu í stjórn BÍ og vil þakka kærlega fyrir þá reynslu sem ég hef fengið af þeim störfum, sem og öðrum í þágu bænda. Þetta er dálítið eins og að vera í tíma hjá Magnúsi Óskarssyni, þú veist ekkert alltaf hvar tíminn endar, þó hann byrji á áburðarfræði, en lærdómurinn ómetanlegur engu að síður.

ÍSLAND ER LAND ÞITT

Á leið í Landmannalaugar eru margar ótrúlega fallegar jarðmyndanir. Þær eru líka margbreytilegar og skipta litum í takt við sveiflur í veðurfari og birtustig og sýnast því aldrei eins. Mynd / Hörður Kristjánsson

Skálholt er einn af vinsælustu ferðamannastöðum landsins, enda koma þar margar rútur á hverjum degi ársins með ferðamenn.

Biskupshúsið í Skálholti fær nýtt hlutverk

„Það er augljóst að hraða þarf framkvæmdum eins fljótt og auðið er, einfaldlega vegna þess að hinn stöðugi straumur ferðamanna þarfnast þjónustu sem staðurinn getur ekki sinnt nema að litlu leyti við þær aðstæður sem nú eru,“ segir Kristján Valur Ingólfsson, vígslubiskup í Skálholti, vegna nýs vígslubiskupshúss sem stendur til að byggja á staðnum.

Haldin var samkeppni um hönnun hússins og var dómnefnd sammála um að mæla með tillögu ASK arkitekta til frekari útfærslu. Áhersluatriði keppnislýsingar voru: Innra fyrirkomulag, aðlögun húss að nýrri starfsemi, aðkoma og tengingar við nærliggjandi umhverfi og mannvirki, samhljómur við aðrar byggingar og umhverfi Skálholts og hagkvæmni í byggingu og rekstri.

Þjónustuhús fyrir ferðamenn

Með breytingu á biskupshúsinu, frá því að

Svona mun biskupshúsið í Skálholti líta út samkvæmt tillögu ASK arkitekta.

vera heimili og móttökurými vígslubiskups, og aðstaða fyrir Skálholtsskórin og organistann, verður nýja húsið þjónustuhús fyrir kirkjugesti og ferðamenn. Reiknað er með að framkvæmdir við húsið hefjist í

byrjun sumars. „Ég er hvorki fagmaður né spámaður og ætla ekki að geta mér til um kostnað eða byggingalok,“ bætti Kristján Valur við þegar hann var spurður út í kostnað við framkvæmdina. /MHH

Uppbyggingarsjóður Norðurlands eystra hefur úthlutað alls 100 milljónum króna til menningar, atvinnuþróunar og nýsköpunar á starfssvæði Eyþings.

Uppbyggingarsjóður Norðurlands eystra: 100 milljónir í styrki vegna margvíslegra verkefna

Uppbyggingarsjóður Norðurlands eystra hefur úthlutað alls 100 milljónum króna til menningar, atvinnuþróunar og nýsköpunar á starfssvæði Eyþings. Sjóðurinn er samkeppnissjóður og veitir verkefnastyrki til menningarverkefna, atvinnuþróunar og nýsköpunar auk stofn- og rekstrarstyrkja til menningarmála. Hann er hluti af samningi milli Eyþings og ríkisins um Sóknaráætlun Norðurlands eystra 2015–2019. Uppbyggingarsjóði bárust samtals 133 umsóknir, þar af 51 til atvinnuþróunar og nýsköpunar og 82 til menningar. Uppbyggingarsjóður samþykkti að veita 85 verkefnum styrkvilyrði að upphæð 100

milljónir króna. Samtals var sótt um rúmlega 271 milljón í sjóðinn að þessu sinni. Meðal verkefna má nefna að Ágúst Marínó Ágústsson hlaut eina milljón króna til að vinna að spænisframleiðslu. Búnaðarsamband S-Þingeyjarsýslu fékk hálfa milljón vegna verkefnis sem nefnist Matarauður Þingeyjarsýslu, Fræðasetur um forystufé hlaut þrjá styrki, ríflega 2 milljónir í allt, vegna þriggja verkefna, m.a. að koma upp útilistaverki við setrið og annars verkefnis sem ber nafnið Fjalla Bensí. Þá hlaut Hafsteinn Hjálmarsson 750 þúsund krónur til að setja upp kjötvinnslu á Gilsbakka, Heimskautagerðið á Raufarhöfn fékk eina

milljón króna og Hjörleifur Hjartarson sömu upphæð til að vinna að hljóðleiðsögn um Dalvík. Verksmiðjan á Hjalteyri fékk 4 milljónir króna. Kvenfélagið Baugur í Grímsey hlaut styrk til að vinna að atvinnuskapandi hönnun í eyinni. Vistorka hlaut tvo styrki, annan vegna verkefnis sem heitir Jarðefnalaus Hrísey og hitt vegna nýtingar á lífrænum úrgangi. Skjálftasetrið á Kópaskeri hlaut styrk og einnig Könnunarsetrið á Húsavík. Þróunarverkefni vegna grænþörungna hlaut sömuleiðis styrk og sjónvarpsstöðin N4 fékk 3,3 milljónir króna vegna verkefnis sem heitir „Uppskrift að góðum degi“. /MDD

175

MÆLT AF MUNNI FRAM

Á tímum misvirðingar karla á konum, þá er næsta víst að þær kenndir eru ekki nýtilkomnar. Í þingsal Alþingis veitti **Kristinn J. Magnússon** því eftirtekt að augu þingmanna mældu út þingkonu á leið í ræðustól:

Gekk í salinn fljóðið frítt, fljótt það Einar kenndi. Ástartillit undur blítt eftir frúnni sendi.

Brynjólfur í Þverárdal A-Húnavatnssýslu var mikill höfðingi á sinni tíð. Eitt sinn fylgdi hann úr hlaði góðum gestum sínum, þar á meðal var **Þorsteinn Erlingsson** skáld. Þorsteini þótti sérstakt af Brynjólfi að gefa sér tíma frá heyönnum til að fylgja gestum að þjóðbraut hjá Bólstaðarhlíð:

Að gera sér með gestum kátt í glaumi og söng er hérna vandi, og með þeim ríða um miðjan slátt. Margt er skritið á Norðurlandi.

Þó er það mäske mest um vert, sem mér var sýnt á þessum degi, Bólstaðarhlíð af þjóðbraut þvert, Þverárdalur á hvers manns vegi.

Karl Kristjánsson, alþingismaður á Húsavík, var eitt sinn á ferð í áætlunarbíl ásamt fjölda fólks:

Auðlegðin er eigi smá, og ekki smiðurinn gleyminn að láta sérstakt andlit á alla, er koma í heiminn.

Til **Karolínu Einarsdóttur** magisters orti Karl:

Þú átt flest í anda og æðum einmitt það, sem töfrar mig. Vildi ég á himinhæðum hleypa Sleipni og reiða þig.

Karolína svaraði **Karli**:

Orðalaus er ástin mín, örðum kvæðaglíma, en hestinum mínum heim til þín hleypi ég einhverntíma.

Karl sat veislu þingmanna sem haldin var í London. **Jón Pálmason** frá Akri var meðal þingmanna, og ljóðaði til Karls:

Enginn vafi er um það; ungum burt frá hrundum fíkjuvíðar fýkur blað fyrr en varir, stundum.

Karl svaraði að bragði:

Gerum enga yfirsjón, er það fararkvöðin. Horfðu á brosin hýru, Jón heldur en fíkjublöðin.

Síðan héldu þeir félagar heim til Íslands. Í flugvélinni orti **Karl**:

Þó um loftsins léttu svið liðuft Faxi rynni, hafð‘ann ekki að hálfu við heimprá minni og þinni.

Þegar þeir félagar lentu hér heima var það fyrsta sem þeir heyrðu fréttæmt, að einhver hefði sprengt „hafmeyjuna“ af stalli sínum í Reykjavíkurtjörn. **Karl** orti þá:

Ómynd býður eyðing heim, -Auður brást með vörnina- enginn hefur uppi á þeim sem afmeyjaði Tjörnina.

Umsjón:

Árni Geirhjörtur Jónsson

kotabyggd1@gmail.com

FRÉTTIR

Kjúklingum á Indlandi gefið heimsins sterkasta sýklalyf

– WHO sendur út viðvörðun þar sem þetta getur leitt til þróunar lyfjaónæmra ofurbaktería og sýkinga í fólki sem engin lyf ráða við

Alþjóðleg heilsuviðvörðun hefur verið gefin út í framhaldi af því að komið hefur í ljós að kjúklingabændur á Indlandi hafa notað þúsundir tonna af sýklalyfinu colostin við eldi.

Colostin er eitt fárra sýklalyfja sem notað er gegn sýkingum þegar engin önnur lyf virka.

Indland eru eitt af stærstu matvælaframleiðslulöndum í heimi og flytja árlega út gríðarlegt magn af kjúklingakjöti. Komið hefur í ljós að árlega nota indverskir kjúklingabændur sterk sýklalyf við eldið og þar á meðal þúsundir tonna af lyfinu Colostin. Colostin er eitt fárra sýklalyfja sem notað er gegn sýkingum þegar engin önnur lyf virka og er talið að notkun þess í landbúnaði auki enn á hættuna á að fram komi svokallaðar ofurbakteríur sem eru

ónæmar fyrir öllum sýklalyfjum sem til eru í dag. Slikt gæti haft skelfilegar afleiðingar og hefur Alþjóðaheilbrigðismálastofnunin (WHO) sent frá sér yfirlýsingu þar sem segir að sýklalyfjaónæmi sé ein stærsta ógn við lýðheilsu jarðarbúa í dag.

Farmskrár sýna að gríðarlegt magn af Colostin hefur verið flutt til Indlands á síðustu árum. Á Indlandi er lyfið selt til bænda sem nota það til að fyrirbyggja sjúkdóma og sem vaxtarhvata.

Alvarleiki málsins felst í því að lyf sem ætlað var sem síðasta úrræði í baráttunni við alvarlegar bakteríusýkingar er nú notað til að auka vaxtarhraða og stærð kjúklinga. Afleiðingin gæti verið sú að lyfið verði fljótlega ónothæft til lækninga.

/VH

Indland er eitt af stærstu matvælaframleiðslulöndum í heimi og flytur árlega út gríðarlegt magn af kjúklingakjöti.

Guðbjörg Jónsdóttir, verkefnastjóri hjá Bændasamtökunum, hefur síðasta árið unnið við breytingar á fjármögnun BÍ. Eftir að búnaðargjaldið féll út þurfa bændur að gerast félagar í samtökunum og greiða félagsgjöld. Mynd / TB

Félagsaðild að Bændasamtökum Íslands:

Félagsmenn í BÍ eru nú 3.400 talsins

Nú er fyrsta ár í innheimtu félagsgjalda BÍ að baki. Í árslok voru félagsmenn samkvæmt félagatali rétt um 3.400 talsins. Félagsgjöldin voru tæplega 87,5 milljónir króna, eða 87% af því markmiði sem sett var í fjárhagsáætlun 2017.

Guðbjörg Jónsdóttir, verkefnastjóri hjá Bændasamtökunum, segir að síðasta ár hafi verið mikið mótunarár í félagskerfi bænda og muni sú vinna halda áfram.

„Nú er verið að slípa af þá vankanta sem komu upp í innheimtunni. Það er ástæða til að þakka bændum fyrir þá þolinmæði sem sýnd hefur verið í þessu breytingaferli.“

Rafræn umsókn um félagsaðild

Þeir bændur, sem ekki greiddu félagsgjöld á síðasta ári en vilja gerast meðlimir í BÍ, þurfa nú að sækja um aðild. Í boði er að fylla út rafræna umsókn á vef samtakanna, bondi.is, eða hafa beint samband við þjónustufulltrúa. Umsóknin er einnig ætluð þeim sem vilja af einhverjum ástæðum breyta sinni félagsaðild. Bændur geta auk þess

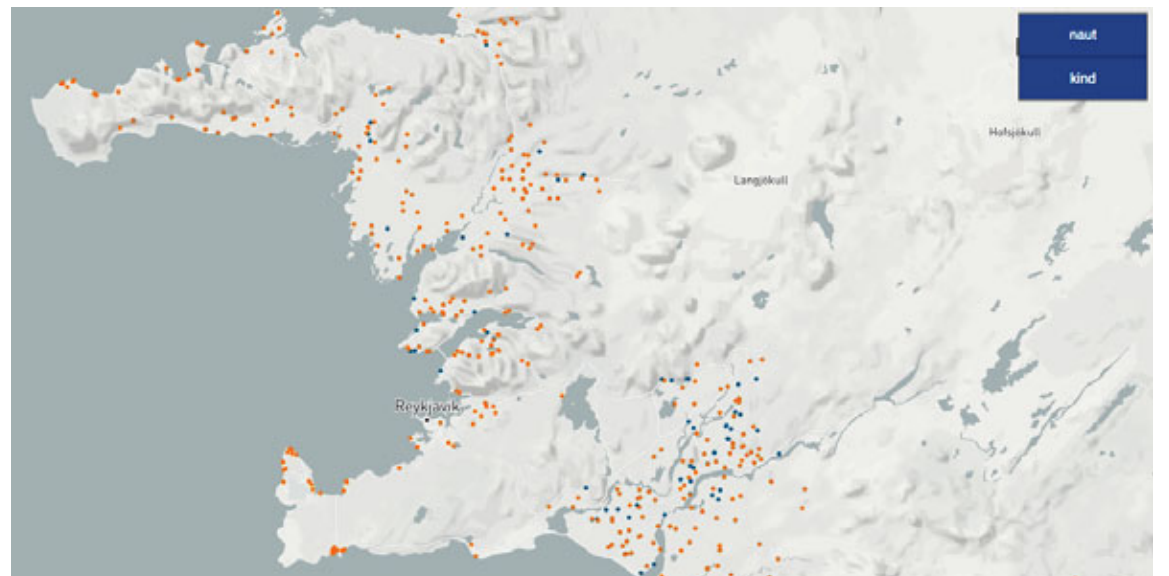
leitað til samtakanna og fengið ráðgjöf hjá þjónustufulltrúa um félagsaðildina.

Upplýsingar eingöngu fyrir félagsmenn á Bændatorginu

„Ástæða er til að benda á að grunnfélagsgjaldið innifelur félagsgjald fyrir tvo og eru félagsmenn hvattir til að nýta sér það. Bændur ættu að sjá félagsaðild sína inni á Bændatorginu en þar er einnig búið að taka í notkun félagssíðu sem er á lokuðu svæði. Þar eru aðgengilegar ýmsar upplýsingar sem aðeins eru ætlaðar félagsmönnum, svo sem umsóknir um sumarhús, ársreikningar samtakanna, fundargerðir og önnur skjöl og tilkynningar,“ segir Guðbjörg.

Athygli er vakin á því að aukaaðild að BÍ geta átt þeir einstaklingar, 18 ára og eldri, sem búsettir eru á Íslandi og styðja markmið samtakanna. Aukaaðildinni fylgir enginn atkvæðisréttur eða önnur félagsleg réttindi.

Nánari upplýsingar um félagsgjöld BÍ er að finna á vef samtakanna, bondi.is. /TB

Skjámynd af frumgerð útlits Matarlandslagsins. Verkefnið er í vinnslu og útlitið á því eftir að breytast töluvert.

Matís:

Kortlagning matarlandslagsins

Matís vinnur nú að verkefni sem felst í kortlagningu á matarlandslagi Íslands á veflægu formi. Í því felst að unnin er heildarskrá yfir frumframleiðslu á Íslandi og mun kallast Matarlandslagið á íslensku en EatIceland á ensku.

Skráin mun sýna fjölda frumframleiðenda og dreifingu þeirra um landið myndrænt á vefnum og hægt verður að flokka þá eftir ýmsum breytum og skoða frekari upplýsingar um hvern þeirra.

Sjálfbærnimarkmið Sameinuðu þjóðanna

Rakel Halldórsdóttir, ráðgjafi hjá Matís, segir að verkefnið eigi rætur í 17 heimsmarkmiðum Sameinuðu þjóðanna um sjálfbærni fyrir öll ríki jarðar fyrir 2030. „Ofnýting auðlinda jarðar er eitt af stóru heimsálunum í dag, sem menn átta sig nú á að er afar áriðandi að bregðast hratt og viðtækt við. Sameinuðu þjóðirnar settu þessi heimsmarkmið sem eiga að tryggja framtíð jarðar, lífs og mannkyns á jörðu. Okkar hlutverk á Íslandi er að vinna að sjálfbærnimarkmiðunum frá þeim grunni sem við höfum hér á landi.

Í því samhengi er mikilvægt að við gerum okkur grein fyrir því hvað stuðlar að sjálfbærni okkar og hvernig við sjálf viðhöldum,

Rakel Halldórsdóttir.

Myndræn og nútímaleg framsetning

„Þessari heildarskrá er ætlað að gefa heildarsýn yfir frumframleiðslu okkar og vera grunnur upplýsinga; meðal annars með tilliti til framþróunar og stefnumótunar í ljósi sjálfbærnimarkmiða Sameinuðu þjóðanna fyrir þjóðir jarðar og Parísarsamkomulagsins. Hún mun einnig þjóna nýsköpun, framþróun og markaðsþróun í matvælaframleiðslu á Íslandi,“ segir Rakel enn fremur.

Skráin verður, að sögn Rakelar, myndræn og nútímaleg í framsetningu sem nýtist vel þegar skoðuð er heildarmynd matvælaframleiðslunnar. Það gagnist svo þegar hugað er að byggðasjónarmiðum og bættri markaðssetningu íslenskra landbúnaðarafurða. Mikilvægt sé að bregðast við væntingum samfélaga á landsbyggðinni og ferðamanna um aukid aðgengi að upplýsingum um sérkenni landsvæða hvað varðar menningu og matarhefðir. „Með skránni verður neytendum einnig gert kleift að miða neyslu sína að því að minnka neikvæð neyslutengd umhverfisáhrif, svo sem minnka kolefnissporið, taka smáskref gegn hlýnun jarðar og stuðla að vistvænna samfélagi og sjálfbærni,“ segir Rakel. /smh

tryggjum og stuðlum að framþróun þessarar sjálfbærni í sátt við náttúruna. Frumframleiðsla þjóða er grunnur sjálfbærni þeirra, en frumframleiðendur eru allir þeir sem tryggja okkur sjálfbærni með matarafurðum sem koma beint úr auðlindum okkar, lands og sjávar. Ísland er eyja og samfélag okkar ekki ýkja stórt, sem gerir okkur auðvelt fyrir þegar kemur að skrásetningu frumframleiðslu í landinu. Við hjá Matís höfum undanfarið unnið að gerð heildarskrár yfir frumframleiðslu á Íslandi, sem koma mun út á veflægu formi vonandi í vor,“ segir Rakel.

Way of Life!

SUZUKI FJÓRHJÓL

LÁTTU EKKERT STOPPA ÞIG!

SUZUKI
KINGQUAD 750AX
4x4 POWER STEERING

VERÐ KR.
1.980.000

SUZUKI
KINGQUAD 500AX
4x4 POWER STEERING

VERÐ KR.
1.890.000

QuadSport
Z400

VERÐ KR.
1.550.000

Suzuki fjórhjól eru með power stýri og 100% driflæsing. Þau eru létt, lipur og meðfærileg í notkun. Eyða auk þess afar litlu eldsneyti. Komdu og kynntu þér úrvalið og veldu fjórhjól sem hentar þér.

Suzuki umboðið ehf.

Skeifunni 17

Sími 568 5100

kolli@suzuki.is | suzuki.is

FRÉTTIR

Vilja fleiri hleðslustöðvar

Verkefnið Hleðsla í hlaði auglýsir þessa dagana eftir fleiri áhugasömum bændum sem hafa hug á því að setja upp hleðslustöðvar fyrir rafbíla á sínum búum.

Að Hleðslu í hlaði standa Hey Iceland (fyrrum Ferðapjónusta bænda), Orkusetur og Bændasamtök Íslands. Á þriðja tug aðila hafa verið í samskiptum við verkefnahópinn og lýst yfir áhuga á að setja upp hleðslustöðvar og nokkrir þeirra hafa samið við fyrirtækið Hleðslu ehf. um uppsetningu á stöðvum.

„Við vonumst til þess að fá fleiri bændur og aðila í ferðapjónustu til að stökkva á vagninn. Markmiðið er að fjölga rafhleðslustöðvum í sveitum og ýta þannig undir umhverfisvænni samgöngur,“ segir Tjörvi Bjarnason hjá Bændasamtökunum.

Hleðsla

Í HLAÐI

„Það er mikil eftirspurn hjá rafbílaeigendum sem kunna vel að meta að vera öruggir með hleðslu hringinn í kringum landið. Rafmagnsbílu m fjölgar hratt og við teljum að það sé tilvalið fyrir bændur, sem hafa tök á, að veita hleðsluþjónustu. Bæði er hægt að skapa sér nýjar tekjur og síðan getur rafhleðslustöðin verið kærkomin viðbót við aðra þjónustu og ýtt undir sölu, t.d. á veitingum eða afþreyingu,“ segir Tjörvi sem vonast til þess að með vorinu verði allnokkrar hleðslustöðvar komnar upp í sveitum landsins undir merkjum Hleðslu í hlaði. Tilgangur samstarfshópsins er einkum að hvetja bændur til þess að kanna kosti hleðslustöðva og kynna þjónustuna þegar hún verður komin á laggirnar.

Endurnýja á gamla unmenafélagsreitinn sem er við lóðamörk húsanna í Skógartröð. Trén eru komin til ára sinna og munu falla á næstu árum og ef reiturinn á að viðhaldast þarf að planta fremur stöðilegum trjám í hann og verja meðan þau eru að vaxa úr grasi. Þessi reitur var oft kallaður Aldisarreitur vegna þess að Aldis á Stokkahlöðum annaðist lengst af um hann, hann hefur því menningarsögulegt gildi og mikilvægt að halda við því sem eftir er af honum.

Eyjafjarðarsveit:

Fjölmargar hugmyndir um nýtingu skóglendis

Eyjafjarðarsveit festi nýlega kaup á skóglendi ofan Hrafnagilshverfis, en áður tilheyrði aðeins lítill hluti þess sveitarfélaginu. Á þessu svæði er m.a. Aldisarlundur sem um árábil hefur nýst skólasamfélaginu afar vel. Með stækkun þessa svæðis, ofan Aldisarlundar, opnast ýmsir möguleikar til útivistar, kennslu og leikja bæði fyrir skólasamfélagið og íbúa.

Sveitarstjórn hefur áhuga á að ráðast í framkvæmdir á svæðinu sem væru til þess fallnar að auka samveru og útivist íbúanna. Eftir var til hugmyndasamkeppni þar sem leitað var til íbúa sveitarfélagsins um hvernig best væri að nýta svæðið. Fjölmargar hugmyndir bárust.

Berjaland

Ein hugmyndanna snýst um að nýta skóglendið sem berjaland fyrir íbúa, m.a. með því að grisja bjartan skóg með hindberjum, rífs- og sólberjum, hrúta- og laxaberjum og jarðarberjum sen njóta skjóls í skóginum. Gjöfult berjaland mætti einnig nýta við kennslu. Bent er á að víða í útlöndum eru matarskógar, en ekki er vítað til að slíkt hafi verið reynt hér á landi.

Þá var varpað fram hugmyndum um að staðsetja grillhús á svæðinu, setja upp rennirölu og einnig að setja upp hjólabraut í gegnum skógin, sem gæti nýst sem fjallaskiðabraut að vetrarlagi. Frisbíggjöllur var nefndur og eins að útbúa svonefndan berfættra, eða skynjunarstíg, sem er

með margvíslegu yfirborði, hörðu og mjúku.

Fullbúin útikennsluadstaða

Nefnt var og að setja upp líkamsræktartæki í skóginum sem og leiktækjum og þá helst úr efniviði skógarins. Einnig að setja upp fræðsluskilti um trjátegundir, blómgróður, fugla, skordýr og sveppi sem líklegt er að séu á svæðinu. Einnig væri gott að þróa áfram aðstöðu fyrir leik- og grunnskóla til að fullbúin útikennsluadstaða yrði í skóginum. Stalla má setja í brekku við skógarskýlið, koma upp salernisaðstöðu í skóginum og eins þyrfti drykkjarvatn að vera aðgengilegt þar yfir sumarmánuðina. Þá var og nefnt að ljúka þyrfti við göngustíg frá göngubru frá Aldisarlundi upp á mel norðan Reykár en þar vantar góð þrep.

Menningarsögulegt gildi

Endurnýja á gamla ungmennafélagsreitinn sem er við lóðamörk húsanna í Skógartröð. Trén eru komin til ára sinna og munu falla á næstu árum og ef reiturinn á að viðhaldast þarf að planta fremur stöðilegum trjám í hann og verja meðan þau eru að vaxa úr grasi. Þessi reitur var oft kallaður Aldisarreitur vegna þess að Aldis á Stokkahlöðum annaðist lengst af um hann, hann hefur því menningarsögulegt gildi og mikilvægt að halda við því sem eftir er af honum.

/MPB

Bergþór Páll Aðalsteinsson, verkstjóri og mjólkurbílstjóri, segir mjólkursöfnun fyrir norðan yfirleitt hafa gengið vel þrátt fyrir mikla umhleypinga í veðri, glærahálfu og stórhrið til skiptis. Engin óhöpp hafa orðið en vinnudagar mjólkurbílstjóra eru oft langir.

Mynd / MPB

Bergþór Páll Aðalsteinsson, verkstjóri hjá MS-Akureyri:

Mjólkursöfnun gengið ótrúlega vel þrátt fyrir umhleypinga í veðri

Það hefur gengið ótrúlega vel miðað við aðstæður,“ segir Bergþór Páll Aðalsteinsson, verkstjóri yfir mjólkursöfnun hjá MS-Akureyri og mjólkurbílstjóri.

Veður hefur verið með eindæmum umhleypingasamt síðustu vikur, skipst á með norðan stórhrið og glærahálfu sem gert hefur mjólkurbílstjórum lífið fremur leitt.

Skak á keðjum

Bergþór segir að mikið hafi hina síðustu daga verið um skak á keðjum og fyrir vikið gangi mjólkursöfnun hægar fyrir sig. „Við erum lengur að, en það sem skiptir mestu er að engin áföll hafa orðið, þetta hefur gengið nokkuð vel bara,“ segir hann. Eitthvað hefur verið um lokanir, m.a. var Víkurskarð lokað heilan dag. Bergþór segir að svo hátti til að yfirleitt sé einn mjólkurbíll

það þarf oft að ösla snjóinn þegar mjólkinn er sótt heim á bæi.

staðsettur austan Víkurskarðs og hafi það því ekki komið að sök.

Bíl, sem flytur vörur frá Akureyri og suður á höfuðborgarsvæðið, var seinkað um einn dag vegna lokunar á Öxnadalsheiði í lok liðinnar viku en Bergþór segir það yfirleitt ekki koma að sök ef tafrir verði ekki meiri en sem nemur einum degi.

Langir vinnudagar

Veðurfarið hefur einkum haft þau áhrif að vinnudagar mjólkurbílstjóra eru lengri, mjólkursöfnun tekur lengri tíma þegar veður og færð eru ekki eins og best verður á kosið og iðulega er menn að frá morgni til kvölds.

Með öflugan mannskap

„Við höfum góðan og öflugan mannskap og allir eru boðnir og búnir að leggja mikið á sig. Þetta er verkefni sem þarf að leysa, andinn á vinnustaðnum er góður, menn eru jákvæðir og víla ekkert fyrir sér að vinna langa daga.“

Bændur eru að sögn Bergþórs iðulega flestir hverjir búnir að hreinsa heimreiðar þannig að leiðin heim að fjósi er alla jafna greið.

/MPB

Stjórnarþingmaður skammar þingmenn fyrir dugleysi í samgöngumálum:

Ekki einu sinni staðið við metnaðarlitlar samgönguáætlanir

Bjarni Jónsson, varþingmaður Vinstrihreyfingarinnar – græns framboðs í Norðvesturkjördæmi, tók sæti á Alþingi fyrir Lilju Rafneyju Magnúsdóttur í fyrri viku. Þar vakti hann athygli á slæmri stöðu samgöngumála á landinu.

„Virðulegi forseti. Víða um land liggja vegir undir skemmdum vegna vanrækslu undanfarinna ára í viðhaldi og frekari uppbyggingu; Vatnsnesvegur, Reykjaströnd, Hegrans, Skógarströnd, vegir í Arneshreppi, uppsveitir Borgarfjarðar og svo mætti áfram telja.

Styrking stofnleiða og lagning bundins slitlags á tengivegi hefur setið á hakanum.

Brýnar stórfamkvæmdir, eins og breikkun Vesturlandsvegar frá Kjalarnesi í Borgarnes, hafa vart komist á dagskrá og undirbúningsvinnu er ábótavant. Þetta hefur gerst þrátt fyrir loforð fulltrúa flestra stjórnmalaflokka í aðdraganda undanfarinna alþingiskosninga.

Alþingi hefur samþykkt metnaðarlitlar samgönguáætlanir sem svo hefur ekki einu sinni verið staðið við með því að fjármagna framkvæmd þeirra.

Bjarni Jónsson, varþingmaður VG, í ræðustól á Alþingi.

Herra forseti. Alþingi og samgönguráðherra verða að taka sig á. Góðar samgöngur eru lífæð byggðanna. Það er ekki tæk flóttaleið eftir áralanga vanrækslu í samgöngubótum að ætla að fjármagna þær með vegtollum á íbúa einstakra svæða, svo sem íbúa á Akranesi og í Borgarfirði. Samgönguráðherrar sem tala fyrir slíku sýna uppgjöf gagnvart því verkefni að tala fyrir og tryggja fjármuni í nauðsynlegar samgöngubætur af þeim tekjustofnum sem þó eru til þeirra markaðir með margvíslegri gjaldtöku, svo sem af eldsneyti, umferð, bílum og fleiri þáttum.

Vakin er athygli á því í nýjasta

tölublaði Bændablaðsins í vandaðri og ítarlegri umfjöllun að um 258 milljarða tekjur af umferð undanfarinna fimm ára hafi ekki verið nýttar til vegagerðar. Tekjustofnar og fjármunir eru greinilega fyrir hendi. Alþingi verður því að taka sér tak, og samgönguráðherra leggjast á árar og fylgja þeim verkefnum eftir sem honum eru falin og ætlað að tala fyrir. Við þurfum aðgerðir strax í vegamálum. Það er alveg augljóst að tekjustofnarnir eru fyrir hendi, fjármunirnir eru fyrir hendi, fjármunir sem eru innheimtir með ýmsum hætti en skila sér ekki í samgöngubætur, sem þó standa svona illilega upp á okkur,“ sagði Bjarni Jónsson.

JÖKLAR

Upplifun á Íslandi

ÍSLENSK HÚS - SÉRHÖNNUÐ FYRIR ÍSLENSKA FERÐAÞJÓNUSTU

Forsniðin einingahús Fljótleg í uppsetningu

Vorpantanir 2018 í fullum gangi!

Ef þú vilt fá hús afhent í vor þá er núna góður tími til að panta.

- Opið fyrir pantanir í næstu sendingu fram til 15. febrúar.

Afhending 1. maí

NÝTT JÖKLAR - BÍLSKÚR

GRUNNHÚS Verð m/vsk 2.490.000 kr.

Ef um 3 hús eða fleiri er að ræða
gerum við sértílbod.

Jöklahúsin er vel hægt að útfæra í ýmsum útfærslum og þau
þjóða upp á fjölmarga möguleika
í samsetningu og stærð.

Öll Jöklahúsin
eru stækkanleg

Jöklahúsin hafa fengið afar góðar viðtökur hjá ferðaþjónustu-
aðilum á Íslandi og má finna þau um allt land í ýmsum útfærslum.

STYRKUR - HAGKVÆMNI - HÖNNUN

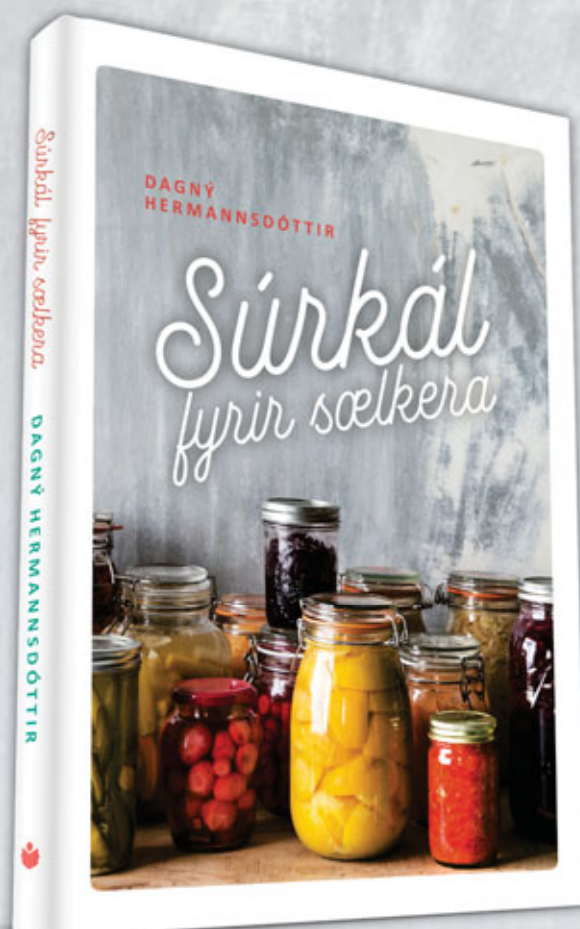
Landshús - Sími 553 1550 - landshus@landshus.is - www.landshus.is

LANDSHÚS

SÆLKERAMATUR

- Fróðleikur um hvernig sýra á grænmeti
- Fjöldi gómsætra uppskrifta
- Falleg og eiguleg bók

FRÉTTIR

Íslands sækir um skráningu Vatnajökulspjóðgarðs á heimsminjaskrá Sameinuðu þjóðanna:

Einstakt svæði í jarðfræðilegu og líffræðilegu tilliti

– segir verkefnisstjóri umsóknarinnar

Ísland sótti formlega um að Vatnajökulspjóðgarður – og hluti gosbeltis Íslands – verði tekinn inn á heimsminjaskrá Sameinuðu þjóðanna (UNESCO) 31. janúar síðastliðinn. Ísland tilnefni þannig svæðið og verður umsóknin í kjölfarið tekin fyrir á skrifstofu UNESCO í París.

Á heimsminjaskrá UNESCO eru staðir sem teljast hafa gildi bæði fyrir viðkomandi land, en einnig allt mannkyn og geta staðirnir bæði verið skráðir á menningarlegum forsendum en einnig vegna náttúrufræðilegs gildis. Ísland er með tvo staði skráða nú þegar; Þingvellir voru skráðir 2004 og Surtsey 2008.

Tilnefningin er unnin af starfsmönnum Vatnajökulspjóðgarðs og vinir Vatnajökuls styrktu gerð tilnefningarinnar, en verkstjórnin var í höndum Snorra Baldurssonar líffræðings.

„Forsenda þess að geta tilnefnt svæði á heimsminjaskrá er að það hafi áður verið sett á svokallaða yfirlitsskrá (tentative list; sjá: www.heimsminjar.is) hjá viðkomandi landi,“ segir Snorri. „Skaftafell var lengi á yfirlitsskrá Íslands og eftir að það sameinaðist Vatnajökulspjóðgarði þótti eðlilegt að hann færi á listann – og það varð raunin 2011. Í framhaldi voru umræður um hvaða staður af yfirlitsskránni yrði tekinn fyrir næst á eftir vikingamínjum norrænna landa, sem var reyndar umsókn sem hlaut ekki brautargengi.

Það var svo í ráðherratið Sigrúnar Magnúsdóttur og ekki síst fyrir áhuga stjórnarformanns Vatnajökulspjóðgarðs, Ármanns Höskuldssonar eldfjallafræðings, að ákveðið var að fara af stað með forkönnun meðal þeirra átta sveitarfélaga sem umlykja garðinn um hvort þau mundu styðja slíka tilnefningu.“

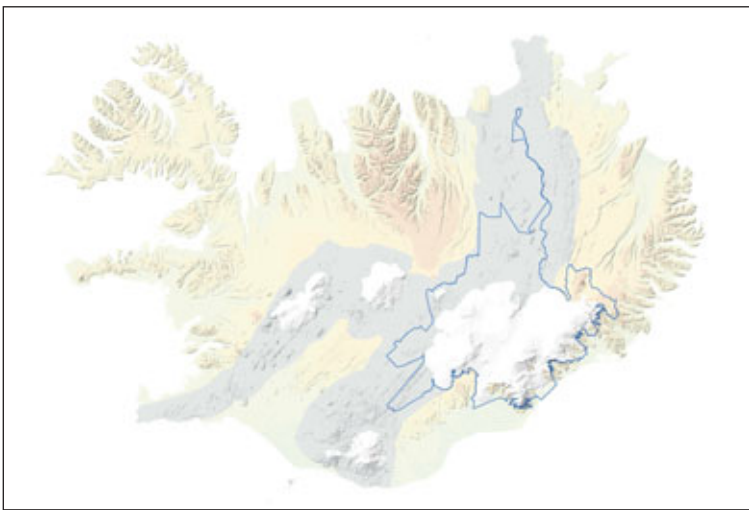
Umsóknarvinna hófst í byrjun árs 2017

Snorri segir að undirbúningsvinna hafi farið af stað vorið 2016. „Þá var sett saman sértæk verkefnisstjórn sem fór og heimsótti viðkomandi sveitarfélög og kynnti heimsminjasamninginn og hvað í því fælist að staður færi á heimsminjaskrá. Í framhaldi voru viðkomandi sveitarfélög beðin að staðfesta með bréfi hvort þau mundu styðja umsókn á heimsminjaskrá og það gerðu þau öll.

Í október 2016 ákvað svo ríkisstjórn Íslands að láta til skarar skriða; verkefnisstjórn var stofnuð í desember 2016. Verkefnisstjórnin fól Vatnajökulspjóðgarði gerð tilnefningarinnar og mér verk- og ritstjórn. Eiginleg vinna við gerð tilnefningarskýrslunnar hófst svo í janúar 2017,“ segir Snorri.

Magnað samspil elds og íss

Vatnajökull og gosbeltið er margbrotið að sögn Snorra og því eru erindi hans inn á skrána nokkur. „Það sem við lögðum áherslu á í umsókninni er hið magnaða samspil elds og íss, sem ekki á sinn líka annars staðar á Jörðinni. Áköf eldvirkni stafar af samspili virks úthafshryggjar (Mið-Atlantshafshryggjarins) sem rís úr sæ við Reykjanes og gengur eftir landinu öllu þar til hann steypir sér aftur í Öxarfjörð. Mið-Atlantshafshryggurinn markar skil milli jarðskorpufleka sem rekur um 19 millimetra í sundur á ári. Ástæða þess að hryggurinn rekur kryppuna upp úr sjónum hér við land

Vatnajökulspjóðgarður, sem nær yfir rétt rúmlega 14 prósent landsins.

Mynd frá undirskriftinni. Ritstjóri með verkefnisstjórn og ráðherrum. Frá vinstri: Ragnheiður Helga Þórarinsdóttir frá MMR, Snorri Baldursson, Vatnajökulspjóðgarði, Lilja Alfreðsdóttir mennta- og menningamálaráðherra, Guðmundur Ingi Guðbrandsson umhverfis- og auðlindaráðherra, Sigurður Ármann Þráinsson frá umhverfis- og auðlindaráðuneytinu og Ármann Höskuldsson, stjórnarformaður Vatnajökulspjóðgarðs.

Hoffelsjökull og Hoffellslón í forgrunni, þar sem undirskrift umsóknarinnar fór fram 28. janúar síðastliðinn.

er að undir landinu er svokallaður möttulstrókur, möttulefni sem stigur upp til yfirborðsins og ýtir hryggnum upp á yfirborðið. Ofan

á þessu situr svo stærsti hveljökull Evrópu. En það eru ekki síður birtingarmyndir þessa samspils í formi stapa, móbergshryggja

(sem hafa orðið til undir jökli við gos úr einum gíg eða gígaröðum), jökulhlaup, stórir jökulsandar, virk árgljúfur, stöðuvötn og háhitasvæði undir jökli – allt fyrirbæri sem finnast ekki eða þá einungis í skötulíki á heimsminjaskrá.

Það eru að vísu til mörg stór eldfjöll með jökulis eða sífrera á toppnum, en aðeins á Íslandi og á Suðurskautslandinu finnast virk eldfjöll undir stórum jökulbreiðum og á Íslandi er eldvirknin mun ákafari og aðgengilegri en á Suðurskautslandinu og birtingarmyndirnar sýnilegri.

Þá er íslensk eldvirkni um margt sérstæð, hér gýs stórum hraungosum á löngum gossprungum (samanber Lakagígaröðina), hér myndast gríðarstór hraunflæmi og hér finnast dyngjur eða hraunskildir – allt saman einstakt. Þá hörfa hinir fjölmörgu skriðjökla Vatnajökuls mjög hratt um þessar mundir og skilja eftir sig fjölbreytt landform, svo sem jökulgarða, jökullón, jökulkembur, jökulker og fleira. Skriðjökla Vatnajökuls eru afar aðgengilegir og sums staðar í 10 mínútna göngufæri frá þjóðvegi. Segja má að allur suðurjaðar Vatnajökuls sé lifandi kennslustofa í landmótun.

Þetta var jarðfræðin sem við leggjum höfuðáherslu á en margt er líka einstakt í líffræðinni, til dæmis landnám lífs við jaðra skriðjökla og á jökulskerjum, baráttu gróðurs við eyðingaröflin eins og gosösku, jökulhlaup, hraunflóð og svo framvegis.

Þá má nefna að í sprungu-sveimum gosbeltisins leynast grunnvatnsmarflær, sem eru einstakar lífverur og talið er að hafi lifað af alla ísöldina í einangrun og jafnvel alla tíð síðan Ísland skildist frá löndunum fyrir austan og vestan fyrir 15–20 milljónum ára,“ segir Snorri.

Fyrst og fremst heiðurinn

Snorri segir að ávinningurinn af skráningu sé fyrst og fremst heiður fyrir landið. „Skráning á heimsminjaskrá er æðsta gæðavottun sem nokkru náttúrusvæði eða menningarminjum getur hlotnast.

Skráningunni fylgir aukinn áhugi ferðamanna, auðveldari markaðssetningu – sem ýmsum finnst kannski óþarfi – og þess vegna er skráning á heimsminjaskrá mjög eftirsóknarverð fyrir sveitarfélög og ferðaþjónustufyrirtæki. Skráningunni fylgja ekki kvaðir umfram þær sem er að finna í núgildandi stjórnunar- og verndaráætlun þjóðgarðsins, en vissulega leggur hún auknar kröfur á alla að vanda sig.“

Nú þegar tilnefningin hefur verið afhent hefst að sögn Snorra ferill sem byrjar á því að skrifstofa samningsins skoðar umsóknina og hvort öllum reglum hefur verið fylgt.

Hún ákveður síðan hvort umsóknin verður tekin strax fyrir eða geymd til næsta árs, en það helgast meðal annars af fjölda annarra umsókna.

„Verði umsóknin tekin fyrir er hún send til sérfræðinga hjá Alþjóða náttúruverndarsjóðnum (IUCN) sem rýnir skýrsluna og sendir fulltrúa til landsins næsta sumar til að taka svæðið út og ræða við stjórnvöld og stofnanir sem að svæðinu standa.

IUCN skilar svo skýrslu til heimsminjanefndarinnar, sem í sitja fulltrúar 21 þjóðar, þar sem mælt er með eða móti skráningu. Heimsminjanefndin tekur svo afstöðu í framhaldi af því, í fyrsta lagi um mitt ár 2019,“ segir Snorri.

Umsóknin er mjög ítarleg, eða alls 370 síður, og hana má skoða á vefnum www.vjp.is. /smh

Mest seldu fjórhjól á Íslandi síðastliðin 2 ár!

Goes **Iron & Cobalt**
Fjölhæf fjórhjól á góðum verðum

Verð frá
1.259.000 með vsk

Austurvegur 69 - 800 Selfoss // Lónsbakki - 601 Akureyri // Sólvangi 5 - 700 Egilsstaðir // Sími 480 0400 // jotunn@jotunn.is // www.jotunn.is

VILT ÞÚ SETJA UPP HLEÐSLUSTÖÐ FYRIR RAFBÍLA?

Hleðsla í hlaði óskar eftir áhugasömum bændum sem hafa áhuga á því að setja upp hleðslustöð fyrir rafbíla á sínu býli og bjóða almenningi og ferðamönnum upp á hleðsluþjónustu.

ÁVINNINGUR BÆNDA ER MARGS KONAR:

- ✓ Sala á rafmagni er ný tekjulind
- ✓ Viðbót við aðra þjónustu á býlinu
- ✓ Fyrstu 20 aðilarnir fá styrk til uppsetningar
- ✓ Stuðningur og ráðgjöf

Hleðsla í hlaði er samstarfsverkefni Bændasamtakanna, Orkuseturs og Hey Iceland. Aðalmarkmið er að fjölga hleðslustöðvum fyrir rafbíla í sveitum landsins. Þéttara net hleðslustöðva hvetur til aukinnar rafbílanotkunar og stuðlar að umhverfisvænni samgöngum.

Verkefnið **Hleðsla í hlaði** mun veita bændum handleiðslu við að koma upp hleðslustöð og standa fyrir kynningu á þjónustunni.

Nánari upplýsingar um **Hleðsla í hlaði** veita þau Berglind Víktorsdóttir (berglind@heyiceland.is) hjá Hey Iceland í síma **570-2710** og Tjörvi Bjarnason (tjorvi@bondi.is) hjá Bændasamtökum Íslands í síma **563-0300** og á bondi.is.

Þórarinn Ævarsson,
framkvæmdastjóri IKEA,
um hleðslustöðvar fyrir rafbíla:

„Ég tel það algera markaðssnilld hjá bændum sem eru í ferðaþjónustu að vera með rafhleðslustöðvar heima við. Bæði er það þannig að bændur gætu verið með lítils háttar veitingarekstur og boðið vegfarendum upp á hleðslu í 60–90 mínútur á meðan menn snæða hjá þeim og eins yfir nóttina, fyrir þá sem eru að fara að gista.

Þetta steinliggur hjá bændum, sér í lagi þeim sem eru með heimavirkjun og fyrir þá sem hafa áhuga á að nýta sér stór hlöðu- eða fjárhúsbök fyrir sólarcellur.

Krafan verður innan skamms sú að fólk ætlast til að geta hlaðið bíla þar sem það stoppar og þeir sem ekki fylgja með sitja eftir.“

Bændablaðið, 1. tbl. 2018.

FRÉTTIR

Íbúafundur á Hvammstanga: Fyrirhugað að byggja fjölbýlishús á hafnarsvæðinu

Deiliskipulagstillaga hafnarsvæðisins á Hvammstanga var til umfjöllunar á vel sóttum íbúafundi á Hvammstanga í liðinni viku. Um 120 manns mættu á fundinn.

Oskar Örn Gunnarsson, skipulagsfræðingur hjá Landmótun, kynnti skipulagstillöguna og Guðný Hrund Karlsdóttir fór yfir valkostagreiningu vegna staðsetningar fjölbýlishúss og stöðuna á húsnæðismarkaðnum. Þá fór Páll Gunnlaugsson arkitekt yfir tegund og hönnun íbúða í fyrirhuguðu fjölbýlishúsi.

Á vef Húnaþings vestra er fjallað um fundinn sem og að mikið hafi verið rætt um staðsetningu fjölbýlishúss sem fyrirhugað sé að byggja við hafnarsvæðið á Hvammstanga en um hana séu skiptar skoðanir.

Á fundinum var komið inn á ýmis atriði, rætt um fornleifar, smábáthöfn, bílastæði og fleira, gagnlegum spurningum var varpað fram sem og ábendingum sem nýttar verða við áframhaldandi vinnu.

Nýtt skipulag var auglýst síðastliðið vor, en við það bárust athugasemdir og ábendingar og var

Mynd af mögulegu fjölbýlishúsi við Höfðabraut, horft frá smábáthöfn.

Því í kjölfarið ákveðið að gera á því breytingar og auglýsa á ný að undangengnum íbúafundi. Helstu breytingar frá fyrra skipulagi eru þær að lóðir á Tanga eru felldar út, lóðamörkum breytt, ný rútustæði sett upp, mögulega einnig göngubrú og gögn vegna íbúðalóðar og fornleifaskráningar voru endurbætt.

Gert er ráð fyrir að tillagan verði afgreidd af sveitarstjórn þann 8. febrúar næstkomandi og fari í framhaldi af því í auglýsingu og þá málsmæðferð sem gildir samkvæmt skipulagslögum. /MPÞ

Aðalfundur SUB 2018

– kosið um formann og tvo stjórnarmenn

Samtök ungra bænda (SUB) boða til aðalfundar laugardaginn 24. febrúar næstkomandi í Vatnsholti í Flóahrepp.

Á fundinum verður kosið um formann og tvo meðlimi stjórnar, en að öðru leyti verða hefðbundin aðalfundarstörf á dagskrá. Frestur til að senda inn mál á aðalfund er tveimur vikum fyrir fund.

Það er Félag ungra bænda á Suðurlandi sem heldur árshátíð samtakanna að þessu sinni, sem verður nánar auglýst síðar.

Samtök ungra bænda hvetja þá sem hafa áhuga á að mæta sem fulltrúar á fundinn að hafa samband

við formann síns aðildarfélags. Allir áhugasamir meðlimir samtakanna eru velkomnir með málfrælsi og tillögurétt. Eða eins og segir í tilkynningu stjórnar SUB:

„Sjáumst hress í Vatnsholti og sláum tóninn fyrir Búnaðarþing.“

Ríflega 13 þúsund gestir borguðu sig inn á Selasetur Íslands á liðnu ári, 8% fleiri en árið á undan. Ljóst þykir að ferðamenn haldi í við sig þegar kemur að kaupum á minjagripum og afþreyingu því velta dróst saman milli ára.

Selasetrið á Hvammstanga:

Fleiri gestir en minni velta

Alls litu tæplega 42.500 gestir inn á upplýsingamiðstöð Húnaþings vestra sem er til húsa á sama stað og Selasetur Íslands. Það er 8% aukning á gesta fjölda frá árinu 2016.

Sú aukning er þó heldur lítil ef miðað er við árin á undan, á milli áruna 2015 og 2016 fjölgaði um 44% og árin þar á undan, 2014

og 2015, nam fjölgunin 35%. „Það er því ljóst að mjög dróst úr aukningu ferðamanna á síðasta ári, sem eitt og sér skiptir ekki öllu, en alvarlegur fylgifiskur er sá að 29% veltusamdráttur var á milli ára sem bráðabirgðatölur okkar sýna að hafi átt sér stað,“ segir í frétt á vef Selasetursins.

Inn á safnið borguðu sig 13.417

gestir árið 2017, sem er 12% aukning miðað við árið 2016. Þó nokkur veltusamdráttur varð, þó svo að fleiri hafi borgað sig inn á safnið varð samdráttur í veltu þó nokkur, eða tæplega 30%, „og má af því ráða að árið 2017 hafi ferðamenn haldið mikið í við sig í minjagripaverslun og afþreyingu.“

/MPÞ

Djúpavogshreppur, Hornafjörður og Skaftárhreppur:

Sameiningarviðræður slegnar af

Samstarfsnefnd vegna sameiningar Djúpavogshrepps, Sveitarfélagsins Hornafjarðar og Skaftárhrepps hefur lokið störfum.

Nefndin er sammála um að viðræður sem staðið hafa yfir frá því um mitt ár 2016 hafi verið lærdómsríkar og aukið skilning milli sveitarfélaganna varðandi stjórnsýslu, stöðu og fyrirkomulag hinna ýmsu málaflokka innan þeirra.

Sú staða sem kom upp í landsmálum á tímabilinu með

alþingiskosningum, stjórnarmyndun í kjölfarið, og þeirri óvissu sem þeim fylgdi varð til þess að ekki náðist að ljúka viðræðunum í tíma fyrir komandi sveitarstjórnarkosningar. Á það sérstaklega við um ýmis áhersluverkefni sem sveitarfélögin vildu koma á laggirnar með stuðningi stjórnvalda og nýtt fyrirkomulag um stjórnskipulag sameinaðs sveitarfélags. Af þessum sökum varð það samhljóða ákvörðun nefndarinnar að ljúka störfum án þess að skila formlegu

áliti um mögulega sameiningu sveitarfélaganna.

Nefndin aflaði gagna og ræddi um ýmsa þætti er tengjast mögulegri sameiningu sveitarfélaganna þriggja. Í ljósi þessara gagna og umræðna innan nefndarinnar var samþykkt að ljúka störfum nefndarinnar án þess að skila formlegu áliti um mögulega sameiningu sveitarfélaganna.

Það verður nýrra sveitarstjórna að meta hvort viðræðum verði haldið áfram síðar. /MPÞ

Veirusýking í tómötum orðin útbreidd á Íslandi

– MAST segir að veiran og veirungurinn séu ekki skaðleg fólki eða dýrum

Í haust greindust tveir plöntusjúkdómar í tómatrækt hérlandis. Um er að ræða veiruna Pepino Mosaic Virus (PepMV) og spóluhnýðissýkingu (Potato Spindle Tuber Viroid - PSTVd).

Niðurstöður rannsóknar Matvælastofnunar gefa til kynna að veirusmitið af völdum PepMV eigi sér sameiginlegan uppruna og sé útbreitt meðal tómatræktenda hérlandis.

Sjúkdómarnir eru ekki skaðlegir fólki en geta valdið miklum afföllum í tómatrækt. Matvælastofnun veit ekki til þess að veiran eða veirungurinn hafi áður náð fótfestu í garðyrkju hérlandis.

Tólf sýni jákvæð

Samkvæmt yfirlýsingu frá Mast segir að við rannsókn voru tekin 22 sýni til hraðprófunar, af þeim voru 12 jákvæð fyrir PepMV veirunni. Ekki var skimað fyrir spóluhnýðissýkingu í hraðprófun. Einnig voru 16 ný sýni frá sömu ræktendum send til frekari rannsóknar, af þeim voru níu jákvæð fyrir PepMV og eitt jákvætt fyrir spóluhnýðissýkingu. Sex ræktendur höfðu þegar tæmt hús

þegar sýnataka fór fram og ekki fengust sýni frá þeim.

Spóluhnýðissýking greindist hjá tveimur til viðbótar síðasta haust við sýnatökur ræktenda.

Niðurstöður rannsóknar sýna að PepMV veiran sem nú finnst hérlandis er í öllum tilfellum af afbrigði sem kallað er Chile 2 en það bendir til þess að veiran geti hafa borist hingað til lands með sameiginlegum hætti.

Ekki hægt að útiloka frekari útbreiðslu

Niðurstöður rannsóknar sýna að sýkingarnar eru bundnar við Suðurlandsundirlendið en ekki er hægt að útiloka frekari útbreiðslu í öðrum landshlutum.

Í kjölfar sýkinga voru smitvarnir auknar og settar takmarkanir á samgangi milli ræktunarstaða. Matvælastofnun vekur einnig athygli á því að innfluttur tómatar geta borið með sér smit. Til þess að stemma stigu við frekari útbreiðslu mun Matvælastofnun vinna að auknum smitvörnum á býlum sem greinst hafa með ofangreinda sjúkdóma.

Gæta þarf ýtrustu smitvarna til að fyrirbyggja frekara smit. Mikilvægt

Tómatur smitaður af Pepino Mosaic Virus.

er að býli þar sem sjúkdómarnir hafa ekki gert vart við sig efli einnig smitvarnir þar sem sjúkdómarnir geta valdið talsverðum afföllum í ræktun. Matvælastofnun brýnir fyrir öllum ræktendum garðyrkjuafurða að fylgja leiðbeiningum stofnunarinnar um smitvarnir við garðyrkjurækt.

Veiran og veirungurinn eru ekki skaðleg fólki eða dýrum. Spóluhnýðissýking getur hins vegar borist í kartöflur með tilheyrandi afföllum. Matvælastofnun beinir því til kartöfluræktenda að gæta að mögulegu krosssmiti frá einstaklingum og aðföngum sem borið gætu smit úr tómatrækt.

/VH

ALHLIÐA VÉLAVERKSTÆÐI

- Allar almennar vélaviðgerðir
- Almenn renni- og fræsivinna
- Rennum og slípum sveifarása
- Málsprautum slitfleti, t.d. á tjakkstöngum
- Gerum við loftkælingu bíla
- Almenn suðuvinna
- Plönum hedd
- Tjakkaviðgerðir

Hafðu samband í síma 587 1300 og við sérsníðum lausn sem hentar þér!

KAPP ehf

VÉLA-KÆLI & RENNIVERKSTÆÐI

Miðhraun 2 | 210 Garðabær | Sími 587 1300 | kapp@kapp.is | www.kapp.is

FRAMÚRSKARANDI FYRIRTÆKI

Í ár stóðust 862 af rúmlega 38.500 skráðum fyrirtækjum skilyrði Creditinfo um styrk og stöðugleika og teljast því vera framúrskarandi fyrirtæki 2017.

Vélsmiðja Suðurlands
Selfossi • Gagnheiði 5 • ☎ 482 1980

SÖLUFÉLAG GARÐYRKJUMANNA EHF

Verkfæralagerinn

Áskurðing 5 - 110 Reykjavík - www.blikk.is - blikk@blikk.is

Bændahöllin

Hvað gerir fyrirtæki framúrskarandi?

- Er í lánshæfisflokki 1–3
- Rekstrarhagnaður (EBIT) hefur verið jákvæður þrjú síðustu rekstrarár
- Ársniðurstaða hefur verið jákvæð þrjú síðustu rekstrarár
- Eiginfjárlutfall 20% eða meira þrjú síðustu rekstrarár
- Eignir a.m.k. 90 m.kr. á síðasta rekstrarári og 80 m.kr. tvö rekstrarár þar á undan
- Framkvæmdastjóri er skráður í hlutafélagaskrá
- Fyrirtækið er virkt samkvæmt skilgreiningu Creditinfo
- Ársreikningi skilað á réttum tíma

STEEKUR Kattarmolar

Elsti steingervingur af dýri sem líkist heimilisketti er 12 milljón ára gamall. Í Egyptalandi til forna var til siðs að fjölskyldan rakaði af sér augabryrnar þegar heimiliskötturinn drapst.

Kettir eyða þriðjungi ævinnar í að þrífa sig. Stundum er sagt að kettir hafi níu líf vegna þess hve duglegir þeir eru að bjarga sér.

Ameríska púman

Púma, eða fjallaljón, lifa í Ameríku á svæði sem nær frá Kanada allt til Suður-Ameríku. Dýrin halda sig til fjalla, þau eru mjög sjaldgæf og í útrýmingarhættu.

Kattarfóbia

Til er fólk sem hræðist ketti á svipaðan hátt og aðrir hræðast köngulær. Kattarhræðsla af þessu tagi nefnist ailurophobia. Júlíus Cesar, Hinrik II Englandskonungur og Napóleón voru allir haldnir óyfirtínganlegri hræðslu á köttum.

Góð sjón

Hjartað í ketti slær hundrað og tíu til hundrað og fjörutíu sinnum á mínútu. Kettir sofa oft sextán klukkutíma á sólarhring og þurfa sex sinnum minna ljós en menn til að sjá. Heyrn katta er ein sú besta í dýraríkinu, þeir eiga til dæmis mjög auðvelt með að greina á milli hljóða úr mikilli fjarlægð.

Mikil fjölbreytni

Það eru til nokkur hundruð mismunandi afbrigði af heimilisköttum. Felis nigripes er minnsta kattartegund í heimi. Hann vegur 1,2 kíló og er að finna á gresjum Suður-Afríku, Bótsvana og Namibíu.

Breytast í anda

Kettir mala þegar þeim líður vel og stundum hrjóta þeir þegar þeir sofa. Í japönskum þjóðsögum segir að kettir breytist í öfluga anda þegar þeir drepast.

Tamin ljón

Kettir eru miklir einfarar. Ljón eru eina kattartegundin sem heldur sig í hópum, það geta verið allt frá fimm upp í þrjátíu skyld dýr í hóp. Kínverjar til forna þjálfuðu ljón sér til skemmtunar og höfðu þau með á veiðar. Ljónin voru notuð til að veiða villisvín og bjarnýr.

Mjálma, mala, hvæsa

Kettir notast við fjöldann allan af táknum í samskiptum við aðra ketti og önnur dýr, þeir mjálma, mala, hvæsa, urra og gagga.

Skottið upp í loft

Heimiliskettir eru eina kattartegundin sem getur spert skottið beint upp í loftið. Villikettir sperra það beint út og stinga því á milli fótanna þegar þeir ganga.

Litir tigrisdýra

Flest tigrisdýr eru brún með svartar strípur, stundum fæðast þau hvít með dökkar strípur og til eru sögur um svört tigrisdýr. Hvít tigrisdýr eru mjög vinsæl í dýragörðum en sjaldgæf í náttúrunni.

Fjölbreytt fæði

Kettir eru hæf rándýr og vitað er til þess að þau veiði yfir 1.000 dýrategundir sér til matar. Hægt er að kenna köttum að hlýða einföldum skipunum.

Villikettir

Evrópski villikötturinn heitir Felis silvestris á latínu. Búsvæði hans er í Mið-Evrópu og austur til Úralfjalla í Asíu. Kettirnir búa oft í nágrenni við fólk og éta upp úr ruslatunnum. */VH*

HLUNNINDI & VEIÐI

Samdráttur í magni og veltu hjá fiskmörkuðum

Kjartan Stefánsson

kjartanst@simnet.is

Verð á fiskmörkuðum lækkaði umtalsvert á síðasta ári. Heildarsalan var samt þokkaleg í tonnum talið þótt hún hafi ekki náð metárinu 2016.

Verðmyndun á fiski til útgerða og sjómanna er flókin hér á landi en segja má að fjögur kerfi séu í gangi sem ráða aflaverðmæti skipa.

Í fyrsta lagi er fiskur sem landað er beint til vinnslu. Fiskverð er þá ákveðið í samningum fiskvinnslu/útgerðar og áhafnar en taka þarf mið af lágmarksverði. Hér er í flestum tilvikum um skip að ræða þar sem útgerð og fiskvinnsla er í eigu sama aðila.

Í öðru lagi er fiskur sem seldur er á fiskmörkuðum innanlands en þar ræður framboð og eftirspurn verði.

Í þriðja lagi er sjófrystur afli sem er í raun fullunnin afurð sem seld er beint á markaði erlendis. Verð á afurðunum erlendis ræður því hvað kemur til skipta milla útgerðar og áhafnar.

Í fjórða lagi er fiskur sem landað er í gáma og seldur óunninn á fiskmörkuðum erlendis.

Hér á eftir verður fjallað um þróunina á fiskmörkuðum landsins á síðasta ári.

Mest í beinni sölu

Stærstum hluta botnfiskaflans og flatfiskaflans er landað beint til vinnslu innanlands en fiskmarkaðir og sjófrysting koma þar á eftir. Litill hluti fer óunninn í gáma erlendis. Ætla má að um 16–17% af þorski sem íslensk skipa veiða rati inn á fiskmarkaðina ár hvert en mun hærri hlutfall af ýsu, eða 35–36%. Þá er hátt hlutfall af hlýra, steinbit, skötusel og keilu selt á fiskmörkuðum svo dæmi sé tekið.

Framfaraspor

Fiskmarkaðir á Íslandi eiga ekki langa sögu. Fyrsta uppboðið á fiski fór fram í Hafnarfirði í júní 1987. Fiskmarkaðir þróuðust hratt og tilkoma þeirra var mikil framför. Verð þar endurspeglar markaðsverð, þeir stuðla að sérhæfingu í vinnslu og hafa leitt til aukinnar verðmætasköpunar.

Í fyrstu var fiskur boðinn upp á gólfinu en nú eru uppboðin rafræn og fara fram alla virka daga. Um 200 til 300 kaupendur bjóða í fiskinn í fjarskiptum. Reiknistofa fiskmarkaða hf. annast uppboðin og tengir 13 fiskmarkaði á 26 stöðum í eitt uppboðsnet.

Hafrannsóknastofnun: Breytingar í stofnstærð hafa áhrif á kynskipti rækju

Rækja er tvíkynja. Hún byrjar lífsferilinn sem karldýr en nokkurra ára skiptir hún um kyn og er breytilegt á milli svæða á hvaða aldri hún skiptir um kyn.

Á heimasíðu Hafrannsóknastofnunar segir að ýmsar tilgátur sé uppi um hvað hefur áhrif á aldur við kynskipti, má þar nefna stærð hennar, þéttleikaháða þætti, svo sem stofnstærð, eða umhverfisþætti eins og hitastig.

Í nýlegri grein sem starfsmenn Hafrannsóknastofnunar, Ingibjörg G. Jónsdóttir, Guðrún G. Þórarinsdóttir og Jónas P. Jónsson, birtu í tímaritinu ICES Journal of Marine Science var fjallað um það hvort breytingar í stofnstærð hafi

Bátur að koma með fisk til löndunar á Suðureyri.

Mynd / HKR.

Stærstu fiskmarkaðirnir eru Fiskmarkaður Íslands hf. (FMSÍ) og Fiskmarkaður Suðurnesja hf. (FMS). FMSÍ rekur markaði á Arnarstapa, Grundarfirði, Ólafsvík, Reykjavík, Rífi, Skagaströnd og Þorlákshöfn.

FMS samanstendur af rekstrarstöðum í Sandgerði, Grindavík, Hafnarfirði, Ísafirði og Höfn í Hornafirði. Einnig er FMS 65% eigandi í Fiskmarkaði Siglufjarðar.

Samdráttur í magni og veltu

Í heild nam salan á fiskmörkuðum landsins tæpum 106 þúsund tonnum á síðasta ári og söluverðmætin voru um 21,5 milljarðar króna, samkvæmt tölum sem Bændablaðið fékk frá Reiknistofu fiskmarkaða. Þetta er heldur minna magn en selt var á árinu 2016, sem var metár, en þá voru seld 113 þúsund tonn og söluverðmætin 26,3 milljarðar.

Salan á síðast ári dróst saman um 7,7 tonn, eða um 7%. Þess má geta að árið 2015 voru seld rúm 104 þúsund tonn á mörkuðum þannig að salan 2017 er heldur meiri en þá.

Salan í verðmætum á síðasta ári dróst saman um 4,8 milljarða frá árinu 2016, eða um 18%, mun meira hlutfallslega en magnið, enda hefur meðalverð á fiski lækkað umtalsvert.

Þorskurinn um helmingur verðmæta

Þorskur var langmikilvægasta tegundin á fiskmörkuðum árið 2017 sem jafnan áður. Seld voru 49.116 tonn af þorski fyrir 11,8 milljarða króna sem er 404 tonna aukning frá fyrra ári. Þorskur er 46% af sölu markaðanna í tonnum talið en 55% í verðmætum. Að auki voru seld 1.857 tonn af undirmálsþorski fyrir 271 milljón króna.

Ýsan kemur næst á eftir þorskinum að mikilvægi en seld voru um 15 þúsund tonn af henni fyrir um 4,3 milljarða í fyrra. Ýsan er 14% af sölu fiskmarkaðanna í magni en 18% í verðmætum.

Þótt salan hafi aukist í magni í þorski og ýsu dróst hún mun meira

saman í öðrum tegundum, svo sem makríl, gullkarfa og steinbit.

Meðalverð lækkar

Meðalverð á öllum tegundum á fiskmörkuðum hefur sveiflast nokkuð síðustu árin en það fór hæst í 285 krónur á kíló árið 2011. Það var 231,44 krónur árið 2016 og 2017 fór meðalverðið niður í 202,88 krónur og hafði því lækkað um 28,56 krónur milli ára, eða um 7,5%.

Meðalverð á þorski á fiskmörkuðum var 278,75 krónur á kíló árið 2016 en 241 króna árið 2017. Lækkunin nemur um 13,5% milli ára.

Ýsan lækkaði einnig í verði, fór úr 285,7 krónum á kíló árið 2016 í 258,7 krónu á síðasta ári. Meðalverð ýsunnar lækkaði þannig um rúm 9% milli ára.

Fleiri mikilvægar fisktegundir lækkuðu í verði. Almennt séð má rekja þessa lækkun til breytinga á gengi íslensku krónunnar og markaðsverðs á fiskafurðum erlendis.

Kennir ýmissa grasa

Í söluhluta Reiknistofu fiskmarkaða kennir ýmissa grasa ef svo má að orði komast. Alls er þar um 87 tegundir og afurðir að ræða, sumar tegundir seldust aðeins í örfáum kílóum eins og hákarl, búri og trjónukrabbí. Inn á fiskmarkaðina rataði einnig svo dæmi sé tekið harðfiskur, flök af þorski og bleikju og fleiri tegundum, og að sjálfsögðu gellur, hrogn og lifur.

Frekar erfitt ár

„Síðasta ár var fiskmörkuðum frekar erfitt vegna verkfalls sjómanna. Einnig hafði hátt og stöðugt gengi mikil áhrif og jafnframt sá tími sem það tók verkendur að vinna aftur markaði erlendis,“ sagði Ragnar Kristjánsson, framkvæmdastjóri Fiskmarkaðar Suðurnesja hf. (FMS), í samtali við Bændablaðið er hann var spurður um rekstur fiskmarkaða á síðasta ári.

Ragnar sagði að þegar rúmlega tveggja mánaða verkfalli hefði lokið seint í febrúar hefðu komið sterkir mánuðir. „Samt vantaði FMS ein fjögur þúsund tonn í sölu miðað við árið 2016. Munaði þar um rúmlega 2 þúsund tonna minnkun í makríl. Einnig var stór kvóti í Sandgerði seldur og fór sá fiskur út af markaðnum fyrir vikið,“ sagði Ragnar.

Fiskmarkaðir í vörn

„Fiskmarkaðir eru í mikilli vörn þessi misserin. Er það út af samþjöppun í greininni og þeim áhrifum sem ofsett veiðigjöld virðast vera að hafa. Töluvert fleiri virðast vera tilbúnir að selja sig út núna vegna erfiðari aðstæðna. Fiskmarkaðir verða þó alltaf til og eru flest stærri kvótafyrirtæki að selja hjá þeim allan fisk sem ekki fer í vinnslu hjá þeim.

Ekki er þó víst að hægt verði að reka alla fiskmarkaði í framtíðinni eins og gert hefur verið. Hugsanlega verður að loka einhverjum stöðum og það ferli er þegar hafði,“ sagði Ragnar.

Borga hæsta verðið

Atvinnuvegaráðuneytið hefur látið gera úttekt á starfsemi fiskmarkaða með tilliti til úthlutunar leyfa til þeirra og hvort þeir séu að uppfylla þær reglugerðir sem sér úr gildi. Einnig hefur ráðherra boðað nýtt frumvarp um fiskmarkaði á vorþingi.

„Spurningin er hvernig fiskmarkaðir eru hugsaðir af stjórnvöldum inn í verðlagskerfi á sjávarafurðum og hvernig hægt er að tryggja hráefni til sölu á þeim í framtíðinni fyrir þá verkendur sem ekki hafa kvóta. Þeir aðilar eru afar mikilvægir í keðjunni til að þróa og selja íslenska fiskinn. Oft hafa þeir verkendur sem versla eingöngu á fiskmörkuðum verið frumkvöðlar í nýjungum. Þeir hafa jú oftast borgað hæsta verðið fyrir fiskinn og því leitað leiða til að gera sem mest verðmæti úr honum,“ sagði Ragnar Kristjánsson.

Rækja er tvíkynja.

áhrif á það hvenær rækja skiptir um kyn. Þetta var skoðað í þremur rækjustofnum við Ísland, Arnarfirði, Húnaflóa og Öxarfirði.

Mynd / Hafrannsóknastofnun.

Ástæðan fyrir því að þessir stofnar voru valdir var sú að fyrir norðan, í Húnaflóa og Öxarfirði, voru rækjustofnarnir stórir fyrir

síðustu aldamót, en þá minnkuðu þeir snögglega og hafa verið litlir alla tíð síðan. Hins vegar hefur stofnstærð rækju í Arnarfirði verið stöðugri í gegnum tíðina. Þessar snögg breytingar í stofnstærð fyrir norðan höfðu það í för með sér að rækjan skiptir ári fyrr um kyn. Þar finnast nú færri árgangar karldýra og þar að auki hefur hámarksstærð hennar minnkað. Hins vegar skiptir rækja ekki fyrr um kyn í Arnarfirði. Því geta snöggar og miklar breytingar í stofnstærð leitt til þess að rækja skiptir fyrr um kyn. Þetta gæti meðal annars haft neikvæð áhrif á heildarfrjósemi rækjustofnsins, þar sem minni rækjur framleiða færri egg. */VH*

IVECO Daily 4x4 Single Cab

Til afhendingar strax

Sýningarbíll
á tilboði
10.610.000 kr. án vsk.

- 3.0 l • 170 hp/430 nm tog • Beinskiptur 6 gíra • Tvöfaldur millikassi með lágu og háu drifi
- Skriðgír • 100% vökvælasingar á fram- og afturdrifi • Pallur/skjólborð 3200 mm x 2100 mm
- Meyer fjölplógur og Meyer dreifari eru innifaldir í verði bílsins

KRAFTVÉLAR

Dalvegur 6-8 • 201 Kópavogur • Sími 535 3500
Draupnigata 6 • 603 Akureyri • Sími 535 3526
www.kraftvelar.is • kraftvelar@kraftvelar.is

plettac
distribution

**SJÁUMST Á VERK OG VIT
8. - 11. MARS 2018**

Plettac vinnupallar
- Protekt fallvarnarbúnaður
Láttu öryggi og lausnir ráða ferðinni

VINNUPALLAR EHF
s. 618 8418 • vinnupallarehf@gmail.com

XTM ull heldur hita en ekki svita!

Gæðauullarnærföt úr 100% ástralskri merínóull. Silkimjúk viðkomu, lipur og þægileg. Ullin temperar vel hita og hrindir frá sér lykt. Frábærar flíkur fyrir skíða- og útivistarfólk og þá sem þurfa að vinna úti við. Dömu- og herrastærðir: S-3XL.

NÝTT!

Rekstrarland | Vatnagörðum 10 | 104 Reykjavík | Söluver 515 1100 | rekstrarland.is

REKSTRARLAND

HAGKVÆM DEKK FYRIR ALVÖRU KRÖFUR

Þegar velja skal vinnuvéla- og landbúnaðardekk skipta gæði, ending og áreiðanleiki höfuðmáli. **Maxam** dekkinn eru hagkvæmur kostur og hafa reynst vel við krefjandi aðstæður.

Gerðu kröfur — hafðu samband við sölumenn okkar í síma 590 5280 og kynntu þér kosti **Maxam** dekkjanna.

KLETTUR

KLETTUR / SALA OG ÞJÓNUSTA / KLETTAGARÐAR 8-10 / 104 REYKJAVÍK / 590 5280 / klettur.is

SKÓGRÆKT & LANDGRÆÐSLA

Skógarafurðir ehf. í Fljótsdal í hraðri uppbyggingu:

Kaupa fyrsta sérsmiðaða timburflutningabíl landsins ásamt fyrsta vínekrutraktornum

Fyrsti sérsmiðaði timburflutningabíllinn kom til landsins fyrir skömmu. Það er fyrirtækið Skógarafurðir ehf. í Fljótsdal sem keypti ækið sem samanstendur af bíl með hleðslupalli og krana og sérsmiðuðum tengivagni.

Fyrirtækið RAG import – export í Hafnarfirði aðstoðaði við innflutninginn en Bjarki M. Jónsson hjá Skógarafurðum segir að þetta æki komi til með að auðvelda þeim mikið að sækja hráefni til vinnslunnar.

Hann er af gerðinni Scania R 620 topliner áreð 2008. Var bíllinn sóttur alla leið til Lapplands í Finnlandi.

Bíllinn er útbúinn fyrir XL timbur pakka frá Alucar í Finnlandi með 2015 árg Palfinger Epsilon Q150L97 með krana með húsi. Þetta er nýjasta línan af skógarkrana frá þeim.

Tengivagninn er 12 metra og 4 öxla finnskur beislisvagn að gerðinni JYKI. Hann er einnig útbúinn frá Alucar. Vagninn er hægt að lengja og stytta um 4 metra og segir Bjarki það mjög hentugt þegar snúa þarf á þröngum skógarvegum. Einnig til að hafa ekki vagninn lengri en hann þarf að vera miða við lengd á trjábolunum. Hægt er að setja tvö 3 metra bunkt á bílinn eða eitt 6 metra og á vagninn er einnig hægt að setja 3 bunkt á 4 metra bolum.

Hleðslumetið á þessum bíl var sjö mínútur

Bíllinn er eins og fyrr segir með krana með húsi aftan við pall og situr kranastjórnirinn það hátt að hann sér vel yfir hleðsluvagninn þegar hlaðið er á bílinn. Bjarki segir að mun ódýrara og fljótlegra verði að hlaða timbri á vagninn en hingað til hefur þekkt við timburflutninga úr íslenskum skógum. Það sem menn hafi áður verið að gera við hleðslu á vagna á einhverjum klukkutímum með krana og bíl, taki þennan bíl vel innan við hálf tíma.

„Timburflutningabílar af þessu tagi eru stöðugt að verða fljótvirkari. Met fyrri eiganda við að hlaða á þennan bíl við fjögurra metra efni var sjö mínútur.“

Þennan bíl kaupi ég bara til að þjónusta mig og sækja efni fyrir þetta fyrirtæki. Hingað til hefur heimflutningurinn verið svo dýr og kostað kannski 500 þúsund á hvern bílfarm. Af því er um 100 til 150 þúsund króna kostnaður við að lesta bílinn. Það er peningur sem ég er ekki tilbúinn að borga og losna við með þessum nýja bíl.“

Nýi timburflutningabíllinn er Scania R 620 topliner Palfinger Epsilon Q150L97 með krana með húsi aftan á hleðslupalli sem hleður jöfnum höndum á bíl og tengivagn.

Fyrsti vínekrutraktórinn

Auk þessa bíls keyptu Skógarafurðir líka fyrstu sérhæfðu vínekrutraktarvél landsins. Segir Bjarki að sú vél, sem er ítölsk og af gerðinni Valpadana, sé sérhæfð til að vinna í miklum hliðarhalla sem henti vel í skógræktarvinnunni. Aftan í hann er svo hengdur timburvagn til að sækja timbur í eldiviðarframleiðslu fyrirtækisins. Samtals eru þetta fjárfestingar upp á um 20 milljónir króna.

„Við erum oft að skrönglast einhverjar erfiðar leiðir og þá höfum við verið að berjast við að finna tæki sem tylli á hjólinum. Það er nú leyst með þessu tæki,“ segir Bjarki. Þennan traktor ætlum við líka að nota við öðruvísi jólatrjáaakur. Þar ætla ég að nýta tún og breyta því jólatrjáaakur líkt og gert er á vínekrunum. Ég tek þá bara grasþökurenninga sem plantað verður í og á milli þeirra verður bíl sem traktorinn kemst um og verður það svo slegið reglulega.

Fyrirtækið byggist hratt upp

Bjarki segir að Skógarafurðir hafi verið að byggjast upp mjög hratt á skömmum tíma.

Valpadana er sérhæfð vínekrutraktarvél sem nýtist vel við skógarvinnsluna þegar glíma þarf við mikinn hliðarhalla.

„Við erum að vinna timbur úr bændaskógum hér á svæðinu og svo úr mínum skógi. Svo erum við að fara að fá ösp frá Sandlæk á Suðurlandi. Eins erum við að reyna að fá greni úr Skorradal til vinnslu. Við erum þannig svolítið að færa út kvíarnar með að þjónusta landið.“

Bjarki segir að um sé að ræða grisjunarvið úr íslenskum skógum. Hingað til hafi megnið af honum farið til brennslu í málmblendiverksmiðjunni í Hvalfirði, en nú sé Skógarafurðir farið að framleiða úr viðnum timbur fyrir byggingariðnaðinn.

„Þetta er eina einkarekna sögunarmylla landsins og þjónustar skógarbændur á landsvisu. Við erum mest að framleiða panel, parket, pallaefni, utanhússklæðningar og eldivið. Hér eru þrír þurrkarar og þar af landsins stærsti þurrkari sem ég nota m.a. til að þurrka eldivið. Við erum að senda frá okkur einn til tvo bíla af eldiviði á mánuði fyrir pitsuhúsin. Eldiviðarframleiðslan er okkar fasti punktur og brúar reglulegan fastakostnað hjá fyrirtækinu. Önnur verkefni taka mislangan tíma og tekjur af því skila sér hægar.“

Bjarki segir að mikill kostnaður liggir í að koma á fót svona fyrirtæki og efniskostnaður við að byggja upp lager sé mikill. Þá taki þetta allt langan tíma. Hráefniskostnaður af einum bílfarmi geti verið um ein milljón og síðan taki tíma að þurrka og vinna efnið.

„Þar að auki er maður í bullandi samkeppni við ríkið, en við settum okkur þó strax það markmið að sérhæfa okkar á öðrum sviðum en Skógræktin er að gera.“

Bjarki segir að markaðssetning á fyrirtækinu hafi gengið með ágætum. Sem stendur hafi þeir ekki haft undan að framleiða nema í sérpantanir fyrir utan eldivið.

„Við erum að taka það skref að fara að framleiða á lager staðlaðar stærðir af smiðaviði. Í því augnamiði vorum við að biðja Skógræktina um þúsund rúmmetra af greni á ári.“

Öfugsnúin þróun

Bjarki segir líka mjög öfugsnúið að ríkið skuli enga áherslu hafa lagt á skógrækt til kolefnisjöfnunar. Samt horfi menn fram á það á sama tíma að ríkið muni þurfa að greiða 11 milljarða í sekt til útlanda fyrir kolefnisútblastur á ári frá 2020. /HKr.

Startarar og Alternatorar í flestar gerðir véla og tækja

Vélavit
Sala - Þjónusta
S: 5272600 - www.velavit.is

Þingmaður spyr um þróun lífræns landbúnaðar á Íslandi síðastliðinn áratug

Bjarni Jónsson, varaþingmaður Vinstrihreyfingarinnar – græns framboðs, settist á þing í lok janúar í fjarveru Lilju Rafneyjar Magnúsdóttur. Hann sat þar ekki iðjulaus og lagði m.a. fram fyrirspurn um lífrænan landbúnað.

Fyrirspurnina lagði hann fyrir sjávarútvegs- og landbúnaðarráðherra í þrem liðum.

1. Hver hefur þróunin verið undanfarinn áratug í framleiðslu og sölu landbúnaðarafurða með lífræna vottun og hvert er hlutfall lífrænt vottaðra landbúnaðarafurða

Bjarni Jónsson.

af heildarframleiðslu og -sölu innlendra landbúnaðarafurða?

2. Hvaða möguleikar eru á að hljóta fjárhagslegan stuðning til aðlögunar að lífrænum búskaparháttum á sveitabýlum, hvernig er honum háttáð og hve margir bændur hafa notið slíks stuðnings árlega undanfarin fimm ár?

3. Hyggst ráðherra beita sér fyrir stefnumörkun í málefnum lífræns landbúnaðar og gerð markvissrar aðgerðaáætlunar með það að markmiði að auka hlut lífræns landbúnaðar eins og gert hefur verið í flestum Evrópulöndum?

expert
kæling

- ✓ Umboðsaðili Røka mjólkurtanka á Íslandi
- ✓ Kælikerfi
- ✓ Frystikerfi
- ✓ Almennar raflagnir
- ✓ Þjónusta & uppsetningar

Expert kæling ehf. | Sími: 660 2977 | Netfang: elmar@expert.is
Draghálsi 22, 110 Reykjavík | Freyjunesi 10, 603 Akureyri | Gagnheiði 3, 800 Selfossi

Hljóðsokkar á stóla

Dempar hljóð um allt að 18dB.

Minnkar slit á gólfi.

Má þvo í þvottavél.

Mjög létt að setja á og taka af.

Bráðnauðsynlegt í skóla, mötuneyti og allstaðar þar sem að fjölmenni kemur saman.

Verð 862 kr. stykkið
(þrír litir)

Leitið tilboða í stærri kaup
www.stalidjan.is

STÁLIDJAN
Stálhúsgögn og alhliða stálsmiði

Stálidjan ehf - Smiðjuvegi 5, 200 Kópavogi - Sími 564 5885 - www.stalidjan.is

Þjónusta Arentsstáls ehf er á breiðum grunni varðandi hefbundna starfsemi. Við bjóðum uppá m.a.:

- vélsmíði
- rennismíði
- stálsmiði
- ýmiss konar viðhald
- nýsmíði á handriðum.

Getum bætt við okkur verkefnum.

Krókhálsi 5f, Járnhálsmegin • 587 5650
arentsstal.is • arentsstal@arentsstal.is

Öflugar vélar.
Parfnast lítils viðhalds.

We are Fliegl.

www.fliegl.com

RAG - import export • Helluhraun 4 220-Hafnarfjörður
Tel + 354 565-2727 • Mobile + 354 892 7502 • Email: rafn@rag.is

Beltone Trust™
Enn snjallari
heyrnartæki

Nýju Beltone Trust™ heyrnartækin tengjast þráðlaust í iPhone, iPad og iPod touch. Komdu í ókeypis heyrnarmælingu og fáðu heyrnartæki lánuð til reynslu.

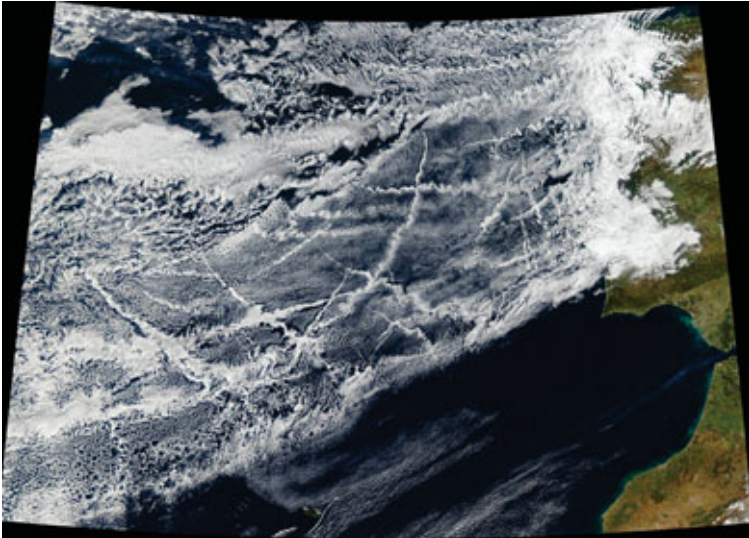

HEYRNARSTÖÐIN

Kringlunni • Sími 568 7777 • heyra.is

AUÐLINDIR & UMHVERFISMÁL

Mengun frá skipum undan ströndum Portúgals og Spánar myndar rákir í neðri loftlögum.
Mynd / NASA/LANCE/EOSDIS

Mengun frá skipum verður vel sýnileg við vissar aðstæður

Skip sem sigla þvers og kruss um Atlantshafið brenna miklu eldsneyti og skilja þar af leiðandi eftir sig talsvert stór umhverfisspor. Þetta er ekki alltaf sýnilegt, en við vissar aðstæður getur útblásturinn verið áberandi.

Á vef bandaríku geimferðastofnunarinnar NASA var birt MODIS-mynd fyrir skömmu sem sýnir útblástur frá skipum undan ströndum Portúgals og Spánar, sem þeir nefna skipsför í þunnri skýjabreiðunni í lægri loftlögum. MODIS stendur fyrir „Moderate Resolution Imaging Spectroradiometer“ sem er búnaður um borð í gervihnettinum Aqua

og var myndin tekin 16. janúar síðastliðinn.

Þá var á þessum slóðum uppgufun frá sjónum og við þessar aðstæður hlaða ákveðnar agnir í skipsreynnum á sig raka í lægri loftlögum og verður útblásturinn þá mjög sýnilegur. Eru droparnir í þessum skýjarákum sagðir vera minni en í ómenguðum skýjum þar í kring.

Slóðirnar sem í sumum tilfellum teygja sig yfir hundruð kílómetra er að sjá grennst næst skipunum en breiða síðan úr sér eftir því sem fjær dregur. Þetta er ekki ósvipað því sem gerist þegar útblástur frá þotum teiknar rákir á himininn. /HKr.

Norðmenn vilja hafa vaðið fyrir neðan sig ef til þess kæmi að truflun yrði á innflutningi matvæla til landsins.

Norðmenn hyggjast tryggja fæðuöryggið: Vilja setja upp kornlager með varabirgðum

— Ætlað að mæta innflutningstruflunum matvæla

Meirihluti norska þingsins fer þess nú á leit við ríkisstjórn landsins að leggja áherslu á málefni um að setja upp kornlager með varabirgðum árið 2019 til að mæta ófyrirséðum truflunum á innflutningi matvæla.

Málið var tekið fyrir í atvinnunefnd þingsins í síðustu viku og segir formaður nefndarinnar, Geir Pollestad, að mikill meirihluti sé fyrir því í þinginu að byggja eigi upp eigin lager af matkorni í Noregi þar sem varabirgðir séu geymdar.

„Við biðjum ekki um að ríkisstjórnin íhugi þörf fyrir lager með varabirgðum heldur að kostnaðargreina verkefnið, hversu lengi við ætlum að hafa slíkan lager og aðra hagnýta hluti sem tengjast þessu,“ segir Geir í samtali við Nationen.

Nils Kristen Sandtrøer hjá Verkamannaflokknum segir að flokkurinn leggi áherslu á

málefnið vegna loftslagsbreytinga og almennra öryggisþátta. Loftslagsbreytingar leiði af sér meiri áskoranir fyrir kornrækt í landinu og að í nánustu framtíð verði meiri þurkar á ákveðnum svæðum í heiminum þar sem í dag er stunduð mikil kornrækt. Þetta þýði að Noregur þurfi hagnýta og sterka stefnu sem skapi jafnframt störf og verðmætasköpun í landinu.

Meirihluti þingsins leggur áherslu á að matvælaöryggi í Noregi sé tryggt með innlendri framleiðslu, verslun og að standa vörð um framleiðsluna. Framboð innan matvælageirans byggist bæði á innlendri framleiðslu og innflutningi sem verði einnig að vera hægt að viðhalda þegar kreppir að. Því snýst málið ekki um að loka á erlenda markaði því neytendur í Noregi séu háðir því að flytja inn mikilvæg matvæli, vélar og tæki.

/ehg - Nationen

Áhrif hlýnunar loftslags:

Horfur á uppskerubresti hjá Quechua-indíánunum í Andesfjöllum

Áhrif hlýnunar loftslags verða stöðugt meira áberandi. Vísindamenn umhverfisstofnunar Miami-háskóla hafa komist að því að áhrifanna gætir m.a. í minni kartöflu- og maisuppskeru hjá Quechua-indíánunum sem lifa hátt í Andesfjöllunum í Perú.

Ritað var um málið í vefútgáfu Science Daily nýverið. Þar kemur fram að Kenneth Feeley, sem er yfirmaður í trjálífraði hjá Miami háskóla, hefur notið aðstoðar líffræðingsins Richard Tito sem er innfæddur Quechua-indíáni, en hann er einnig aðalhöfundur skýrslu um málið. Helsta niðurstaðan er að fram undan séu erfiðir tímar hjá fólki í dreifbýli Andesfjalla sem lifað hafi á ræktun ákveðinna afbrigða af kartöflum og korni mann fram af manni.

Rækta afbrigði sem þrífast illa í auknum hita

Gerðu rannsakendur tilraunir með þau afbrigði sem indíánarnir hafa nýtt til ræktunar á korni og kartöflum hátt í Andesfjöllum. Við ræktun á þeim afbrigðum í hlýrra loftslagi neðar í fjöllum, kom í ljós að þau þrífast illa. Þar var jarðvegurinn reyndar öðruvísi samsettur en herra í fjöllum.

Kom í ljós að við það að loftþitinn hækkaði aðeins um 1,3 til 2,6 gráður á Celsius drápu nær allar kornplönturnar sem prófaðar voru. Aðstæðurnar voru margvíslegar. Þær höldu m.a. ekki árásir frá skordýrum sem lifðu við þær aðstæður. Niðurstöðurnar varðandi kartöflurnar voru jafnvel enn verri. Flest kartöfluafrigðin drápu og þau sem lifðu af voru

Perúskur kartöflubóndi.

Mynd / Saúl M. Tito

svo ræfilsleg og skiluðu svo lélegum kartöflum að þær voru ekki hæfar til markaðssetningar.

Vísindamennirnir skoðuðu líka hvort mögulegt væri að flytja þá ræktun sem indíánarnir stunda enn herra í fjöllin samfara hlýnandi loftslagi. Niðurstaðan var að slíkt stæði yfirleitt ekki til boða, þar sem ræktun indíánanna fer víða fram nú þegar á fjallstoppum svo herra verður ekki komist. Þá kom í ljós að korn sem ræktað er herra uppi í fjöllum í þynnra lofti skilar mun rýrari uppskeru.

Treysta ekki erfðatækni, eitri né aukaeftun

Ræktunarsvæði Quechua-indíán-

anna er í um 3.000 til 4.000 metra hæð yfir sjávarmáli. Hafa innfæddir verið því mjög mótfallnir að nota erfðabreytt afbrigði, tilbúinn áburð og skordýraeitur til að reyna að auka uppskeruna. Þeir treysta einfaldlega á móður náttúru og gefa engan afslátt af því, enda hluti af þeirra menningu.

Kenneth Feeley þykir þetta mjög miður. Segir hann að bændur á þessum svæðum skorti margvíslega tækni til að bregðast hratt við breyttum loftslagsaðstæðum. Því séu þessir bændur sjálfir í hættu sem og milljónir manna í Andeshéruðum Kólumbíu, Ekvador og í Bólívíu sem reiði sig á þeirra uppskeru.

/HKr.

NASA segir árið 2017 það næst-heitasta á jörðinni síðan 1880

— Vísindamenn NOAA segja árið það þriðja heitasta síðan mælingar hófust

Árið 2017 var annað heitasta árið á jörðinni frá því skipulegar hitamælingar hófust um allan heim árið 1880, samkvæmt frétt NASA og NOAA. Heitasta árið var 2016.

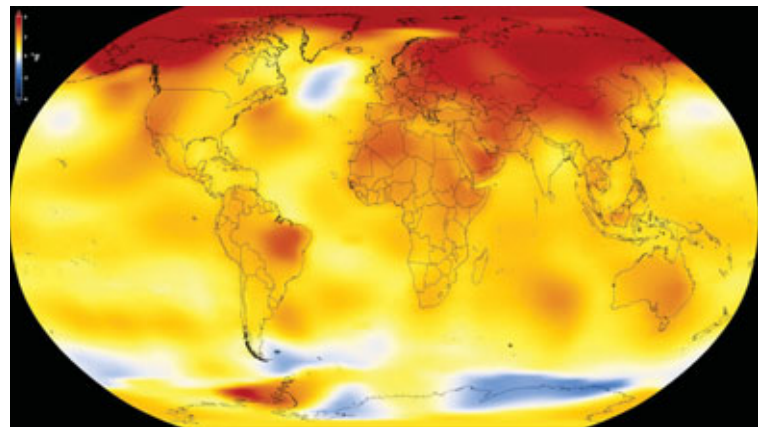
Meðalhitinn á jörðinni á síðasta ári var 0,9 gráðum hærri en á tímabilinu 1951 til 1980 að sögn vísindamanna hjá Goddard stofnun NASA sem vinna við geimrannsóknarverkefni GISS rannsóknarstöðvarinnar í New York.

Samkvæmt annarri ótengdri rannsókn vísindamanna hjá Alþjóðlegu haf- og loftslagsstofnuninni NOAA (National Oceanic and Atmospheric Administration), var árið 2017 þriðja heitasta árið. Mismunurinn á niðurstöðum NOAA og NASA er sögð liggja í aðferðarfræðinni við útreikningana og staðsetningu mælitækja. Þrátt fyrir mismuninn er heildarniðurstaðan keimlík og hjá báðum hópum eru fimm hlýjustu árin eftir 2010.

Ef allt er talið með telja vísindamenn NASA að nákvæmni mælinganna sé með um 95% nákvæmni. Þar á bæ styðjast menn við mælingar frá 6.300 veðurstöðvum á sjó og landi og mælingar á sjávarhita með baujum og skipum.

Vísindamenn NOAA styðjast við mjög svipaðar mælingar, en nota aðeins öðruvísi úrvinnsluáðferðir.

Hitabreytingarnar eru mestar á norðurhveli jarðar og heldur

íspekjan á norðurpólnum áfram að minnka.

Oft heyrast þær gagnrýnisraddir að tal um hlýnun loftslags standist ekki þegar lítið er á kólnun á sumum svæðum jarðar. Þessu svarar Gavin Schmidt, yfirmaður GISS hjá NOAA, með því að í heild hafi hitinn á jörðinni verið að hækka ört síðustu 40 ár. Meðalyfirborðshiti

jarðar hafi hækkað um eina gráðu á Celsius á undanföllum 100 árum. Það séu breytingar sem drifnar séu áfram af aukinni losun manna á koltvísýringi út í andrúmsloftið. Síðasta ár sé þriðja árið síðan hitinn hækki um meira en eina gráðu á Celsius miðað við meðaltalshita á tuttugustu öldinni.

Þrátt fyrir þekkta veðuráhrifa-valda, eins og El Niño og La Niña sem hita og kæla lofthjúpin á Kyrrahafssvæðinu á vixl, þá hafi hitinn hækkað 2017 þvert á það sem búast mátti við vegna áhrifa af La Niña. Var meðalhitinn á síðasta ári mitt á milli þess sem mældist á árunum 29015 og 2016.

Segja vísindamenn NASA að ef áhrif af El Niño og La Niña eru tekin út úr reikniformúlunum, þá hefði árið 2017 verið það heitasta í sögunni. /HKr.

PICHON

Pichon haughrætur eru galvaniseraðar. Sérstaklega sterkar og vandaðar haughrætur með mjög öflugum skrúfum.

ÖFLUGAR HAUGHRÆTUR

Vorum að taka inn nýja sendingu af PICHON haughrærum. Tvær gerðir til á lager B-MIX 50 og B-MIX 45.

NB LANDBÚNAÐUR ehf.
NB Agriculture Ltd.

www.VBL.is

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

Led húsnúmer

Falleg húsnúmer · sérsníðum númer á öll hús
· Sendu okkur mynd þegar þú ert búinn að setja þitt húsnúmer upp

- Ledlýsing sem endist og eyðir litlu rafmagni
- Hægt að fá í lituðu áli eða ryðfríu stáli
- Verið velkomin á facebooksiðu okkar: Led húsnúmer
- Sendu okkur mynd þegar þú ert búinn að setja þitt húsnúmer upp og við setjum það á facebooksiðuna okkar

Best er að panta í gegnum facebooksiðuna okkar.
Einnig hægt að hringa í sími 789 3010

Husqvarna – Steinsagir, kjarnaborvélar, gólf- og vegsagir

HUSQVARNA FS 400 LV
Sögunardýpt 16,5 sm

HUSQVARNA K 760
Sögunardýpt 12,5 sm

HUSQVARNA K 3600 MK II
Sögunardýpt 27 sm

HUSQVARNA K 2500
Sögunardýpt 14,5 sm

HUSQVARNA DM 230

HUSQVARNA
Steinsagarblöð og kjarnaborar

MHG VERSLUN

Framúrskarandi fyrirtæki

ALLT FYRIR ATVINNUMANNINN

MHG Verslun ehf | Akralind 4 | 201 Kópavogi | Sími 544-4656 | www.mhg.is

Volkswagen Caddy

GÓÐUR VINNUFÉLAGI

Einn vinsælasti atvinnubíll á Íslandi er Volkswagen Caddy. Hann er áreiðanlegur, öruggur og fæst í tveimur lengdum - hefðbundinni lengd og lengri gerð (Maxi).

Caddy má fá með fjórhjóladrifi sem eykur enn við öryggi og aksturseiginleika bílsins. Fjórhjóladrifinn Caddy hentar einstaklega vel við íslenskar aðstæður og eykur til muna notkunarmöguleika Caddy, hvort heldur er í snjó, hálfu eða erfiðu færi.

Volkswagen Caddy kostar frá
2.590.000 kr.
(2.072.000 kr. án vsk)

HEKLA býður gott úrval atvinnubíla og góða þjónustu.

www.volkswagen.is

HEKLA · Laugavegi 170-174 · Reykjavík · sími 590 5000 · hekla.is · umboðsmenn um land allt:
Höldur Akureyri · Bílasala Selfoss · Bílas Akranesi · HEKLA Reykjanesbæ

Atvinnubílar

Lítið sem ekkert hefur verið gert í að auka CO₂ bindingu hér á landi að mati skógræktarstjóra:

Framlög til skógræktar hafa dregist saman frá 2005

– Umræðan um loftslagsmál hefur oft og tíðum einkennt af upphlaupum og upphrópunum

Vilmundur Hansen
vilmundur@bondi.is

Framlög til skógræktar á Íslandi náðu hámarki 2005 en hafa dregist saman síðan þá miðað við verðlag. Meiri mælingar vantar um bindingu CO₂ við endurheimt votlendis. Að sögn skógræktarstjóra er mikið talað á Íslandi um aðgerðir til að binda CO₂ úr andrúmsloftinu en lítið sé um aðgerðir.

Próstur Eysteinnsson skógræktarstjóri segir að framlög til skógræktar hafi náð raunhámarki miðað við verðlag árið 2005.

„Á fjárlögum fengu Skógrækt ríkisins og fimm landshlutaverkefni í skógrækt, nú sameinuð í eina stofnun, Skógræktina, úthlutað fé til skógræktar. Landshlutaverkefni fengu aukningu ár frá ári til 2005 en eftir það stóð krónutalan í stað til 2009 í ákveðnu hámarki. Árið 2010 var framlagið skorið niður og aftur 2011 og 2012 og eftir það hafa framlögin að mestu staðið í stað. Reyndar er samdráttur í ár um þrjátíu milljónir frá síðasta ári.“

Mikið talað um loftslagsmál en minna um aðgerðir

„Að mínu mati er þetta þvert á alla umræðu um loftslagsmál og yfirlýsingar um nauðsyn og skyldu okkar til að binda CO₂ samkvæmt Parísarsamkomulaginu. Það er mikið talað um loftslagsmálin en lítið sem ekkert verið gert í að auka CO₂ bindingu hér á landi, hvorki með skógrækt né öðru.“

Tökum sem dæmi umræðuna um endurheimt votlendis sem hefur farið mjög hátt undanfarið. Framlög til málaflokksins sem fara í gegnum Landgræðsluna voru á síðasta ári 20 milljónir og ekki hægt að gera mikið fyrir þá upphæð.“

Endurheimt votlendis eða skógrækt

Talsverð umræða hefur verið um hvort sé betra þegar kemur

Kolefni í formi sitkagrenis og í formi mýrar í Svartagilshvamm í Haukadal.

að bókhaldinu í sambandi við kolefnisjöfnun að endurheimta votlendi með því að fylla upp í skurði eða taka landið undir skógrækt.

Próstur segir að hann líti ekki svo á að þetta tvennt sé í samkeppni. „Hitt er svo annað mál að ég tel að umræðan þurfi að komast á skynsamlegri nótur en hún hefur stundum verið. Ef við ætlum að nota LULUCF flokkinn í loftslagssamningnum, það er að segja Landnotkun og breytingar á landnotkun og skógrækt, þá þarf að skapast um það rétt og eðlileg umræða, sem því miður hefur á köflum ekki verið.“

Stokkið á loftslagsmálin

„Umræðan hefur oft og tíðum einkennt af upphlaupum og upphrópunum. Allir stökkva á eitthvað sem er í tísku en ekki hitt. Eiginlega klassísk íslensk umræða sem felst í kjaftagangi fram og til baka þar sem hinir og þessir sem hafa ef til vill takmarkaða þekkingu á viðfangsefninu segja eitt og annað og talandi í kross, misskiljandi hver annan og stundum viljandi, sem sagt

Próstur Eysteinnsson skógræktarstjóri við kynbótaferki.

umræða sem er ekki að skila neinu og er hreint kjaftæði.

Staðan er sú að hugsanlega gæti skógrækt skilað betri árangri þegar kemur að kolefnisjöfnun en endurheimt votlendis, sem er þó hugsanlega ódýrari aðgerð, en við hreinlega vitum það ekki vegna þess að við höfum ekki samanburðinn.

Hins vegar er það mín skoðun að við eigum að nota allar mögulegar leiðir til að binda koltvísýring úr andrúmsloftinu, skógrækt, landgræðsla, endurheimt votlendis og breytingar á hvernig við notum land til beitar búfjár. Við eigum að vinna saman að þessu öllu,“ segir Próstur.

Umræðan hefur oft og tíðum einkennt af upphlaupum og upphrópunum. Allir stökkva á eitthvað sem er í tísku en ekki hitt. Eiginlega klassísk íslensk umræða sem felst í kjaftagangi fram og til baka þar sem hinir og þessir sem hafa ef til vill takmarkaða þekkingu á viðfangsefninu segja eitt og annað og talandi í kross, misskiljandi hver annan og stundum viljandi, sem sagt umræða sem er ekki að skila neinu og er hreint kjaftæði.

Skógræktun aflar gagna um CO₂ bindingu

„Skógrækt hefur verið með í þessari alþjóðlegu mynd alveg frá upphafi, eða frá því að loftslagssamningurinn var gerður. Frá Kyoto-bókuninni hefur þurft að gera grein fyrir bindingu og losun frá skógum og skógrækt. Við hjá skógræktinni höfum aflað þessara talna til að hafa það bókhald á hreinu. Það sama á ekki við um votlendi, framræst land, beitiland eða land í landgræðslumeðferð vegna þess að það þurfti ekki að gera slíkt frá upphafi. Af þeirri ástæðu hafa minni rannsóknir átt sér stað á þess konar landi hér.“

Skógræktin hefur bent á að ef Íslendingar sem þjóð ætla að nota endurheimt votlendis, almenna landgræðslu, vinnu á beitilandi eins og bændur græða landið eða annað við kolefnisjöfnun, eru gerðar kröfur um tölur um losun og bindingu frá því landi alveg eins og frá skógrækt.“

Að sögn Þrastar er nauðsynlegt, til að koma umræðunni á rökrænan grunn, að sambærilegar rannsóknir

Þú finnur okkur á bbl.is

Auglýsing á vefnum bbl.is skilar viðskiptavinum beint inn á þitt vefsvæði.
Auglýsingasíminn er 563-0303 - www.bbl.is - augl@bondi.is

eigi sér stað á endurheimt votlendis eins og gerðar hafa verið í skógrækt. „Landgræðsla ríkisins er að vinna að þessum rannsóknum. Eftir því sem þeim vindur fram verður hægt að tala um endurheimt votlendis á sama grunni og skógrækt hvað varðar CO₂ bindingu. Þá fyrst verður hægt að velja aðgerðir með tilliti til árangurs og skilvirkni. Rétt er þó að taka fram að rannsóknirnar og vöktunin þurfa að fara fram samfara aðgerðum og því þarf að byrja á nokkrum endurheimtarverkefnum á mismunandi stöðum til að ná að fanga breytileikann í árangri.“

Meðaltalsbinding CO₂ á hektara í skógrækt

Þröstur segir að binding CO₂ í skógrækt hér á landi sé breytileg frá ári til árs vegna mæliaðferðanna sem notaðar eru. „Nýjasta talan í ræktuðum skógum á Íslandi er 7,7 tonn CO₂ nettómeðalbinding á hektara á ári og er þá búið að draga losunina frá. Stór hluti af mælingunum er til að ná utan um breytileikann, sem er gríðarlegur og allt frá því að vera svolítil losun og upp í að vera

heilmikil binding upp á tugi tonna CO₂ á hektara í sumum skógum í einstökum árum. Einnig er munur á milli landgerða og trjátegunda þegar kemur að bindingu og losun CO₂. Það sem skiptir aftur á móti mestu máli er mismunurinn á losun og bindingu, það er að segja nettóútkoman.“ Að sögn Þrastar er ekki hægt að flokka tré í lauf- eða barrtré með tilliti til CO₂ bindingar. „Lauftré eru til dæmis bæði íslensk birki og alaskaösp sem vex tíu sinnum hraðar. Breytileiki milli landgerða hefur einnig að segja þegar kemur að bindingu einstaka tegunda. Land sem er mest í framboði til skógræktar hér á landi er rýrt, fyrrverandi beitoland, mólendi eða rofið land. Í þess konar landi vex lerkí og stafafura best og eru tegundirnar sem binda hvað mest við slíkar aðstæður. Birki vex hægt og bindur hagar en finnst á víðáttumiklum svæðum og heildarbinding í birki er því talsverð. Í frjósömu framræstu landi er hægt að ná miklum vexti með alaskaösp og sitkagreni og því mikilli bindingu. Hins vegar á sama

tíma ef það á að vera skynsemi í ákvarðanatöku á að horfa á slíkt land og spyrja sig hvort eigi að nota landið til ræktunar, beitar, skógræktar eða endurheimtar votlendi. Niðurstaðan fer svo eftir markmiði landeigandans og legu landsins því sums staðar er betra að bleyta upp land en annars staðar, sums staðar er landið þegar blautt og því lítið gagn í að fylla upp í skurðina, sums staðar er skógrækt besti kosturinn. Eins og staðan er í dag er ekki búið að fanga þennan breytileika sem óhjákvæmilega verður við endurheimt votlendis og það þarf nokkurra ára rannsóknir til að geta rætt um málið af skynsemi og svo raunhæft sé að bera saman möguleikana.“ Úthlutun fjár til skógræktar Framlög ríkisins til skógræktar á fjárlögum er í grófum dráttum skipt í tvennt. Annars vegar rekstrarfé og hins vegar framlag til skógræktar á lögbýlum. Að sögn Þrastar sér Skógræktin um að úthluta framlaginu til skógræktar á lögbýlum samkvæmt

Nýjasta talan í ræktuðum skógum á Íslandi er 7,7 tonn CO₂ nettómeðalbinding á hektara á ári og er þá búið að draga losunina frá.

lögum um landshlutaverkefni í skógrækt frá 2006. „Landshlutaverkefni, sem voru fimm, og Skógrækt ríkisins voru sameinuð í eitt árið 2016 og síðan þá höfum við verið að samræma reglur um úthlutun fjármagns. Lögin eru góð sem slík en ná ekki til allra smáatriðanna og þess vegna höfðu reglur um hvernig ákveðin verkefni voru styrkt þróast á mismunandi hátt á milli landshlutaverkefnanna og núna erum við að vinna í að samræma reglurnar í samstarfi við Landssamband skógareigenda.“

Stefna í skógrækt á Íslandi Aðspurður um heildarstefnu um skógrækt á Íslandi segir Þröstur að Skógrækt ríkisins hafi farið

í þá vinnu samkvæmt bréfi frá landbúnaðarráðherra fyrir um tíu árum. „Sú vinna tók tíma og árið 2013 kom út skýrsla sem heitir Skógrækt á tuttugustu og fyrstu öld og þar kemur fram hvað við viljum leggja áherslu á í skógrækt. A meðan skýrslan var í vinnslu urðu ráðherraskipti og nýi ráðherrann vildi ekki gera neitt meira með skýrsluna og ekki leggja hana fyrir Alþingi og fá samþykktu sem þingsályktun. Pólitískur vilji hans var ekki til þess. Þar með er skýrslan orðin að innanhússplaggi hjá Skógræktinni sem við fylgjum og vinnum eftir án þess að vinnan hafi náð lengra sem stefna stjórnvalda í skógrækt. Í dag endurspeglast formleg stefna stjórnvalda því í lögum um skógrækt og landshlutaverkefni í skógrækt. Í skýrslunni er lögð áhersla á fimm meginþætti í skógrækt á Íslandi. Uppbygging skógarauðlinda, skógarnytjar, verðmæta- og nýsköpun, samfélag, aðgengi og heilsu, umhverfissgæði og líffjölbreytni og loftslagsbreytingar,“ segir Þröstur Eysteinnsson skógræktarstjóri. /VH

AVANT 745
OPTIDRIVE™

TVÆR SÍÐUSTU VÉLARNAR Á TILBOÐSVERÐI

Á EINSTAKLEGA HAGSTÆÐU VERÐI

VERÐ MEÐ SKÓFLU kr. 3.698.000 án vsk.

HÉR ER Á FERÐINNI MJÖG AFLMIKIL VÉL Í ÞESSUM STÆRÐARFLOKKI OG MEÐ GÓÐUM BÚNAÐI

700 lína fjölnotatækjanna frá Avant er nú framleidd með nýju og endurhönnuðu vökvakerfi.

TIL AFGREIÐSLU STRAX

Verð miðast við gengi EUR 125

www.VBL.is

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

VB LANDBÚNAÐUR ehf.
VB Agriculture Ltd.

RAFKNÚINN BRETTATJAKKUR
VISTVÆNN / HYBRID með Lithium rafhlöðu.

Bretti tjakkað upp, einsog á handdrifnum brettatjökkum, en hjól rafdrifið. Ein rafhlaða og hleðslutæki fylgir. Rafhlaða endist í 200 klst. Einfaldur í notkun, léttur og meðfærilegur (125kg). Tekur 1,5 tonn. Er stöðugur og snýst á punktinum við þröngar aðstæður, t.d. í gámum og sendibílum

Verð 157.000kr + vsk

Leiser skornir gaflar eru sterkir og sniðnir til að fara auðveldlega inn og út úr bretti. Tekur innan við mínútu að skipta um rafhlöðu.

UK/PG stórnbúnaður. Hágæðamótor. Traust drifhjól.

microlift
material handling e-solution

ETNA ehf. Upplýsingar í síma 698-1539 og til sýnis hjá PMT Krókhálsi 1
Fyrirspurnum til siggi@pmt.is, svörum með upplýsingum í tölvupósti

ÍSLENSK HÖNNUN FYRIR FERÐAÞJÓNUSTUNA

Rúmföt, lök, sængur, koddar, handklæði, svuntur, dúkar og púðar. Fáðu tilboð hjá okkur.

sala@lindesign.is, sími 533 2220

Lin DESIGN

SMARATORGI | GLERÁRTORGI | KRINGLAN | LINDESIGN.IS

Framlög til skógræktar ekki í neinum takt við yfirlýsingar um aðgerðir í loftslagsmálum

Hörður Kristjánsson
hk@bondi.is

Það virðist vera í mikilli tísku að tala um kolefnisjöfnun og bindingu kolefnis til að veita á móti koltvísýringsslosun. Einn liður sem þar hefur verið bent á er endurheimt votlendis og að mokað verði ofan í drjúgan hluta þeirra skurða sem grafnir voru um allt land á síðustu öld. Fjálglegt tal meðal stjórnmálamanna um kolefnisbindingu virðist þó ekki í neinum takti við þær staðreyndir sem lesa má um í fjárlagafrumvörpum síðasta áratuginn og rúmlega það.

Tveir doktorar í jarðvegsfræðum bentu þó á það í grein í síðasta Bændablaði og að haldbæra þekkingu og rannsóknir skorti fyrir fullyrðingum um þann mikla ávinning sem sagður er af endurheimt votlendis. Í blaðinu í dag bendir skógræktarstjóri á að skógrækt gæti mögulega gefið meiri ávinning í kolefnisbindingu en endurheimt votlendis.

Skógrækt áhrifaríkra tæki til kolefnisjöfnunar

Talsmenn skógræktarverkefna um land allt hafa stöðugt verið að benda á mikilvægi skógræktar við að binda jarðveg og ekki síður til að binda koltvísýring í andrúmsloftinu. Um leið sé verið að framleiða súrefni með ljóstillífun og hráefni fyrir íslenskan iðnað. Þrátt fyrir að margir stjórnmálamenn hafi tekið undir þau sjónarmið skógræktarmanna, þá er ekki að sjá að hugur hafi þar fylgt máli ef lítið er á fjárlög íslenskra ríkisins yfir heilan áratug.

Á fjárlögum 2005 voru samtals 700,8 milljónir króna settar í skógræktarmál og þar inni var fjármagn til Skógræktar ríkisins upp á 230,7 milljónir króna, en annað var skilgreint sem landshlutaverkefni, þ.e. Héraðs- og Austurlandsskógar, Suðurlandsskógar, Vesturlandsskógar, Skjólsskógar á Vestfjörðum og Norðurlandsskógar sem fengu samtals 470,1 milljón.

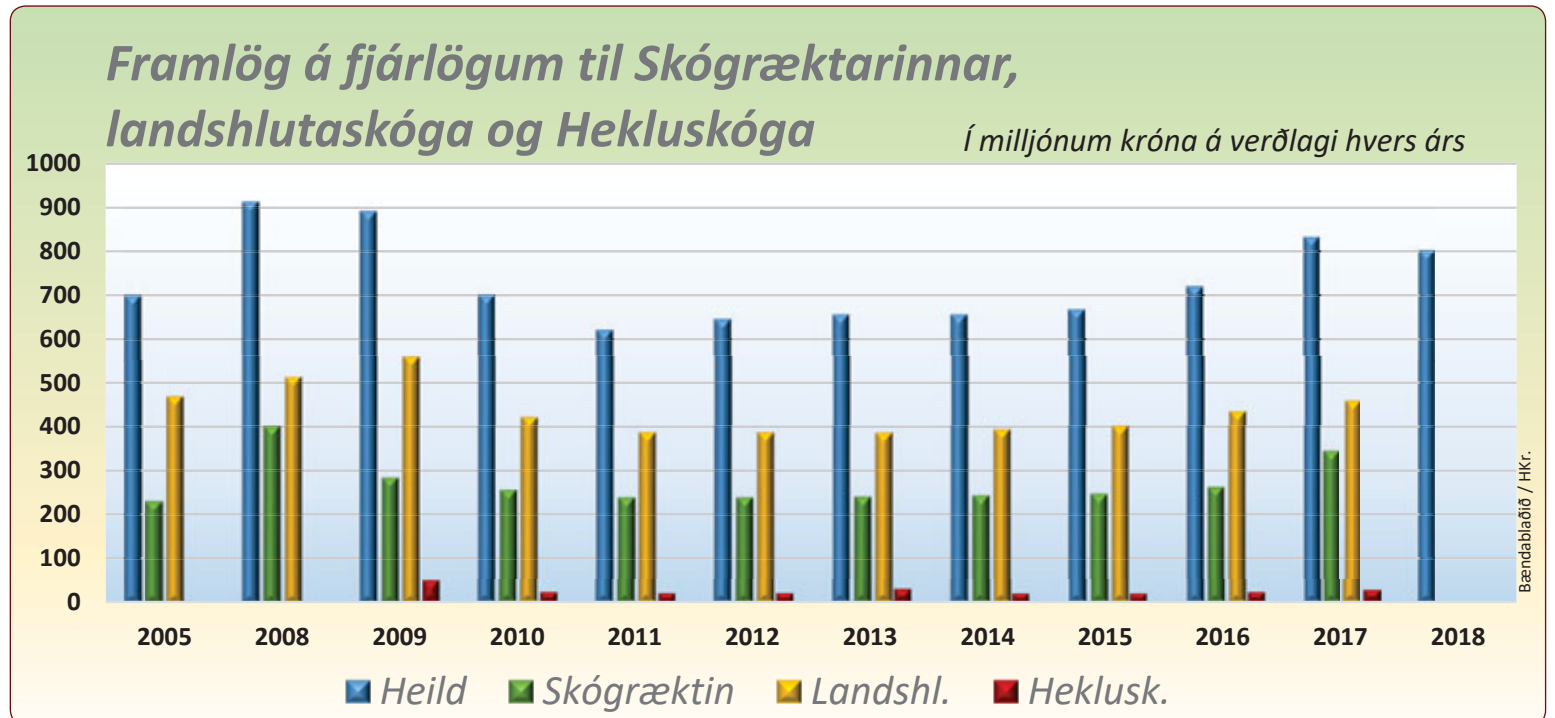
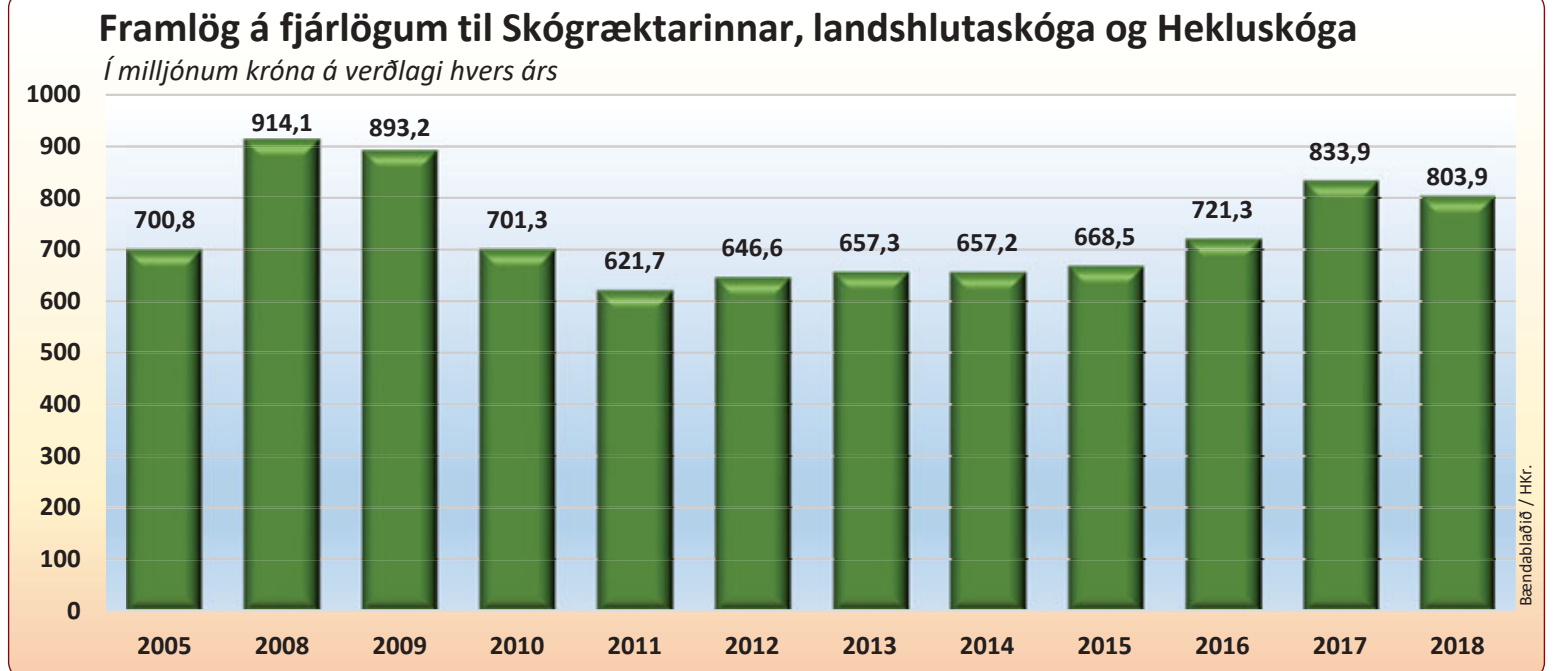
Hafa ber í huga að allar tölur eru beint úr fjárlagafrumvarpi og á verðlagi hvers árs fyrir sig. Gengi íslensku krónunnar var mjög hátt á árunum 2004 til 2005 og vægi framlags til skógræktar 2005 því mun meira en herra krónutölufélag á árunum í kringum hrún, auk þess sem verðbólguáhrif höfðu á þeim tíma orðið nokkur.

Á fjárlögum ársins 2008 var landshlutaverkefnum ætlaðar 513,4 milljónir og Skógrækt ríkisins 400,7 milljónir króna. Samtals voru þetta því 914,1 milljón til skógræktarmála. Sem kunnugt er varð efnahagshrun á Íslandi á haustdögum 2008.

Í fjárlagafrumvarpi fyrir árið 2009 sem lagt var fyrir Alþingi haustið 2008 voru landshlutaverkefnum áætlaðar 559,6 milljónir króna en Skógrækt ríkisins var snarlækkuð og fór í 283,8 milljónum króna. Hekluskógar voru þar að fá 49,8 milljónir króna. Samtals var þá gert ráð fyrir 893,2 milljónum til skógræktarmála.

Raungildi framlagsins rýrnaði mikið við hrún krónunnar

Verðgildi íslensku krónunnar hrundi þann 17. mars 2008. Hrunið þá var það mesta í sögu krónunnar í kjölfar hæstu mælingar á gengisvísitölu frá upphafi um mitt sumar 2007. Verðhrun krónunnar endaði svo með bankahruninu

Skógurinn í Víflsstaðahlíð í Hafnarfirði. Mynd /HKr.

haustið 2008. Verðgildi framlags til skógræktarmála á þessum tíma var því mun rýrara en ella.

Í fjárlagafrumvarpi fyrir árið 2010 var landshlutaverkefnum ætlaðar 422,8 milljónir króna (gjöld ríkissjóðs umfram tekjur) og Skógrækt ríkisins 255,9 milljónir króna. Þá voru Hekluskógar að fá 22,6 milljónir. Samtals voru það 701,3 milljónir króna.

Í fjárlagafrumvarpi fyrir árið 2011 var landshlutaverkefnum ætlaðar 387,2 milljónir króna og Skógræktinni 234,5 milljónir króna. Þá fengu Hekluskógar 20,3 milljónir. Samtals gerði þetta 621,7 milljónir króna.

Í fjárlagafrumvarpi fyrir árið 2012 var landshlutaverkefnum ætlaðar 387,4 milljónir króna og

Skógræktin 239,2 milljónir. Þá voru Hekluskógar með 20,2 milljónir. Samtals gerði þetta 646,6 milljónir króna.

Landslutaverkefni og Skógræktin í umhverfis- og auðlindaráðuneyti

Í fjárlagafrumvarpi fyrir árið 2013 var búið að hræra talsvert í málaflokkum og sjávar- og landbúnaðaráðuneyti ekki lengur til, en þar höfðu landshlutaverkefni verið áður. Í staðin var komið atvinnuvega- og nýsköpunaráðuneyti sem hófst m.a. landbúnaðarmálin. En þar voru engar tölur skilgreindar sem landshlutaverkefni í skógrækt. Þau verkefni var þá búið að færa undir umhverfis- og auðlindaráðuneyti þar sem skógræktin var áfram eins og áður. Þar mátti sjá að landshlutaverkefni voru að fá 387,1 milljón króna. Þá var Skógræktin að fá úthlutað 240,4 milljónum króna og Hekluskógar að fá 29,8 milljónir króna. Samtals gerði þetta 657,3 milljónir króna.

Í fjárlagafrumvarpi fyrir árið 2014 eru landshlutaskógarinn áfram undir umhverfis- og auðlindaráðuneytinu og fengu úthlutað 394,3 milljónum. Þar eru líka Hekluskógar með 19,4 milljónir og Skógrækt ríkisins með 243,5 milljónir króna. Samtals gerði þetta 657,2 milljónir króna.

Í fjárlagafrumvarpi fyrir árið 2015 eru landshlutaskógarinn að fá 401,9 milljónir króna og Hekluskógar 19,2. Þar fékk Skógrækt ríkisins 247,4 milljónir króna. Samtals gerir það 668,5 milljónir króna.

Í fjárlögum fyrir árið 2016 voru landshlutaskógarinn að fá 436,3 milljónir króna og Hekluskógar 22,6 milljónir. Skógrækt ríkisins var þar að fá 262,4 milljónir. Samtals gerir það 721,3 milljónir króna.

Landshlutaverkefni og Skógræktin undir einn hatt

Breytingar urðu á skipan skógræktarmála í landinu sumarið 2016. Þá voru landshlutaverkefni og Skógrækt ríkisins sett undir einn hatt undir nafninu Skógræktin samkvæmt lögum sem samþykkt voru á Alþingi 2. júní 2016. Meðal helstu verkefna Skógræktarinnar áttu að verða skipulag og ráðgjöf við nýræktun skóga, umhirða og nýting, umsjón með Hekluskógum og þjóðskógum á borð við Hallormsstaðaskóg og Vaglaskóg, rannsóknir í skógrækt auk fræðslu og kynningar. Einnig átti að styrkja starfsstöðvar í héraði, en höfuðstöðvum stofnunarinnar var ætlað að vera á Fljótsdalshéraði.

Í fjárlögum fyrir árið 2017 voru landshlutaverkefni að fá 461,1 milljónir króna og Hekluskógar 27,5 milljónir. Þar var Skógrækt ríkisins að fá 345,3 milljónir króna. Samtals gerir þetta 833,9 milljónir króna.

Ein samtala eyrnamerkt Skógræktinni

Í fjárlögum fyrir árið 2018 er Skógræktin með eina samtölu og þar inni eru þá væntanlega landshlutaverkefni í skógrækt sem og Hekluskógar.

Ekki er hægt að sjá með einföldum hætti hvort um er að ræða brúttótölu hjá því sem áður hét Skógrækt ríkisins eða nettótölu að frádregnum tekjum. Miðað við samanburðartölur í fylgisskjölum miðað við fyrri ár er þó ekki annað að sjá en að þar sé um brúttótölu að ræða, svo að því leyti er það ekki marktækt í samburði við tölurnar árunum frá 2005. Brúttótala er 1.179,3 milljónir króna fyrir 2018, en var 1.200,5 milljónir 2017 og 1.122,9 milljónir 2016. Miðað við meðaltal mismunar á brúttótölum og nettótölum árunum 2016 og 2017 ætti nettóframlag ríkisins fyrir 2018 að vera nærri 795,2 milljónir króna. Það þýðir að framlagið til skógræktar hefur lækkað á milli árunum 2017 og 2018 um nær 39 milljónum króna. Samkvæmt orðum skógræktarstjóra nemur lækkanin um 30 milljónum króna. Er nettótalan fyrir 2018 samkvæmt því 803,9 milljónir.

Varðandi samanburð á framlagi í nýjasta fjárlagafrumvarpinu við framlög á árunum strax eftir efnahagshrunið ber að geta þess að krónan er mun sterkari nú en þá svo krónutalan ein og sér segir ekki endilega alla söguna. Eigi að síður vekur athygli að krónutalan skuli lækka á milli árunum 2017 og 2018 þrátt fyrir hástemmdar yfirlýsingar um að Ísland eigi að vera fyrirmynd í loftslagsmálum. Í raun hefur lítið gerst annað í þeim efnum en að refsað hefur verið með kolefnisgjaldi þeim námsmönnum, fjölskyldufólki og einstaklingum á vinnumarkaði, öryrkjum og öldruðum sem telja sig nauðsynlega þurfa á bifreiðum að halda.

Mjólkursamsalan:

Hyggst minnka sykur í sýrðum mjólkurvörum um 30–40%

Í framhaldi af ákvörðun Vífílfells, að draga úr sykurmagni í framleiðsluvörum sínum, sendi Bændablaðið fyrirspurn til MS um stefnu fyrirtækisins þegar kemur að sykurnihaldi framleiðsluvara MS.

Í svari MS segir að rúmlega 92% af allri mjólk sem kemur til MS fari í hreinar afurðir eða vörur án viðbættis sykurs. Hins vegar hefur verið unnið markvisst frá árinu 2012 að minnka

sykur og merkja þær sérstaklega sem henta betur sem eftirrétir. Sykur hefur verið minnkaður um 8 til 30% í einstökum vörum.

Markmið MS árin 2017 til 2020 er að minnka sykur í sýrðum mjólkurvörum um 30 til 40% og að minnka hlutfall viðbættis sykurs úr mjólkurvörum úr heildarneyslu landsmanna úr 6% árið 2010 í 4% 2020.

Samkvæmt rannsókn sem

Embætti landlæknis og Matvæla- stofnun gerðu árið 2010 kom í ljós að Íslendingar fengu viðbættan sykur í fæðunni að litlum hluta af viðbættum sykri í bragðbættum mjólkurvörum, eða um 6%. Um 80% af viðbættum sykri í fæði fullorðinna koma úr gos- og svaladrykkjum, sælgæti, kökum, kexi og ís, þar af tæpur helmingur úr gos- og svaladrykkjum, eða 35%.

/VH

dott.gallina

Polycarbonate gróðurhúsaklæðning

- ✓ Einangrandi
- ✓ Reyklúgur
- ✓ Birtuop
- ✓ Sterkar

P. ÞORGRÍMSSON & CO Verk: Gróðrarstöð Lambhaga Reykjavík

Ármúli 29 • 108 Rvk • 512-3360 • korkur.is

pp & co

GIANT

Giant D337T HD er aflmikill og með mikla lyftigetu miðað við stærð. Vélin er fjórhjóladrifin með "Heavy duty" öxla og sjálvirkri mismunadrifslæsing.

Eigum nokkrar vélar til afgreiðslu strax

Vél:	Kubota D1105 T
Lyftigeta:	1450 kg
Aksturshraði:	0-10 / 0-25 km
Breidd:	104-128 cm
- Hátt og lágt drif	
- Sjálfvirk driflæsing á báðum öxlum	

Aukabúnaður:

- Dekkjastærð: 31x15.50-15 AS
- Niðurfellanlegt öryggishús
- Hátt og lágt drif
- Euro tækjafestingar
- Vinnuljós að aftan og framan
- 90 kg. þynging með dráttartengi

- Mikil lyftigeta - Stöðugir
- Aflmiklir - Úrval aukahluta

LANDSTÓLPÍ Gunnbjarnarholti, 801 Selfoss Sími 480 5600

Landstólpi.is Kaupvangi 10, 700 Egilsstöðum Sími 471 1901

landstolpi.is landstolpi@landstolpi.is Við erum líka á Fésbók

Bylting í hreinlæti!

Auðveldari og betri þrif, sparar tíma og léttir lífið

i-mop revolutionary cleaning

WORLDWIDE PATENTED TECHNOLOGY

Hafðu samband og pantaðu kynningu fyrir þitt fyrirtæki
Sími 480-0000 sala@afvelar.is www.i-teamglobal.com

AFLVÉLAR

Verkval ehf.

ÞJÓNUSTA Í 30 ÁR

Hreinsun, viðhald og viðgerðir á frárennislögnum. Dæling úr sandgildrum, olíugildrum og rotþróum. Sérhæfðir dælubílar, lagnamyndavélar, minigrafa með brothamri, rafstöð og fleiri tæki. Steypusögun í gólf og vegg, raufasögun og kjarnaborun.

Tökum að okkur lítil sem stór verk

Verkval ehf, Miðhúsavogi 4, 600 Akureyri
Símar 892-3762, 852-5588
verkval@simnet.is - www.verkval.is

Bændablaðið

á bbl.is og líka á Facebook

WALTERSCHEID

HÆGT ER AÐ KAUPA STAKA HLUTI Í DRIFSKAFTAHLÍFAR OG KÚPLINGAR

VANDAÐIR KROSSAR **BENZI & DI TERLIZZI**

DRIFSKÖFT OG DRIFSKAFTAEFNI

ERU ÖRYGGISMÁLIN Í LAGI Á ÞÍNUM BÆ?
GOTT ÚRVAL AF ÖRYGGISHLÍFUM - HAGSTÆTT VERÐ

VB LANDBÚNAÐUR ehf. www.VBL.is

REYKJAVÍK Krókháls 5F 110 Reykjavík Sími: 414-0000

AKUREYRI Baldursnes 2 603 Akureyri Sími: 464-8600

Hélène Magnússon er Prjónakerling:

Íslenska ullin er alveg einstakt efni

– Vinnur með íslenskar prjónahefðir

Icelandic lamb veitti viðurkenningar á dögum nokkrum aðilum sem skarað hafa fram úr í handverki og hönnun úr sauðfjárafurðum. Prjónakerling var í þeim hópi, en það er vörumerki Hélène Magnússon sem vinnur með íslenskar prjónahefðir, hannar prjónauppskriftir og framleiðir einstakt íslenskt ullarband.

Hélène er frönsk og kom sem ferðamaður til Íslands árið 1995 eftir að hafa kynnst Íslendingi í París. Hún heillaðist af landinu og fólkinu og leið strax eins og hún ætti heima hér. Hún sagði upp vinnunni sinni, flutti þremur mánuðum seinna til Íslands og hefur aldrei séð eftir þeirri ákvörðun.

Komst í kynni við ullina á sauðfjárbýli

Til að læra íslensku réð hún sig til vinnu á sauðfjárbýli á Norðurlandi, þar sem hún komst í kynni við íslenska ull og prjónahefðir.

Hún nam textíl- og fatahönnun við Myndlista- og handiðaskólann og síðar Listaháskóla Íslands og sökkta sér ofan í gamlar íslenskar prjónahefðir.

Undir hatti Prjónakerlingar eru nokkur verkefni í gangi hjá Hélène. Auk þess að skrifa bækur, hanna prjónauppskriftir og framleiða ullarband, skipuleggur hún gönguferðir um landið og heimsækir bændur. „Ég er búin að bjóða upp á þessar gönguferðir í um sjö ár – eða um leið og ég byrja með Prjónakerlinguna,“ segir Hélène. „Ég fékk þá hugmynd að það væri sniðugt að flétta saman gönguferðum og bændaheimsóknunum þar sem þekking og kunnátta á gömlum prjónahefðum væri til staðar. Í raun var ég bara að sameina áhugamál; á landinu og prjóni á þennan hátt. Það er líka svo gaman af því hvað það er misjafnt á milli bæja hvernig prjónahefðum hefur verið viðhaldið og hvar áherslur hafa legið. Í sumum ferðum er sjalaprjón aðalmálið en á öðrum til dæmis rósaleppaprjón, lopapeysur eða vettlingar. Þetta geta verið mjög lærdómsríkar heimsóknir og gaman að geta sameinað þær við upplifun á landinu.

Þegar ég byrjaði að skipuleggja þessar gönguferðir þá hugsaði ég með mér að það væri synd að allt þetta fólk sem kæmi til Íslands til að upplifa landið fengi sjaldnast tækifæri til að hitta fólkið sem þar býr. Ferðirnar skipulegg ég í samstarfi við ferðaskrifstofu Íslenskra fjallaleiðsögumanna,“ segir Hélène.

Ullarbandsvinnan þróast jafnt og þétt

„Ég hef unnið að þessu öllu nánast samhliða alveg frá byrjun. Ég byrjaði að birta uppskriftir á netinu fyrir um sjö árum og ullarbandsvinnan hefur verið að þróast jafnt og þétt með árunum. Mig vantaði finlegra íslenskt garn til að nota í uppskriftunum mínum, sem var einfadlega ekki til á markaðnum, en Ístex er eini framleiðandinn á landinu,“ segir Hélène.

Henni er umhugað um varðveislu á íslenskum prjónahefðum, eins og fyrr segir, og hefur lagt sitt af mörkum. Hún hefur gefið út nokkrar bækur um efnið, meðal annars Rósaleppaprjón í nýju ljósi (Salka forlag) og Íslenskt prjón (Forlagið). Kjólar í blúndum, um höfundarverk Aðalbjargar Jónsdóttur, er í vinnslu og líklega væntanleg á þessu ári. Bókin gerir einmitt eingöngu ráð fyrir notkun á finlegu bandi Hélène.

„Það þekkja margir lopapeysuna, sem er líklega mest seld íslenska prjónavaran, ekki síst í útlöndum, en hún er alls ekki gömul og kemur fram um 1950. Þar á undan má finna mjög ríka prjónhefð sem mér þótt mjög forvitnilegt að kafa ofan í. Bækurnar hafa komið út á nokkrum tungumálum enda höfðar efnið mjög til útlendinga – sem eru í miklum meirihluta í mínum viðskiptavinahópi,“ segir Hélène. Hún bætir við að það eigi í raun við um uppskriftirnar, ullarbandið og gönguferðirnar – og hægt sé að segja að Prjónakerlingin stundi stanslausu landkynningu fyrir Ísland.

„Eins og fyrr segir var mjög takmarkað úrval af garni í boði sem hægt væri að nota fyrir gamla prjónið og því þurfti ég að bregðast við því sjálf. Ég fór því að þróa slíka vinnslu og mynda góð tengsl við nokkra bændur um að fá frá þeim hágæða lambaull, sem ég borga aðeins meira fyrir. Ullina vel ég sérstaklega en það er mikil handavinna. Ég vel þá mýksta hluta ullarinnar, fjarlægi grófasta hlutann og þess vegna er bandið mitt einstaklega mjúkt. Það minnir á þelbandið sem var notað í gamla daga í fingerðu sjalaprjóni en er samt unnið bæði með togi og þeli – og verður þar af leiðandi sterkt.“

Alveg einstakt efni

„Ég vinn bæði með sauðalitina; svart, grátt, hvítt og mórautt – og þá skiptir miklu máli að velja rétta ull frá bónda – en líta líka ull í ýmsum tilbrigðum og nota umhverfisvæna liti. Ég sendi svo til Norður-Ítalíu þar sem sérhæft fyrirtæki spinnur fyrir mig þunnt band úr henni. Það er eina leiðin til að ég geti fengið það band sem ég sækist eftir. Þar er bæði n a u ð s y n l e g sérkunnátta og tækjabúnaður sem þarf til verksins – sem er í raun handverk. Það var reyndar ekki hlaupið að því að finna réttan aðila, því það tók mig alveg heilt ár að

Útivist er léttur og hlýr jakki sem hentar jafnt í fjallaferðir og ferðir innanbæjar. Ermarnar móta sérstaklega fyrir olnbogum, engir saumar á öxlum. Sérniðinn fyrir hámarks hreyfigetu og þægindi.

Þórdís. Í safni Heimilisíðnaðarfélags Íslands eru varðveittir nokkrir kjörgríp, einn þeirra er Þórdísar hyrna. Hún er prjónuð úr örfínu, tvinnuðu þelbandi, aðallitur hvítur en í bekkjum og blúndu eru ótal mógrá og móráuð litbrigði, samkembd þannig að varla sjást litaskil. Garn notað: Love Story einband frá Hélène Magnússon. Myndir / Prjónakerling

Hélène Magnússon vinnur með íslenskar prjónahefðir undir vörumerkinu Prjónakerling.

finna ítalska fyrirtækið. Ég sendi svona eitt tonn af ull í einu,“ segir Hélène um litbrigði ullarinnar.

„Hún er alveg einstök – frábært efni,“ segir Hélène spurð um hvað það sé við eiginleika íslensku ullarinnar sem heilli. „Hún hefur svo marga góða eiginleika sem hægt er að nýta sér við að búa til góða flik sem er sterk, létt, andar, hrindir frá sér og lyktar ekki illa.

Svo finnst mér hún alveg einstaklega falleg.“

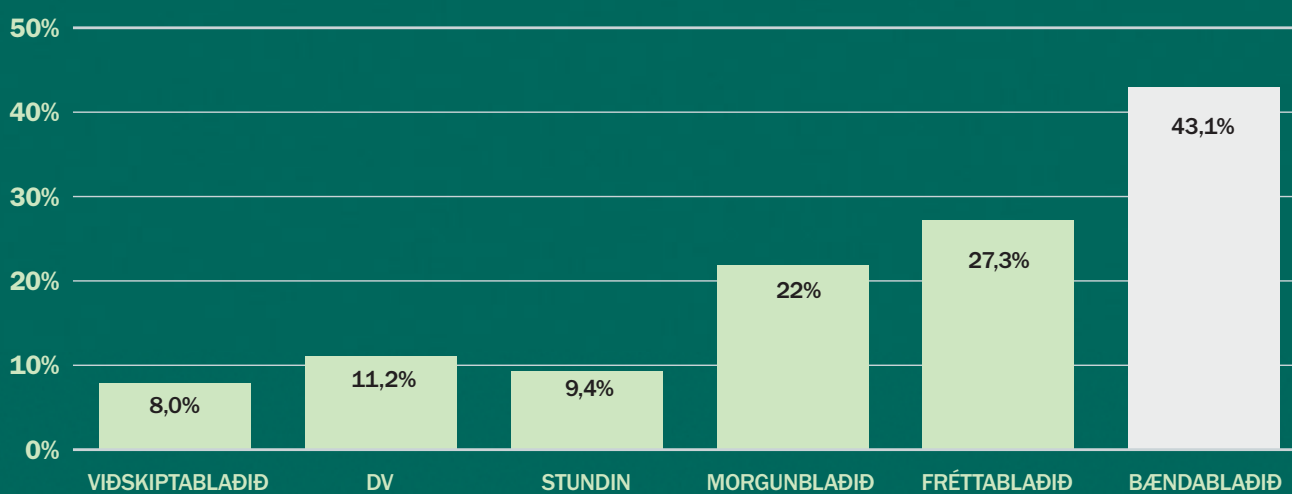
Love story og Gilitrutt

Prjónakerling er með nokkrar tegundir af garni í sölu. Þar á meðal er Love Story – finlegasta einbandið hennar – og svo er hún með mjög fingert tvíband sem heitir Gilitrutt.

Hægt er að kaupa garn í gegnum vefinn prjonakerling.is, auk þess sem nokkrar verslanir eru með vörur frá Hélène til sölu; eins og Storkurinn og Álafoss í Reykjavík – og Flóra á Akureyri. /smh

LESTUR PRENTMIÐLA Á LANDSBYGGÐINNI

Bændablaðið

BÆNDAHÖLLIN VIÐ HAGATORG

Sími 563 0300 / Netfang: bbl@bondi.is / bbl.is

FRÉTTASKÝRING

Bók um stóru kjúklingana sem breyttu neyslumynstri heimsins:

Ofnotkun sýklalyfja framkallaði ofursýkla sem erfitt er orðið að berjast við

– Mannfólkið er komið í stórkostlega hættu vegna fjölonæmra baktería að mati höfundar

Hörður Kristjánsson

hk@bondi.is

Hundruð þúsunda kjúklingabúa í Bandaríkjunum framleiða milljarða kjúklinga á ári hverju sem renna ofan í svanga Ameríkana og ferðamenn sem þangað koma. Á árinu 2016 voru til að mynda framleiddir nærri 9 milljarðar kjúklinga sem skiluðu hagnaði upp á 26 milljarða dollara, samkvæmt tölum landbúnaðarráðuneytis Bandaríkjanna. Sá böggull fylgdi þó skammrifi að við þessa framleiðslu var notað óhemju magn af fúkkalyfjum.

Samkvæmt umfjöllun á vefsíðu Live Science væri óframkvæmanlegt að framleiða alla þessa kjúklinga og jafn mikið magn af kjúklingakjöti og gert er nema að nota fúkkalyf sem vaxtarhvata. Var fúkkalyfjum þá m.a. blandað í fóður og vatn fuglanna. Með lyfjunum verða kjúklingarnir ekki eins viðkvæmir fyrir ýmiss konar sýklum og vaxa mun hraðar með minni fôðurkostnaði en þeir gerðu við eðlilegar aðstæður. Ekki væri heldur hægt að ala eins mikinn fjölda kjúklinga í hverju búi án fúkkalyfjagjafar því áhættan af hraðri útbreiðslu smits í svo miklu þéttbýli alifugla er gríðarleg, samkvæmt skrifum vísindablaðamannsins Maryn McKenna. Þannig olli sýklalyfjanotkunin byltingu í kjúklingarækt í Bandaríkjunum og víðar.

Ofnotkun sýklalyfja skapaði gríðarlegt vandamál

Þessi mikla notkun fúkkalyfja hefur þó með tímanum skapað gríðarlegt vandamál sem er nú að koma í bakið á mannfólkinu. Sýklar, sem áður var auðvelt að vinna á með fúkkalyfjum, hafa þróað með sér ónæmi fyrir lyfjunum. Hafa þar orðið til ofursýklar eða „superbugs“. Því þarf sífellt meira af fúkkalyfjum og sterkari efni til að vinna á þeim og smám saman hafa verið að þróa sýklar sem nær engin lyf ráða við. Vegna þessa vinna menn nú baki brotnu við að endurmeta allt kjúklingaeldið í viðleitni við að finna leiðir til að geta ráðið við þessa ofursýkla.

Í langan tíma hafa sérfræðingar í faraldsfræðum við Landspítalann á Íslandi haft miklar áhyggjur af þessu, ekki síst vegna vaxandi krafna um innflutning á hráu kjöti frá útlöndum. Telja sérfræðingarnir að aukin tíðni sýkinga af völdum lyfjaónæmra sýkla geti kostað íslenska heilbrigðiskerfið gríðarlegar upphæðir.

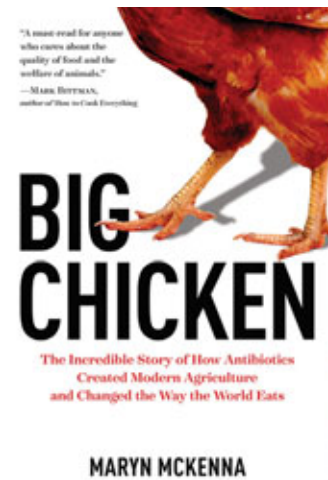
Þá hefur það verið metið íslenskum landbúnaði til tekna hversu lítið er notað af sýklalyfjum í greininni hér á landi. Þar erum við í sérflokki á heimsvísu ásamt Norðmönnum. Hefur íslensk kjúklingarækt ekki síst vakið athygli út fyrir landsteinana fyrir hvernig henni tekst að komast hjá smitsjúkdómum án notkunar sýklalyfja í stórum stíl. Hér eru heldur engin eiginleg verksmiðjubú í rekstri og teljast flest smábú í samanburði við risabúin sem starfrækt eru víða erlendis.

Stóri kjúklingurinn

Maryn McKenna ritaði bók um

Að ala fugla og önnur dýr í miklu þéttbýli er ávisun á hraða útbreiðslu sýkinga. Til að takast á við það hafa erlend risabú farið þá leið að nota sýklalyf í óheyrilegu magni, en það hefur fætt af sér ofursýkla sem hafa þróað með sér ónæmi fyrir lyfjunum. Þetta er farið að valda alvarlegum vanda við að berjast við sýkingar í mannfólkinu.

Maryn McKenna er höfundur bókarinnar „Stóri kjúklingurinn“ sem segir ótrúlega sögu af því hvernig fúkkalyfin sköpuðu nútíma landbúnað og breyttu neyslumynstri heimsins.

Stöðu þessara mála í Bandaríkjunum á síðasta ári sem ber titilinn „Stóri kjúklingurinn“ eða „Big Chicken“ og er með undirtitilinn: „Ótrúleg saga af hvernig fúkkalyfin sköpuðu nútíma landbúnað og breyttu neyslumynstri heimsins.“

Í viðtali við Live Science um hvað það væri við kjúklingana sem hafi valdið því að hún fór að skrifa bók um málið, sagði McKenna meðal annars:

„Ég var að skoða notkun fúkkalyfja í landbúnaði eftir að hafa lesið bók um sýklalyfjaónæmi [Superbug: The Fatal Menace of MRSA sem kom úr 2011]. Í framhaldi af því skoðaði ég tölur í Bandaríkjunum sem sýndu að við seljum fjórum sinnum meira af sýklalyfjum fyrir dýr en notuð eru til að takast á við sýkingar í fólki. Það ýtti líka við mér að hafa talað við fólk sem þurfti lífsnauðsynlega á sýklalyfjum að halda og hafði áhyggjur af áhrifum af ofnotkun sýklalyfja á sama tíma og verið var að gefa dýrum sýklalyf í tonnatali.

Eftir því sem ég kafaði dýpra í málið áttaði ég mig á því að þessi saga um sýklalyfjaónæmi og notkun sýklalyfja í landbúnaði var í raun grunnurinn að því hvernig við stundum kjúklingaeldi. Kjúklingar voru fyrstu dýrin sem voru gefnir vaxtarhvetjandi skammtar af sýklalyfjum. Líklega mun kjúklingaræktin líka einnig verða fyrsta greinin í próteinframleiðslu Bandaríkjanna til að [sem neyðast til] hætta notkun sýklalyfja.

Mér sýndist að allt það sem við höfum gagnrýnt við kjúklingaræktina og í raun varðandi alla dýraframleiðslu á iðnaðarskala, megri rekja til notkunar fúkkalyfja.“

Verksmiðjubúskapur ekki framkvæmanlegur án sýklalyfjanna

„Án notkunar fúkkalyfja hefðum við aldrei getað framleitt dýr á jafn skömmum tíma og gert er nú. Við hefðum ekki heldur haft þann hvata sem nauðsynlegur er til að ala dýr í miklum þrengslum í húsum og fôðunarstöðvum [feed lots]. Sýklalyfin gerðu mönnum kleift að verja dýrin gegn sjúkdómum sem þéttbýlið orsakaði. Sýklalyfin sköpuðu þann stöðugleika sem nauðsynlegur var til að mæta vaxandi eftirspurn með lágmarks tilkostnaði og framleiða ódýrt prótein. Síðan hefur eftirspurnin eftir unnu kjúklingakjöti aukist hröðum skrefum eins og kjúklinganöggum og öðru.

Þannig áttaði ég mig á að kjúklingaeldið var dæmigerð saga um nútíma dýraeldi á iðnaðarskala með mikilli og meiri framleiðni en hægt var að finna í nokkurri annari grein.“

Menn héldu að sýklalyfjanotkun gæti ekki valdið skaða

McKenna var einnig spurð að því með hvaða hætti þeir sem mörkuðu stefnuna hafi brugðist

við öllum þeim rauðu flögnum sem komin voru á loft og sýndu að verndun dýra gegn sjúkdómum með fúkkalyfjum væri að hafa skaðleg áhrif fyrir mannfólkið.

Hún sagði m.a. að í upphafi hafi fáum komið til hugar að notkun fúkkalyfja við dýraeldi gæti haft einhverjar neikvæðar hliðar. Á árunum eftir 1940 og 1950 hafi menn einfaldlega talið að ef lyfjaónæmi kæmi upp þá væri umsetningin svo hröð í eldinu að áhrifin þurkuðust út með hverri kynslóð. Þá myndu menn fljótt verða varir við neikvæð áhrif sýklalyfjanotkunar þar sem það myndi draga úr vaxtarhraða dýranna og að þau yrðu veik. Þeim datt ekki í hug að það þyrfti að skoða málið lengra og horfa á möguleg áhrif á fólk sem neytti afurðanna [human effect].

Hefði mátt selja mjólkina sem sýklalyf

„Fyrsta merkið um að það væri eitthvað að fara úr skorðum varðandi notkun sýklalyfja í landbúnaði, finnst mér sérstakt, því það var svo fjarlæglegt. Það var snemma á sjöunda áratugnum að fólk fór að kvarta yfir því að börn þeirra væru að þróa ónæmi fyrir sýklalyfjum af mikilli mjólkurdrykkju. Ástæðan var að svo mikið penicillin var notað í mjólkurkúr að það hefði mátt selja sem lyf mjólkina úr kúm í Bandaríkjunum og Bretlandi sem innihélt þá líka mikið af penicillíni. Í kjölfarið fóru ostagerðarmenn að kvarta yfir því að þeir gætu ekki lengur framleitt ost úr mjólkinni. Hún innihélt svo mikið af sýklalyfjum að þau drápu gerlaflórana sem nauðsynleg var til að hægt væri að búa til osta.

Þetta var upphafið að þeim faraldri fæðuborins sýklalyfjaónæmis sem ollu sýkingafaröldrum af völdum salmonelli og kamfílóbakteríu í þeim mæli sem aldrei hafði áður sést. Faraldrar af þessum toga sem ekki voru svæðisbundnir voru eitthvað nýtt og þeir orsökuðust af sýklalyfjaónæmi.“

Tilraunin sem opnaði augu manna fékk ekki pólitískan stuðning

McKenna segir að athyglín hafi

svo verið dregin að Bandaríkjunum árið 1979 þegar sérfræðingur í sýklalyfjum, dr. Stuart Levy hjá Tufts-háskólanum, settu upp tilraun á búgarði í útjaðri Boston. Þar fékk hann nýitungaða kjúklinga úr framleiðslulotu sem settir voru í einangrun hver frá öðrum. Hann réð heimilisfólk af búgarðinum svo til að gefa hluta kjúklinganna fóður sem fúkkalyfjum hafði verið blandað í. Síðan fylgdist hann með hvort í þessum kjúklingum kæmu fram sýklalyfjaónæmar bakteríur. Einnig hvort þær kæmu fram í hinum fuglunum og heimilisfólkinu. Þetta var í fyrsta sinn sem sýnt var fram á að sýklalyf sem gefin voru dýrum á búgarði framkölluðu sýklalyfjaónæmi í bakteríum í þörmum fuglanna. Í saur frá kjúklingunum bárust sýklalyfjaónæmu bakteríurnar svo út í umhverfið, í önnur dýr og einnig í fólk.

Á grunni þessarar vitneskju reyndi Matvæla- og lyfjastofnun Bandaríkjanna árið 1977 að setja reglur til að draga úr sýklalyfjanotkuninni við dýraeldi í Bandaríkjunum, á svipaðan hátt og gert hafði verið með pólitískum ákvörðunum í Bretlandi. Pólitísk áhrif unnu þó gegn þessum áformum í Bandaríkjunum, allt þar til ríkisstjórn Barack Obama koma reglunum loks í gegn árið 2010.

Erum komin í stórkostlega hættu

McKenna var einnig spurð að því hvort komið væri að einhverjum hættumörkum varðandi baráttuna við lyfjaónæmar bakteríur sem hafi þegar þróað með sér ónæmi fyrir ofurlyfjum.

„Við erum komin í stórkostlega hættu vegna þess að bakteríur eru að verða svo fjölonæmar og eru þegar orðnar ónæmar fyrir öflugustu vopnunum sem við höfum í lyfjabúrinu. Landbúnaðurinn ber líka ábyrgð á þessu, ekki einn og sér, heldur er einnig nauðsynlegt að hafa í huga að það er líka um að ræða misnotkun og ofnotkun sýklalyfja í mannalækningum. Það eru vísbendingar um að ef við hættum að nota þessi sýklalyf þá fari sýklalyfjaónæmið einnig niður á fyrra stig,“ sagði Maryn McKenna.

Deildarfundir SS 2018

DAGSETNING	DEILD	STAÐUR
Fimmtudagur 22. febrúar	Kjósardeild	Áskarðsskóli
Föstudagur 23. febrúar kl. 12	Snæfells- og Hnappadalsdeild	Vegamót
Þriðjudagur 27. febrúar	Biskupstungnadeild & Laugardalsdeild	Reykholt
Miðvikudagur 28. febrúar	Skeiðadeild, Gnúpverjadeild & Hrunamannadeild	Brautarholt Skeiðum
Fimmtudagur 1. mars	Hvamsdeild, Dyrhóladeild, A-Eyjafjalladeild, V-Eyjafjalladeild, A-Landeyjadeild, V-Landeyjadeild, Fljótshlíðardeild & Hvolhreppsdeild	Heimaland
Föstudagur 2. mars kl. 12	Daladeild	Dalakot
Þriðjudagur 6. mars	Gaulverjabæjardeild, Árborgardeild, Hraungerðisdeild, Villingaholtsdeild, Grímsnesdeild, Þingvalla-/Grafningsdeild & Ölfusdeild	Þingborg
Miðvikudagur 7. mars	Rangárvalladeild, Holta- & Landmannadeild, Ása- & Djúpardeild	Laugaland
Fimmtudagur 8. mars kl. 12	Hvalfjarðardeild, Borgarfjarðar- og Mýrardeild	Hótel Borgarnes
Fimmtudagur 8. mars	Öræfadeild, Hörgslandsdeild, Kirkjubæjardeild, Skaftártungudeild & Álftavers- & Meðallandsdeild	Kirkjuhvoll, Klaustri

Allir fundirnir hefjast kl. 20:30 nema annað sé tekið fram.

Aðalfundur verður haldinn föstudaginn 23. mars í Goðalandi í Fljótshlíð. Boðið er upp á veitingar á fundunum.

Bændur eru hvattir til að mæta og ræða málefni félagsins!

Bændablaðið
Smáauglýsingar
56-30-300
Hafa áhrif um land allt!

VÍKURVAGNAR EHF.

MIKIÐ ÚRVAL KERRUVARAHLUTA

RAFMAGNSBÚNAÐUR
BREMSUR
BEISLI
DEKK
LJÓS
LED LJÓS

STYRKUR, ÞJÓNUSTA OG ÁREIÐANLEIKI

Víkurvagnar ehf. – Hyrjarhöfði 8. – 110 Reykjavík
Sími 577-1090 – www.vikurvagnar.is – sala@vikurvagnar.is

ÓDÝR

Gleraugu með glampa- og rispuvörn

Verð 19.900 kr

Sérsmíðum samdægurs í styrk +/- 5.0 með cyl. til 2,0.

Hamrahlíð 17
Hús Blindrafélagsins
Sími • 552-2002

ÓPTIC
REYKJAVÍK
SJÓNTÆKJAVERSLUN

Hrossabændur - hestamenn!

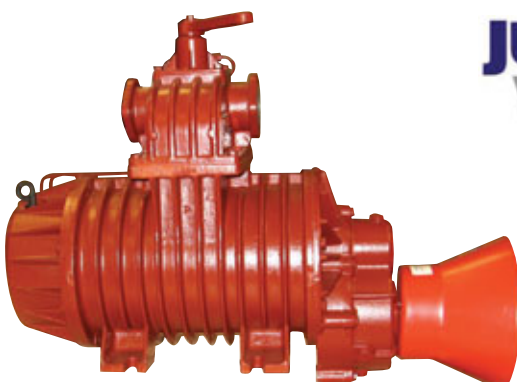
Vantar hross til slátrunar á næstu vikum.

Hækkað verð.

Forðist biðlista í haust.

Sláturpantanir í síma 480 4100.

Sláturfélag Suðurlands
Selfossi

6,500 lítra
9,500 lítra
11,000 lítra
13,500 lítra

HAUGSUGUDÆLUR

Er haugsugudælan í lagi?
Eigum til og getum útvegað varahluti í flestar gerðir haugsugudæla

Eigum einnig til gott úrval af haugsuguhlutum

NB
LANDBÚNAÐUR ehf.
NB Agriculture Ltd.

www.VBL.is

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

Blönduós.

Myndir / HKr.

Blönduós:

Íbúum fjölgar og verktakar hugsa sér til hreyfings með nýbyggingar

– Það hefur verið afskaplega dauft yfir byggingamarkaði hér á Blönduósi allt frá hruni, segir bæjarstjóri

„Það hefur verið afskaplega dauft yfir byggingamarkaði hér á Blönduósi allt frá hruni, líkt og gildir um marga aðra staði á landinu. Nú sjáum við merki þess að breyting verði á, verktakar eru að hugsa sér til hreyfings og vilja gjarnan byggja,“ segir Arnar Þór Sævarsson, bæjarstjóri á Blönduósi.

Lítið sem ekkert hefur verið byggt á Blönduósi undanfarin áratug, en fyrirsurnir hafa borist bæjarstjórn þar sem óskað er eftir lóðum, bæði undir íbúðir og eins iðnaðarstarfsemi. Einkahlutafélagið

Uppbygging hefur óskað eftir lóð sem afmarkast af Húnabraut 4, austurenda íþróttavallar, Holtabrautar og Melabrautar, til að byggja þar 20 íbúða fjölbýlishús á fimm hæðum. Félagið er í eigu Engilberts Runólfssonar byggingaverktaka.

Þá hefur hlutafélagið Húnaborg á Blönduósi sótt um tvær lóðir fyrir atvinnu- og geymsluhúsnæði að Ennisbraut 5 og 7 á Blönduósi. Félagið hefur einnig sótt um lóðir fyrir þriggja íbúða raðhúsi að Sunnubraut 13 til 17 og lóð fyrir fjögurra íbúða raðhúsi að Smárabraut

Arnar Þór Sævarsson.

19 til 25. Tekið var jákvætt í umsóknirnar á fundi skipulags-, umhverfis- og umferðarnefndar

Verktakar hafa sótt um lóðir fyrir 20 íbúða blokk, raðhús og atvinnuhúsnæði.

Blönduóss á dögunum, en ráðið mælti með því að lóðunum yrði úthlutað til félagsins.

Í umsóknum um atvinnulóðir er gert ráð fyrir að hvort hús um sig verði 375 fermetra stálgrindahús á steiptum sökklum, klætt með samlokueiningum og þeim skipt upp í nokkrar einingar, frá 75 fermetrum að stærð. Hvað íbúðarhúsin varðar er gert ráð fyrir þremur 100 fermetra íbúðum með innbyggðum bílskúrum, lágreistum timbureiningahúsum á staðsteiptum grunni. Stefnt er að því að hefja framkvæmdir á vormánuðum og að verkið taki um eitt ár frá því þær hefjast. Við Smárabraut er einnig gert ráð fyrir lágreistum timbureiningahúsum á staðsteiptum grunni. Fyrirhugað er að hefja framkvæmdir næsta haust, í október og ljúka verkinu á einu ári.

„Íbúum á Blönduósi hefur fjölgað undanfarið, staðan er sú að hvert einasta rými er nýtt sem til er, það hefur því skapast mikil þörf

hér í bænum fyrir nýtt húsnæði. Eitthvað er um að húsnæði sé notað til útleigu fyrir ferðamenn, það hefur í för með sér að leiguverð hefur hækkað og það virkar sem hvati fyrir byggingaverktaka að bæta við sig húsnæði. Hjá því verður reyndar ekki horft að staðan er auðvitað sú hér og víða annars staðar í hinum dreifðu byggðum að byggingakostnaður er um það bil helmingi hærri en markaðsverð eignanna. Það er bara staða sem við verðum að horfast í augu við,“ segir Arnar Þór.

„Á heildina lítið er bjartsýni ríkjandi hér á svæðinu, hér hefur íbúum fjölgað og það er vaxandi atvinna, t.d. í þjónustugeiranum og í ferðaþjónustu. Okkur vantar mannskap en til að fá fólk til okkar þarf húsnæði fyrir það að vera til staðar. Við eigum lausar lóðir og fyrir liggur að hefja vinnu við að skipuleggja ný svæði,“ segir hann. /MÞÞ

Umsókn um orlofsdvöl

Sumarið 2018

Hér að neðan er að finna umsóknareyðublað um orlofsdvöl í húsunum að Hólum í Hjaltadal og á Flúðum, Hrunamannahreppi sumarið 2018. Það gildir fyrir félagsmenn Bændasamtaka Íslands. Frestur til að skila inn umsóknum rennur út 15. apríl 2018.

Undirrituð/Undirritaður sækir hér með um:

- ☐ Orlofsdvöl að Hólum - Tímabilið:
- ☐ Orlofsdvöl á Flúðum - Tímabilið:

Nafn umsækjanda _____ Kennitala _____

Heimilisfang _____ Símanúmer _____

Póstnúmer og staður _____

Hefur þú áður fengið úthlutað orlofsdvöl í sumarhúsi hjá Bændasamtökunum?

☐ Já ☐ Nei

Undirskrift félaga og dagsetning

Umsóknina skal senda fyrir 15. apríl nk. á **netfangið ho(hjá)bondi.is** eða á póstfang Bændasamtaka Íslands: **Bændahöllin v/Hagatorg, 107 Reykjavík, merkt Orlofsdvöl sumarið 2018**

Skútustaðahreppur:

Nýjar hugmyndir í fráveitumálum

Nýjar hugmyndir um lausn á fráveitumálum í Mývatnssveit, sem felst í söfnun svartvatns, frárennslis úr klósettum í lokaðan tank og endurnýtingu næringarefna til uppgræðslu á Hólasandi, hafa verið kynntar umhverfis- og auðlindaráðherra og Umhverfisstofnun.

Ef af breyttum áformum verður, yrði þetta talsvert tryggari og hagkvæmari lausn en hreinsistöðvar og sjálfbærari á allan hátt, með nýtingu næringarefna til uppgræðslu í nágrenninu.

Afram er unnið að þróun þessara lausna í samvinnu við hagsmunaaðila. Sveitarstjórn Skútustaðahrepps hefur samþykkt að umbótaáætlun sveitarfélagsins í fráveitumálum verði endurskoðuð í samvinnu við hagsmunaaðila, með

það fyrir augum að útfæra umræddar hugmyndir og skila inn nýrri áætlun til heilbrigðiseftirlitsins 1. mars næstkomandi. /MÞÞ

Árið 2017 voru flutt inn 56.207 tonn af áburði og jarðvegsbætandi efnum.

Mast: Eftirlit með áburði 2017

Matvælastofnun tók 50 áburðarsýni af 50 áburðartegundum á árinu 2017. Við efnamælingar stofnunarinnar kom í ljós að tvær áburðartegundir voru með of lítið magn næringarefna miðað við merkingar.

Ein áburðartegund mældist með kadmíum yfir leyfðum mörkum. Óheimilt er að dreifa þessum tegundum til notenda þar til sýnt hefur verið fram á að þær uppfylli kröfur um efnainnihald. Matvælastofnun hefur birt skýrslu yfir áburðareftirlit á árinu 2017.

Í áburðareftirlitskýrslu Mast fyrir árið 2017 segir að árið 2017 hafi 26 fyrirtæki flutt inn áburð og jarðvegsbætandi efni, alls 328 tegundir. Alls voru flutt inn 56.207 tonn af áburði og jarðvegsbætandi efnum. Innlendir framleiðendur eru 14 á skrá, það eru fyrirtæki sem framleiða áburð eða jarðvegsbætandi efni á landinu. Áburðarfyrirtæki sem voru með skráða starfsemi á árinu eru því 41.

Sýnataka og vöruskoðun var gerð hjá 5 innflutningsfyrirtækjum og voru alls 50 áburðarsýni af 50 áburðartegundum tekin á árinu. Auk þess voru merkingar og umbúðir skoðaðar.

Við efnamælingar kom í ljós að 2 áburðartegundir voru með efnainnihaldi undir vikmörkum samkvæmt ákvæðum reglugerða. Ein var með of lítinn fosfór, og 1 með of lítinn brennistein. Ein áburðartegund mældist með kadmíum (Cd) yfir leyfðum mörkum. Þessar 3 tegundir hafa verið teknar af skrá Matvælastofnunar. Allar niðurstöður miðast við uppgefin gildi við skráningu og samkvæmt merkingum á umbúðum. Óheimilt er að dreifa þessum tegundum til notenda þar til sýnt hefur verið fram á að þær uppfylli kröfur um efnainnihald.

Kadmíum (Cd) var mælt í öllum áburðartegundum sem innihalda fosfór. Efnið var oftast undir mælanlegum mörkum og alltaf, nema í einu tilfelli undir leyfðu hámarki sem er 50 mg/kg P.

Fáar athugasemdir voru gerðar við merkingar, en helstu gallar voru vegna misræmis milli skráninga og merkinga. Einnig voru merkingar máðar í nokkrum tilfellum. Þá voru gerðar athugasemdir ef merkingar voru ekki á íslensku. /VH

Bændablaðið
Kemur næst út
22.
febrúar

TÍMAPANTANIR

hjá ráðgjöfum *Aflsins* eru í síma 461 5959 eða 857 5959 milli kl. 8 og 16 virka daga. Einnig er hægt að senda tölvupóst á netfangið aflid@aflidak.is, senda okkur skilaboð í gegnum [facebook](https://www.facebook.com/aflidak) eða www.aflidak.is.

COUNSELING CENTER FOR SURVIVORS OF SEXUAL- AND DOMESTIC ABUSE

To make an appointment call 461 5959 or 857 5959 between 8 and 16 on weekdays. You can also email us at aflid@aflidak.is, message us through [facebook](https://www.facebook.com/aflidak) or www.aflidak.is.

INNRETTINGAR

Spinder fjósainnretingar eru hannaðar og prófaðar eftir ströngustu gæðakröfum og miða að velferð bæði dýra og manna. Áralöng reynsla hefur leitt af sér innretingakerfi sem auðvelt er að aðlaga að nánast öllum þörfum nútímafjosa.

Við afgreiðum stíur, jötuagrindur og milligerði í mörgum stærðum og gerðum og í flestum tilfellum er afgreiðslutíminn stuttur og varan flutt heim í hlað.

Hafðu samband:
bondi@byko.is

BYKO
GERUM PETTA SAMAN

Tyrfingsson hf

Bifvélavirki eða vanur viðgerðarmaður

Tyrfingsson hf óskar eftir bifvélavirkja, vélvirkja eða vönum viðgerðarmanni.

Hæfniskröfur:

- Reynsla af viðgerðum stórra bíla æskileg
- Góð tölvukunnátta
- Enskukunnátta æskileg
- Stundvísi

Vinsamlegast sendið umsóknir á tiffi@gttyrfingsson.is

STRÚKTÚR

Yleiningar - Límtré - Stálgrindarhús

Við finnum lausn sem hentar þér!

| Strúktúr ehf | www.struktur.is | struktur@struktur.is |
| Mosfellsbæ | sími: 588 6640 |

Bændablaðið - Smáauglýsingar: 563 0300

BRUNI Í DRÁTTARVÉLUM

Mörg dæmi eru hér á landi um bruna í dráttarvélum, bæði þegar þær eru í notkun og þegar þær standa inni við og ekki í gangi.

Minnka má líkur á sjálfsíkveikju í vélknúnum tækjum með því að rjúfa straumrás frá rafgeymi með höfuðrofa.

Kynntu þér leiðbeiningaefni um öryggi og vinnuvernd í landbúnaði á bondi.is

ER ÞITT BÚ
ÖRUGGUR
OG GÓÐUR
VINNUSTAÐUR?

Gamli traktorinn

Waterloo Boy varð John Deere

Árið 1893 stofnaði John Froelich ásamt viðskiptafélögum sínum fyrirtæki sem þeir kölluðu The Waterloo Gasoline Traction Engine í Iowa-ríki í Norður-Ameríku. Fyrirtækinu var ætlað að framleiða og selja uppfinningu Froelich sem var fyrsta bensínknúna dráttarvél.

Þrátt fyrir góðan vilja sýndu væntanlegir kaupendur dráttarvélinni lítinn áhuga og aðeins fjórar slíkar voru settar

þegar það setti á markað traktor sem kallaðist Model R Waterloo Boy og með einum gir áfram og öðrum aftur á bak.

Öllum á óvart urðu vinsældir þeirrar vélar gríðarlegar og á næstu árum seldust meira en átta þúsund slíkar. Framleiðslu Model R var hætt 1923. Model N, sem sett var á markað 1916, naut einnig mikilla vinsælda enda teknilegri að því leyti að hann

saman og tvær seldust. Báðum var skömmu síðar skilað aftur til verksmiðjunnar vegna óánægju kaupendanna.

var með tvo gira áfram og einn aftur á bak.

Bæði Model R og N brenndu steinolíu en ekki bensíni eins og forverar þeirra.

Nýir eigendur

Tveimur árum seinna skipti fyrirtækið um eigendur og fékk nafnið The Waterloo Gasoline Engine Company. Nýir eigendur ákváðu að hætta framleiðslu dráttarvéla og einbeita sér að smíði bensínmótora.

Rúmunum einum og hálfum áratug síðar og mikla hönnunarvinnu hóf fyrirtækið aftur framleiðslu á dráttarvélum sem komu á markað. Fyrstu vélarnar fóru á markað 1911 en engin þeirra seldist. Tveimur árum síðar framleiddi fyrirtækið tuttugu dráttarvélar sem fengu heitið Waterloo Boy.

Traktorinn kallaðist Waterloo

Deere & Company

Aftur urðu eigendaskipti á fyrirtækinu árið 1918 þegar Deere & Company keypti Waterloo Gasoline Engine Company með öllum skráfum og skinum fyrir 2,1 milljónir dollara sem var mikill peningur á þeim tíma. Nýju eigendurnir höfðu mikla trú á og mikinn áhuga á að komast inn á dráttarvélamarkaðinn en tilraunir þeirra höfðu mistekist til þess.

Ástæða þess að Deere keypti framleiðanda Waterloo Boy var einföld. Dráttarvélin var einfaldlega sú besta á markaði á þeim tíma. Eftir eigendaskiptin

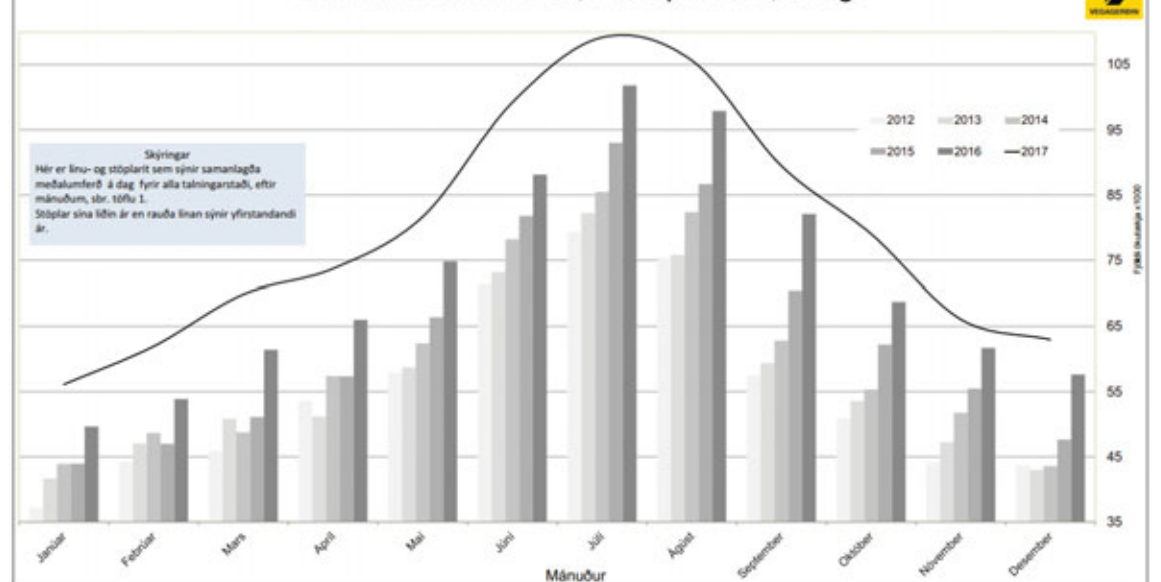
var enn skipt um nafn og nú hét það John Deere Tractor Company en til að byrja með voru dráttarvélnar seldar undir heitinu Waterloo Boy. Árið 1923 var nafninu breytt í John Deere Model D.

Í dag er John Deere með stærstu framleiðendum dráttarvéla og landbúnaðartækja í heiminum, auk þess sem fyrirtækið er stórtækt í framleiðslu tækja til skógarvinnslu. /VH

Model R Waterloo Boy

Hjólin fóru að snúast fyrir alvöru hjá The Waterloo Gasoline Engine Company árið 1914

Summa meðalumferðar, í mælipunktum, á dag.

Umferð um vegi landsins hefur aukist gríðarlega frá árinu 2012

– Umferðin í desember jókst um nærri 10 prósent

Umferðin í desember jókst um 9,3% miðað við sama mánuð árið á undan. Þetta er umtalsverð aukning en þó minni en var milli árunna 2015 og 2016.

Umferðin í fyrra jókst um 10,6% sem er næstmesta aukning frá því samantekt af þessu tagi hófst árið 2005. Undanfarin ár, eða síðan 2012, hefur umferðin aukist tvöfalt meira en að meðaltali síðan 2005 um 7,6% meðan meðaltalið á ári yfir allt tímabilið er 3,4%. Þetta kemur fram á vef Vegagerðarinnar.

Umferð í nýliðnum desember jókst um 9,3% miðað við sama mánuð árið 2016. Þessi aukning er mun minni en varð á síðasta ári en svipar til aukningarinnar á milli árunna 2014 og 2015. Mest jókst

umferð um teljarasnið á Suðurlandi, eða um 16,1%, en minnst um snið á Austurlandi, eða um 4,3%.

Fádæma aukning

Af einstaka teljarasniðum jókst umferð mest um Hringveginn á Mýrdalssandi, eða um 21,8%. Þessi mikla aukning vekur athygli þar sem árið áður hafði umferðin aukist um 89,3% milli desembermánaða 2015 og 2016 og þar á undan um 41,3%. Aukin umferð austan við Vík í Mýrdal í desember, sem og raunar aðra mánuði, er því með fádæmum mikil. Frá árinu 2005 hefur umferðin nú aukist að jafnaði langmest í ágúst, september og október, eða frá 3,8%–4,2% á ári.

Umferð mest um Suðurland

Fyrir allt árið 2017 gildir að umferðin hefur aukist um 10,6% miðað við árið 2016. Þetta er næstmesta aukning yfir mælisniðin 16 frá upphafi þessarar samantektar. Mest jókst umferðin um Suðurland, eða um 15,5%, en minnst jókst umferðin yfir mælisnið á Austurlandi, eða um 8,6%. Líkt og milli mánaða jókst umferð mest, fyrir einstaka mælisnið, um Mýrdalssand, eða um 24,4%. Fyrir árið í heild hefur umferðin nú aukist um 3,4% á ári að jafnaði frá árinu 2005, sem telja verður hóflegur vöxtur, en frá árinu 2012 hefur árlegur vöxtur numið um 7,6%, sem telja verður mjög mikill fyrir áður nefnt tímabil. /MPB

Bæjarstjórn Seyðisfjarðar:

Göng undir Mjóafjarðarheiði leysa ekki neinn vanda

Bæjarstjórn Seyðisfjarðar-kaupstaðar telur hugmyndir um göng undir Mjóafjarðarheiði og þaðan til suðurs yfir í Fannardal í Norðfirði ekki vera þá samgöngulausn sem bæjarbúar þurfi á að halda.

Í nýlegri bókun bæjarstjórnarinnar er bent á að tvö meðalstór snjóflóð hafi fallið í sunnanverðum Seyðisfirði, rétt utan við bæinn.

Bent er á að frá í nóvember hafi orðið verulegar truflanir á samgöngum bæði á Fagradal og Fjarðarheiði. Ekki er langt síðan heiðin lokaðist í á á þriðja sólarhring og biðu bæði ferðamenn og flutningabílar eftir að komast til og frá Norrænu, auk annarrar umferðar til og frá bænum.

Fram kemur í bókun bæjarstjórnar Seyðisfjarðar að þetta sýni að samgöngur til og frá

Frá Seyðisfirði.

Mynd / HKR.

Seyðisfirði yrðu eftir sem áður jafn ótryggar og óöruggar ef göng undir Fjarðarheiði yrðu látin víkja fyrir lakari kostum svo sem göngum undir Mjóafjarðarheiði og beint til suðurs yfir í Fannardal.

„Bæjarstjórn minnir því enn og aftur á mikilvægi þess, þó ekki sé nema af framangreindum ástæðum, að tekin

verði ákvörðun um tímasetningu framkvæmda við Fjarðarheiðargöng.

Samkvæmt núgildandi samgönguáætlun er gert ráð fyrir að Fjarðarheiðargöng verði næsta jarðgangaframkvæmd á eftir Dýrafjarðargöngum og því löngu tímabært að ákvarðanir liggi fyrir um upphaf framkvæmda.“ /MPB

Bændablaðið

Næsta blað kemur út

22. febrúar

STARTARAR OG ALTERNATORAR

fyrir allar gerðir bíla, báta og vinnuvéla

Frí heimsending um allt land

Glerárgata 34b v/ Hvannavelli · 600 Akureyri
Sími: 461 1092 · E-mail: asco@asco.is

ÁSCO

Fyrir ísdorgið

FLADEN RESCUE SYSTEM

kr. 13.900

kr. 2.990

kr. 2.990

kr. 2.590

kr. 2.990

kr. 21.900

Vesturröst

Laugavegi 178 - s: 551 6770 - www.vesturrost.is

MouseShield músakítti

Lokar sprungum, rifum og götum til að hindra umferð nagdýra og skordýra

Sölustaðir

- Bústólpi
- Fóðurblandan
- Kaupfélag Borgfirðinga
- Kaupfélag Vestur-Húnavetninga
- Verslunin Eyri
- Vélaval

STREYMI heildverslun

Streymi heildverslun ehf.
Goðanesi 4
603 Akureyri

S 588 2544
N streymi@streymi.is
V www.streymi.is

IÐNAÐARHURÐIR BÍLSKÚRSHURÐIR

- Íslensk framleiðsla, smíði og samsetning.
- Allar hurðir smíðaðar samkvæmt máli.
- Áratuga reynsla starfsmanna í hurðum.
- Hágæða hráefni.
- Þolir íslenskt veðurfar.
- Sér meðhöndlaðar brautir gegn ryði og álago.
- Stuttur afgreiðslutími.

ISHURÐIR

IS Hurðir | Sími 564 0013 | www.ishurdir.is | ishurdir@ishurdir.is

Tímarit Bændablaðsins 2018

Tryggðu þér auglýsingapláss í tíma

Þann 4. mars 2018 kemur út *Tímarit Bændablaðsins* samhliða setningu Búnaðarþings.

Tímaritið tekur á helstu málefnum landbúnaðarins og eru efnistökin fjölbreytt. Það verður prentað í 8.000 eintökum og dreift til allra áskrifenda, á öll lögbýli landsins og í fyrirtæki sem tengjast landbúnaðinum.

Langd ritsins er yfir 100 síður og það er prentað á glanstímaritapappír í stærðinni A4.

Þetta er kjörinn vettvangur til að koma starfsemi sinni á framfæri. Tímaritið liggur á borðum landsmanna svo mánuðum skiptir og því má segja að auglýsingar í slíkum blöðum séu langlíf.

Við bjóðum upp á hefðbundnar auglýsingar í ritinu en í seinni hluta þess er pláss fyrir kynningarefni frá fyrirtækjum sem unnið er í samvinnu við blaðamenn.

Verðskrá auglýsinga:

Heilsíða: 160.000 kr. án vsk.
Hálfsíða: 95.000 kr. án vsk.
Opna: 230.000 kr. án vsk.
Baksíða: 230.000 kr. án vsk.
Lógó/styrktarlína (hámark 10 lógó á síðu)
= 25.000 kr. án vsk

Verðskrá kynninga:

Heilsíða: 130.000 kr. án vsk.
Hálfsíða: 85.000 kr. án vsk.
Opna: 210.000 kr. án vsk.

Nánari upplýsingar eru veittar í síma 563-0303 og gegnum netfangið ghp@bondi.is

Hægt er að skoða fyrri
Tímarit Bændablaðsins á bbl.is

BÆNDASAMTÖK
ÍSLANDS

Bændablaðið

Smáauglýsingar

56-30-300

Hafa áhrif um land allt!

HELSTU NYTJAJURTIR HEIMSINS

Best er að geyma lauk á þurrum stað við stofuhita.

Laukur fyrir öll tækifæri

Vilmundur Hansen
vilmundur@bondi.is

Matlaukur er manngerð planta og finnst ekki í náttúrunni nema þar sem hann hefur dreifst út frá ræktun. Að stíga í laukana þýðir að lifa í sæld en í Austurlöndum er laukur sagður trufla hugleiðslu.

Ætluð heimsframleiðsla á matlauk er um 85 milljón tonn á ári og hefur framleiðslan um það bil tvöfaldast á síðustu tíu árum.

Kína er stærsti framleiðandinn og framleiðir rúmlega 20,5 þúsund tonn á ári. Indland er í öðru sæti með framleiðslu upp á tæp 13,4 þúsund tonn og Bandaríki Norður-Ameríka í því þriðja og framleiðir rúm 3,3 þúsund tonn. Egyptaland er í fjórða sæti þegar kemur að framleiddu magni af matlauk í heiminum, framleiðir rúm 2,2 þúsund tonn, og Íran er í því fimmta með um 1,9 þúsund tonn. Tyrkland, Pakistan, Brasilía, Rússland og Suður-Kórea eru í sjötta til tíunda sæti og framleiða frá 1,7 og niður í 1,4 þúsund tonn af matlauk á ári.

Indland er stærsti útflytjandi matlauks í heiminum og var útflytningurinn þaðan árið 2016 rúm 11,4 þúsund tonn.

Ahugavert er að Holland, sem hvorki er á lista yfir þau lönd sem mest framleiða eða flytja inn matlauk, er annar mesti útflytjandi hans í heiminum. Útflytningurinn frá Hollandi er sagður vera tæp 10 þúsund tonn og greinilegt að landið er öflugur milliliður þegar kemur að verslun með matlauk. Kína flytur út rúm 4 þúsund tonn og Bandaríki Norður-Ameríku rétt tæp 3 þúsund tonn.

Stærstu innflytjendur matlauks í heiminum eru Malasía, sem flytur inn tæp 5,8 þúsund tonn á ári, Bandaríki Norður-Ameríku rúm 5,2 þúsund tonn á ári, Bretlandseyjar, tæp 4

Matlaukur er mest ræktaði laukur í heimi. Fjöldi yrkja, afbrigða og landsorta af honum eru nánast óteljandi.

Þyngsti laukur sem veginn hefur verið er 8,5 kíló að þyngd.

þúsund tonn, Japan um 2,8 þúsund tonn og Þýskaland um 2,5 þúsund tonn.

Innflytningur á matlauk, fyrir utan hvítlauk, til Íslands er að finna í þremur tollflokkum undir heitinum laukur, skallottlaukur og síðan annar laukur. Samkvæmt upplýsingum á vef Hagstofu Íslands var flutt inn árið 2016 tæplega 2000 tonn af lauk. Mest

var flutt inn frá Hollandi, Frakklandi og Spáni. Innflytningur á skallottlauk sama ár var rúm 37 tonn, mest frá Hollandi og Frakklandi. Annar laukur, til dæmis perlulaukur blaðlaukur og vorlaukur, var tæp 61 tonn.

Heildarinnflytningur á matlauk til Íslands, að hvítlauk undanskildum, árið 2016 var samkvæmt þessu 2.098 tonn.

Ættkvíslin Allium

Mörk tegunda innan ættkvíslarinnar Allium eru oft óljós og fjöldi þeirra því mjög á reiki og telst vera frá 200 og í tæplega þúsund. Af þessum óljósa fjölda tegunda teljast sumar vera með mikilvægustu matjurtum í heimi. Má þar nefna matlauk A. cepa, blað- eða þúrrulauk, A. ampelopsium var þorrum, graslauk A. schoenprasum og vorlauk A. fistulosum. Auk hjálmlauks A. cepa var viviparum og skallottulauks A. cepa var aggregatum sem eru afbrigði af matlauk.

Auk þess sem margar tegundir lauka eru ræktaðar sem skrautjurtir.

Flestar tegundir villtra lauka finnast á tempraða belti norðurhvelsins en nokkrar vaxa einnig í Síle, Brasilíu og hitabelti Afríku. Laukar mynda misstórar forðarætur, eftir tegundum, sem gerðar eru úr lögum sem hvolfast hvert yfir annað. Lögin eru tengd saman að neðan á eins konar

fæti. Upp af ólíkum laukunum vaxa stönglar sem geta verið frá fimm sentimetrum og upp í einn og hálfan metra að hæð. Efst á stönglinum mynda blómin kúlulagasveip, blátt eða hvítt. Blöðin fá, löng og safarík.

Matlaukur – A cepa

Tvívær laukjurt sem yfirleitt er ræktað sem einær. Blöðin dökk græn, 15 til 50 sentimetra löng, safarík og vaxkennd viðkomu. Upp af lauknum vex einn ríflaga eins metra langur og hólur blómstöngull sem ber hvítan eða fjólubláan og kúlulaga blómsveip. Neðanjarðarhlutinn er laukur, hvítur, rauður eða gulur að lit og misstór eftir yrkjum. Matlaukur er mest ræktaður allra lauka í heiminum.

Meðaltalsuppskera af matlauk á hektara í heiminum er rétt rúm þrjú tonn á hektara. Mest er framleiðslan í Suður-Kóreu, Japan, Bandaríkjum Norður-Ameríku og nokkrum löndum Evrópu þar sem hún er á bilinu 6,8 til 10,5 tonn á hektara. Mesta magn á hektara er 17, 8 tonn. Samkvæmt Heimsmetabók Guinness er þyngsti laukur sem veginn hefur verið 8,5 kíló að þyngd. Laukurinn var ræktaður í Norður-Yorkshire á Bretlandseyjum 2014.

Frumur í stórum matlauk eru stórar og vel sjáanlegar undir góðri víðsjá og því heppilegar til kennslu í grasafræði.

Nafnaspeki

Ættkvíslarheitið Allium stendur fyrir hnattlaga eða bólginn og tegundarheitið cepa er latínuheiti fyrir lauk. A grísku kallast matlaukar kápía, qepē í Albaníu, ceba á spænsku, og oigon í Frakklandi, cipallo á ítölsku. A ensku chive eða onion. Lök á sænsku, lög á dönsku og laukur á íslensku.

Nafn Chicago-borgar í Bandaríkjunum er dregið af shika-kwaa, sem þýðir staðurinn þar sem villtir laukar vaxa á máli Algonquia indíána.

Uppruni og saga

Matlaukur er ekki þekktur í náttúrunni nema þar sem hann hefur dreifst út frá ræktun og því manngerð tegund. Ekki er að fullu ljóst um ætterni matlauksins en tegundirnar A. vavilovii og A. asarense sem finnast villtir í Iran eru taldir nánir ættingjar hans. Fjöldi yrkja, afbrigði og landsorta af matlauk eru nánast óteljandi og sagt er að það sé til laukur fyrir öll tækifæri.

Laukjurta hefur verið neytt til manneldis frá ómunatíð en þeir sem láta sig slíkt varða eru ekki á einu máli um hvar ræktun á lauk hófst og greinir þar aðallega á um hvort það var í Asíu eða Persíu. Aðrir telja, og benda á fornleifarannsóknir máli sínu til stuðnings, að ræktunin hafi hafist á svipuðum tíma í Kína, Mið-Asíu og Persíu.

Rannsóknir benda til að laukur hafi verið ræktaður í Kína allt að 5000 árum fyrir Krist og að hann hafi verið verslunarvara sem flutt var á milli héraða. Leifar matlauka hafa fundist við fornleifarannsóknir í bronsaldarbyggðum við botn Miðjarðarhafs frá fimmtu öld fyrir Kristsburð. Súmerskar leirtöflur frá annarri öld fyrir Krist sýna mataruppskriftir með lauk og í 4. Mósebók 11:5 segir: „Nú munum við eftir fiskinum sem við fengum fyrir ekkert í Egyptalandi, gúrkunum, melónunum, blaðlaukunum, laukunum og hvítlaukunum.“ Sem bendir til laukræktunar í Egyptalandi á tíma sem Gyðingar eiga að hafa flúið landið með Móses í broddi fylkingar.

Laukur var hluti af trúarlífi og helgisíðum Egypta og í þeirra augum var lögun hans tákn um eilíft líf og laukar finnast í myndlist Forn-Egypta. Þeir voru notaðir við greiftrun og fundist hafa leifar af lauk í augntóftum Ramses fjórða faraós og laukur hefur varðveitt í hönd að minnsta kosti einnar múmíu í Egyptalandi. Laukur var hluti fæðu þeirra sem byggðu píramíðana og fyrsta verkfallið sem sögur fara af má rekja til þess að þeir fengu ekki sinn daglega skammt af lauk.

Grikkir voru hrifnir af lauk til matargerðar og rómverskir skyldingaprælar voru nuddaðir með lauk til þess að stæla vöðva þeirra og lengi hefur bardagahönum verið gefinn laukur fyrir hanaat til að auka styrk þeirra.

Rómverjinn Pliny eldri segir í riti frá fyrstu öld frá lauk og kálátí í Pompei. Hann segir einnig að Rómverjar hafi talið lauk góðan við augnsjúkdómum, svefnleysi og reyndar nánast öllu frá sári í munni, verkjum í mjóbaki til sýkinga af völdum dýrabita. Við fornleifauppgroft í borginni Pompei sem fór undir hraun árið 79 hafa fundist minjar um laukagarða svipuðum þeim sem Pliny segir frá.

Í Evrópu miðalda greiddu leiguliðar landskuld með laukknippi og þeir þóttu dýrmætir til gjafa og Kristófer Kólmabus hafði með sér lauka til Ameríku 1492. Laukar voru með fyrstu nytjaplöntunum sem evrópskir nýbúar ræktuðu í Norður-Ameríku eftir landafundina þar. Indíánar Norður-Ameríku þekktu til lauka fyrir komu Evrópumanna og ræktuðu og neyttu lauks sem kallast Kanadalaukur, A. canadense, sem er algengur um alla Norður-Ameríku.

Laukur þótti ástarörvi, allt frá löndum Miðjarðarhafsins til Kína, og sérstaklega þóttu fræin góð til að kveikja undir líffærum lostans. Laukurinn sjálfur var sagði góður við ristregðu og skalla karla, ófrjósemi kvenna og húsdýra og tannpínu og hægðatregðu hjá báðum kynjum og búpeningi.

Laukformið þekkist í bygg-ingarlist í Austur-Evrópu, Tyrklandi

Ætluð heimsframleiðsla á matlauk í heiminum er um 85 milljón tonn á ári og hefur framleiðslan um það bil tvöfaldast á síðustu tíu árum.

Neðanjarðarhlutinn er laukur, hvítur, rauður eða gulur að lit og misstór eftir yrkjum.

Á átjándu öld og fram á þá nítjándu var algengt að franskir lauksalar færu yfir Ermasundið til Bretlandseyja til að selja rauðlauk. Tjallinn kallaði lauksalana „Onion Johnnies“. Síðar, eftir að laukræktin fluttist að mestu yfir til Bretlandseyja, hélt nafnið „Onion Johnnies“ við breska lauksala.

og í Rússlandi eins og vel má sjá á turnum dómkirkju heilags Basil í Moskvu. Laukformið er einnig vel greinanlegt sem turn gamla Landshöfðingjahússins sem kallast Næpan og stendur við Skálholtsstíg 7 í Reykjavík.

Sviinn Carl Linnaeus var fyrstur til að lýsa matlauk á prenti í bók sinni Species Planntarum, sem kom úr 1753.

Laukur í matinn

Þrátt fyrir að flestir sem skorið hafa lauk hafi fengið tár í augun eru vinsældir hans sem matvara miklar

og laukur notaður við margs konar matargerð um allan heim. Reyndar er auðvelt að losna við augnsviðann með því að setja upp skídagleraugu við laukskurðinn. Lauks er neytt hrás, steikt, þæklaðs og súrsaðs og það má borða hann á ýmsum þroskastigum. Einnig er hægt að fá þurrkaðan lauk í duftformi sem laukkrydd. Laukur eu um 90% vatn, 9% kolvetni og 1% vítamín og steinefni.

Laukur er góður í salat og hann má hita á pönnu og hafa með flestum mat. Sjálfur vil ég pylsuna mína með tómato og sinnepi og bæði steiktum og hráum lauk.

Mest er laukneysla í Líbýu og Albaníu, um 34 kíló á mann.

Hafa laukar sál?

Forngrískir heimspekingurinn Empedokles, 490 til 430 fyrir Krist, sem þekktastur er fyrir hugmyndir sínar um frumefnin fjögur, jörð, vatn, loft og eld, hélt því fram að plöntur hefðu sál. Hann taldi engu minni synd að borða plöntur en dýr því að í báðum tilfellum væri verið að taka líf. Lærisveinum Empedokles var sérlega illa við laukát þar sem laukar líktust mannshöfðum að þeirra mati.

Í Austurlöndum er laukát sagt trufla hugleiðslu.

Laukur í þjóðtrú

Samkvæmt þjóðtrú var gott að bera lauk í vinstri hönd til að forðast sýkingar. Einnig þótti gott að setja hráan lauk á disk væru veikindi í húsinu. Sagt er að laukurinn dragi í sig bakteríu og hreinsi loftið. Þessi trú er nokkuð lífseig og ekki fyrir löngu var sagt að fólk með kvef og flensu ætti að sofa í sokkum og með hráa lauksneið undir iljunum til að flýta bata. Því hefur verið fleygt að gott sé að setja lauksneið í diskadrif tölvu og láta liggja þar yfir nótt til að hreinsa burt vírusa úr tölvunni.

Sagt er að gott sé að leggja lauk við brunasár.

Til að auka gæfu sína er gott að brenna lauk. Það að dreyma lauk er sagt vera gæfumerki og vilji karlmenn sjá fyrir lífsförunaut sinn í draumi skal sofa með lauk undir koddanum aðfaranótt 20. desember.

Ræktun á matlauk

Vel má rækta matlauk hér á landi á skjólgóðum stað og við góðar aðstæður. Sé ætlunin að rækta lauk upp af fræi skal sá fræjum um miðjan mars og forrækta inni þar til jarðvegshiti hefur náð 6° á Celsíus. Einnig má setja útsæðislauka í jörð í lok maí með 10 til 15 sentimetra millibili. Matlaukar dafna best á sólríkum stað í vel framræstum moldríkum og eilítið súrum jarðveg með sýrustig milli 5,5 og 6,5. Laukar þurfa reglulega vökvun í þurrkatíð og sniglar eru sólgnir í þá. Samkvæmt hugmyndafræði samplöntunar fer vel að planta laukum með káljurtum og jarðarberjum auk þess sem laukar og rósir fara vel saman og eru vinir.

Best er að geyma lauk á þurrum stað við stofuhita.

Laukur á Íslandi og í nýlendunni fyrir vestan

Ein tegund af ættkvísl Allium finnst villt á nokkrum stöðum hér á landi, A. oleraceum, og kallast villilaukur. Mestar líkur eru á að tegundin hafi verið flutt til landsins til nytja fyrir allöngu síðan. Í Laxdælu er sagt frá laukagarði Guðrúnar Ósvífursdóttur á

Helgafelli. Laxdæla er talin rituð 1250 og ekki vitað hvort laukar hafa verið ræktaðir í garðinum og líklegt að um almennan matjurtagarð hafi verið að ræða.

Í tímaritinu Framfari, 1878, sem gefið var út á íslensku í Manitoba í Kanada, er grein eftir ónefndan höfund sem ætlað er að kynna Íslendingum í nýlendunni fyrir ræktun á lauk. Ekki er annað að sjá en að ræktunaraðferðin sé í fullu gildi og gagnist þeim sem vilja rækta lífrænan matlauk.

„Frá ómunatíð hefir laukurinn verið ræktaður sem krydd og hafður í súpu, kjötmat o.s.frv. hjá öllum jarðyrkjubjóðum. Auk þess næringarefnis, sem í honum er, hefir hann einnig í sjer lækningarefni, sem er einkum hollt í hósta og kvefi og yfirhöfuð fyrir brjóstveika. Þar að auki er laukur einnig ágætt varnarmedal móti skyrbjúgi.

Hann sprettur best í feitum og lausum jarðvegi, jörðin má vera nokkuð sendin og rök því laukurinn þarf mikinn hita og nokkra vætu til að spretta vel, þess vegna eru dældir milli hryggja, sem sandur hefir runnið ofan í, hentugur sáningarstaður fyrir hann. Sje jörðin mögur, og frjóvgunarefnið að miklu leyti úttæmt, þarf að bæta hana með áburði; hentugasti áburður er hin feita svarta mold (loam), sem hjer er víða í nýlendunni, eða gömul (fúin) mykja og er best að hún sje blönduð með hrossataði.

Það er hæfilegt að plægja fjögurra þuml. djúpt, herfa svo yfir, og mylja moldina mjög smátt. Sá skal í grunnar rásir, með tólf eða fjórtán þuml. millibili en láta þrjá til fjóra þuml. vera á milli frækornanna í rásinni, raka svo mold yfir.

Best er að sá sem fyrst á vorin, er veður og jörð leyfir, og mun hæfilegur sáningartími hjer í nýlendunni vera mánaðamótin apríl og maí.

Einnig má sá laukhnúðunum sjálfum, og skal þá hafa til sáningarinnar litla eða hálfvaxna lauka frá undanfarandi ári.

Tvö lóð af fræi er hæfilegt í sáðreit, sem er 24 feta langur og 5 feta breiður. Það þarf vandlega að reyta burt illgresi, og venjulegt er að reyta það þrisvar sinnum. Í fyrstu tvö skiptin, þegar illgresi er reytt skal róta jörðinni dálítið upp að plöntunum, en þegar reytt er í þriðja og síðasta sinni, skal sópa moldinni burt, svo að laukurinn verði því nær allur ofanjarðar.“

Tákn um eitthvað gott

Í íslensku stendur laukur oft sem tákn un eitthvað jákvætt. Holdlaukar eru í bógum og lærum fænaðar sem eru í góðum holdum. Þannig er sá sem talinn er bera af í fjölskyldum kallaður ættarlaukurinn og sagt er að það sé einn laukur í ætt hverri.

Orðasambandið að stíga í laukana þýðir að lifa í sæld og ef eitthvað er sagt vera laukrétt getur það ekki verið réttara og betra er að vera laukur í litilli ætt en strákur í stórrí.

Ferðamálafélag Eyjafjarðarsveitar:

Unnið að stofnun matarstígs sem opnaður verður á komandi vori

– Stjórnarmenn kynntu sér matarstíg á eyinni Mull við Skotland

Undirbúningur að stofnun svonefnds matarstígs hefur staðið yfir í Eyjafjarðarsveit í rúmlega tvö ár. Ferðamálafélag Eyjafjarðarsveitar heldur utan um verkefnið og fékk það á liðnu ári styrk, 500 þúsund krónur, úr uppbyggingarsjóði Norðurlands eystra til að vinna að framgangi þess. Stærsti hluti styrksins var nýttur til kynnisferðar til Skotlands þar sem skoðuð voru verkefni af svipuðu tagi og nú er verið að ýta úr vör í Eyjafjarðarsveit.

Fyrir valinu var Mull og Iona Food Trail og var tilgangurinn að fræðast um verkefni eyjarskeggja, á eyjunni Mull í Skotlandi, velta upp kostum og göllum, hvernig vinnuferlið var við stofnun þess og ekki síst að fá hugmyndir sem hægt væri að heimfæra yfir á svæðið í Eyjafjarðarsveit.

Karl Jónsson hjá Lamb Inn á Öngulsstöðum og formaður Ferðamálafélags Eyjafjarðarsveitar segir að hinn skoski matarstígur Mull and Iona Food Trail sé þriggja ára gamall, en hann spratt upp úr öðru og stærra verkefni sem fjallaði um ferðaþjónustu eins og hún leggur sig á eyjunni Mull. „Það kom fljótlega í ljós að matarupplifun var eitt af því sem eyjan hafði upp á að bjóða og skar sig eiginlega úr. Þrjár konur í hópnum tóku það verkefni út fyrir

Hópurinn í Skotlandi, frá vinstri Karl Jónsson á Lamb Inn, Öngulsstöðum, Flora, Carolyne Charrington, Guðmundur J. Guðmundsson í Holtsemi, Elisabeth, Guðrún Egilsdóttir, Holtsemi, Kristín Kolbeinsdóttir, Silvu, og hjónin Friðrik Jónsson, Freyvangi og Inga Eydal.

sviga ef svo má segja og náðu saman í eina sæng, matvælaframleiðendum, veitingafólki og fleiri áhugasömum um staðbundinn mat,“ segir Karl.

LÍFID ER NÚNA

ALDREI HORFA Á KRABBAMEWSSJÚKLING EINS OG HANN SÉ AÐ DEYJA

#LÍFIDERNUNA

KRABBAMEIN KEMUR ÖLLUM VIÐ!

LEGGDU OKKUR LÍD www.lifidernuna.is

FÉLAG UNGS FÓLKIS SEM GREINST HEFUR MEÐ KRABBAMEIN OG AÐSTANDENDUR

KRAFTUR

Úti á pramma að skoða kræklingarækt, en kræklingaeldi er stundað við eyna Mull í Skotlandi.

Juku verðmæti þess hráefnis sem framleitt er

Hugarfarsbreytingu hefði þurft til að fá verkefnið til að ganga. Matvælaframleiðendur í eyinni, sem flestir voru bændur, þurftu til að mynda að fá nýja sýn á upplifun sína af sjálfum sér; í stað þess að vera „bara“ bændur þurftu þeir að líta á sig sem hágæða matvælaframleiðendur. Veitingamenn þurftu í auknum mæli að beina viðskiptum sínum til framleiðenda á heimaslóðum.

„Við hittum þarna nautgripabónda sem áður fór með sína gripi í slátrun og hafði svo ekki frekari áhyggjur af því. Síðan fór hann að hugsa málin upp á nýtt þegar matarstígurinn kom til sögunnar og fannst fáránlegt að kjötið hans væri sent upp á meginlandið á meðan veitingastaðir á eyinni keyptu megnið af þínu hráefni þaðan. Verkefnið breytti hans hugsunarhætti,“ segir Karl og bætir við að þeir bændur sem ferðalangar ræddu við hefðu verið sammála um að þátttaka í verkefninu ásamt hugarfarsbreytingu hafi aukið verðmæti hráefnisins sem þeir framleiddu. Þá sagði Karl að veitingastaðir í Mull kaupi ekki aðeins bestu bitana af skepnunum, heldur taka inn á sinn matseðil kjöt af öllum gripnum. „Við fengum til að mynda að bragða pottrétt á

Virðulegar Hálandakýr.

einum veitingastaðanna sem búinn var til úr kjöti af leggjum gripanna.“

Margt að sjá og skoða

Eyfirski hópurinn fór víða um eyjuna Mull í Skotlandi. Eitt af því sem hópurinn skoðaði var kræklingaeldi, sem hefur um 80% markaðshlutdeild í Bretlandi, sjávarréttaveitingastað sem valinn var sá besti sinnar tegundar í Bretlandi, súkkulaðiframleiðslu, kúabú þar sem öll framleiðslan fer í að búa til ost í samlagi sem er á búinu, svínabú sömuleiðis og eina staðinn á eyinni þar sem haggish er

framleitt. Hópurinn leit einnig við hjá mæðgum nokkrum sem eiga fiskverkun og reykhus þar sem þær reykja silung úr fiskiðli við eyna og einnig ýsu.

Fjöldinn allur af nýjum hugmyndum

Karl segir að dýrmætt hafi verið að hitta að máli stjórnendur matarstígsins, Floru, Carolyn og Elisabeth, en þær höfðu einnig tekið að sér að undirbúa og bóka heimsóknir hópsins til þátttakenda matarstígsins skoska.

„Við komum heim úr þessari ferð með fjöldann allan af hugmyndum sem við teljum að nýtist okkur hér í Eyjafjarðarsveit. Helst má þar nefnda meiri fullvinnslu meðal matvælaframleiðenda í sveitinni, ýmsa viðburði, heimsóknarskipti á milli svæðanna og almenna hugarfarsbreytingu. Við hér á svæðinu erum með afskaplega fjölbreytt matvæli í framleiðslu þannig að það liggur beint við að þróa hér atvinnulíf og ferðaþjónustu í tengslum við það.“

Næstu skref verða að taka lokasnúning á kynningu verkefnisins og stendur til að sögn Karls að stofna matarstíginn formlega fyrir vorið. „Þá ættum við að geta prufukeyrt viðburði á komandi sumri og þróa þá svo áfram,“ segir Karl. /MÞÞ

10 24-25 30

Bændablaðið

29,4% LANDSMANNA LESA BÆNDABLAÐIÐ AÐ STAÐALDRI

HEIMILD: Prentmiðlakönnun Gallup. Könnunartími okt.-des. 2017. Aldurs hópur 12-80 ára.

BÆNDABLAÐIÐ ER LESIÐ UM ALLT LAND OG GEFIÐ ÚT Í 32 ÞÚSUND EINTÖKUM Á TVEGGJA VIKNA FRESTI.

HVAR AUGLÝSIR ÞÚ?

SÍMI 563-0300 | BBL.IS

UTAN ÚR HEIMI

Forsvarsmenn breska fyrirtækisins CelluComp með fullar hjólbörur af rótargrænmeti, frá vinstri Christian Kemp-Griffin framkvæmdastjóri, dr. Eric Whale og dr. David Hepworth, eigendur og stofnendur fyrirtækisins.

Gulrótartrefjar til ýmissa hluta nytsamlegar

Hverjum hefði dottið það í hug að hægt væri að framleiða veiðistangir, hjólabretti, snyrtivörur, málningu og fleira úr trefjum gulróta?

Bresku efnafræðingunum dr. David Hepworth og dr. Eric Whale hefur tekist að framleiða undraefnið Curran, sem framleitt er úr trefjum rótargrænmetis þar sem gulrætur leika aðalhlutverkið, og einblína nú á framleiðslu dufts úr efnum sem notað er í ýmsar vörur. Velkominn inn í heim vísindanna og landbúnaðar!

Fyrirtækið CelluComp var stofnað af tveimur efnafræðingum, dr. David Hepworth og dr. Eric Whale, eftir að tilraunir þeirra með að leysa út trefjar úr rótargrænmeti bar svo góðan árangur að hægt er að nýta vöruna í margvíslegan iðnað.

„Hugmynd þeirra var að finna áhugaverða leið til að ná út nanó sellulósatrefjum en þó ekki úr trjávið. Trjáviður hefur hátt hlutfall af lignín ásamt þéttri og bundinni frumuskiptingu en vegna þess er nauðsynlegt að nota mikið af efnum og orku til að ná út trefjunum. David og Eric ákváðu að nota grænmeti í staðinn vegna þess að vinnsluáðferðin er mun auðveldari. Ekki var heldur verra að þeir gátu notað úrgang úr matvælaíðnaði sem annars væri hent og þeir þurftu ekki að keppa um land til matvælaframleiðslu. Úr þessu þróuðu þeir vöru sem kallast Curran, sem þýðir gulrót á gelísku,“ segir Christian Kemp-Griffin, framkvæmdastjóri CelluComp, sem kom inn í fyrirtækið fyrir sjö árum en áður hafði hann verið fjárfestir.

Gulrótarduft sem aukefni

David og Eric byrjuðu á að búa til samsett efni búin til úr gulrótum. Hér létu þeir hugmyndaflugið ráða för og framleiddu ýmislegt úr efnum, eins og veiðistangir, hjólabretti, hjálma, hjólastell og fleira. Veiðistangirnar fóru á markað en hinar vörurnar voru einungis sýnishorn.

„Þegar Curran-varan hafði staðist allar prófanir og sýnt var fram á hversu áhrifarík hún er fóru forsvarsmenn fyrirtækisins að íhuga hvernig ætti að taka framleiðsluna upp á næsta stig og hvernig hægt væri að búa til einfalt aukefni í stað fullunninnar vöru og úr varð framleiðsla á dufti. Það er erfitt að

Undraefnið Curran, sem búið er til úr trefjum gulróta, er notað víða eins og til dæmis í málningu, snyrtivörur, pappír, matvæli, steypu og fleira.

Hér má sjá dæmi um fullunna vöru þar sem trefjar gulróta koma að góðum notum, Whitson's málning með rótargæðum eins og hún er markaðssett.

búa til duft þannig að hugmyndin um að búa til fullunna vöru var of metnaðarfull og of áhættusöm. Því var ákveðið að leggja áherslu á að framleiða Curran-duft sem aukefni til notkunar í nokkrum mismunandi geirum, eins og til málningar og húðunar, í snyrtivörur, pappír, matvæli, borunarvökva, steypu og fleira,“ útskýrir Christian og segir jafnframt:

„Það var nokkuð óljóst fyrst í hvaða geira það væri best fyrir okkur að leggja áherslu á svo við lögðum út í nokkuð mikla vinnu við hvern geira fyrir sig. Að lokum völdum við húðun sem aðalmarkmið til að stefna á til að byrja með. Eftir að við komumst að þeirri ákvörðun hefur CelluComp lagt áherslu á að koma út sérstakri vöru fyrir

húðunariðnaðinn þar sem við erum komnir inn og gengur framar vonum. Nú afhendum við vöruna til viðskiptavina í Bretlandi, Evrópu, Mið-Austurlöndum og Asíu eftir að hafa byggt aðstöðu í Skotlandi sem rúmar 500 tonn.“

Vélrænir eiginleikar og þykk áferð

Fyrirtækið er á miklu flugi og ljóst að nýsköpun þess hefur vakið athygli langt út fyrir landsteina Bretlands. Næsta mál á dagskrá er að fjármagna enn betri aðstöðu fyrirtækisins til að þróa Curran frekar og framleiða fleiri áhugaverðar vörur úr efnum. „Fyrir utan húðunariðnaðinn höldum við áfram að vinna að fleiri geirum en aðallega þó í gegnum samstarfsaðila. Sumt af því snýr að öðrum efnafyrirtækjum, annað að dreifingaraðilum og að öðrum hópum sem vinna að tengdum verkefnum. Allir þessir markaðir hafa einhverja hagsmuni af notkun vörunnar,“ segir Christian og bætir við:

„Í grundvallaratriðum bætir Curran vélrænum eiginleikum við aðrar vörur. Í málningu, sem dæmi, stöðvar það sprunguáferð, það bætir við ógagnsæi og eykur kjarrþol. Curran bætir líka við þykkt í málningu. Varðandi pappír þá bætir efnið togstyrk, í steypu getur það bætt við vélrænum styrk, í matvælum getur Curran komið í stað sykurs og fitu á sama tíma og það veitir þykkingaráferð.“ /ehg

Mótorar og varahlutir á lager
Hröð og góð þjónusta
Dreifingaraðili BRIGGS & STRATTON á ÍSLANDI
MHG VERSLUN EHF 544-4656 - MHG.IS

Sæti og varahlutir í
- Lyftara
- Vinnuvélar
- Vörubíla
- Bata

Vertu vinur okkar á Facebook
Sími: 517-8240 - Súðarvogur 20 - www.eyjalind.is

Leikdeild Umf. Skallagríms sýnir gamanleikinn:

39 1/2 vika

Eftir Hrefnu Friðriksdóttur. Leikstjóri er Hrund Ólafsdóttir
Sýnt er í Lyngbrekku

Frumskýning 16. febrúar kl. 20:30
2. sýning - 18. febrúar kl. 20:30
3. sýning - 22. febrúar kl. 20:30
4. sýning - 24. febrúar kl. 20:30
5. sýning - 25. febrúar kl. 20:30
Miðapantanir í síma 846 2293 og leikdeildskalla@gmail.com
Miðaverð 3.000 kr.
Veitingasala á sýningum - posi á staðnum

LÍMTRÉ

STERKT - HLÝLEGT - HAGKVÆMT

ALLAR GERÐIR BURÐARVIRKJA ÚR LÍMTRÉ FÁST HJÁ HÝSI
STUTTUR AFGREIÐSLUTÍMI

VIÐ FINNUM LAUSNINA MEÐ ÞÉR

Hýsi-Merkúr hf. | Lambhagavegur 6, 113 Reykjavík
Sími 534 6050 | hysi@hysi.is | www.hysi.is

Votlendi og losun gróðurhúsalofttegunda

— Nokkrir punktar í tilefni hugleiðinga Guðna Þorvaldssonar og Þorsteins Guðmundssonar

Með þeim mótvægisáðgerðum sem gripið er til vegna loftslagsvandans eru ávallt einhverjir hópar sem telja vegið að sínum hagsmunum. Dæmi um slíkt eru ýmsir geirar vinnslu á jarðefnaeldsneyti, en sú andstaða fer óðum þverrandi ef frá er talin kolaíðnaðurinn í Bandaríkjunum. Segja má að andmæli af þessu tagi heyri undir sérstaka „faggrein“ sem nefnd hefur verið afneitunarfræði, þar sem m.a. er sífellt kallað eftir nýjum gögnum til að sanna tiltekinn umhverfisvanda, stundum kallað „show me the data syndrome“ á ensku.

Afneitun á slæmu ástandi lands og náttúru víða um heiminn er sama eðlis, þar sem svipaðar aðferðir hafa verið notaðar. Það er gleðiefni að á allra síðustu árum má merkja aukinn áhuga íslenskra bænda á að leggja sitt að mörkum í loftlagsmálum. Landbúnaður hér á landi hefur margvísleg tækifæri á þessu sviði. Þeir möguleikar liggja ekki hvað síst í bættri landnýtingu, skógrækt, uppgræðslu tapaðra og illa farinna gróðurlenda, aukinni beitastýringu og endurheimt votlenda. Úrtöluraddir Guðna Þorvaldssonar og Þorsteins Guðmundssonar, prófessora við Landbúnaðarháskóla Íslands í síðasta Bændablaði, ganga þvert á þá stefnubreytingu sem orðið hefur meðal bænda. Við tökum það skýrt fram að við fögnum efnislegri umræðu um þessi málefni og því teljum við mikla ástæðu til að svara grein þeirra félaga.

Það eru liðin hátt í 15 ár frá því að bent var opinberlega á þá miklu losun gróðurhúsalofttegunda sem á sér stað úr framræstu landi hérlandis og að umfang þeirrar framræslu er langt umfram það sem landbúnaðurinn hefur þörf fyrir til ræktunar. Síðan þá hafa efasemdaraddir verið háværar um áreiðanleika mælinga á losun gróðurhúsalofttegunda frá framræstum votlendum, án þess að til séu neinar rannsóknir sem bendi til hins gagnstæða. Því hefur verið haldið á lofti í þessari umræðu að ferlin sem stýra losun gróðurhúsalofttegunda séu öðruvísi hér á landi en annars staðar, án þess að styðja þá skoðun með gögnum.

Á þeim tíma sem framræsla votlenda stóð sem hæst var umræðan um hnattræna hlýnun ekki hafin og hún framkvæmd í góðri trú. Endurheimt votlenda snýst ekki um að finna sökudólgla heldur er um að ræða framlag til að draga úr hnattrænni hlýnun, sem er veruleg ógnun við líf á jörðinni og tilveru alls mannkyns. Það eru fyrir hendi nægar rannsóknir og þekking á áhrifum framræslu til þess að alþjóðasamfélagið samþykkti endurheimt votlenda sem mögulega aðgerð til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda; það eitt ætti að nægja okkur til að grípa til aðgera. Tíminn til aðgerða í loftslagsmálum er að renna út. Við ættum sífellt að stefna að aukinni þekkingu með meiri rannsóknum, en þekkingin er þegar næg til að víta að endurheimt votlenda skilar verulegum ávinningi í loftslagsmálum og þá er annar ávinningur ótalinn.

Hér á eftir er fjallað um nokkur atriði úr grein dr. Guðna og dr. Þorsteins, sem ástæða er til að ræða nánar.

1. Í greininni segja þeir: „Athygli vekur hversu mikil óvissa er í losunarstuðlum IPCC og sérstaklega hversu mikið stuðlar hafa hækkað fyrir graslendi á framræstu votlendi frá 2006 til

Framræslur í Mýrdalnum.

2013 (1. tafla). Það mætti kafa ofan í hvað þar liggur að baki en það sýnir kannski fyrst og fremst að það er erfitt að mæla losunina og aðferðafræðin er enn til skoðunar“

Hér er dregin sú ályktun að breytingar sem orðið hafa á stuðlum IPCC frá 2006–2013 sýni hve örðugt sé að mæla þessa losun án þess að nein rök séu færð fyrir því. Þessi ályktun þeirra stenst engan veginn skoðun. Breytingar á þessum stuðlum frá 2006 til 2013 endurspeglar mikla aukningu í mælingum á losun og sterkari vísindalegan bakgrunn viðkomandi stuðla. Árið 2006 þegar IPCC endurskoðaði þáverandi leiðbeiningar um hvernig meta skyldi losun gróðurhúsalofttegunda, hafði áhrifum framræslu á losun verið lítill gaumur gefinn og óvissan því mikil. Árið 2011 var hins vegar samþykkt að endurheimt votlenda skyldi vera meðal þeirra aðgerða sem hægt væri að nýta til að draga úr losun. Tillagan sem sú samþykkt byggðist á var upphaflega flutt af fulltrúum Íslands. Í kjölfar þeirrar samþykktar var IPCC falið að endurskoða fyrri leiðbeiningar um hvernig meta skyldi breytingar á losun vegna þessara aðgerða. Þær leiðbeiningar byggja á afar ítarlegri heimildavinnu úr birtum rannsóknum og ritrýni. Þeir sem hug hafa á, geta kynnt sér heimildir að baki stuðlunum og hvernig staðið var að mati á þeim á heimasíðu IPCC (http://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/public/wetlands/pdf/Wetlands_Supplement_Entire_Report.pdf).

2. Höfundar halda því fram að IPCC noti sömu stuðla fyrir tempruð og norðlæg (boreal) svæði sem að ekki er raunin. Fyrir

landgerðina „Tún/Cropland“ er einn stuðull fyrir losun úr framræstum landi ($7,9 \text{ t C ha}^{-1} \text{ ári}^{-1}$) fyrir bæði loftslagsbeltin. Fyrir „Grassland (Mólandi)“ eru hins vegar aðskildir stuðlar $5,7 \text{ t C ha}^{-1} \text{ ári}^{-1}$ fyrir norðlæg svæði og þrír stuðlar fyrir tempraða losunina og aðferðafræðin er enn til skoðunar“

3. Rannsókn sem þeir vitna til varðandi Vesturland greinir frá niðurstöðum mælinga á fimm óræktuðum svæðum á framræstu landi en ekki fjórum mýrartúnum eins og kemur fram í grein þeirra:

„Í ráðstefnuritinu (6) er greint frá losun í mýrartúnum á Vesturlandi á árunum 2002, 2003 og 2007 og ef tekið er meðaltal mælinganna þá er árleg meðallosun á $5,59 \text{ t/ha}$. Þetta er meðaltal mælinga frá fjórum stöðum“. Þessi meðallosun fellur afar vel að stuðlum IPCC upp á $5,7 \text{ t C ha}^{-1} \text{ ári}^{-1}$ fyrir „Grassland“ (mólandi) á norðlægum slóðum.

4. Rannsókn sem vísað er til á Suðurlandi tekur einvörðungu til losunarhraða úr efsta hluta jarðvegsins. Þar var losunin metin fyrir jarðveg niður að þekktu öskulagi (á um 30 cm dýpi) sem var sameiginlegt öllum jarðvegskjörnum sem skoðaðir voru. Hins vegar nær virkni jarðvegsörvera sem sjá um niðurbrot lengra niður, eða eins djúpt og hitastig og aðgengi að súrefni leyfir.

5. Samanburður á losun á C og N, sem greinarhöfundar velta fyrir sér, er í sjálfu sér áhugaverð leið til að meta niðurbrotið sem á sér stað. Við vitum ekki til að það hafi verið gert hér á landi. Það má benda á að ekki er nóg að taka eina afmarkaða kvísl af köfnunarefnis (N) streyminu (upptöku gróðurs) og láta sem það gefi heildarmynd af niðurbrotinu. Það þarf, eins og þeir benda sjálfir á, að gera grein fyrir afdrifum alls þess N sem losnar. Upptaka ofanjarðarhluta plantna yfir vaxtartímann er bara einn þáttur. Önnur losun, útskolun, uppgufun og uppsöfnun eru atriði sem einnig þarf að meta. Kolefnisforði jarðvegs er heldur ekki einsleitur í samsetningu og ekki sjálfgefið að það efni sem brotnar niður og veldur losun á C hafi allt sama hlutfall af C og N. Það eru ansi hæpin rök að nota útreiknað gildi á losun á N í jarðræktartilraun þar sem stór hluti jöfnunnar er óþekktur til þess að vefengja stuðla fyrir losun á C sem byggðir eru á beinum mælingum.

6. Hið mikla tap á N sem verður við niðurbrotið á lífrænu efni og er samkvæmt því sem þeir segja aðeins að litlu leyti tekið upp af gróðrinum, er enn ein ástæða þess að endurheimta votlendi. Með því að láta

þau standa framræst tapast næringarefnin úr þeim og þau verða rýrari sem ræktarland. Ef við þurfum á þeim að halda sem framtíðarræktarlandi þá er betra að geyma þau blaut en framræst, þannig varðveitum við betur næringarefnin í jarðveginum.

7. Höfundar telja „að það megi ætla að losun sé minni þar sem kolefni er minna í jarðveginum“. En svo þarf ekki að vera. Þetta gildir þá aðeins, að hraði niðurbrotsins takmarkist af kolefni. Það eru fjölmargir aðrir þættir sem ákvarða hraða á niðurbrotinu svo sem framboð næringarefna og súrefnis. Áhrif mismunandi jarðvegs hafa verið skoðuð hér á landi þar sem losun úr jarðvegskjörnum með mismunandi jarðvegi var mæld við staðlaðar aðstæður. Niðurstaðan benti til að öndunin væri ekki í beinu sambandi við magn kolefnis í jarðvegi en þar segir orðrétt:

„Fylgni milli jarðvegsöndunar og prósentu kolefnis sýnir að mikið kolefni eitt og sér jafngildir því ekki að mikil öndun eigi sér stað. Einnig sýna gögnin að gæði lífrænna efna í jarðvegi fyrir örverustarfsemina fer heldur ekki einungis eftir magni niturs. Aðhvarfsjafnan fyrir fylgni bæði kolefnis og niturs við jarðvegsöndun er annars stigs jafna sem sýnir að öndunin er mest við um 1% nitur og um 17% kolefni.“²² Öndunin var minni við bæði meira og minna kolefnismagn en 17%, sem er raunar dæmigert innihald fyrir íslenskan votlendisjarðveg á Suðurlandi svo dæmi sé tekið.

8. Höfundar fullyrða að: „Alengt er að 50 m séu á milli skurða hér á landi“. Þessi viðmiðun á fyrst og fremst við um framræsluskurði sem grafnir voru til túnræktar. Utan túna

er algengast að lengra sé milli skurða. Þetta er auðvelt að skoða á skurðakorti Lbhl sem er aðgengilegt á heimasíðu Landbúnaðarháskóla Íslands <http://www.lbhi.is/vefsja>. Sú ályktun þeirra að áhrif framræslu á gasbúskap nái aðeins 25 m frá skurði er ekki byggð á neinum gögnum og ekki í samræmi við þær úttektir sem gerðar hafa verið⁴. Að nota það sem viðmið til að reikna flatarmál framræsts lands felur í sér verulegt vanmat á umfangi framræstra svæða og það er hæpið að telja slíka „ágiskun“ réttmætari en töluleg gögn sem byggja á mælingum.

Mat á stærð framræstra svæða er í núverandi skilum til loftslagssamnings Sameinuðu þjóðanna með mismunandi hætti eftir því hver landnotkunin er. Innan túna er matið byggt á úttekt Guðna Þorvaldssonar 1991–19935. Flatarmál framræstra svæða í úthaga er metið út frá fyrirbyggjandi skurðakorti með landfræðilegri gagnavinnslu (GIS vinnslu) 6. Unnið er að heildarendurskoðun á skurðakorti og flatarmáli framræsts lands utan túna. Framræst land innan skóg- og kjarlendis er metið á grundvelli Skógarúttektar skógræktar ríkisins.

9. Af greininni má skilja að höfundar hafi áhyggjur af því að með því að ráðast í aðgerðir til að draga úr losun

frá framræstum votlendum verði sneitt að möguleikum til ræktunar. Aðeins lítill hluti af framræstu landi er í dag nýttur til ræktunar. Umræðan um endurheimt votlenda snýst ekki um það að bleyta upp í landi sem er notað til ræktunar, af nógu öðru er að taka. Hins vegar ætti það að vera sjálfsagt mál þegar nýtt land er tekið til ræktunar að hugað verði að umhverfisáhrifum þeirra framkvæmda eins og annarra.

Að lokum: Umtalsverðar innlendar rannsóknir styðja við alþjóðlegar niðurstöður sem sýna mikla losun gróðurhúsalofttegunda frá framræstum votlendum. Endurheimt votlendis er ekki ógnun við landbúnað í landinu. Við tökum undir þau sjónarmið sem koma fram í grein Guðna og Þorsteins að auka þurfi við rannsóknir á kolefnisbúskap votlendis á Íslandi, losun þeirra á gróðurhúsalofttegundum og á árangri endurheimtar votlendis. Um leið og fjármagni er veitt til endurheimtar er sjálfsagt að gera ráð fyrir rannsóknem sem tengjast málaflokknum. Þessi staða kom einmitt upp fyrir nálega 20 árum þegar ákveðið var að binda kolefni með landgræðslu og skógrækt í tengslum við loftslagsskuldbindingar landsins. Og það gekk eftir, öllum til heilla. Vonandi verður svo nú.

Heimildir
1. Þorsteinn Guðmundsson

og Guðni Þorvaldsson. Hugleiðingar um losun og bindingu kolefnis í votlendum (2018). Bændablaðið 2.tölublað 2018 38-39

2. Snorri Þorsteinsson (2011). Tengsl jarðvegsöndunar við magn kolefnis og niturs í jarðvegi. Umhverfiseild, Landbúnaðarháskóli Íslands. BS: 27.

3. IPCC (2014). 2013 Supplement to the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories: Wetlands. T. Hiraiishi, Krug, T., Tanabe, K., Srivastava, N., Baasansuren, J., Fukuda, M. and Troxler, T.G., IPCC, Switzerland.

4. Inga Vala Gísladóttir. (2010). Athugun á hentugleika WIV votlendisvístölnunnar við íslenskar aðstæður. Umhverfiseild, Landbúnaðarháskóli Íslands. B.Sc: 36.

5. Guðni Þorvaldsson (1994). Gróðurfar og nýting túna. Fjölrit Rala: 32

6. Hellsing, V. Ú. L., et al. (2017). National Inventory Report 2017, Emissions of greenhouse gases in Iceland from 1990 to 2015; Submitted under the United Nations Framework Convention on Climate Change and the Kyoto Protocol, UST: 299.

Höfundar:
Jón Guðmundsson,
Ólafur Arnalds,
Gunnhildur Eva G. Gunnarsdóttir,
Hlynur Óskarsson,
Sunna Áskelsdóttir

KH Kuldagallar

Nýr fatnaður frá KH Vinnufötum ehf, vattfóðraður galli í sýnileikastaðli ISO 20471:2013. Efnið er öndurnarefni með 10.000 mm vatnsvörn og öndunin er 5.000 gr/m²/sólahring og veitir mjög góða vörn gegn vindkælingu. Flott vara á góðu verði.

Litir: Gulur/svartur
Stærðir: S-4XL

Verð: kr. 23.436,-

KH Vinnuföt • Nethyl 2a • 110 Reykjavík • Sími: 577 1000 • info@khvinnufot.is • www.khvinnufot.is

John Deere

New Holland

Steyr

Case IH

VARAHLUTIR Í DRÁTTARVÉLAR

EIGUM Á LAGER OG GETUM ÚTVEGAÐ VARAHLUTI Í FLESTAR TEGUNDIR DRÁTTARVÉLA

Fiat

Útvegum einnig varahluti í gömlu dráttarvélar

VBL
LANDBÚNAÐUR ehf.
VBL Agriculture Ltd.

www.VBL.is

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

Fjaðrárgljúfur nýtur vinsælda: Ferðamönnum hefur fjölgað um 82% milli ára

Fjaðrárgljúfur í Skaftárhreppi er svæði á náttúruminjasrá og hefur landvörður á vegum Umhverfisstofnunar sinnt þar landvörslu frá því í lok maí 2017 fram til áramóta. Ásamt Fjaðrárgljúfri var landvörður með eftirlit með fimm öðrum náttúruverndarsvæðum í sveitarfélögunum Skaftárhreppi og Hornafirði.

Fjaðrárgljúfur er um þessar mundir vinsælasti viðkomustaður ferðamanna í Skaftárhreppi. Landvarsla að vetri er meira krefjandi en yfir sumartímann sökum veðráttu.

Fjaðrárgljúfur er um þessar mundir vinsælasti viðkomustaður ferðamanna í Skaftárhreppi. Sveitarfélagið óskaði eftir því á síðastliðnu ári að landvarsla yrði aukin á svæðinu vegna ágangs ferðamanna þar sem svæðið lætur mikið á sjá en einnig til að auka öryggi gesta, sérstaklega yfir vetrartímann. Dr. Rögnvaldur Ólafsson setti upp teljara við Fjaðrárgljúfur árið 2015. Allt árið 2017 komu samkvæmt teljaranum 282.423 gestir í Fjaðrárgljúfur, það er 82% fjölgun frá árinu 2016 þegar 154.948 gestir komu í gljúfrið, samkvæmt upplýsingum frá dr. Rögnvaldi Ólafssyni. Í desember síðastliðnum komu alls 5.465 gestir í gljúfrið, en í sama mánuði árið 2016 voru þeir 3.942, aukningin nemur 39% á milli ára.

eins og hálfu á göngustígum, sem voru oftast en ekki ófærir nema fyrir þá sem voru á mannbroddum. Landvörður hefur einnig reglulega verið í sambandi við Vegagerðina vegna hálfu og ófærðar á veginum að Fjaðrárgljúfri þegar ferðamenn hafa lent í vandræðum. Þá var landvörður daglega í sambandi við starfsmenn Vatnajökulsþjóðgarðs sem reka gestastofu á Kirkjubæjarklaustri þar sem ferðamenn fá m.a. upplýsingar um nærliggjandi náttúruverndarsvæði.

Mikil þörf á landvörslu

Þörfin á landvörslu í Fjaðrárgljúfri, sem og öðrum náttúruverndarsvæðum um allt landið, er mjög mikil á þessum árstíma. Landvarsla að vetri er meira krefjandi en yfir sumartímann sökum veðráttu. Þörfin fyrir upplýsingar, fræðslu og leiðsögn á náttúruverndarsvæðum er ekki síður mikilvæg að vetri en sumri og þá sérstaklega er varðar öryggi

Meiri þjónusta á vegi að gljúfrinu

Vegagerðin hefur nú aukið þjónustustig á veginum að Fjaðrárgljúfri svo gera má ráð fyrir enn meiri umferð um svæðið í vetur af þeim sökum. Landvörður hefur undanfarið verið í daglegu eftirliti. Helstu verkefni hafa verið að leiðbeina fólki um svæðið, veita upplýsingar og vara fólk við hættum,

Bændablaðið

Smáauglýsingar 56-30-300

ferðamanna. Þá er samstarf stofnana, sveitarfélaga og viðbragðsaðila á fjölförnum ferðamannastöðum um land allt mjög mikilvægt þegar allra veðra er von, segir í frétt á vef Umhverfisstofnunar þar sem þetta kemur fram. /MÞÞ

100% vatnsheldir og fóðraðir hanskar

Slitsterkir pólýúrepanhanskar sem eru algjörlega vatnsheldir. Teygjanlegt spandex á handarbaki og flísfóðraðir. Hanskarnir henta því vel fyrir köld og blaut vinnuskilyrði. Stærðir: 9, 10 og 11.

Verð: 1.798 kr.

Hjá Dynjanda færðu allt fyrir öryggið, svo sem hjálma, gleraugu, endurskins- og hlífðarfatnað.

Hafðu samband. Við veitum þér faglega aðstoð.

Skeifunni 3h II Sími: 588 5080 II dynjandi.is

UTAN ÚR HEIMI

Páfuglinn Dexter við innritunarborðið.

Stuðningsgæludýr í flugvélum:

Páfuglinn Dexter fékk ekki að fara um borð

Konu nokkurri var meinað um að hafa gælupáfuglinn sinn með um borð í flugvél United Airlines fyrir skömmu. Í innanlandsflugi í Bandaríkjunum hafa flughræddir haft leyfi til að hafa með sér stuðningsgæludýr til andlegs stuðnings.

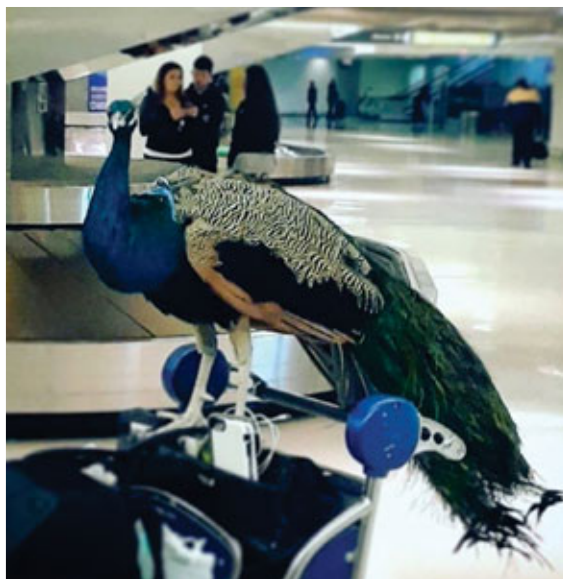
United flugfélagið taldi að eigandi fullvaxins páfugls hefði farið yfir strikið þegar konan sem á fuglinn mætti með hann til innritunar í flug og bannaði henni að hafa fuglinn með sér um borð.

Aðdragandi málsins er að farþegar sem þurfa blindrahunda mega hafa með sér hundana í innanlandsflugi í Bandaríkjunum sér til stuðnings. Einnig hefur fólk sem þjáist af flughræðslu fengið að hafa með sér stuðningsgæludýr í innanlandsflugi.

76.000 stuðningsdýr á ári

Griðarleg aukning hefur orðið í að fólk vilji hafa með sér stuðningsdýr í flug og á síðast ári voru 76 þúsund dæmi skráð um slíkt en 46 þúsund árið 2016. Stuðningsdýrin sem flugfarþegar hafa haft með sér í flug til þessa eru margs konar, hundar, kettir, skjaldbökur, grísir og endur.

Að sögn talsmanns United var konunni þrisvar sinnum greint frá því áður en hún kom að innritunarborðinu að hún fengi ekki að fara með fuglinn

um borð þrátt fyrir að hún hafi keypt fyrir hann flugsæti.

Konan beitti fyrir sig þeim rökum að hún treysti sér ekki til að fljúga án þess að hafa páfuglinn Dexter sér við hlið. Að lokum var rökum konunnar hafnað á þeim forsendum að páfuglinn væri of stór og ómeðfærilegur til að vera í farþegarýminu.

Nauðsynlegt að endurskoða reglurnar

Talsmaður United segir nauðsynlegt að endurskoða reglurnar um stuðningsdýr í flugvélum. Til dæmis að tryggja að þau séu heilbrigð og sérþjálfuð til stuðnings.

Eigandi páfuglsins neitaði að fara í flugi án Dexters og segir sagan að konan hafi fengið sér bílaleigubíl og keyrt þvert yfir Bandaríkin til að komast í sumarfrí. /VH

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

Hrossabændur óska eftir hryssum

Mega vera þriggja til fimmtán vetra

Greiðum **20.000,-** án vsk. fyrir hryssuna og **sækjum frítt** á Suðurlandi, Vesturlandi og Norðvesturlandi austur, í Eyjafjörð.

Nánari upplýsingar hjá **hryssa@isteka.com** eða í síma **581 4138**.

Geymið auglýsinguna!

Á FAGLEGUM NÓTUM

Um áramótin voru 222 mjaltapjónar í notkun hér á landi en þeir voru 192 um áramótin 2016–2017 og hefur því fjölgað um 30 stykki, eða um 16%. Mynd / HKr.

Mjaltapjónabú á Íslandi eru nú 180:

Standa undir tæplega helmingi mjólkurframleiðslunnar

Snorri Sigurðsson
snsig@arlafoods.com

Undanfarin ár hefur mjaltapjónum hér á landi fjölgað ört og nú um áramótin voru 180 kúabú með slíka tækni í notkun og hafði þeim fjölgað um 30 bú frá árinu á undan, eða um 23% á einungis einu ári.

Um áramótin voru 222 mjaltapjónar í notkun hér á landi en þeir voru 192 um áramótin 2016–2017 og hefur því fjölgað um 30 stykki, eða um 16%. Alls lögðu 150 mjaltapjónabú inn mjólk allt síðasta ár og voru þrjár ólíkar gerðir mjaltapjónategunda í notkun hér á landi allt árið 2017, þ.e. frá Lely, DeLaval og GEA. Á árinu 2017 bættist svo við ein ný tegund mjaltapjóns hér á landi er Fullwood kom einnig inn á markaðinn.

Hvert bú með 435 þúsund lítra að jafnaði

Að jafnaði var hvert mjaltapjónabú, sem lagði inn mjólk allt síðasta ár, að leggja inn 439 þúsund lítra á síðasta ári. Eðlilega var töluverður munur á milli mjaltapjónabúanna og þannig lögðu t.d. þrjú bú inn meira en 1 milljón lítra hvert og 31 bú inn meira en hálfa milljón lítra.

Framantalin 150 kúabú lögðu á síðasta ári inn 65,8 milljónir lítra og við þá tölu bættist svo mjólk þeirra 30 mjaltapjónabúa sem bættust við á árinu.

Ef miðað er við að þessi 30 bú hafi skilað að meðaltali helmingi framleiðslu þeirra mjaltapjónabúa sem voru með framleiðslu allt árið, þá má áætla að heildarframleiðsla mjaltapjónabúa hér á landi hafi verið í kringum 72 milljónir lítra sem er tæplega helmingur allrar framleiddar mjólkur hér á landi. Dagljóst er að árið 2018 mun þetta hlutfall halda áfram að hækka.

Vannýtt afkastageta

Þar sem meðalfjöldi mjaltapjóna á hverju bú var 1,28, var innvigtun á bak við hvern mjaltapjón 343 þúsund lítrar að meðaltali og er verulega mikill munur á milli búna þegar horft

Þrjár ólíkar gerðir mjaltapjónategunda voru í notkun hér á landi allt árið 2017, þ.e. frá Lely, DeLaval og GEA. Á árinu 2017 bættist svo við ein ný tegund mjaltapjóns hér á landi er Fullwood kom einnig inn á markaðinn.

er til nýtingar mjaltapjónanna. Sé horft til þeirra búna sem lögðu inn mesta mjólk frá hverjum mjaltapjóni þá lögðu fjögur bú inn meira en hálfa milljón lítra og voru allar þrjár gerðir mjaltapjónategunda hér á landi þar á meðal. Mesta innlagða mjólkinn frá einum mjaltapjóni árið 2017 voru 552.555 lítrar.

Ef horft er til hámarksframleiðslugetu mjaltapjóna hér á landi, miðað við innlagða mjólk frá hverjum mjaltapjóni árið 2017, þá er ljóst að tæknilega séð þá geta mjaltapjónar landsins afkastað mun meiru en þeir gerðu á síðasta ári.

Ef allir mjaltapjónar landsins hefðu t.d. skilað jafn mikilli mjólk

í afurðastöð og sá afurðamesti hefði þetta magn verið 106,1 milljónir lítra.

Tæknileg framleiðslugeta er því töluvert meiri en núverandi nýting bendir til, en skýringin á þessum mun á milli búna felst m.a. í mismunandi afurðasemi kúa, fjölda kúa sem pláss er fyrir í hverju bú, framleiðsluheimildum og svo hefur lengi verið þekkt að bústjórn og vinnulag skiptir verulegu máli einnig.

72 árskýr á hverju mjaltapjónabúi

Alls voru 10.747 árskýr á þeim 150 mjaltapjónabúum sem lögðu inn mjólk allt síðasta ár sem svarar til 71,6 árskúms að jafnaði á hverju mjaltapjónabúi og að jafnaði voru 56,0 árskýr um hvern mjaltapjón. Þessi fjöldi árskúa á hvern mjaltapjón er í góðu samræmi við nýtingu mjaltapjóna hér á landi undanfarin ár.

Það vekur þó athygli að sum bú eru töluvert langt ofan við önnur bú þegar horft er til árskúafjölda á hvern mjaltapjón og voru alls 21 bú með fleiri en 70 árskýr um hvern mjaltapjón á síðasta ári. Væntanlega hefur verið í nógu að snúast á þessum búum en erlendar vinnurannsóknir hafa sýnt að vinnuálag á mjaltapjónabúum snareykst þegar árskúafjöldinn er um og yfir 70 kýr.

7 bú með lægri frumutölu en 150 þúsund

Að nota mjaltapjón við mjaltir getur reynt svolítið á þolrifin þegar mjólkurgæði eru annars vegar, en mælingarnar frá síðasta ári sýna þó að það er vel hægt að framleiða hágæða mjólk með mjaltapjóni bæði þegar horft er til frumu- og líftölu mjólkur.

Margfeldismeðaltal frumutölu þeirra mjaltapjónabúa sem lögðu inn mjólk allt síðasta ár var 233 þúsund frumur/ml sem er vissulega ekki lágt en sé horft til einstakra búna þá skáru nokkur bú sig úr hvað snertir frumutölu. Þannig voru t.d. 7 bú með meðaltal undir 150 þúsund frumur/ml og þar á meðal voru allar þrjár gerðir mjaltapjónategundanna og af þessum búum voru 3 þeirra með meðaltal sem var lægra en 125 þúsund frumur/ml. Frumulægsta

Þessi kálfur fæddist í byrjun desember 2017 og er hér nýfæddur með móður sinni á Hóli í Svarfaðardal. Mynd /HKr.

mjaltaþjónabú ársins var með 121.063 frumur/ml að meðaltali. Á hinum enda skalans eru hins vegar heldur mörg bú og voru t.d. 39 bú með frumutölu sem var að meðaltali hærri en 275 þúsund frumur/ml og 18 bú voru yfir 300 þúsund frumum/ml. Hér má gera miklu betur og hafa erlendar rannsóknir sýnt fram á beint samhengi á milli frumutölu yfir 150 þúsund og afkomu. Að því gefnu að þetta gildi einnig hér á landi þá geta mörg mjaltaþjónabú aukið rekstarafkomuna með bættu júgurheilbrigði og þessum árangri er hægt að ná óháð því hvaða tegund mjaltaþjóns er notuð.

27 bú með meðaltal líftölu lægri en 20 þúsund

Það hefur oft loðað við mjaltaþjónatæknina að líftala mjólkurinnar eigi það til að vera í hærri kantinum og var margfeldismeðaltal allra mjaltaþjónabúa sem lögðu inn mjólk allt síðasta ár 32.961/ml. Sé horft til einstakra búa þá voru 73

mjaltaþjónabú með lægri meðal líftölu en 30.000/ml og af þeim voru svo 27 með lægri meðal líftölu en 20.000/ml og 11 mjaltaþjónabú voru með lægri meðal líftölu en 15.000/ml. Lægsta meðal líftala á mjaltaþjónabúi árið 2017 var 11.285/ml. Framangreindar niðurstöður sýna að það er vel hægt að ná góðum gæðum með mjaltaþjóni og má t.d. geta þess að meðal þeirra búa sem voru að jafnaði með lægri líftölu en 20.000/ml á síðasta ári þá voru þar á meðal allar gerðir mjaltaþjóna sem voru í notkun allt árið 2017, þ.e. bæði GEA, Lely og DeLaval og þá voru á meðal þessara búa fimm bú með 2 eða fleiri mjaltaþjóna. Á hinn bóginn eru alltof mörg mjaltaþjónabú sem virðast eiga í mesta basli með líftöluna og árið 2017 voru 21 bú með hærri líftölu að jafnaði en 50.000/ml og þar af voru 6 þessara búa með 2 eða fleiri mjaltaþjóna. Niðurstöður síðasta árs sýna að mikill breytileiki er á milli einstakra búa sem þó eru að nota afar áþekka

tækni og bendir það til þess að stór hluti af þessum mun skýrist af bústjórnarlegum og mannlegum þáttum, þ.e. umgengni og almennu reglubundnu viðhaldi. Athyglisvert er að skoða framleiðslumagnid á bak við hæstu og lægstu meðal líftölur síðasta árs frá mjaltaþjónabúum. 15 bestu búin lögðu inn 6,4 milljónir lítra sem komu frá 16 mjaltaþjónum og skilar því hver mjaltaþjónn 376 þúsund lítrum að jafnaði. Mjaltaþjónabúin 15, sem skiluðu slökustu mjólkinni árið 2017, lögðu hins vegar inn 7,3 milljónir lítra sem komu frá 23 mjaltaþjónum og skilaði hver mjaltaþjónn á þessum búum því 319 þúsund lítrum að jafnaði sem er 15% minni framleiðsla á hvern mjaltaþjón á búunum á þessum enda skalans en á eftri hluta hans. Samantekt þessi byggir á upplýsingum frá Auðhumlu og Mjólkurafurðastöð KS auk þess sem notuð voru gögn sem aflað var í tengslum við gerð skýrslunnar Þróun fjósgerða og mjaltaþjóna 2.

UTAN ÚR HEIMI

Bretlandseyjar: Mikið af sýklalyfjaónæmum bakteríum í kjúklingakjöti í stórmörkuðum

Samkvæmt Matvælastofnun Breta hefur sýking af völdum skaðlegra kamfýlóbakter-baktería margfaldast í kjúklingum á Bretlandseyjum. Sýnataka úr kjúklingakjöti í stórmörkuðum í landinu sýna metfjölda af sýklalyfjaónæmum bakteríum. Sumar þessara baktería sýna ónæmi við sterkustu sýklalyfjum á markaði samkvæmt nýjum rannsóknum. Málið er talið mjög alvarlegt þar sem sýklalyfjaónæmar bakteríur geta hæglega smitast í fólk og gert sýklalyfjameðferð ómögulega.

Mun meiri sýking en fyrir tíu árum

Sýni bresku Matvælastofnunarinnar voru úr stóru úrtaki af heilum og ferskum kjúklingum í fjölda stórmarkaða og minni matvöruverslana víðs vegar um Bretlandseyjar. Útkoma 400 sýna sýnir að mun fleiri kjúklingar voru sýktir af sýklalyfjaónæmum kamfýlóbakter-baktería núna en fyrir tíu árum. Rannsóknir á sýnunum sýndu að í mörgum tilfellum fundust leifar

Samkvæmt sýnatöku bresku Matvælastofnunarinnar er mikið um að hrátt kjúklingakjöt í stórmörkuðum í landinu sé smitað af sýklalyfjaónæmum bakteríum. Auk þess sem leifar af sýklalyfjum finnast í kjöti. af sýklalyfinu í kjúklingakjöti í verslunum. Sýklalyfjanotkun yfir undir ónæmi

Niðurstöður mælinganna eru sagðar vera vísbending um aukna notkun sýklalyfja í kjúklingaeldi á Bretlandseyjum og að notkunin yti undir sýklalyfjaónæmi baktería og aukinnar útbreiðslu þeirra. Kamfýlóbakter-bakteríur geta valdið alvarlegri matareitrun

YLEININGAR

FYRIR ÞAK OG VEGGI

ALLAR GERÐIR YLEININGA FÁST HJÁ HÝSI ÞAK OG VEGGEINIGAR MEÐ STEINULL EÐA PIR KJARNA STUTTUR AFGREIÐSLUTÍMI

VIÐ FINNUM LAUSNINA MEÐ ÞÉR

Hýsi-Merkúr hf. | Lambhagavegur 6, 113 Reykjavík
Sími 534 6050 | hysi@hysi.is | www.hysi.is

Getum við orðið að liði?

Við erum með allar lausnir fyrir þvottahús, Hótel, Gistiheimili og Sjúkrastofnanir.

Þurrkarar

Þvottavélar

Strauvélar

Hótellín, þvottagrindur, taupokar ofl.

Kirkjustétt 2-6, 113 Reykjavík
Símar: 567 4577 / 892 8925
icefakta@icefakta.is / www.icefakta.is

RÚÐUR Í MIKLU ÚRVALI

EIGUM TIL Á LAGER RÚÐUR Í FLEST ALLAR GERÐIR DRÁTTARVÉLA – FRÁBÆR VERÐ

John Deere

Zetor

Case IH

McCormick

Steyr

Claas

Ford

Fiat

New Holland

Deutz-Fahr

Massey Ferguson

SÉRPÖNTUM RÚÐUR Í ALLAR GERÐIR DRÁTTARVÉLA MEÐ SKÖMMUM FYRIRVARA

LANDBÚNAÐUR ehf.
VBL Agriculture Ltd.

www.VBL.is

REYKJAVÍK
Krókháls 5F
110 Reykjavík
Sími: 414-0000

AKUREYRI
Baldursnes 2
603 Akureyri
Sími: 464-8600

Helstu niðurstöðutölur sauðfjárskýrsluhaldsins árið 2017:

Frá 1996 hefur framleiðslugeta hverrar kindar aukist um 21,3%

Eyjólfur Ingvi Bjarnason
ráðunautur
í sauðfjárrækt
eyjolfur@rml.is

Uppgjöri á skýrslum fjárræktarfélaganna fyrir árið 2017 er að mestu lokið en þetta er fyrr en verið hefur og munar þar helst um að skýrsluhald er forsenda allra greiðslna hjá þeim sem njóta stuðnings á grunni búvörusamninga. Þegar þetta er ritað í byrjun febrúar er þó enn eftir að ganga frá uppgjöri fyrir um 3.500 ær sem hafa skráða burðarfærslu vorið 2017.

Reiknaðar afurðir eru 0,6 kg minni á hverja kind en árið 2016. Munar þar eflaust mest um að gróður féll snemma og haustbeitin því ekki eins kraftmikil og árið á undan.

Alls skiluðu 1.785 aðilar skýrslum um 357.576 ær (347.268 – 2016). Veturgamlar ær í skýrsluhaldinu voru 73.380 (74.799 – 2016). Fjöldi kinda í skýrsluhaldi milli ára eykst því um tæpar 9.000 ær. Til viðbótar þessum tölum eru svo tæplega 1.500 forystuær skráðar í Fjárvis en þær eru undanskildar formlegu afurðauppgjöri. Séu þessar tölur bornar saman við upplýsingar úr forðagæsluskýrslum eru um 95% fjár á landinu skráð í afurðaskýrsluhald.

Afurðir árið 2017

Frjósemi var svipuð og undangengin ár, 1,83 fædd lömb á hverja kind. Þetta er lítilsháttar aukning sem liggur í auknu hlutfalli fleirlembna en 7,7% á áttu fleiri en 3 fædd lömb síðasta vor. Flest fædd lömb eru í Þingeyjarsýslum eða 1,90 fædd lömb að meðaltali en hæst hlutfall fleirlembdra kinda er í Vestur-Húnavatnssýslu (10,5%). Sífellt fleiri stærri bú ná nú frjósemi upp á 1,90 fædd lömb eða fleiri, vorið 2017 voru ríflega 129.000 ær á búum sem höfðu þessa meðalfrjósemi en voru 112.000, vorið 2016 og 100.000, vorið 2015. Fjöldi lamba til nytja er 1,66 lömb á hverja kind og er sami fjöldi og árið 2016, hefur sú tala verið svipuð síðustu ár, heldur lægri 2015 vegna árferðis þá um vorið.

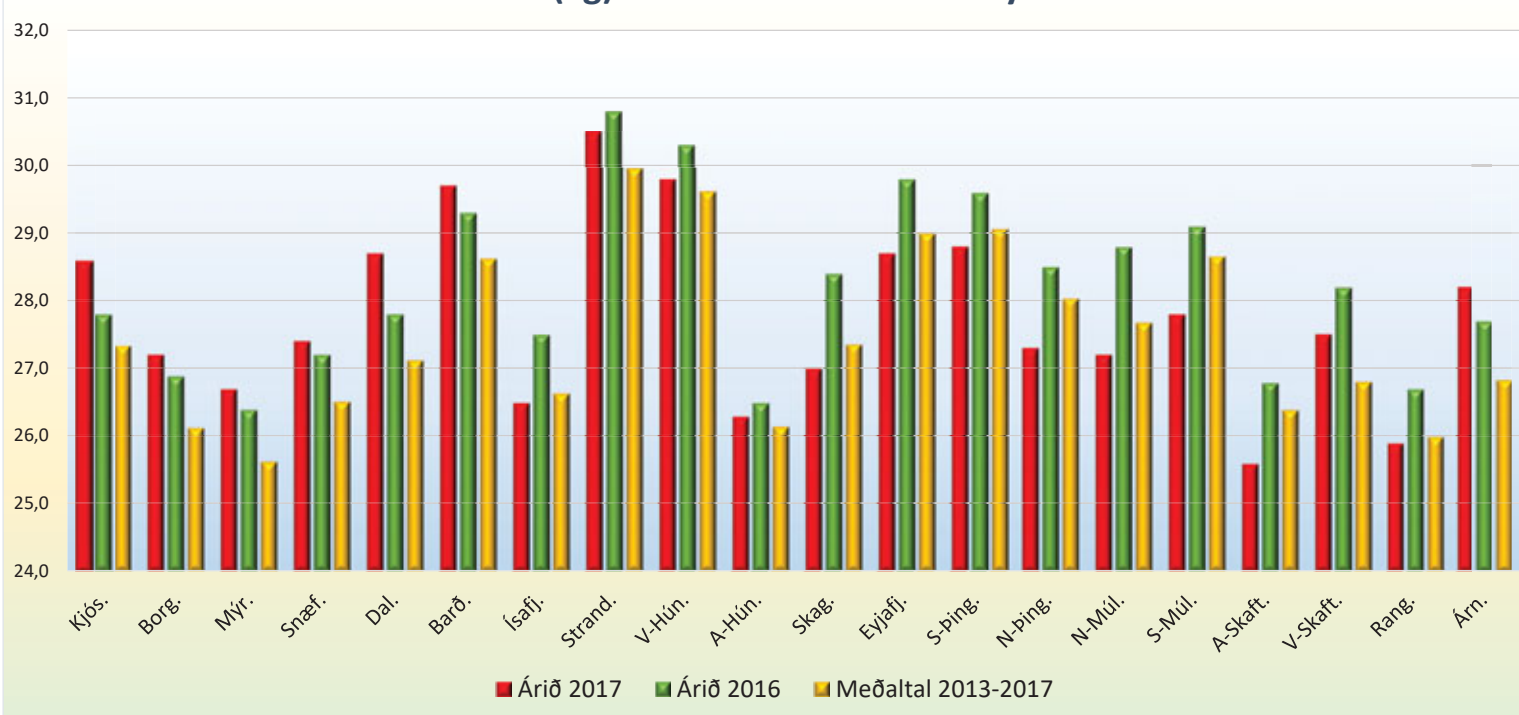
Afurðir eftir fullorðnar ær voru 27,7 kíló eftir hverja kind árið 2017 sem er 0,6 kílóum minna árið á undan sem var metár (28,3 kg – 2016) en heldur meira en meðalafurðir síðustu fimm ára sem reiknast 27,5 kíló. Á 1. mynd má sjá afurðir síðustu tveggja ára (2017 rauð súla, 2016 græn súla) sýndar eftir sýslum ásamt meðaltali áráanna 2013-2017 (blá súla) í viðkomandi héraði.

Mestu afurðir í einu héraði árið 2017 voru í Strandasýslu en þær reiknast 30,5 kíló sem er heldur hærra en meðaltal síðustu fimm ára. Næstir Strandamönnum koma Vestur-Húnavetningar með 29,8 kíló eftir hverja kind. Sé horft á meðalafurðir síðustu fimm ára eru aðeins fjórar sýslur sem ná meiri en 29 kílóum eftir hverja kind en auk Strandamanna og Vestur-Húnavetninga eru það Eyfirðingar og S-Þingeyingar sem skipa sér í þann flokk.

Afurðahæstu búin

Afurðahæsta bú landsins árið 2017 er bú Eiríks Jónssonar í Gýgjarhólskoti, Biskupstungum

Reiknaðar afurðir (kg) eftir fullorðar ær eftir sýslum síðustu ár

Nafn	Tafla 1	Býli	Fjöldi áa	Kíló eftir kind	Frjósemi - fædd lömb
Eiríkur Jónsson		Gýgjarhólskot 1	285	48,1	2,02
Jón og Hrefna		Hóli	142	40,4	1,92
Elín Anna og Ari Guðmundur		Bergsstaðir	409	39,2	2,13
Gunnar og Gréta		Efri-Fitjar	689	38,3	2,12
Félagsbúið Lundur		Lundur	499	38,2	1,89
Guðbrandur og Lilja		Bassastaðir	224	37,5	2,09
Sigvaldi og Björg María		Hægindi	207	37,3	1,96
Sveinn Guðmundsson		Lýtingsstaðir	107	37,0	2,4
Gunnar og Doris		Búðarnes	228	36,8	1,99
Inga Ragnheiður Magnúsdóttir		Svínafell 3	359	36,7	1,97
Elín Heiða Valsdóttir		Úthlíð	363	36,4	2,08
Ragnar og Sigríður		Heydalsá 1 og 3	557	36,3	2,05
Eypór og Þórdís		Sólheimagerði	126	36,1	2,09

Nafn	Tafla 2	Býli	Fjöldi sláturlamba	Fallþungi	Gerð	Fita	Sláturlundur
Sigurfinnur Bjarkarsson		Tóftum	155	19,3	11,93	7,87	145
Björn og Inga		Björk 2	349	20,3	11,61	7,90	153
Jón og Erna		Broddanesi 1	416	18,8	11,59	7,69	132
Jökull Helgason		Ósabakka 2	264	19,7	11,53	7,69	166
Ágúst Ingi Ketilsson		Brúnastöðum	180	19,1	11,52	6,91	155
Félagsbúið		Ytri-Skógum 2	362	18,5	11,48	6,71	160
Eiríkur Jónsson		Gýgjarhólskoti	514	25,0	11,32	8,47	169
Þórhallur Bragason		Landamótsseli	100	18,3	11,30	7,18	153
Kjartan Sveinsson		Bræðratungu	350	21,7	11,27	7,83	169
Dagbjartur Bogi Ingimundarson		Brekku	639	17,8	11,26	7,49	138
Guðrún Marinósdóttir		Búrfelli	172	20,6	11,26	7,77	130
Elín Anna og Ari Guðmundur		Bergsstöðum	806	19,3	11,24	7,26	137
Steinþór Guðmundsson		Oddgeirshólum	275	18,2	11,23	7,89	163
Jón og Hrefna		Hóli	247	20,3	11,19	7,83	135
Urðarbúið		Urðum	131	17,8	11,18	7,15	140
Guðbrandur og Lilja		Bassastöðum	345	19,9	11,18	7,21	140
Björn og Badda		Melum 1	693	18,6	11,16	6,49	126
Sveinbjörn Þór Sigurðsson		Búvöllum	203	18,6	11,16	8,25	144
Magnús G Guðmundsson		Oddgeirshólum 4	218	17,8	11,14	7,54	165
Þráinn Ómar Sigtryggsson		Litlu-Reykjum	475	16,9	11,13	7,12	152
Aðalsteinn Guðmundsson		Húsatóftum 2	196	18,5	11,12	7,43	155
Þorsteinn Axelsson		Skúfsstöðum	120	18,7	11,10	7,83	152
Olga Marta Einarsdóttir		Einarstöðum	136	17,5	11,09	6,54	136
Valur Guðmundsson		Fremri-Hlíð	463	18,8	11,06	7,38	141
Ægir Sigurgeirsson		Stekkjardal	246	19,5	11,01	7,37	157
Dalsmynni sf		Dalsmynni 2	199	19,0	11,00	7,61	155

með 48,1 kíló eftir hverja kind þar sem fleiri en 100 ær eru á skýrslum. Þær afurðir munu vera Íslandsmet í afurðum frá upphafi skýrsluhalds. Næst á listanum er bú Jóns og Hrefnu á Hóli í Sæmundarhlíð með 40,4 kg eftir hverja kind. Munurinn á þessu búum liggur fyrst og fremst í framleiðslukerfinu. Fædd lömb á hverja kind eru heldur fleiri hjá Eiríki en lömbunum slátrað að jafnaði 169 daga gömlum við 25 kílóa fallþunga. Hjá Jóni og Hrefnu er lömbunum slátrað að jafnaði

Tafla 3 Vika	Fjöldi sláturlamba með lífþungaupplýsingar	Kjötprósentu
V34 (til 25. ágúst)	3.579	43,3%
V35 (25/8-31/8)	3.169	43,2%
V36 (1/9-7/9)	13.946	42,7%
V37 (8/9-14/9)	25.132	42,8%
V38 (15/9-21/9)	29.587	42,1%
V39 (22/9-28/9)	28.675	41,8%
V40 (-29/9-5/10)	25.685	41,7%
V41 (6/10-12/10)	24.685	41,0%
V42 (13/10-19/10)	22.483	41,3%
V43 (20. október og síðar)	13.593	41,4%

135 daga gömlum við 20,2 kílóa fallþunga. Vaxtarhraði lambanna er því meiri á Hóli og afurðamunurinn liggur fyrst og fremst í aldri lambanna.

Í 1. töflu er listi yfir öll þau bú sem hafa 36 kg eða meira eftir hverja kind árið 2017 og fleiri en 100 ær í skýrsluhaldi.

Úrvalsbú

Á heimasíðu RML má finna lista yfir Úrvalsbú en þau eiga það sammerkt að ná góðum árangri fyrir nokkra skýrsluhaldsþætti. Skilyrði fyrir þeim lista eru: Bú með fleiri en 100 skýrslufærðar ær þar sem fædd lömb eftir fullorðnar ær eru fleiri en 1,9, fædd lömb eftir veturgamlar ær eru fleiri en 0,9, reiknað dilkakjöt eftir fullorðna kind er landsmeðaltal eða meira, gerðarmat sláturlamba er yfir 9,2, fitumat sláturlamba á bilinu 5,4-7,6, hlutfall gerðar og fitu yfir 1,3.

Tæplega 200 bú ná þessum skilyrðum fyrir árið 2017 og hafa aldrei verið fleiri en þetta er fimmta árið sem þessi listi er útbúinn.

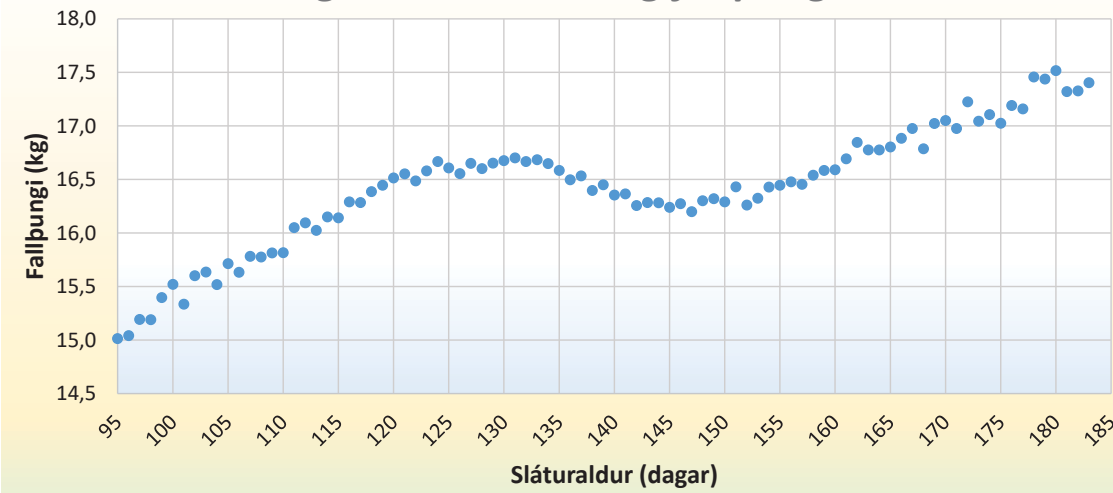
Gæðamatið

Í skýrsluhaldinu eru upplýsingar um tæplega 542.000 sláturlömb haustið 2017. Meðalfallþungi þeirra var 16,8 kíló litlu minni en árið á undan (17,0 kíló - 2016) og meðaltal síðustu fimm ára er 16,5 kíló. Meðaltal einkunnar fyrir holdfyllingu er 9,07 árið 2017 (9,05 - 2016), fimm ára meðaltal 8,86 og meðaltal einkunnar fyrir fitumat er 6,44 árið 2017 (6,71 - 2016), fimm ára meðaltal 6,52. Oft er þetta skoðað sem hlutfallstala holdfyllingar og fitu, sú tala var 1,41 haustið 2017. Hagstæðasta hlutfallið má finna í Suður-Þingeyjarsýslu (1,50). Af búum sem höfðu holdfyllingarmat yfir 9,5 árið 2017 er þetta hlutfall hagstæðast hjá Eypóri Péturssyni, Baldursheimi 3, Mývatnssveit með hlutfallstölu 2,00. Í 2. töflu má finna öll þau bú sem höfðu gerðarmat 11,0 eða hærra árið 2017 og fleiri en 100 sláturlömb.

Erfiðara er að bera saman árangur í fitumati vegna þess sambands sem er á milli fallþunga og fitumats. Stundum er þessi samanburður gerður sem hlutfall milli fallþunga

Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins

Tengsl sláturaldurs og fallpunga

og fitumats, það hlutfall er 2,60 árið 2017 og hefur sú tala hækkað á undanförunum árum. Af búum sem höfðu holdfyllingarmat yfir 9,5 árið 2017 hafa tvö bú hlutfallstöluna 3 eða hærri. Það er bú LbhÍ að Hesti og bú Bergs Sigfússonar að Austurhlíð í Skaftártungu.

Sláturaldur, kjötprósentu og bötun

Ytri aðstæður til sauðfjárræktar hafa sjaldan verið verri en árið 2017 við þá miklu lækun afurðaverðs sem þá varð. Kynbótastarfið í sauðfjárrækt hefur undanfarin

ár skilað okkur þeim árangri að framleiðni hvers grips hefur aukist umtalsvert. Ef skoðuð eru gögn frá 1996 og 2016 um fjölda sauðfjár í landinu og heildarframleiðslu kindakjöts hefur framleiðslumagn á hvern grip aukist um 21,3%, þar af 13,5% á árunum 2006-2016.

Meðalaldur sláturlamba er 138 dagar fyrir árið 2017. Á 2. mynd má sjá tengsl sláturaldurs og fallpunga lamba. Sambærilegar myndir fyrir síðustu ár sýna sama mynstur, þ.e. fram að 135 daga aldri eru lömbin stöðugt að þyngjast en síðan virðist fallpungi lambanna falla og ekki aukast að ráði fyrr en þau eru orðin 160 daga gömul. Þetta atriði þurfa bændur að skoða mjög vel. Vitað er að ekki kemst allt fé til slátrunar á sama tíma en ef menn gera ekki ráðstafanir varðandi beit eru menn að tapa á því að geyma lömbin of lengi. Áborin há er hentugasta beitin fyrir lömb sem þarf að geyma í 2-4 vikur en grænófóður getur borgað sig fyrir minnstu lömbin sem geyma á, í mánuð eða lengur – ávinning kálbeitar þarf þó alltaf að horfa á með gagnrýnum augum og ekki er hægt að mæla með bötun lamba nema eftirspurn sé eftir slíku.

Þessu tengt þurfa menn að hafa í huga hvernig kjötprósentu lamba breytist eftir því sem lömbin verða eldri. Í skýrsluhaldinu voru ríflega 190.000 lömb árið 2017 sem hafa upplýsingar um

kjötprósentu þar sem liða 15 dagar eða minna frá vigtnardegi lífþunga að sláturdegi. Í 3. töflu má sjá hvernig kjötprósentan breytist eftir sláturvikum yfir haustið. Í ágústslátrun er kjötprósentan 43,3% en lækkar svo niður í 41% þegar komið er fram í október. Þannig er lamb sem vigtar 38 kg 20. ágúst að vigta 16,5 kíló væri því slátrað þá, en lamb með sama lífþunga í byrjun október myndi vigta 15,6 kíló. Munur upp á 900 grömm. Þetta er atriði sem bændur þurfa almennt að gefa betri gaum og vera duglegri við að vigta lömb og velja sláturlömb á þeim grunni.

Að lokum

Listar með öllum helstu niðurstöðum skýrsluhaldsins árið 2017 er hægt að finna á heimasíðu RML. Þar má einnig finna niðurstöður skýrsluhaldsins undanfarin ár.

Grunnforsenda allrar upplýsinga-öflunar er vel fært skýrsluhald og flest þau bú sem eru að ná góðum árangri eru að nýta sér kosti skýrsluhaldsins til fullnustu.

Viðað lifa sauðfjárræktarfélagin góðu lífi og standa fyrir ýmiss konar starfsemi. Hér eru félagar í fjárræktarfélagi Öngulsstaðahrepps að halda hrútasýningu.

Er tími fjárræktarfélaganna liðinn?

Eyþór Einarsson
ábyrgðarmaður í
sauðfjárrækt
ee@rml.is

Í kringum 1940 hefst sá merki kaflí í sögu sauðfjárræktar á Íslandi að sauðfjárræktarfélag fara að starfa en á Búnaðarþingi 1939 voru starfsreglur þeirra samþykktar. Félagin gegndu lykilhlutverki í uppbyggingu skýrsluhaldsins og voru því grunnstöð í ræktunarstarfinu. Síðan þá hefur mikið vatn runnið til sjávar.

Í dag hafa forsvarsmenn félaganna ekki neinum skyldum að gegna í skýrsluhaldinu og þau njóta ekki lengur fjárframlaga út á skýrslufærða gripi. Skýrsluhaldsniðurstöður eru nú mun aðgengilegri en áður var þar sem upplýsingar má nálgast inn í skýrsluhaldskerfinu Fjárvis.is.

Starfsemi ráðunautabjón-

ustunnar er nú í meira mæli rekin á notendagjöldum en opinberum framlögum en sauðfjárræktarráðunautar störfuðu þétt með félögnum.

Viðað hefur starfsemi þessara félaga lognast út af en það er þó alls ekki raunin í öllum sveitum. Sum félögin lifa enn góðu lífi og halda úti ýmiss konar starfsemi sem lýtur að því að efla sauðfjárrækt félagsmanna. Óhætt er að fullyrða að þar sem gróskan er mikil í slíku starfi má sjá árangurinn í öflugri fjárrækt.

Dæmi um starfsemi félaganna í dag eru sameiginlegar hrútasýningar (þar sem slíkt er mögulegt), skipulag lambadóma, verðlaunaveitingar, sameign á tækjum og tólum, kynnisferðir, námskeiðahald og sameign á kynbótahrútum. Til að standa straum af rekstri félaganna hafa þá gjarnan verið tekin upp félagsgjöld, félög hafa sameinast eða tekið upp samstarf.

Fastur punktur í starfi margra

fjárræktarféлага hefur verið árlegur fundur þar sem farið er yfir niðurstöður skýrsluhaldsins og fleira tengt málefnum sauðfjárbænda. Þessu sinna ráðunautar RML nú sem áður, en slík þjónusta hefur verið verðlögð sem nemur tveggja stunda vinnu og kostar fundurinn nú 15.000 kr.

Okkur þykir mikilvægt að sinna þessu starfi áfram, efla tengslin við bændur og bjóða félögnum upp á fræðslu tengda sauðfjárrækt og kynbótastarfinu. Forsvarsmenn fjárræktarféлага eða annarra félaga sem starfa að eflingu sauðfjárræktar eru því hvattir til að nýta sér þessa leið til að fræðast og ræða saman um hvað eina sem tengist sauðfjárrækt.

Hægt er að beina fyrirspurnum til sauðfjárræktarráðunauta eða ráðunauta á viðkomandi svæði sem hafa sinnt sauðfjárræktinni.

Tími fjárræktarfélaganna er ekki liðinn en starfsemin þarf að þróast í takt við nýja tíma.

Bændablaðið

Næsta blað kemur út

22. febrúar

Smáauglýsingar 56-30-300

RÁÐGJAFARMIÐSTÖÐ
LANDBÚNAÐARINS

RÁÐUNAUTUR Í NAUTGRIPARÆKT

Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins auglýsir eftir ráðunaut til þess að sinna fjölbreyttri ráðgjöf í nautgriparækt.

Starfs- og ábyrgðarsvið:

- Starf í ráðgjafateymi RML og sérstaklega faghópi nautgriparæktar og fôðrunar.
- Fjölbreytt ráðgjöf með áherslu á fôðrun og kynbætur í nautgriparækt.
- Þróun og sala á fjölbreyttri ráðgjöf á landsvisu í samstarfi við annað starfsfólk RML.
- Önnur tilfallandi verkefni.

Menntunar og hæfniskröfur:

- Háskólapróf sem nýtist í starfi og framhaldsmenntun á sviði fôðrunar, kynbóta eða annara þátta sem tengjast framleiðsluferlum í nautgriparækt æskileg.
- Þekking á sviði landbúnaðar.
- Sjálfstæð og skipulögð vinnubrögð.
- Geta til að vinna undir álagi.
- Góðir samskiptahæfileikar.

Við leitum að einstaklingi með brennandi áhuga á nautgriparækt í sínum víðasta skilningi og sem hefur metnað og frumkvæði sem nýtast til að byggja upp þekkingu sem nýtist til að efla búgreinina.

Gert er ráð fyrir að starfsstöð viðkomandi verði á Akureyri. Ráðgjafarmiðstöð landbúnaðarins er ráðgjafar-fyrirtæki í eigu bænda sem sinnir landbúnaðarráðgjöf um allt land. Starfsemin er dreifð um landið á 13 starfsstöðvum.

Við bendum áhugasömum á heimasíðu fyrirtækisins **www.rml.is** þar sem sótt er um starfið, en þar er einnig hægt að kynna sér starfsemina enn frekar.

Umsóknarfrestur er til og með 22. febrúar. Nánari upplýsingar veita Karvel L. Karvelsson **klk@rml.is** og Berglind Ósk Óðinsdóttir **boo@rml.is**.

VÉLABÁSINN

Nýr og breyttur Dacia Duster

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Fyrir nokkrum árum prófaði ég Dacia Duster þegar hann kom fyrst á markað hér. Svo hrifinn varð ég að ég keypti einn slíkan og átti í tvö ár. Finn bíll til almenns brúks, sparneytinn og þægilegur í alla staði.

Ástæða þess að ég seldi bílinn var lítið farangursrými og að mér fannst vélin of lítil þegar kerra var hengd aftan í bílinn. Nú er kominn nýr Duster og töluvert breyttur sem ég prófaði fyrir stuttu.

Sama vél og kassi, en útlit og þægindi bætt

Disilvélin er sú sama og alltaf hefur verið í boði, 1461 rúmsentímetra vél (CC) sem skilar 110 hestöflum við 4000 snúninga. Girkassi og drif er það sama og í eldri bílunum. Dráttargetan er því sú sama og er 1.500 kg með hemlum, en ekki nema 695 kg án hemla.

Nýtt mælaborð, GPS leiðsögukerfi, loftþrýstiskynjarar í dekk og ýmislegt annað hefur breyst inni í bílunum á þessum þremur árum síðan ég skrifaði um Duster.

Einn kunningi minn sagði að með því að færa flauturofann úr stefnuljósaforanum í stýrið hefði bíllinn farið hjá sér úr traktorsflokki í flokk jepplinga. Fyrir mér var flautan ekkert vandamál enda sjaldan notuð, aðalatriðið er að stjórnþæki séu þannig að maður þurfi ekki að líta af veginum né teygja sig mikið í stjórnþæki samanber að stilla útvarp, spegla og fleira.

Nýi bíllinn er aðeins breiðari og lengri en fyrri árgerðir og því þægilegri í akstri og stöðugri. Bíllinn virðist að keyra og í útliti vera lengri og breiðari, en uppgefin mál bílsins eru nánast þau sömu og í bílunum sem prófaður var af Bændablaðinu 15. nóv. 2012.

Afar sparneytinn bíll við réttar aðstæður

Á þeim tíma sem ég átti minn Duster náði ég nokkrum sinnum meðaleyðslunni niður í 4,6 lítra á hundraðið í langkeyrslu og í innanbæjarakstri var ég oftast að eyða á milli 5,5 til 6,5 lítrum. Eyðslan rauk upp í miklum vindi og þegar ég var með kerru aftan í bílunum, var oft á bilinu 7–12 lítrar á hundraðið, en það fór eftir hvað verið var að draga þungt.

Prufuaksturinn hjá mér á nýja bílunum var rúmir 150 km og var meðalhraðinn 38 km hraði og samkvæmt aksturstölvunni var ég að eyða 6,2 lítrum á hundraðið.

Útsýnið er töluvert breytt í nýja bílunum til hins betra og hallar framrúðan töluvert meira á nýja bílunum. Svona mikið hallandi rúðu er tilvalið að bóna með Ultra Glozz bóni og þá þarf maður aldrei að nota þurrkur og mun auðveldara að skafa á morgnana. Hliðarspeglarnir eru enn þeir sömu, en að mínu mati eru þeir óþægilega litlir.

Langsöluhæsti jepplingurinn

Nýi Dacia Duster bíllinn er fáanlegur í ýmsum útgáfum. Á 16 tommu felgum án bakkmyndavélar var bíllinn sem ég prófaði, en í boði er að fá bílinn á 17 tommu felgum. Sé bíllinn settur á 17 tommu felgur tel ég að við það tapist mikið af jepplingaeiginleikum og fjöðrun verði of stíf. Hins vegar er ég alltaf hrifnastur af stálfelgum þar sem svoleiðis felgur gefa svolitla fjöðrun

Við fyrstu sýn og þetta sjónarhorn er Duster eins og sá gamli.

Myndir / HLJ

Munurinn er mestur að sjá aftan á bílinn.

Takkinn leiðinlegi til að opna afturhlerann farinn og nú er kominn opnari á mun þægilegri stað.

Lítil snertiskjáriinn var mér óvenju auðveldur í notkun og gefur mikið magn ýmissa upplýsinga.

á vondum vegum. Í bílunum sem ég prófaði var ekkert varadekk, en varadekkslaus bíll er ekki boðlegur við svona lélegt vegakerfi sem við Íslendingar búum við. Fyrri árgerðir af Duster voru allir með fulla stærð af varadekki (ekki aumingja eins og

í mörgum öðrum bílunum). Vona ég að þetta sé einhver mistök sölumanna að sýna og lána til prufuaksturs varadekkslausan jeppling sem nú þegar eftir fjögur ár á Íslandi er orðinn lang söluhæsti jepplingurinn öll árin sem hann hefur verið í sölu.

Virkar aðeins breiðari að sjá, en afturljósin minna óneitanlega á Jeep Renegade.

Ekkert varadekk, tjakkur né felgulykill á íslenskum vegum. Það er eitthvað sem banna ætti með lögum.

Ánægður með sumt en vantar að breyta öðru

Það fyrsta sem ég tók eftir var að takkinn sem var til að opna afturhlerann var farinn. Hann mátti alveg missa sín, fraus alltaf fastur í frosti og á drullugum malarvegum fylltist holan af drullu. Nú er afturhlerinn opnaður eins og í flestum öðrum bílunum með því að setja höndina undir handfangið og lyfta upp.

Flest allt við mælaborðið er betra og sérstaklega var ég ánægður að sjá GPS fyrir þá sem ekkert rata og 4x4 upplýsingarnar um halla og stefnu bílsins.

Nýju afturljósin eru að mínu mati flottari. Það sem vantar eru stærri hliðarspeglar, en ég mæli með að tekinn sé bíll með akreinavara í

Helstu mál og upplýsingar

Elsneytistankur	50 lítrar
Hæð	1.693 mm
Breidd	1.804 mm
Lengd	4.341 mm

hliðarspeglum sem er að mínu mati mikill öryggisauki fyrir ökumann á þessum bíl.

Eitt vantar sárlega í Duster, en það er takki til að læsa algjörlega öllum hjólum ef maður festir bílinn. Að öðru leyti er bíllinn góð fjárfesting fyrir það verð sem hann er boðinn á, sem er frá 3.590.000, sem er bensínbíllinn og væntanlegur er í mars, en fjórhjóladrifni dísilbíllinn er á ferð frá 3.690.000.

Nauðsynlegt að halda rúðunum hreinum

– Stórhætta af bílum sem aka um götur ljóslausir að aftan

Hjörtur L. Jónsson
liklegur@internet.is

Á þessum mánuðum, sem oft eru kallaðir „skammdegismánuðir“, koma stundum dagar þegar sólin er lágt á himni og beint í augu ökumanna. Stundum er sólin það lágt á himni að ekki dugir að setja sólskyggni niður til að keyra og verður hreinlega að keyra beint upp í sólina, nánast blindaður af sólargeislum. Þá er eins gott að framrúðan sé hrein og útsýni gott, en ótrúlega oft hef ég séð við þessar aðstæður fólk setja rúðupissid á til að reyna að sjá betur.

Við að bleyta framrúðuna í svona aðstæðum gerir útsýnið oft verra, best er á allra björtustu dögum að þrifa framrúðuna vel áður en lagt er af stað með hreinsiefnum og þurrka vel.

Hægt að fá sekt fyrir að skafa ekki allar rúður

Afturljósin eru nauðsynleg fyrir þá sem á eftir koma.

að kyrrsetja flutningabíla (eða snúa við á landamærum) ef bílstjórinn kann ekki að setja keðjur á bilinn. Ef rúta eða flutningabíll er ekki með keðjum meðferðis og að fara yfir fjallveg, er viðkomandi kyrrsettur. Svipað er í mörgum löndum í Mið-Evrópu, ef verið er að fara yfir fjallvegi á öllum tegundum bíla verða að vera keðjur, eða það sem stundum er kallað létkeðjur í bilum.

*Ljósleysi að aftan er meira
hættuskapandi en margan
grunar*

Það eru lög á Íslandi um að allir bílar eigi að vera með ljós allan hringinn alltaf þegar ekið er, en mikill misbrestur er á þessu og

æ algengara að keyra fram á bíla í umferðinni sem eru ljóslausir að aftan. Persónulega finnst mér afgerandi verstir ökumenn rafbíla og þá sérstaklega margir sem aka Nissan Leaf.

Það er sektarákvæði í umferðarlögum fyrir að vera ekki með ljós allan hringinn, en margir sem eru í umferðinni á nýlegum bílum hafa ekki hugmynd um að þeir eru ljóslausir að aftan. Í gegnum árin hefur það verið almennt kurteisi að blikka háuljósunum á þann sem á móti kemur ljóslaus til að láta vita af ljósleysi. Oftast fær maður þakkir fyrir, en að blikka bila aftan frá sem ekki eru með ljósin kveikt gegnir ekki sama máli. Eg geri þetta oft til að láta vita af ljósleysi að aftan og

hef fengið (puttann) löngutöng upp í loft oftar en einu sinni fyrir.

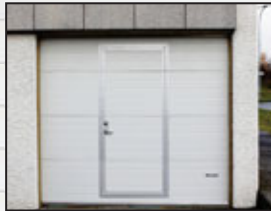
Spurning um öryggi bílstjóra og farþega

Fyrir þá sem ekki eru að skilja öryggi þess að vera með afturljósin kveikt þá er þetta þeirra öryggi sem verið er að tala um. Ljóslaus bill að aftan sem keyrir beint á móti sól er illsjáanlegur fyrir þann sem fyrir aftan ekur.

Í snjóköfi og lágskafrænningi er afturljósalaus bill í stórhættu gagnvart hærri bílum þar sem billinn er nánast ósjáanlegur fyrir snjó fyrr en allt of seint. Sé tekið dæmi um þetta þá sér bílstjóri á lágum bil ekki veginn vel í lágskafrænningi

og hægir þá eðlilega ferðina, en hér jeppi eða vörubílar eru oftast fyrir ofan skafrenninginn og horfa niður á veginn og telja sig sjá veginn það vel að þeir hægja ekkert á sér fyrr en allt í einu að hvít þúst er á miðjum veginum og of seint að bremsa. Ef ljós eru að aftan sjást þau ágætlega í gegnum snjóinn aftan á bílnum. Því er gott að muna að ef einhver er að blikka mann aftan frá er eitthvað að, eða eins og segir í textanum í laginu Á rauðu ljósi: „...flautar eins og óður asninn fyrir aftan mig.“ Það er ekki að ástæðulausu að hann blikkar eins og óður asninn fyrir aftan þig. Hann er að gera það fyrir þitt öryggi, nema að þú sért sérstaklega að óska eftir því að þá verði ekið aftan á þig.

Bílskúrs- og iðnaðarhurðir

- Stuttur afhendingartími
- Hágæða íslensk framleiðsla
- Val um fjölda lita í RAL-litakerfinu
- Vindstyrktar hurðir

Smíðað eftir máli

lõnaõarhurõir

lőnaðarhurðir með gönguhurð

Bílskúrshurðir

Hurðir í trékarma

Tvískiptar hurðir

Fyrsta flokks þjónusta og ráðgjöf

HURÐIR

Tunguháls 10, 110 Reykjavík, sími 567 3440, vagnar@vagnar.is, vagnar.is

KROSSGÁTA Bændablaðsins

Lausn á krossgátu í síðasta blaði

Bændablaðið
Smáauglýsingar 56-30-300

LÍF & LYST – BÆRINN OKKAR

Í Fagradal var búið eingöngu með sauðfé þangað til skerðingar í sauðfjárframleiðslu neyddu bændurnar til að finna upp á einhverju nýju til að geta lifað af búskapnum.

Árið 1991 fengum við fyrstu fiskakerin og seiðin og stofnuðum Fagradalsbleikju ehf. og síðan breyttum við gömlum súrheysturn í fiskvinnslu og reykhus. Þessi vinnsla var mjög smá til að byrja með en með auknum ferðamönnum jókst áhuginn á þessum vörum og þar með hefur vinnslan aukist.

Býli: Fagridalur.

Staðsett í sveit: Mýrdalshreppi.

Ábúendur: Jónas Erlendsson og Ragnhildur Jónsdóttir.

Fjölskyldustærð (og gæludýra): Jónas, Sævar Jónasson og Ragna, hundarnir Fókus, Ninja, Donna og Yrja, kettirnir Prins og Tommi – auk þess eru 10 hænur og tveir hanar á bænum.

Stærð jarðar? 1.000 ha.

Gerð bús? Sauðfé og bleikjueldi (Fagradalsbleikja ehf.), jafnframt rekum við fiskvinnslu og reykhus.

Fjöldi búfjár og tegundir? 309 kindur og um 60.000 bleikjur (þrír árgangar).

Hvernig gengur hefðbundinn vinnudagur fyrir sig á bænum? Vinnudagurinn fer mikið eftir árstíma, en föst verk eru að gefa

Jónas Erlendsson, Sævar Jónasson og Ragnhildur Jónsdóttir. Myndin er tekin þegar Sævar var útskrifaður stærðfræðingur frá HR 2012.

fiskum að borða á morgnana, allt árið, og kindum á veturna, þá er alltaf lítið í húsin á kvöldin og gefin ábót ef þarf og gáð hvort nokkuð sé að.

Skemmtilegustu/leiðinlegustu bústörfin? Skemmtilegast er að heimta kindurnar heilar heim á haustin, leiðinlegast að taka út grindaskít.

Hvernig sjáið þið búskapinn fyrir ykkur á jörðinni eftir fimm ár? Eftir fimm ár verður hann vonandi í svipuðu horfi og hann er núna.

Hvaða skoðun hafið þið á félagsmálum bænda? Það er ýmislegt sem þarf að laga. Til dæmis er alltof mikil áhersla lögð á að fækka og stækka sauðfjárú í núverandi kerfi. Allir styrkir og greiðslur miðast

við fjölda, ef sveitirnar eiga að þrífast áfram má bændum ekki fækka mikið og þá er það fjölbreytileikinn sem skiptir máli ekki stærðin.

Hvernig mun íslenskum landbúnaði vegna í framtíðinni? Vonandi vel ef tekst að lagfæra verðmyndun á sauðfjárafurðum.

Hvar teljið þið að helstu tækifærin séu í útflutningi íslenskra búvara? Eina vitið í útflutningi er að finna markaði sem vilja borga gott verð, magnið getur aldrei orðið það mikið að annar útflutningur sé réttlætanlegur. En alltaf verður innanlandsmarkaður okkar besti markaður.

Hvað er alltaf til í ísskápnum? Mjólk, egg, skyr, smjör og að sjálfsögðu reykt Fagradalsbleikja.

Fagridalur

Fjárhúsin í Fagradal.

Hver er vinsælasti maturinn á heimilinu? Lambakjöt, nýtt, steikt, saltað og reykt og saltaður fýlsungi.

Eftirminnilegasta atvikið við

bústörfin? Mjög eftirminnilegt var þegar við byggðum nýtt fjárhús 2006 við hliðina á eldra fjárhúsi og tókum það í notkun, það var ótrúlegur vinnusparnaður þegar allt féð var komið á einn stað.

MATARKRÓKURINN

Fylltar flatbökur og grænmetissamlökur

Bjarni Gunnar Kristinsson
Matreiðslumeistari

Hér sýnir Bjarni Gunnar okkur nokkrar hugmyndir að fylltum flatböku, eða hálfmánunum, en þær heita calzone á upprunamálinu, ítölsku, sem þýðir hosa.

Fylltar flatbökur

Fyrir tvær stórar pitsur eða tvo hálfmána.

- › 500 g af brauðhveiti
- › 260 g af vatni við 20 gráður
- › 100 g af fljótandi súrdeigi (hægt að fá súrdeigs-móður hjá vini eða í bakaríi)
- › 3 g af þurrger (5 g ef ekki er notað súrdeig)
- › 10 g salt
- › 15 g sykurl
- › 30 g af ólífuolíu

Myndið deigbolta, setjið rakan klút yfir deigið. Látið hefast í tvær klukkustundir við stofuhita. Gott að slá deigið einu sinni niður.

Dreifði svolitlu hveiti á borðplötuna. Skiptið deiginu í tvo hluta (um 460 g í hvorum hluta) og rúllið út með höndum eða með kökukefli.

Gott er að setja pitsuna á smjörpappír til að auðveldara sé að færa á heita bökunarplötuna. Látið hefast í klukkustund.

Fyllið til dæmis með osti, aspas og hráskinku eða humri.

Hitið ofninn í 250 gráður (hæstu stillingu). Rétt áður en ofnhurðinni er lokað, er 5 ml af vatni sett á hitaplötuna. Bakið svo í fjórar mínútur, en lækkið þá hitastigið niður

í 220 gráður og haldið áfram að baka, þar til pitsan (hálfmáninn) er stökk og falleg.

Osta- og aspasfyllt calzone

- › 400 g grófhakkaðir San Marzano tómatar í dós
- › 1 búnt aspas
- › 2 stórar kúlur ferskur mozzarella, rifinn niður með höndum
- › 50 g parmesan ostur, fint rifinn eða annar góður ostur eins og Ísbúi eða Tindur

Humarfyllt calzone

- › 3 msk. ólífuolíu með vel af hvítlauk og hvítlaukssalti
- › 4–5 stór basilikublöð
- › 1 stk. chili, fint skorið
- › 100 g lítill humar, kjöt fjarlægð úr skelinni og saxað fint
- › 1 msk. mangó chilli sósa
- › salt og ferskur jörð svart pipar

Útflatt pitsudeigið er lagt á smjörpappír.

Dreifði helmingi af mozzarella og restina af hinum ostinum. Dreifðu chili yfir og svo helminginn af hvítlauksolíunni.

Setjið að lokum nokkur basilikublöð og kryddið með salti og svörtum pipar.

Flytjið yfir í ofninn, setjið pitsuna á upphitaðan pitsubakka eða stein og eldið í fimm til átta mínútur, eða þar til eldað í gegn og kúla hefur myndast (gott er líka að hita upp pönnu eða þykkan pott svo komi góð skel undir pitsuna).

Fyrir calzone:

Lokið deiginu svo hálfmáni myndist, með humar og ost á milli. Hellið restina af hvítlauksolíunni yfir ásamt salti og svörtum pipar.

Klemmið brúnirnar saman og settu á upphitaða pitsasteinininn eða bakkann.

Eldið í 5–10 mínútur þangað til áferðin verður gullbrún og stökk. Berið strax fram með mango-chili sósu eða góðu kryddmajónesi og smá basiliku ofan á sem skraut.

Grænmetis- eða kjúklingasamlöka

Oumph!-loka

Nú geta grænmetisætur glaðst því verslanir eru farnar að bjóða upp á grænmetisafurð frá Svíþjóð sem heitir því skemmtilega nafni Oumph! Bragðið af Oumph! minnir á kjötbragð og því má nota það til að líkja eftir steikarsamlökum og hamborgurum og nota tómata, súrar gúrkur og ferskt salat með. Hægt er að bæta kjúklingi eða Oumph! saman við grænmetisrétt og þú ert kominn með rétt sem er hollur og gómsætur – og fljótlegt að laga.

- › 1 poki kryddað Oumph!
- › 4 stykki af góðu hamborgarabrauði (hægt að fá glúteínlaust eða gróft brauð)
- › 1 poki af salatblöndu (eða gerðu þína eigin með kryddjurtum)
- › 1 rauðlaukur
- › Nokkrar sneiðar súrar gúrkur
- › 1 dl vegan majónesi / eggjalaust
- › 1 matskeið dijon sinnep
- › 1 msk. sæt chilli sósa
- › ½ stykki af gulrót fint rifin

- › 1 sítrónusafi
- › 1 tsk. karri
- › 1 matskeið steiktur laukur
- › salt

Rífdi gulrót og skerðu súrar gúrkur í litla bita. Blandið öllum innihaldsefnum í sósuna og kryddið með salti.

Settu Oumph! á heita pönnu, en gættu þess að hún sé ekki of heit. Gott að bæta ögn BBQ sósu á pönnuna. Smakkaðu til með salti, ef þess þarf (það er líka hægt að nota kjúklingalæri í stað Oumph!).

Skerið brauðið í sneiðar og ristið brauðið í ofninum. Raðið Oumph! ofan á og framreiðið með grænmeti að eigin vali.

HANNYRÐAHORNIÐ

Yndislegar skriðbuxur

Skriðbuxur / romper, eru mjög vinsælar á litlu krílin. Þessar skemmtilegu skriðbuxur eru fljótprjónaðar, mjög klæðilegar og krúttlegar. Uppskriftin inniheldur einnig sokka og húfa en uppskriftina að því finnur þú á garnstudio.com, uppskrift númer cm-006-bn.

Stærðir: 1/3 - 6/9 - 12/18 mánaða.
Garn: DROPS Cotton Merino. 100-150-150 g.
Prjónar: Hringprjónar 40 cm nr 3 og 3,5 – eða sú stærð sem þarf til að 22 L og 30 umf í sléttu prjóni verði 10 x 10 cm á prjóna nr 3,5.

Skriðbuxur
ÚRTAKA-1: úrtökur eru frá réttu
Prjónið þar til 3 L eru að prjónamerki, prjónið: 2 L slétt saman, 2 L sl (prjónamerki er staðsett mitt á milli þessa 2L), takið 1 L óprjónaða eins og prjóna eigi hana sl, 1 L sl, steypið óprjónuðu L yfir.

ÚRTAKA-2: úrtökur eru frá réttu
Fellið af á eftir 3 kantlykkjum með garðaprvjóni: Takið 1 L óprjónaða eins og prjóna eigi hana sl, 1 L sl, steypið óprjónuðu lykkjunni yfir.
Fellið af á undan 3 kantlykkjum með garðaprvjóni: Byrjið 2 L á undan 3 kantlykkjum og prjónið 2 L slétt saman.

GARÐAPRVJÓN (prjónið fram og til baka):
Lykkjumar prjónast slétt í öllum umf.

MYNSTUR:
Sjá teikningu A.1. Teikning sýnir allar umf í mynstri séð frá réttu.

Skriðbuxur:
Stykkið er prjónað fram og til baka í 2 hlutum neðan frá og upp eftir opi fyrir fætur. Síðan er stykkið prjónað í hring áður en það skiptist aftur upp við mitti og framstykki er prjónað til loka fram og til baka.

BAKSTYKKI:
Fitjið upp 14-16-18 L á hringprjóna nr 3,5 og prjónið slétt prjón fram og til baka. JAFNFRAMT eru fitjaðar upp 2 nýjar lykkjur í lok hverrar umf alls 9 sinnum á hvorri hlið = 50-52-54 L á prjóninum og stykkið mælist ca 6 cm. Geymið stykkið og prjónið framstykki.

FRAMSTYKKI:

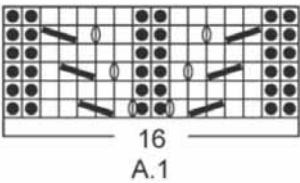

Mynstur

- = sl frá réttu, br frá röngu
- = br frá réttu, sl frá röngu
- ▣ = sláð uppá prjóninn á milli 2 l
- ▤ = 2 l slétt saman
- ▥ = takið 1 l óprjónaða eins og prjóna eigi hana sl, 1 l sl, steypið óprjónuðu l yfir

Fitjið upp 14-16-18 L á hringprjóna nr 3,5 og prjónið slétt prjón fram og til baka í 5 cm. Fitjið nú upp 6 nýjar lykkjur í lok hverrar umf alls 3 sinnum á hvorri hlið = 50-52-54 L á prjóninum og stykkið mælist ca 7 cm.

FRAM- OG BAKSTYKKI:
Sameinið fram- og bakstykki á hringprjón = 100-104-108 L. Setjið 1 prjónamerki í hvora hlið (= 50-52-54 l á milli prjónamerkja) – HÉÐAN ER NÚ MÆLT! Prjónið slétt prjón í hring – byrjun umf = hlið. Þegar stykkið mælist 2-3-5 cm er fækkað um 1 L hvoru megin við bæði prjónamerkin – LESIÐ ÚRTAKA-1 (= 4 L færri). Endurtakið úrtöku með 2 cm millibili alls 4 sinnum = 84-88-92 L á prjóninum. Þegar stykkið mælist 10-11-14 cm frá prjónamerki (stykkið mælist ca 17-18-21 cm frá uppfittjunarkanti) er prjónuð upphækkun að aftan þannig: Prjónið sl

eins og áður yfir fyrstu 42-44-46 L þ.e.a.s. fram að 2. prjónamerki (= framstykki – ATH: Ekki er prjónuð upphækkun yfir þessar lykkjur), prjónið sl þar til 5 L eru að prjónamerki í byrjun umf, snúið við og prjónið br til baka þar til 5 L eru eftir að prjónamerki á hinni hliðinni, snúið við. Prjónið sl þar til 10 L eru eftir á undan prjónamerki, snúið við og prjónið br til baka þar til 10 L eru eftir á undan prjónamerki á hinni

hliðinni, snúið við. Prjónið sl þar til 15 L eru eftir á undan prjónamerki, snúið við og prjónið br til baka þar til 15 L eru eftir á undan prjónamerki á hinni hliðinni. Snúið við og prjónið sl til baka í byrjun umf (= hlið). Skiptið yfir á hringprjóna nr 3 og prjónið 1 umf slétt yfir allar L JAFNFRAMT er lykkjuföldinn jafnaður til 80-88-96 L – ATH: Til þess að koma í veg fyrir göt þegar snúið er við er lykkjan sótt á milli 2 L upp og prjónað er áfram slétt með næstu L á prjóni. Prjónið síðan stroff í hring þannig: 1 L sl, *2 L br, 2 L sl*, endurtakið frá *-* þar til 3 L eru eftir af umf, endið á 2 L br og 1 L sl. Þegar stroffið mælist 1½ cm er prjónuð gataumferð þannig: 1 L sl, *2 L br saman, sláð uppá prjóninn, 2 L sl*, endurtakið frá *-* þar til 3 L eru eftir af umf, endið á 2 L br saman, sláð uppá prjóninn og 1 L sl. Prjónið síðan áfram þar til 1 umf er eftir áður en stroffið mælist 3 cm. Næsta umf er prjónuð þannig: Prjónið stroff eins og áður yfir fyrstu 40-44-48 L (= framstykki), fellið LAUST af næstu 40-44-48 L með sl yfir sl og br yfir br (= bakstykki).

FRAMSTYKKI:
Setjið 1 prjónamerki – HÉÐAN ER NÚ MÆLT!
Skiptið yfir á hringprjóna nr 3,5 og prjónið fyrstu umf frá réttu þannig: 3 kantlykkjur með GARÐAPRVJÓN – sjá skýringu að ofan, 9-11-13 L slétt prjón, prjónið mynstur eftir teikningu A.1 (= 16 L) 9-11-13 L slétt prjón og 3 kantlykkjur með GARÐAPRVJÓN. Haldið áfram með mynstur svona fram og til baka. JAFNFRAMT eftir 1-1-0 cm er fækkað um 1 L á hvorri hlið – LESIÐ ÚRTAKA-2. Endurtakið úrtöku í 2.- 4.- 6. hverri umf alls 7-7-6 sinnum = 26-30-36 L á prjóninum. Þegar stykkið mælist 7-9-11 cm frá prjónamerki – stillið af þannig að næsta umf er

prjónuð frá réttu, prjónið 6 umf garðaprvjón fram og til baka yfir allar L. Næsta umf er prjónuð frá réttu þannig: Prjónið 8 L sl og setjið þessar L á bráð/nælu (axlaband), fellið af næstu 10-14-20 L og prjónið sl yfir síðustu 8 L (= axlaband).

AXLABAND:
Haldið áfram með garðaprvjón fram og til baka þar til bandið mælist ca 18-20 cm (eða sú lengd sem hentar). Fellið af og prjónið seinna axlabandið.
STROFF:
Prjónið upp frá réttu ca 50 til 56 L meðfram öðru fótaropinu á hringprjóna nr 3 með. Prjónið 1 umf br frá röngu en JAFNFRAMT er aukið út jafnt yfir í 58-62-66 L. Prjónið síðan stroff (2 L sl, 2 L br) fram og til baka með 1 kantlykkju með garðaprvjóni á hvorri hlið. Þegar kanturinn mælist 2 cm er felld laust af með sl yfir sl og br yfir br. Endurtakið meðfram hinu opinu.
Saumið saman op í klobótinni innan við 1 kantlykkju – þ.e.a.s. saumið saman annan stroff kantinn, síðan er saumað saman í klofi og að lokum hitt stroffið.

Saumið tölu neðst í hvort axlaband. Tölurnar eru hnepttar í gegnum gat á gataumferð í stroffi.
SNÚRA:
Klippið 2 þræði Cotton Merino ca 3 metra. Tvinnið þá saman þar til þeir taka í, leggið snúruna saman tvöfalda og þá kemur hún til með að tvinna sig aftur saman. Hnytið hnút á hvorn enda. Byrjið við miðju að framan og þræðið snúruna upp og niður í gegnum göt í gataumferð á stroffi í mitti.
Prjónakveðja,
mæðgurnar í Handverkskúnst, www.garn.is

Létt

1			3		5		7
	5		9	8	6	1	
6	7	3				2	
4	6	5	8	7		9	
		2	5		4	3	
	1			9	6	4	8
	2				9	3	4
	3	6		2	1		5
5		8		9			1

Þung

7			3		4			8
				1				
		4	5		8	3		
3		7	2		1	6		4
	6			7			1	
1		2	6		5	9		3
		6	8		2	5		
				9				
2			4		6			9

Sudoku

Galdurinn við Sudoku-þrautirnar er að setja réttar tölur, frá 1–9, í eyðurnar. Sama talan má ekki koma fyrir tvisvar í línu lárétt og lóðrétt og heldur ekki innan hvers reits sem afmarkaður er af sverari línunum.

Miðlungs

8					4		6	
		9			5		1	7
		5	1	6		3	8	
6		2		4			5	
3				5		1		4
	9			3		1		8
	2	8		7	6	9		
4	5		8			2		
	7		2					1

Þyngst

				9			4	1
	8	4	3			5		
9	1		2					
5						2	3	
	4	2						9
					6		7	3
		1			7	8	5	
3	5			4				

FÓLKID SEM ERFIR LANDIÐ

Það klikkaðasta að drekka ógeðsdrykk

Katla Björk er hress og jákvæð stelpa, sem býr í sveit. Hún á bróður, Davíð Bjarma (13), og fullorðinn fósturbróður, hann Sigurð Alexander. Þótt hún búi í sveit er hún samt ekki bóndi, nema hún þarf stundum að fœðra nokkrar hænur fyrir mömmu sína.

Nafn: Katla Björk Vikingsdóttir.

Aldur: 9 ára.

Stjórnumerki: Í tvíburamerkinu.

Búseta: Á heima í Sandfellshaga 2, Öxarfirði.

Skóli: Lundarskóli, Öxarfirði.

Hvað finnst þér skemmtilegast í skólanum? Stærðfræði.

Hvert er uppáhaldsdýrið þitt? Kettir eru uppáhaldsdýrin.

Uppáhaldsmatur: Lambasnitsetl.

Uppáhaldshljómsveit: Amabadama.

Uppáhaldskvikmynd: Uppáhalds-myndin er E.T.

Fyrsta minning þín? Þegar við vorum í fjöruferð og ég var á háhest á pabba.

Æfir þú íþróttir eða spilarðu á hljóðfæri? Katla er bæði að læra á gítar og söng.

Hvað ætlar þú að verða þegar þú verður stór? Hönnuður.

Hvað er það klikkaðasta sem þú hefur gert? Það klikkaðasta var að drekka ógeðsdrykk.

Ætlar þú að gera eitthvað skemmtilegt á nýju ári? Ætla til útlanda.

Næst » Katla skorar á Bergstein Jökul Jónsson, Reistanesi, að svara næst.

LESENDABÁS

Hver lítur sínum augum á silfrið

Þórdís Kolbrún Reykfjörð Gylfadóttir ráðherra skrifaði grein í Morgunblaðið fyrr á þess ári. Þórdís lagði út frá eftirfarandi; tveir menn standa og horfa báðir á sömu töluna sem skrifuð hefur verið í sandinn. Talann er 6 sagði annar, en hinn sagði töluna vera 9.

Þessi skrif iðnaðarráðherra komu mér í hug við lestur fréttaskýringar um fjármögnun vegafarmkvæmda, eftir ritstjóra Bændablaðsins í síðasta tölublaði þess. Grunnur að skrifum hans er það viðhorf margra, svo sem Félag íslenskra bifreiðra eigenda, þess efnis að skatttekjum af umferð og ökutækjum sé ekki ráðstafað til vegamála. Þessi nálgun er í grundvallaratriðum villandi, ef hún er skoðuð í samhengi við framkvæmd laga um opinber fjármál.

Þótt ég hafi þá reynslu að lítið þýði að reyna að leiðrétta þessa meinloku, geri ég samt hér litla tilraun. Ég er að reyna að horfa á sömu tölur frá annarri hlið. Þá þeirri hlið sem ritstjórinn beinir orðum sínum að, þeim sem höndla með skatttekjum almennings, stjórnmálamenn, sem er sú stétt sem ég tilheyri nú um stundarsakir.

Hin hliðin

Veruleikinn er að þeir skattstofnar sem helgaðir hafa verið til vegamála hafa lengst af skilað sér til vegamála. Eldsneytisgjöld og önnur gjöld af umferð, eins og þungaskattar, hefur verið varið til vegamála. Reyndar hefur fjármunum umfram það verið ráðstafað. Samkvæmt áralöngu uppgjöri á þeim tekjustofnum, sem með beinum hætti voru merktir vegagerð og færðir til Vegagerðarinnar, hefur verið

Haraldur Benediktsson alþingismaður.

ráðstafað hærri fjárhæðum, með fjárlögum. Samkvæmt því uppgjöri „skuldar“ Vegagerðin ríkissjóði ríflega 19 milljarða. Þetta er auðvitað sérstök framsetning því Alþingi með fjárlögum samþykkir fjárheimildir til Vegagerðarinnar. Á meðfylgjandi töflu er gerð tilraun til að sýna hvernig þessi „skuld“ Vegagerðarinnar hefur þróast frá árinu 2013 til ársloka 2017. Ætla má að við upphaf þessa árs hafi uppsafnaður halli farið yfir 20 milljarða. En uppgjör ársins liggur ekki endanlega fyrir þegar þetta er ritað.

2013	17,3
2014	17,3
2015	18,3
2016	19,3

Það er síðan önnur umræða hvort það sé fullnægjandi og ekki ætla ég annað en að taka undir með ritstjóranum um að þessar fjárhæðir þurfa að verða mun hærri. En þetta er hið formlega uppgjör, eftir þeim

lögum sem um slíkt gilda og hafa gilt. Uppgjörið segir að meiri fjármunum hefur verið á fjárlögum – umfram þær tekjur sem merktar hafa verið vegagerð.

En varðandi aðrar tekjur sem m.a. FÍB hefur viljað merkja til vegamála er mjög langt seilst. Að tina til tolla og vörugjöld af ökutækjum og varahlutum og merkja það til vegagerðar, hvað þá virðisaukaskatt. Hér er um almenna skattstofna að ræða. Ekki frekar en við sérmerkjum almenna skattstofna eins og vsk af ýmsum vörum til einstakra málaflokka.

Ættum við kannski að setja allar tekjur ríkissjóðs af sjónvarpstækjum til kvikmyndagerðar? Með þessari nálgun mætti þá allt eins spyrja hvort tekjur af bílum og umferð eigi þá að greiða fyrir kostnað af sem af bílaumferð. Eins og fyrir löggæslu á vegum og framvegis. Auðvitað gerum við það ekki.

En við skulum þá orða þetta eins og það er. Ökutæki og þeim tengd starfsemi er hluti af tekjuöflun ríkissjóðs. Þeir sem ræða um að milljörðum sé stolið af þeim tekjustofnum til annarra verkefna ættu líka að bera fram tillögur um hvar á þá að taka þá fjármuni til baka. Hvort sem okkur líkar þessi ráðstöfun eða ekki, þá er þetta veruleikinn. Ættum við skera niður í menntamálum, heilbrigðismálum?

Hvar eigum við skera niður til að sækja þessa tugi milljarða? Ég deili ekki um þörfina fyrir þessa fjármuni í vegakerfið og tek undir þær. En það er ekki þannig að þessum fjármunum hafi verið skotið undan. Þeir eru í notkun. Þeir bíða ekki á bók. Það er alveg sama hvað margar myndir af þyrllum eða öðrum þörfum framkvæmdum við nefnum að hefði

mátt fara í – þeir fara í notkun í almannapágu.

Gagnrýni til gagns

Það er hins vegar málefnaleg gagnrýni á hækkuð kolefnisgjalda og þá þráhyggju stjórnmálamanna að leggja stöðugt á nýja skatta, í fréttaskýringu blaðsins.

Sjálfum líkar mér ekki hækkuð kolefnisgjalda – en ber samt ábyrgð á þeim með minnu atkvæði á Alþingi. Fyrst og fremst þar sem ég er hluti af þeim meirihluta sem myndaður var. Í núverandi meirihluta er stjórnmálaflokkur sem talaði með mjög skýrum hætti fyrir kolefnisgjöldum og vildi reyndar ganga mun lengra. Með því að sá flokkur leiðir núverandi meirihluta er ekki óskiljanlegt en að stefnu hans gæti.

Ég þekki vel hvaða áhrif þessi gjöld hafa á fólk sem búsett er í dreifbýli og hefur ekki annan kost í samgöngum en að reka sterka bíla og keyra tugi eða hundruð km til að sækja almenna þjónustu. Það er ekki veruleiki okkar sem búum í sveitum landsins að geta keypt rafmagnsbíla, með skattaívilnun, til að sinna daglegum ferðum okkar um langan veg. Í það minnsta ennþá.

Verkefnið er stórt

Lauslega má segja brýn úrbótaverkefni í samgöngum sem þegar er búið að leggja út að þurfi að ráðast í – kosti ríflega 200 milljarða. Þá er ég ekki með í þeirri tölu úrbætur á þeim þúsunda km tengivega sem íbúar dreifbýlis búa við. Þar liggja ríflega 100 milljarðar til viðbótar.

Það er öllum ljóst að núverandi fjármagn til vegamála dugar

hvergi. Það má öllum vera ljóst að stórhækkun kolefnisgjalda breytir litlu um loftslagsmál fyrir stóran hluta landsmanna – annað en að gera búsetu þessa fólks óbærilega dýra. Það er flestum ljóst að með fjölgandi bílum sem nota aðra orkugjafa en bensín og olíu – verður að endurskoða skattheimtu af þeim. Ný og breytt skattlagning ökutækja verður að verða sem fyrst og að því er nú unnið.

Umræðan um vegtolla eða veggjöld í því sambandi á fullkomlega rétt á sér. Ef landsmenn eiga ekki að bíða í tvær aldir í viðbót eftir framförum þá þýðir ekki að slá slíka umræðu af borðinu.

Veggjöld eru staðreynd í okkar samfélagi. Innheimtu þeirra lýkur á þessu ári í Hvalfjarðargöngum. Innheimta veggjalda mun verða í nýjum Vaðlaheiðargöngum, innan skamms. Innheimta notendagjalda er hjá þeim sem nota ferjur sem hluta af sínum samgöngumáta. Nefna má hafnargjöld, eða gjöld á flugvöllum til viðbótar.

Ég vildi hins vegar skýra frá sjónarhóli stjórnmálamanns sem hefur um skamma hrið starfað við fjármál ríkissjóðs – hvernig þau mál eru þar skilgreind og unnin. Öruglega hef ég einhvern tímann tekið undir slíka nálgun sem ég gerði hér að umtalsefni – hana virði ég. Í engu reyni ég að hrekja þau viðhorf sem sett eru fram í fréttaskýringu blaðsins um mikilvægi uppbyggilegrar umræðu um þetta mesta hagsmunamál sem búa á landsbyggðinni – heldur get tekið undir það flest.

En svona horfi ég á „silfrið“.

Haraldur Benediktsson,
þingmaður Sjálfstæðisflokksins

Af tilefni umræðu um endurheimt votlendis

Á síðunni **Skepticalscience.com** má lesa að ef við höldum áfram að óbreyttu (business as usual) í loftslagsmálum heimsins er líklegt að meðalhitastig á jörðinni hækki um 4°C fyrir lok þessarar aldar. <https://www.skepticalscience.com/contrary-to-contrarians-ipcc-temp-projections-accurate.html>

Afleiðingarnar fyrir líf á jörðinni ef meðalhitastig hækkar um 4°C eru í stuttu máli ófyrirsjáanlegar hamfarir og að stór hluti jarðarinnar verður óbyggilegur. Útlitið er með öðrum orðum mjög alvarlegt og full ástæða til að staldra við og horfast í augu við veruleikann.

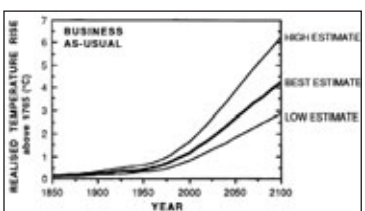
Spurningin sem við öll eigum að vera að ræða er: Hvað getum við Íslendingar gert til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda?

Ljóst er að taka verður málið mjög föstum tókum og vinna á öllum sviðum. Til að ná sem mestum árangri er ágætt fyrsta skref að skoða hvar mesta losunin er og hvað getum við gert til að draga úr henni eins fljótt og hægt er. Í skýrslu Hagfræðistofnunar um Ísland og loftslagsmál sem kom út í febrúar 2017 kemur fram á bls. 138-139 að talið er að árið 2013 hafi um 11,7 milljónir tonna af CO₂ igildum komið frá framræstu votlendi eða 73% af um 16 milljón tonna heildarlosunar Íslands. Því er ekki hægt að tala um virkilegar aðgerðir í loftslagsmálum fyrr en farið verður í að endurheimta votlendi með skipulegum hætti, en það er viðurkennd aðferð af IPCC (<http://www.ipcc.ch/>), til að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda af mannavöldum.

Nýlega hafa verið settar fram efasemdir um losun

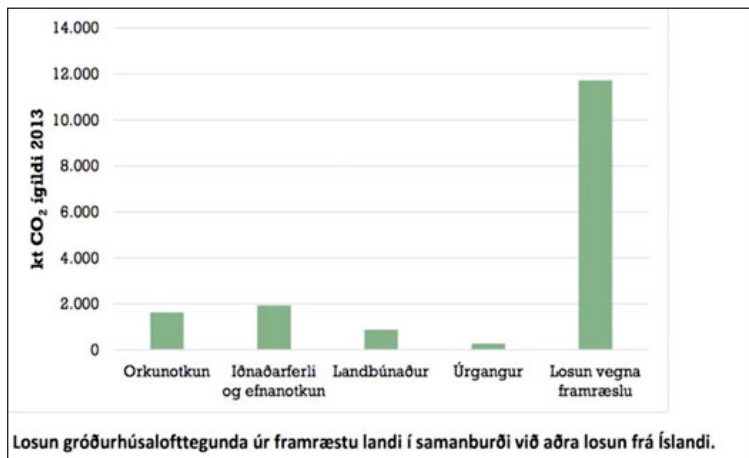

Eyþór Eðvarðsson.

gróðurhúsalofttegunda úr framræstu votlendi sbr. hugleiðingar Guðna Þorvaldssonar og Þorsteins Guðmundssonar í Bændablaðinu 25. janúar 2018. Ég er ekki rétti maðurinn til að draga í efa mat okkar færustu vísindamanna við Landbúnaðarháskólann sem hafa rannsakað þetta í tugi ára og bera ábyrgð á losunartölum úr framræstu votlendi gagnvart IPCC. Það hefur verið gert á öðrum vettvangi.

En ef við gefum okkur að losunin sé stórlega ofmetin og sé t.d. helmingi minni (sem engin ástæða er til að halda) þ.e. ekki 11,7 milljónir tonna heldur 5,85 milljónir tonna, værum við samt að tala um umtalsvert meiri losun

Losun gróðurhúsalofttegunda úr framræstu landi í samanburði við aðra losun frá Íslandi.

Úr skýrslu samráðshóps um endurheimt votlendis sem gefin var út af umhverfis- og auðlindaráðuneytinu 7. mars 2016. https://www.stjornarradid.is/media/umhverfisraduneyti-media/media/PDF_skrar/sk160307_endurheimt_votlendis.pdf

en allir hinir losunarpættirnir til samans sem skv. skýrslu Hagfræðistofnunar voru árið 2014 um 4.600 tonn.

Talið er að hér á landi sé í dag aðeins verið að nýta u.þ.b. 15% af framræstu landi til ræktunar. Vera má að einhver skekkja sé í þeirri tölu en hún er ekki veruleg. Ætla má að megnið af því landi sem eftir er, þ.e. 85%, megi endurheimta.

Nágrannabjóðirnar okkar eru að endurheimta votlendi í stórum stíl. Skotar hafa t.d. í nokkur ár unnið að stórfelldri endurheimt votlendis til að minnka losun gróðurhúsalofttegunda. Í meðfylgjandi myndbandi er sýnt frá endurheimtarverkefni þar sem verið er að stöðva losun gróðurhúsalofttegunda um 400.000 milljón tonn af CO₂. <https://www.youtube.com/watch?v=XCXM1jqX3gI>.

Finnar hafa unnið

myndarlega í mörg ár að því að endurheimta votlendi og hafa náð að stöðva gríðarlegt magn af gróðurhúsalofttegundum. Sjá má skýrslu um verkefnið hér: http://ec.europa.eu/environment/life/project/Projects/index.cfm?fuseaction=home.showFile&rep=file&fil=Boreal_Peatland_Best_Practices.pdf

Það vekur furðu mína hversu öfgakennd umræðan er um endurheimt votlendis hjá sumum aðilum. Aðilar sem í einu orðinu tala um aðgerðir í loftslagsmálum en í hinu orðinu tala þeir af hæðni um endurheimt votlendis. Neikvæð orðræða, óhróður, oft undir yfirsíni vísinda, hefur unnið loftslagsmálum á Íslandi mikið ógagn. Fullyrt er að óábyrgt sé að fara út í endurheimt votlendis því allar rannsóknir vanti. Reynt er að upphefja skógrækt á kostnað endurheimtar og etja saman fólki

sem á ekki að þurfa að velja á milli þess að rækta skóg eða endurheimta votlendi. Slíkur málflutningur dæmir sig sjálfur.

Undirritaður er ásamt fjölmörgum aðilum að vinna að því að stofna Votlendissjóð sem mun vinna að því að styðja við og fjármagna aðgerðir til að endurheimta votlendi á Íslandi. Um er að ræða þjóðaráttak í nafni samfélagslegrar ábyrgðar þar sem fólk og fyrirtæki leggja fram fé (eða vinnu) sem verður varið í að endurheimta votlendi. Meðal aðila sem hafa tekið þátt í undirbúningi verkefnisins og munu leggja því lið eru fagstofnanir eins og Landgræðsla ríkisins, Landbúnaðarháskólinn, Náttúrufræðistofnun Íslands, Náttúrustofa Austurlands, Náttúrustofa Vesturlands, Fuglavernd, Rannsóknarsetur Háskóla Íslands á Suðurlandi, Landvernd, Vegagerðin, Efla verkfræðistofa, Þekkingarmiðlun, París 1,5, áhugahópur um aðgerðir í loftslagsmálum, PWC endurskoðendaskrifstofa, Klappir, Fjarðabyggð og Auðlind náttúrusjóður. Fleiri aðila mætti nefna eins og sauðfjárbændur sem hafa stigið fram fyrir skjöldu um að vilja kolefnisjafna framleiðsluna.

Við erum síðasta kynslóðin á þessari jörð sem getur enn komið í veg fyrir miklar ógnanir við allt líf á jörðinni ef okkur tekst ekki að stöðva frekari hlýnun. Við verðum því að grípa til aðgerða strax og vinna saman. Annað er ekki í boði.

Eyþór Eðvarðsson
eythor@thekkingarmidlun.is
Einn af aðstandendum
Votlendissjóðsins

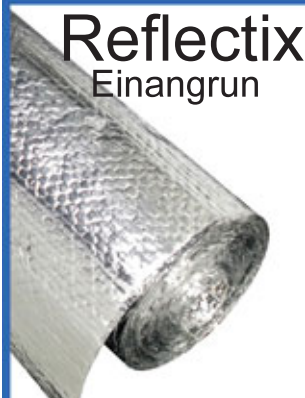

R-8
Nýtt útlit

Tilvalin
fermingargjöf!

BENSÍNSVESPA
Engin trygging! Ekkert próf!
Kr. 229.900,-

NITRO
Nitro - Urðarhvarfi 4 - 557 4848 - nitro.is

Reflectix
Einangrun

- ✓ Hentar vel í gripahús
- ✓ Þolir vatn
- ✓ Fæst 4 og 8mm þykkt
- ✓ 97% endurkast hita
- ✓ Rúllubreidd 122cm
- ✓ Frábær virkni!

pb & co BYGGINGAVÖRUVERSLUN
P. ÞORGRÍMSSON & CO
512-3360 korkur.is

**FERTAN VÖRURNAR
KOMNAR ! RYÐVÖRN,
RYÐHREINSIR OG
MARGT MARGT FLEIRA!**

**PÚ FÆRÐ RAFGEYMANA Í
VINNUVÉLINA HJÁ OKKUR
Á FRÁBÆRU VERÐI**

**HÁGÆÐA OLÍA Á ÖLL
TÆKI. FÁÐU TILBOÐ Í 60L
& 208L TUNNUR**

Sjá nánar á www.automatic.is
Automatic ehf
Smíðjuvegi 11, 200 Kóp.
Sími: 512 3030
pantanir@automatic.is

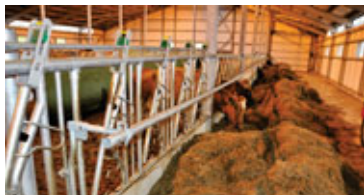
Smáauglýsingar

Sími: 563 0300 | **Netfang:** augl@bondi.is | **Veffang:** www.bbl.is

Hægt er að skrá auglýsingar og greiða með auðveldum hætti á bbl.is

Verð: Textaauglýsing kr. 2.250 m. vsk (innan við 140 slög) og kr. 5.500 texti + mynd.

Skilafrestur: Fyrir kl. 16:00 á þriðjudegi fyrir útgáfu.

Úrval lausna frá þýska stórfyrirtækinu Patura. Fóðurframhliðar, sjálflæsigrindur, milligjarðir, kálfafóðurkassar, brynningarskálur og margt fleira. Leiðið tilboða og heildarlausna fyrir nautgripina. Bæklinga má sjá á heimasíðu okkar, www.brimco.is. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Ópið kl. 13-16.30.

Lyftaragafflar fyrir traktora, liðléttinga og aðrar vinnuvélar, allar festingar fáanlegar. Burðargeta 2.000 kg, lengd gaffla 120 cm. Hægt að setja á þá rúlluspjót, 88 cm. Fáum á lager, gaffla með Euro festingum í janúar. Þyngd gaffla 142 kg. Hákonarson ehf, s. 892-4163, netfang: hak@hak.is

www.nudura.com. Sterkustu einangrunarsteypumót á markaðnum. ESM standast íslenskar kröfur í U-gildi. Hægt er að nota vibrator. Uppl. í síma 660-1100. ASKE ehf.

Dráttarvél til sölu, McCormick cx 105, árg. 2005 með tækjum. Notuð 3.000 tíma. Uppl. í síma 865-8104.

Dráttarvél til sölu, Zetor 7245, árg. 1986. Uppl. í síma 896-1477.

100% lán í boði! Lincoln Aviator Luxury Awd. Árg. 2005. Ekinn 194.000 km, bensín, sjálfskiptur, 6 manna. Verð 999.000 kr. #472509. S. 849-3333.

100% lán í boði! Toyota Land Cruiser 90 VX Common Rail '01. Ekinn 284.000 km. Dísel, sjálfskiptur. Góður bíll. Ásett verð 999.000 kr. #472804. Uppl. í s. 849-3333.

Pajero Sport '07. árg. Ekinn 216.000 km. Bsk 2.5 vél dísel, leður og toppluga, dráttarkúla. Mikið endurnýjaður. Nýtt hedd og heddþakning í sumar. Ný heilsársdekk o.fl. Ásett verð 750.000 kr. Uppl. í síma 869-0701.

Sænskur vefstóll af gerðinni Glimakra til sölu. Breidd 1 metri. Uppl. í síma 867-9104.

Til sölu Nizzan Patrol 2006 – Elegance – keyrður 208.000 km. 33" dekk, dísel, sjálfskiptur, dráttarkrókur, toppluga, leðurinnrétting. Góð dekk, negld vetrardekk á felgum fylgja. Webasto miðstöð með tímastilli. Nýir bremsudiskar og klossar að aftan. Verð 2.200.000 kr. Uppl. í síma 659-6507, (Eiríkur).

Scania 400 113m búkkabíll, árg. 1992. Ekinn 1.127.700 km. Fastur pallur (ekki sturtu). Dráttarstóll. Búið er að skipta um höfuð- og stangarlegur, ásamt smurolíudælu og ventlabil stíllt. Þetta var gert í 1.120.500 km. Þann 29.12.2016. Krani: Palfinger 24500. Verð 2.800.000 kr. án vsk. Uppl. á laski@internet.is

Mitsubishi L200, árg. 2004, ekinn 242.000. Allt nýtt: kúpling, alternator, tímareim, diskur og klossar að framan. Ný vetradekk, sumardekk á felgum fylgja. Nýlega hjólastílltur. Skoðaður 2019. Tilboð óskast. Uppl. í síma 866-2097.

MM Pajero árg. 1998, dísel, sjálfskiptur, 4x4 í mjög góðu ásigkomulagi. Ekinn 430.000 km og alltaf fengið topp viðhald. Aðeins tveir eigendur. Uppl. í síma 821-1125 og 821-1123.

Toyota Land Cruiser, árg. 1998. Ekinn 350.000 km. Sjálfskiptur, dísel. Öbreyttur VX bíll, 8 manna. Smurbók frá upphafi. Nýleg dekk að framan og aftan. Verð 800.000 kr. eða tilboð. Uppl. í síma 867-7143.

VW Caddy árg. 2017. 2,0 dísel, ekinn 32.000 km. Fjór hjóladríf, 7 manna, upphækkun, stór nagladekk, dráttarbeisli. Finn bíll í ferðaþjónustu, skólaakstur eða sem fjölskyldubíll. Verð 4.500.000 kr. Upplýsingar í netfangið annriki@simnet.is eða í s. 893-4349.

Sami flaghefill. Breidd 3,1 m. Tveir tjakkar, með tilti og hjólum. Verð 590.000 kr. + vsk. Aflvélar ehf. sími 480-0000.

Sami snjótenn fyrir gervigras. Breidd 4 m. Verð 480.000 kr. + vsk. Tengir 3P. Aflvélar ehf. Sími 480-0000.

Snjótennur og saltkassar í úrvali fyrir pallbíla. Nýjar og léttari tennur sem henta t.d. vel á Toyota og Isuzu. Aflvélar ehf. Sími 480-0000.

Rafstöðvar með orginal Honda-vélum og Yanmar dísil á lager. Stöðvarnar eru frá Elcos Srl. á Ítalíu, www.elcos.net. Eigum einnig hljóðlátar stöðvar fyrir ferðavagna. Við bjóðum upp á allar gerðir af rafstöðvum. Mjög hagstætt verð. Hákonarson ehf. www.hak.is, s. 892-4163, netfang: hak@hak.is

KRAFTVÉLAR

Til sölu

John Deere 6430

Árgerð 2012, vinnustundir 3,180. JD 583 ámoksturstæki.

Verð 7.290.000.- kr. án vsk.
9.039.600.- kr. með vsk.

New Holland T4.105 DC

Árgerð 2016, vinnustundir 265. Alö X 36 ámoksturstæki.

Verð 6.990.000.- kr. án vsk.
8.667.600.- kr. með vsk.

Komatsu PC35

Árgerð 2006, vinnustundir 1,830. Tilt-hraðtengi, 2 skóflur, ný gúmmibelti fylgja með.

Verð 2.690.000.- kr. án vsk.
3.385.600.- kr. með vsk.

Komatsu PW130

Árgerð 2006, vinnustundir 8,400. Rototilt og skófla, tvöföld dekk

Verð 4.990.000.- kr. án vsk.
6.187.600.- kr. með vsk.

Mercedes Benz Atego 1023

Árgerð 2001, ekinn 386.000 km. Með vörkassa og lyftu.

Verð 1.690.000.- kr. (án vsk.)
Tilboð 990.000.- kr. (án vsk.)

Dalvegur 6-8 / 201 Kópavogur
Draupnigata 6 / 603 Akureyri
Sími 535 3500
www.kraftvelar.is • kraftvelar@kraftvelar.is

Snjótönn, 3000 HD
3 m, með Euro festingu
Verð: 290.000 kr. + vsk.

Sanddreifarar fyrir traktóra
Nokkrar stærðir í boði,
Vinnslubreidd 1–2,3 m
Verð frá: 340.000 kr. + vsk.

Fjölplogur VB-3200
Vinnslubreidd 3,2 m,
SBM tengi, 1,2 t
Verð frá: 1.390.000 kr. + vsk.

Fjölplogur, PUV 3300
3,3 m
Verð: 695.000 kr. + vsk.

Fjölplogur, PUV 3300
3,3 m
Verð: 890.000 kr. + vsk.

Salt- og sanddreifari, EPT15
1,5 m³, rafstýrður, 12V
Verð: 1.190.000 kr. + vsk.

Salt- og sanddreifari, HZS-10
Fyrir þritengi, 1 m³
Dreifing: 2,5–6 m
Verð: 1.300.000 kr. + vsk.

Aflvélar ehf., Vesturhraun 3,
210 Garðabær, S: 480-0000
www.aflvelar.is sala@aflvelar.is

Gröfuarmur fyrir liðléttinga, traktora og skotbómulyftara. Skóflustærðir: 20 cm, 30 cm, 40 cm. Allar festingar í boði. Verð frá 249.000 kr. +vsk. Vandaður og sterkur búnaður frá Póllandi. Hákonarson ehf. www.hak.is - s. 892-4163, hak@hak.is

Snjóskófla með vængjum. Breidd 2.000-3.450 mm. Verð 495.000 kr. með vsk. (400.000 kr. án vsk.) H. Hauksson ehf, sími 588-1130.

Taðkló. Breidd 220 cm. Verð 330.000 kr. með vsk. (267.000 kr. án vsk.) H. Hauksson ehf, sími 588-1130.

Taðklær. Breidd 120 cm, verð 195.000 kr. með vsk. Breidd 170 cm, verð 245.000 kr. með vsk. Breidd 220 cm, verð 330.000 kr. með vsk. H. Hauksson ehf, sími 588-1130.

Weckman rúlluvagn. Stærð palls 2,55 x 9 m. Verð 1.890.000 kr. með vsk. mínus kr. 100.000 afsl. = kr. 1.790.000 með vsk. (1.443.000 kr. án vsk.) H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Rúlluskeri með plastgrípara og skiptanlegum hníf sem er hægt að brýna, mjög öflug og vönduð smíð frá Póllandi, slöngur og Euro festingar fylgja, aðrar festingar í boði. Hákonarson ehf, hak@hak.is, s. 892-4163, www.hak.is

Kranzle þýskar háprýstidælur í úrvali. Búvís. Uppl. í síma 465-1332.

Metar-Fact taðdreifari, 6 tonna. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Taðklær. Breiddir: 120 cm, 150 cm og 180 cm. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Haughræur galvanísiradar með eikarlegum. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Lemigo stígvél. Létt, stöðug og slitsterk. 8.485 kr. með vsk. G. Kvaran í Reykjavík, s. 824-7610. Búvís ehf. Sími 465-1332.

Traktorsdrifnar rafstöðvar (Agro-Watt), www.sogaenergyteam.com - stærðir: 10,8 kW – 72 kW. Stöðvarnar eru með eða án AVR (spennujafnara). AVR tryggir örugga keyrslu á viðkvæmum rafbúnaði t.d. mjólkurþjónum, tölvubúnaði, nýlegum rafsuðum o.fl. Hákonarson ehf. Uppl. í s. 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is.

Traktorsdrifnar dælur í mörgum útfærslum og stærðum á lager. Sjálfogandi dælur í mörgum stærðum fyrir magndælingu á vatni, skolpi, sjó, olíu. Háprýstar dælur fyrir vökvun og niðurbrot í haughúsum. Slöngubúnaður með hraðkúplingum, flattr barkar á frábæru verði, 2" – 3" – 4". Allur búnaður fyrir vökvun á ræktunarsvæðum. Haugdælur með vacuum búnaði. Aðrir aflgjafar: rafmagn, bensín/dísil, glussaknúnar (mjög háprýstar). Við sérhæfum okkur í öllu sem viðkemur dælum fyrir iðnað og heimili. Gerum einnig við allar dælur. Hákonarson ehf. Uppl. í s. 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Fjárhúsmottur. Verð 8.500 kr. stk. með vsk. (kr. 6.850 án vsk.) Tilboð = Frír flutningur. H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Háprýstipvottadælur fyrir allan iðnað. Öflugar og vandaðar dælur á frábæru verði frá Comet, www.comet-spa.com. Aflgjafar: rafmagn, Honda bensín, Yanmar dísil, aflúrtak á traktor. Heitt og kalt vatn, mikið vatnsflæði og þrýstingur allt að 500 bar. Hákonarson ehf. Uppl. í s. 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Til sölu splunkuný Ifor Williams, galvanísiröð vélakerra með heildarburðargetu upp á 3500 kg. Góður rampur. Verð 1.000.000 kr. m.vsk Uppl. í síma 893-7141.

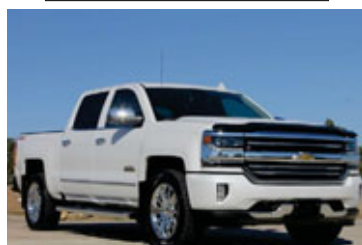
Fjór hjól. Hi-Sun 800 árg. 2011. Ekið 3500 km. Uppl í s. 892-1179 eftir kl. 18.

Mercedes Benz Sprinter 2004. 2,7 diesel, sjálfskiptur. 16 farþega +1+1. Ofnakerfi og tvær rafmagnslúgur. Verð aðeins 1.200.000 kr. Uppl. í síma 865-7578.

Til sölu Case 695 Super R, árg. 2007, notuð 9462 vst. Opnanleg fram- og afturskófla, fjór hjólastýring. Sjálfskipting o.fl. Vélin virkar vel en er ekki fullkomin og mætti laga eitt og annað. Nýlega smurð. Ásett verð 4.500.000 kr. Tilboðsverð 3.290.000 kr.+vsk. Geir s. 847-5170.

2017 módelið af Chevrolet High Country 3500 til sölu, með kúlu í pelli. Einn með öllu. Dísil, ekinn aðeins 9.000 km. Verð 7.550.000 kr. +vsk. Uppl. í síma 696-1332.

Til sölu Deutz Fahr traktor árg. 2016, tegund 5110C, 110 hestöfl. Ekinn aðeins 190 tíma, lítur út eins og nýr. Verð 7.450.000 kr. +vsk. Uppl. í s. 696-1332. Á sama stað vantar tönn framan á traktor.

Norskar skádælur. 5" eða 6" dælurör, 4,3 m eða lengra. Dælugeta, frá 8.000 l/mín. Hræristútur sem hægt er að snúa 360° Skurðarblöð á dæluhjól. Þarf op sem er 70 cm x 70 cm. Hákonarson ehf, hak@hak.is, s. 892-4163.

Malbikunarkassar frá ATC í Þýskalandi. Nokkrar stærðir í boði. Aflvélar ehf. Sími 480-0000.

Innihræur fyrir haugkjallara. Rafdrifnar (3 fasa) eða glussadrifnar. Vinnudýpt: 130 cm eða meira. Einnig hægt að fá hræurnar glussadrifnar með festingum fyrir gálga á liðléttingum. Hákonarson ehf. Uppl. í s. 892-4163, hak@hak.is / www.hak.is

Pallagafflar, burður 2.500 kg. Verð 119.000 kr. m.vsk. (96.000 kr. án vsk.) H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Lambheldar hliðgrindur. Breidd 4,27 m. Hæð 1,10 m. Möskvastærð 10 x 15 cm. Verð fyrir 1 stk. 24.900 kr. auk vsk. Verð 2-4 stk. 22.900 kr. auk vsk. 5 stk eða fleiri 19.900 kr. auk vsk. Uppl. í síma 669-1336 og 899-1776, Aurasel ehf.

Rúllugreip fyrir 2 rúllur. Vökvapönn. Verð 296.000 kr. með vsk. (239.000 kr. án vsk.) H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Talía og hlaupaköttur, lyftigeta allt að 1 tonn. Búvís. Sími 465-1332.

Liprar og léttar fjárgrindur. Hægt að krækja saman án aukahluta. Breidd 180 cm. Hæð 90 cm. Verð pr. stk. 7.900 kr. án vsk. Ef keyptar eru 10 grindur eða fleiri, verð pr. stk. 6.900 kr. án vsk. Aurasel ehf. Pöntunarsímar 899-1776 og 669-1336.

Seljum vara- og aukahluti í flestar gerðir af kerrum. Sendum um land allt. Brimco ehf., sími 894-5111, www.brimco.is. Opið frá kl. 13 - 16.30.

Brynningartæki. Úrval af brynningartækjum frá 5.900 kr. m.vsk. Brimco ehf., www.brimco.is, Flugumýri 8, Mos. S. 894-5111. Opið kl. 13 - 16.30.

Weckman sturtuvagnar. Lækkað verð. 11 tonn, verð 1.390.000 kr. með vsk (1.121.000 kr. án vsk). 13 tonn, verð 1.590.000 kr. með vsk (1.283.000 kr. án vsk). H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

Magnaðir gafflar í hirðinguna og önnur störf. Álskaft og plastgreiða nær óbrjótanleg. 900 gr. að þyngd. Verð 9.500 kr. m.vsk. Sendum um land allt. Brimco ehf., Flugumýri 8, Mos. S. 894-5111. Opið frá kl. 13 - 16.30.

Cemtec sænskar skeifur og fjaðrir. Framleitt skv. reglum FEIF. Leitun að betra verði. Afsláttur ef keypt er í magni. Sendum um land allt. Brimco ehf. Flugumýri 8, Mos. Sími 894-5111. Opið frá kl. 13 - 16.30. www.brimco.is

Flaghefill/snjótönn. Breidd 3,0 m. Verð 696.000 kr. m.vsk. (561.000 kr. án vsk). Ath! Snjóvængir fylgja. H. Hauksson ehf. S. 588-1130.

Glussaknúnar vatnsdælar fyrir tankbíla og vinnuvélar. Sjálfsgandi dælar í mörgum stærðum sem dæla allt að 120 tonnum á klst. Einnig dælar með miklum þrýstingi, allt að 10 bar. Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Stubbastandar / stubahólkar! Bæði frístandandi og veggfestir. Uppl: stubbastandur@gmail.com. Sími 842-2535.

Fjölplogur. Breidd 2.800 mm. Euro festingar. Verð 786.000 kr. m. vsk (634.000 kr. án vsk). H. Hauksson ehf. Sími 588-1130.

WC safnbox með hnífadælum fyrir kjallara. Mótorar staðsettir fyrir utan votrími. Inntak fyrir vask, sturtu og þvottavél. Margar stærðir sem henta fyrir íbúðar- og atvinnuhúsnæði. Mjög öflugur og vandaður búnaður. Frárennsli, 32 mm. Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@hak.is

Taðgreip, festingar og slöngur fylgja. Breiddir: 0,9 m til 2,5 m. Mjög vandaður og sterkur búnaður, framleiddur í Póllandi. Við getum skaffað margs konar búnað fyrir landbúnað: Skóflur og klær í mörgum útfærslum, ámoksturstæki, frambúnað, afrúllara, rúllugreipar, rúlluskera, rúlluspjót, lyftaragaffla. Allar festingar í boði. Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@hak.is, www.hak.is

Skófla fyrir lyftaragaffla með glussatjökkum. Margar stærðir í boði. Hentar vel í margs konar iðnaði. Skóffum einnig lyftaragaffla á traktora. Hákonarson ehf. S. 892-4163, hak@hak.is

Til sölu

Til sölu tveir 6 mánaða hreinræktaðir Border Collie rakkar undan rólegum og góðum foreldrum. Eru báðir þægilegir í umgengni. Farnir að sýna áhuga á kindum. Ef áhugi er fyrir hendi, vinsamlegast hafið samband við Marsibil í síma 477-1024.

Til sölu tæki til ostagerðar. Tilvalið til heimavinnslu á afurðum beint frá býli. Áhugasamir hafi samband í tölvupósti: ostagerdin@simnet.is

Toyota Hilux árg. 2000, keyrður 297 þús. Verð 390.000 kr. Uppl. í síma, 699-8128, Magnús.

Strandamenn! Hér erum við með 4 bækur beint í æð af Ströndum eftir Guðlaug Gíslason frá Steinstúni: Lífvörður Jörundar Hundadagakóns og ævisögu Þórðar Þ. Grunnvíkings rímnaskálds. Á hjara veraldar, Fortunu slysið í Eyvindarfirði á Ströndum 1787 (meðh. Jón Torfason). Geri aðrir menntaskólar betur! Allar 4 frítt með póstinum 4.800 kr. Vestfirska forlagið. S. 456-8181. og jons@snerpa.is

Kia Sorento árg. '05 ekinn 177.000 km. Tveir eigendur, beinskiptur, bensín. Heilsársdekk, krókur, skoðaður 2018. Verð 700.000 kr. Uppl. í síma 841-2231.

Hey til sölu. Úrvalsgott, bæði af fyrri og seinni slætti. Greining frá Líflandi fyrirbyggjandi. Sendið póst á om@mo.is og fáið hana senda. Verð 7000 kr. bagginn auk vsk. Hefðbundin stærð. Er í Fljótshlíð og sækist þangað. Uppl. í síma 669-1336.

Mjaltabás fyrir 10 kýr, ásamt öllum búnaði. Æskilegt að kaupandi taki hann niður. 200 lítra Röka mjólkurtankur með þvottakerfi, fóðursíló með snigli, blásari og gjafabás. Sala eða skipti á framdrifstraktor. Uppl. í síma 894-9249.

Sérsmíðaðir gluggar frá Færeyjum. 10 ára ábyrgð. Tré og álklæddir trégluggar. PVC gluggar og útidyr. Jóhann Helgi & Co. jh@Jóhannhelgi.is, s. 820-8096.

Plast í fjárhúsgólf og stíur. Bása- og drenmottur, útileiktæki, gúmmihellur og gervigras. Heildarlausnir á leiksvæðum. jh@johannhelgi.is, s. 820-8096.

Til sölu 150 stk. úrvals heyrúllur, pakkað í áttfalt plast. Gott til flutnings eða geymslu. Verð 4.500 kr. stk. Hugsanleg skipti á fólksbíl, helst station. Uppl. í síma 894-9249.

Til sölu Mitsubishi Payero árg. 2000. Góð grind í honum. Allar upplýsingar eru gefnar í síma 454-5270. Góður bíll fyrir sveitina eða veiðitúrana.

Óska eftir

Massey Ferguson 300 línán. Óska eftir afturparti af Massey Ferguson 300 línunni. Sigurður í síma 893-5806.

Lóð í Bláskógabyggð. Við erum að leita að lóð í Bláskógabyggð sem á er leyfi til að byggja íbúðarhúsnæði á tveimur hæðum. Stærð 0,5 hektari til 1,5 hektari kemur til greina. Sendið upplýsingar á email blaskogabyggd@hotmail.com og við höfum samband. Skoðum allt.

Traktorsgrafa. Óska eftir traktorsgröfu. Má vera gömul, en þarf að virka. Uppl. í síma 692-3457.

Atvinna

Óskum eftir að ráða vanan véla- og tækjamann í vor. Vinnuvélaréttindi skilyrði. Þarf að vera vanur á gröfum og dráttarvélum. Uppl. í síma 866-6766, Oddgeir.

Stórt alifuglabú á Reykjavíkursvæðinu óskar eftir dugnaðarsömum einstaklingi í ábyrgðarfullt starf bústjóra. Æskilegt er að viðkomandi búi yfir stjórnunar- og skipulagshæfileikum, sé búfræðimenntaður eða hafi reynslu af bústörfum. Umsóknir ásamt ferilskrá sendist á: h.kristin@simnet.is

Johanna Mittnacht er 18 ára þýskur námsmaður sem óskar eftir að komast í vist á íslenskum sveitabæ í 6 vikur frá byrjun september á þessu ári. Hefur reynslu af íslenskum hestum og talar ensku. Uppl. í síma 00-49-1578-812-7891 og netfangið mittnachtj@gmx.de

Agnes Lorenz, 17 ára frá Austurríki, óskar eftir fullu starfi frá júní – september. Vill komast í fjölbreytt verkefni með dýrum, í bústörf en getur einnig aðstoðað við matreiðslu og umönnun. Nánari upplýsingar í gegnum netfangið walter.lorenz@aon.at

Rúningskona og hundabjálfi frá Þýskalandi kemur til Íslands í nóvember og desember. Ekkert verk er of stórt eða lítið. Nánari upplýsingar gegnum netfangið Eileen.linke@icloud.com eða í s. 0049-1767-614-3569 og Facebook.de/schafteam

Fjallsárlón ehf. Sumarstörf og heilsársstörf. Siglt er með ferðamenn um Fjallsárlón í Öræfum. Siglarar, fólk í afgreiðslu og eldhús óskast. Fæði og gisting í boði. Umsókn skal send á info@fjallsarlon.is. S. 666-8006.

Tek að mér mjaltir og aðstoð við ýmis bústörf í Rangárfingi eystra. Netfang: kuasmali1@gmail.com eða í s. 845-4938.

Leiga

Ungt par með barn óskar efir langtíma leigu á jörð í fullum rekstri. Blandað bú kemur helst til greina. Uppl. í síma 845-3160, Þröstur.

Veiði

Ábyrgir veiðimenn óska eftir að taka á leigu land til gæsaveiða, helst með kornökrum og/eða nýrækt. Kurteisi og mjög góðri umgengni heitið. Tilbúinir til að greiða allt að 1 millj. kr. fyrir rétt svæði á S- og V-landi. Uppl. hjá Elvari í s. 693-3518 og elvar@ispolar.is

Þjónusta

Tek að mér viðgerðir á flestum tegundum sjálfskiptinga. Hafið samband í síma 663-9589 til að fá uppl. og tilboð. HP transmission Akureyri, netfang: einar.g9@gmail.com, Einar G.

Vantar bílstjóra, vélamenn, iðnaðarmenn eða verkamenn? Getum útvegað pólskt starfsfólk með skömmum fyrirvara hvert á land sem er. Proventus starfsmannþjónusta. Proventus.is – sími 551-5000. Proventus@proventus.is

Málningarþjónustan M1 ehf. tekur að sér öll almenn málningarstörf. Tilboð eða tímaavinna. Uppl. í síma 696-2748 eða loggildurmalari@gmail .com

www.bbl.is

414-0000 464-8600

Avant sanddreifari
90cm, lítið notaður
Vörunúmer: A2947
Verð kr. 270.000 án vsk.

Zetor Proxima 100
4 cyl. mótur, 96 hestöfl
Með ALÖ ámoksturstækjum og skóflu
Verð kr. 5.950.000 án vsk.

Zetor Major 80
4 cyl. mótur, 77 hestöfl
Með ALÖ ámoksturstækjum og skóflu
Verð kr. 4.800.000 án vsk.

Welger 220 Profi DA
Rúllusamstæða
Árgerð: 2005. Notkun: 26500
Profi vél með neti, breiðum sóp og 25 hnífum.
Mjög gott eintak. Einn eigandi frá upphafi.
Verð kr. 2.330.000 án vsk.

Welger Rp 220 Profi
Árgerð: 2002
Notuð 20,000 rúllur
Verð kr. 1.120.000 án vsk.

Taarup B10
Árgerð: 2008
Notkun: 10.000 rúllur
Verð kr. 2.590.000 án vsk.

Ziegler sláttuvél PD355M Powerdisc
Árgerð: 2007
Miðjuhengd vél sem fylgir landinu vel
Vélar sem tóku við af Niemeyer sláttuvélum.
Vél í góðu standi.
Verð kr. 355.000 án vsk.

www.VBL.is
LANDBÚNAÐUR

REYKJAVÍK
414-0000

AKUREYRI
464-8600

SKIPULAGSFULLTRÚI ÓSKAST TIL STARFA

Laus er til umsóknar staða skipulagsfulltrúa hjá Umhverfis- og tæknisviði uppsveita. Að embættinu standa sveitarfélögin Grímsnes og Grafningshreppur, Hrunamannahreppur, Bláskógabyggð, Skeiða- og Gnúpverjahreppur, Flóahreppur og Ásahreppur.

Aðsetur skipulagsfulltrúa er að Dalbraut 12 á Laugarvatni.

Skipulagsfulltrúi starfar með sameiginlegri skipulagsnefnd áðurnefndra sveitarfélaga. Hann hefur umsjón með skipulagsgerð á svæðinu og hefur eftirlit með að framkvæmdir séu í samræmi við skipulag og útgefin leyfi.

Skipulagsfulltrúi skal uppfylla kröfur um menntun og starfsreynslu samkvæmt 7. gr. skipulagslaga nr. 123/2010 og 2.5. kafla skipulagsreglugerðar nr. 90/2013.

STARFSSVIÐ:

- » Yfirumsjón skipulagsmála í sveitarfélögunum.
- » Útgáfa framkvæmdaleyfa.
- » Leiðbeiningar til sveitarfélaganna um skipulagsmál.
- » Undirbúningur funda skipulagsnefndar, lögformleg afgreiðsla erinda og eftirfylgni mála.

MENNTUN OG HÆFNISKRÖFUR:

- » Framhaldsmenntun á háskólastigi sem nýttist í starfi.
- » Umsækjandi skal uppfylla menntunar og hæfniskröfur samkvæmt 7. grein skipulagslaga nr. 123/2010 og 2.5. kafla skipulagsreglugerðar nr. 90/2013.
- » Reynsla af starfi tengdu skipulagsmálum er skilyrði.
- » Þekking á opinberri stjórnsýslu æskileg.
- » Metnaður og frumkvæði til að ná árangri í starfi.
- » Hæfni í mannlegum samskiptum.
- » Hæfni í ræðu og riti.
- » Góð almenn tölvukunnátta.

Á starfssvæði embættisins er mikil fjölbreytni, þéttbýli, landbúnaður, sumarhús, dreifbýli og virkjanir. Íbúafjöldi svæðisins er um 3.950. Heildar flatarmál u.þ.b. 11.000 ferkílómetrar. *Viðkomandi þarf að geta hafið störf sem fyrst.*

Umsóknarfrestur er til 20. febrúar og eiga umsóknir að berast á netfangið umsokn@gogg.is

Frekari upplýsingar veitir formaður skipulagsnefndar Gunnar Þorgeirsson í síma **892 7309** eða á netfangið **gunnar@gogg.is**.

KRABBAMEIN KEMUR ÖLLUM VIÐ!

LEGGDU OKKUR LÍÐ **www.lifidernuna.is**

FÉLAG UNGS FÓLKS SEM GREINST HEFUR MEÐ KRABBAMEIN OG AÐSTANDENDUR

KRAFTUR

HLUNNINDI & VEIÐI

Fjóra GK.

Mynd / VH.

Hagstofa Íslands: 70 ný fiskiskip síðustu fimm ár

Alls voru 1.621 fiskiskip á skrá hjá Samgöngustofu í lok árs 2017 og hafði þeim fækkað um 26 frá árinu áður. Fiskiskip eru flokkuð í þrjá flokka hjá Samgöngustofu, opna báta, togara og vélskip.

Vélskip eru öll yfirbyggð skip önnur en skuttogarar, en í þeim flokki eru nokkur skip sem eru stærri en stærstu skuttogararnir.

Samkvæmt frétt á vef Hagstofu Íslands voru vélskip alls 735 og samanlögð stærð þeirra um 92.460 brúttótonn. Vélskipum fækkaði um 12 milli ára og stærð flotans minnkaði um 2.046 brúttótonn. Togarar voru alls 44, bættist einn við á milli ára, en nokkur endurnýjun varð í flotanum. Sex nýir togarar voru smíðaðir árið 2017, þar af

fjögur systurskip. Heildarstærð togaraflotans var 61.841 brúttótonn í árslok 2017 og hafði aukist um 9.425 tonn frá ársbyrjun. Opnir fiskibátar voru alls 842 og samanlögð stærð þeirra 4.154 brúttótonn. Opnum fiskibátum fækkaði um 15 milli ára og samanlögð stærð þeirra minnkaði um 112 brúttótonn.

Á síðustu fimm árum hafa 70 ný skip bæst við fiskveiðiflotann. Átta skuttogarar, 37 vélskip og 25 opnir bátar. Alls voru 53 þessara skipa smíðuð á Íslandi og eru þau öll úr trefjaplasti og undir 30 brúttótonnum. Allir togararnir voru smíðaðir í Tyrklandi, ásamt fjórum af þeim sjö vélskipum sem voru yfir 1.000 brúttótonn.

Flest fiskiskip voru með skráða

heimahöfn á Vestfjörðum í árslok 2017, alls 394 skip, en það eru 24% fiskiskipaflotans. Næstflest, alls 290 skip, höfðu heimahöfn skráða á Vesturlandi, eða 17,9%. Fæst skip, 74, voru með skráða heimahöfn á Suðurlandi, eða 4,6% af heildarfjölda fiskiskipa. Flestir opnir bátar voru á Vestfjörðum, 231, og á Vesturlandi, 163. Fæstir, 22, opnir bátar höfðu heimahöfn á Suðurlandi. Vélskip voru einnig flest, 160, á Vestfjörðum en fæst á höfuðborgarsvæðinu, 42. Flestir togarar, 11, höfðu skráða heimahöfn á Norðurlandi eystra og næstflestir, eða átta togarar, á höfuðborgarsvæðinu. Fæstir togarar voru skráðir á Vestfjörðum og Austurlandi, alls þrír. /VH

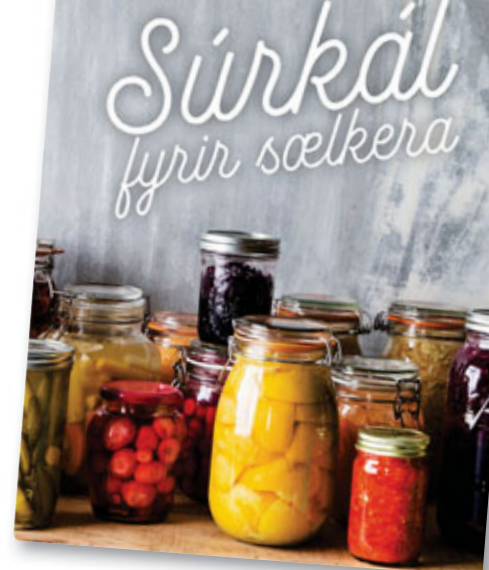
MENNING & LISTIR

Súrkál fyrir sælkera

Sýrt grænmeti af ýmsu tagi er stór þáttur í matarhefð margra landa, allt frá Norðurlöndum til Kóreu. Það er ævafornt hefð að sýra og gerja kál og annað grænmeti, ávexti og ýmsan jarðargróður, bæði til að auka geymsluþolið og bæta bragðið, enda er sýrt grænmeti gott með alls kyns mat.

Súrkálsdrottningin Dagný Hermannsdóttir hefur sent frá sér bók sem kallast súrkál fyrir byrjendur þar sem hún leiðbeinir um grunnaðferðir, hráefni, tæki og tól, geymslu og notkun, auk fjölda einfaldra sælkerauppskrifta að súrkáli og öðru gerjuðu grænmeti, chutneyi, söltuðum sítrónum, kimchi og fleira góðgæti.

Dagný sagði í viðtali í Bændablaðinu fyrir skömmu

að við sýringu grænmetis sköpuðust þannig aðstæður að mjólkursýrubakteriurnar sem eru náttúrulega til staðar í grænmeti nái að fjölga sér og nái yfirhöndinni svo hvorki mygla, ger né aðrar bakteríur nái að spilla fyrir. Til að þetta gangi vel þarf gerjunin að fara fram við loftfirrtar aðstæður. Aðeins er notað grænmeti, salt og krydd og gerjunin tekur nokkrar vikur, mislangan tíma þó eftir hráefni, ytri aðstæðum, hitastigi og þess háttar.

Vaka-Helgafell gefur bókina út. /VH

Magnús Leópoldsson lögg. fasteignasali

FASTEIGNAMIDSTÖÐIN

BYGGINGARLÓÐ TIL SÖLU

Fasteignamiðstöðin Hlíðasmára er með til sölu byggingarlóð fyrir 8 íbúða fjölbýlishús við Jörðagrund 54–60 á Kjalarnesi.

Heimilt er að byggja 8 íbúða fjölbýlishús á tveimur hæðum, leyfilegt byggingarmagn er um 880 m² og er ekki gerð krafa um bílakjallara eða bílskúra.

Gatnagerðargjöld greidd. Kaupandi greiðir byggingarleyfisgjöld. Lóðin er 1.959 m² leigulóð. Lóðin getur verið byggingarhæf strax.

Staðsetning mjög góð en í næsta nágrenni er t.d. skóli, leikskóli, sundlaug og golfvöllur og frábært útivistarsvæði.

Fasteignamiðstöðin - Hlíðasmára 17, 201 Kópavogi - Sími 550 3000

fasteignamidstodin@fasteignamidstodin.is

www.fasteignamidstodin.is

Markaðsskrifstofa Vesturlands:

Bæta þarf uppbyggingu og gæði innviða

Niðurstöður opinna funda vegna áfangastaðáætlunar á Vesturlandi, sem haldnir voru í nóvember síðastliðnum gefa til kynna að fólk sé almennt mjög ánægt með þá framþróun sem orðið hefur undanfarin ár í ferðaþjónustu á Vesturlandi, bæði varðandi fjölgun ferðamanna og auknið framboð á gistingu, afþreyingu og veitingum.

Skýrt kom hins vegar fram að bæta þyrfti uppbyggingu og gæði innviða og grunngerðar sem lýtur að aðgengi, upplýsingum, öryggi og upplifun fólks, sem og þolmörkum náttúru og samfélags. Niðurstöður fundanna voru notaðar til að vinna grunn að framtíðarsýn ferðamála á Vesturlandi. Þetta kemur fram á vef Ferðamálastofu.

Innviðir efst á baugi

Á fundunum sköpuðust miklar umræður um innviði. Í því sambandi var sérstaklega talað um umferð, vegi og útivistarstíga, fjarskiptasamband og raforkuöryggi, merkingar og upplýsingagjöf, almenningssamgöngur, vetrarþjónusta vega og einbreiðar brýr, löggæslu og heilbrigðisþjónustu,

Unnið var að markmiðasetningu og undirbúningi aðgerðaráætlunar á opnum vinnufundum nú fyrr í þessum mánuði.

almennt þjónustuframboð, verðlagningu, gjaldtöku og gestrisni. Einnig var mikið rætt um dreifingu ferðamanna um landið, áherslur í markaðssetningu og mismunandi aðstæður og aðstöðu á milli staða og svæða.

Jafnframt var kallað eftir samtali á milli ferðaþjónustugreinarinnar og ráðamanna varðandi lagaumgjörð, eftirlit, stefnumótun og stýringu ferðaþjónustunnar. Fundarmenn kölluðu einnig eftir meira samráði milli markaðsgeirans,

ferðaskipuleggjenda og ferðaþjónustuaðila, og einnig auknu samtali milli atvinnugreinarinnar og samfélagsins.

Fræðsla, vörupróun og gæðastarf

Fundarmenn voru einnig áfram að ferðamenn fengu meiri fræðslu um samfélagið og lífið í landinu, að rétt mynd væri gefin af landi og þjóð í stað glansmyndar og að samfélagið væri frætt um ferðaþjónustuna. Mikið var rætt um mikilvægi þess

að koma á fót virkum vettvangi þar sem ferðaþjónustuaðilar á Vesturlandi gætu starfað markvisst saman að vörupróun, gæðastarfi og markaðsmálum. Síðast en ekki síst var samhljómur um að allir sem kæmu að ferðamálum á einhvern hátt þyrftu að sýna ábyrgð í verki og voru hlutverk stjórnvalda, samfélagsins og greinarinnar sjálfrar rædd í þaula.

Grunnur að framtíðarsýn

Úr gögnum sem söfnuðust á þessum fundum hefur verið unninn grunnur að framtíðarsýn ferðamála á Vesturlandi. Nú í janúar var þessari vinnu fram haldið m.a. með opnum vinnufundum, þar sem unnið var að markmiðasetningu og undirbúningi aðgerðaráætlunar sem byggir á þeirri framtíðarsýn.

/MPÞ

Bændur valdir til þátttöku í Startup Tourism

– Viðskiptahraðall í ferðaþjónustu

Startup Tourism er svokallaður viðskiptahraðall og er ætlaður sprotafyrirtækjum í ferðaþjónustu á Íslandi. Á hverju ári eru tíu aðilar valdir til þátttöku og þeim gert fært að þróa áfram viðskiptahugmyndir sínar. Um miðjan janúar síðastliðinn var valið inn í hraðalinn í þriðja sinn og voru bændur meðal þeirra útvöldu.

Meðal þeirra aðila sem fara inn í hraðalinn er lífrænt vottaða býlið Karlsstaðir í Berufirði, sem framleiðir vörur undir merkjum Havari, og Kúabúið Garður í Eyjafirði, þar sem Kaffi kú er rekið. Sækir Havari um undir yfirskriftinni Gisting og viðburðir á lífrænu býli í Berufirði, en Kaffi kú leggur upp með Ferðaþjónustu og upplifun í Eyjafjarðarsveit.

Hvatt til nýsköpunar í ferðaþjónustu

Um tíu vikna verkefni er að ræða sem sniðinn er að þörfum nýrra fyrirtækja í ferðaþjónustu. Markmiðið er að hvetja til nýsköpunar á sviði ferðaþjónustu, styrkja stoðir nýrra fyrirtækja, fjölga afþreyingarmöguleikum og stuðla að dreifingu ferðamanna um landið, allan ársins hring. Bakhjarlar verkefnisins eru Isavia, Íslandsbanki, Bláa Lónið og Vodafone. Icelandic Startups sér um framkvæmd á verkefninu í samstarfi við Íslenska ferðaklasann.

Bárust 113 umsóknir í viðskiptahraðalinn að þessu sinni, en það er 20 prósentu aukning á milli ára. Umsóknarfrestur rann út þann 11. desember en opnað var fyrir umsóknir 15. september. Af þeim hópi sem sótti um voru 25 umsækjendur teknir í viðtöl og síðan tíu valdir til þátttöku úr þeim hópi. Lokadagur hraðalsins er svo 23. mars næstkomandi, en þá kynna aðilarnir viðskiptatækifæri sín fyrir fullum sal gesta.

Góð aðstaða og aðgengi að sérfræðingum

Viðskiptahraðallinn verður til húsa í

nýju húsnæði Íslenska ferðaklasans að Fiskislóð 10 þar sem þátttakendur fá aðgang að fullbúnu skrifstofufyrmi og aðgang að fjölda sérfræðinga.

Þátttakendur í Startup Tourism árið 2018 eru eftirtaldir:

- Arctic Surfers - Sérhæfð ferðaþjónusta fyrir brim-, róðra- og snjóþróttakendur í ævintýraleit.
- Havari - Gisting og viðburðir á lífrænu býli í Berufirði.
- Igloo Camp - Einstök tjaldhótel í stórbrotinni náttúru.
- Kaffi Kú og The Secret Circle - Ferðaþjónusta og upplifun í Eyjafjarðarsveit.
- Propose Iceland - Viðburðarþjónusta fyrir ferðamenn á biðilsbuxum.
- Pure Magic - Leikhúsupplifun byggð á íslenskum sagnarfi.
- basicRM - Sjálfvirkni í verðlagningu fyrir ferðaþjónustu.

- Stórsaga - Víkingaheimur í Mosfellsdal.
- Under the Turf - Þjóðleg upplifun í gömlum torfbæ í Borgarnesi.
- When in Iceland - Veflausn sem tengir erlenda ferðamenn við einstaklinga sem vilja bjóða upp á afþreyingartengda ferðaþjónustu.
- Mt. Karlsstaðir í Berufirði. /smh

Arentsstál leitar að starfsmönnum á verkstæði í bæði inni- og útvinnu.

Um er að ræða framtíðarstarf og er vinnutími frá 8.00–16.15.

Hæfniskröfur:

- Viðkomandi þarf að hafa sveinspróf/menntun eða mikla reynslu af störfum tengdum járn- og rennismíði.
- Stundvísi.
- Sjálfstæð vinnubrögð, framtakssemi og jákvæðni.
- Góða þjónustulund og hæfni í mannlegum samskiptum.
- Lyftararéttindi eða önnur vinnuvélaréttindi eru kostur.

Upplýsingar eru gefnar í síma 587 5650 eða arentsstal@arentsstal.is. Magnús og Gauti

Varahlutir og viðgerðarþjónusta fyrir JCB traktorsgröfur

Sala - Þjónusta
S: 5272600 - www.velavit.is

414-0000 464-8600

Scheffer 2024 SLT

Árgerð: 2016

Vél með skóflu og greip.

Notkun: 46 vinnust.

Aðeins 110cm á breidd.

Vélin er sem ný !

Verð kr. 2.140.000 án vsk.

Lely Nautilus

mjólkurtankur

12.000 lítra

Árgerð: 2008

Stök kælivél

Uppl. 896-2866 - Sverrir

Verð kr. 2.900.000 án vsk.

Kverneland

Pökkunarvél

Árgerð: 2000

Góð vél

Verð kr. 450.000 án vsk.

Samaz sláttuvél KDT 340

Árgerð: 2013

Vinnslubreidd: 3,4 m

Reimdrifin vél. Létt og

þægileg. 825 kg.

Útlit mjög gott !

Verð kr. 450.000 án vsk.

Deutz-Fahr MP 235

Árgerð: 2007

Notkun: 24.000 rúllur

Verð kr. 2.600.000 án vsk.

Avant 635 með húsi

Árgerð: 2014

Góð vél með skotbómu.

Notkun: 2600 vst.

Verð kr. 2.950.000 án vsk.

Lely 360M

Árgerð: 2015

Miðuhengd vél. Sem ný !

Lítill notkun

Verð kr. 1.190.000 án vsk.

REYKJAVÍK

414-0000

AKUREYRI

464-8600

VIÐ ERUM Í SJÖUNDA HIMNI

Við hjá Bústólpa eigum því láni að fagna að hafa nú sjöunda árið í röð verið valin í hóp framúrskarandi fyrirtækja á Íslandi af Creditinfo en í ár hlutu 2,2% íslenskra fyrirtækja slíka viðurkenningu.

Við tökum hlutverk okkar alvarlega, sem ein af grunnstoðum íslensks landbúnaðar og leggjum okkur fram á hverjum degi við að standa undir þeirri ábyrgð. Okkur er annt um íslenskan landbúnað og stöndum því vörð um hagsmuni bændasamfélagsins.

Við tökum afar stolt og þakklát við þessari góðu viðurkenningu og þökkum einna helst tryggum viðskiptavinum okkar sem og starfsfólki þennan heiður.

HJARTAÐ Í
ÍSLENSKUM LANDBÚNAÐI

Bústólpi ehf - fóður og áburður • Oddeyrartanga • 600 Akureyri
bustolpi@bustolpi.is • Sími 460 3350 • www.bustolpi.is